

Projekt

z dnia 26 września 2023 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH**

z dnia ..... 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) w związku z art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 oraz z 2023 r. poz. 28 i 1688) na wniosek Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie

**Rada Miasta Siemianowic Śląskich
uchwała**

§ 1. Przyjąć „Gminny Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” stanowiący integralny załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siemianowice Śląskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku

Urząd Miasta Siemianowice Śląskie
ul. Jana Pawła II 10, 41-100 Siemianowice Śląskie
www.siemianowice.pl

Zespół autorski:

Magdalena Faracik-Nowak – Naczelnik Wydziału Rozwoju Miasta
Dorota Rus – Główny Specjalista w Wydziale Rozwoju Miasta
Ireneusz Banaczyk – Inspektor w Wydziale Rozwoju Miasta
Angelika Mazur – Podinspektor w Wydziale Rozwoju Miasta
Angelika Fiala – Inspektor w Wydziale Rozwoju Miasta

Spis treści

Wykaz skrótów	5
Streszczenie	6
Charakterystyka ogólna obszaru rewitalizacji i zdegradowanego	8
Opis powiązań dokumentu z politykami nadrzędnymi	12
Polityka Spójności Unii Europejskiej.....	13
Krajowa Polityka Miejska 2030.....	14
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.....	15
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie	16
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	17
Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego	18
Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030.....	19
Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego na lata 2021-2027	21
Strategia Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku	23
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	23
Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2016-2022	25
Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2024	27
Powiązanie z politykami na szczeblu lokalnym	27
Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	28
Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	29
Sfera społeczna.....	30
Sfera demograficzna.....	78
Sfera środowiskowa	113
Sfera gospodarcza	128
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	131
Sfera techniczna	142
Analiza lokalnych potencjałów	149
Wizja Gminnego Programu Rewitalizacji	151
Cele gminnego Programu Rewitalizacji	152
Kierunki interwencji (działań).....	158
Działania i projekty rewitalizacyjne (planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne)	159
Projekty komplementarne (pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne)	171
Ramy finansowe i źródła finansowania	173
Wpływ Programu na polityki lokalne	176
Polityka społeczna	176
Polityka mieszkaniowa	178

Polityka przestrzenna	180
Specjalna Strefa Rewitalizacji	181
Miejscowy Plan Rewitalizacji	182
Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	182
Mechanizmy zarządzania procesem rewitalizacji	183
Partycypacja społeczna	184
Komitet Rewitalizacji	188
Zespół miejski ds. rewitalizacji	190
Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji	191
Wprowadzanie zmian do Programu	194
Proces opiniowania	195
Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	197
Spis tabel	198
Spis map	198
Spis wykresów	198
Spis rysunków	205
Źródła	206

Wykaz skrótów

GPR – Gminny Program Rewitalizacji

KPM – Krajowa Polityka Miejska

OR – obszar zdegradowany i rewitalizacji, zamiennie stosowany opis skrótowy – obszar rewitalizacji

KSRR – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

PEP – Polityka Energetyczna Polski

FEŚL – Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego

FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy

FENIKS – Fundusze Europejskie na Klimat i Środowisko

FENG – Fundusze Europejskie na Nowoczesną Gospodarkę

FERS – Fundusze Europejskie na Rozwój Społeczny

MŚP – Małe i średnie przedsiębiorstwa

TPST – Terytorialny Program Sprawiedliwej Transformacji

OSI – Obszar Strategicznej Interwencji

SKDR – Siemianowicka Karta Dużej Rodziny

DNSH – zasada nieczynienia znaczącej szkody środowisku (*do no significant harm*)

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

UoR – ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

UP – Umowa Partnerstwa

OZE – odnawialne źródła energii

UE – Unia Europejska

RPO WSL – Regionalny Program Rewitalizacji Województwa Śląskiego 2014-2020

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

SM – Straż Miejska

IIT – Inny Instrument Terytorialny

SP – szkoła podstawowa

KWK – Kopalnia Węgla Kamiennego

BO – Budżet obywatelski

GEZ – Gminna Ewidencja Zabytków

WKZ – Wojewódzki Konserwator Zabytków

Streszczenie

„Miasto – miejsce kreacji i spełniania marzeń”

Siemianowice Śląskie to jedno z sześciu miast podregionu katowickiego, jedno z 41 wchodzących w skład Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, a także jedna z 81 gmin – członków Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego. Przynależność do tylu organizacji świadczy nie tylko o geograficznym usytuowaniu gminy tuż obok stolicy województwa. Dowodzi również o istotności funkcjonowania gminy jako miasta na prawach powiatu, ale też wskazuje na konieczność kooperacji i kooperacji w celu dążenia do zrównoważonego rozwoju. Osiągnięcie równowagi w rozwoju lokalnym jest niemożliwe, bowiem w przyrodzie równowaga nie występuje natomiast, możliwe do zrealizowania jest systematyczne eliminowanie różnic w tym rozwoju. Niwelowaniu różnic w rozwoju i wytyczaniu nowych jego kierunków ma służyć przedstawiony Państwu Gminny Program Rewitalizacji, który powstał przy współpracy mieszkańców z pracownikami urzędu.

Powstanie programu reguluje ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U.2021 poz. 485). Najbardziej konkretnym dokumentem opisującym prowadzenie działań rewitalizacyjnych jest Praktyczny komentarz do ustawy, wydany przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa¹. Co prawda jego wydanie ukazało się niedługo po uchwaleniu ustawy, która obecnie jest już po nowelizacji, nie mniej jednak stanowi kompendium wiedzy na temat szeroko rozumianej rewitalizacji. Cytując kluczowe fragmenty przewodnika, a także chcąc zgłębić temat nie można zapominać kluczowych zasad:

- *Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony kompleksowo, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie co oznacza, że dotyczą wybranego, niewielkiego obszaru gminy.*
- *Rewitalizacją nie są pojedyncze inwestycje lub działania, takie jak remont linii kolejowej, przebudowa budynku, otwarcie nowego przedsiębiorstwa. Podstawą wszystkich działań rewitalizacyjnych jest odpowiedź na problemy społeczne, zaś działania w sferze planistycznej, technicznej, środowiskowej lub gospodarczej mają charakter uzupełniający.*
- *Rewitalizacji nie prowadzi wyłącznie gmina – udział w niej biorą interesariusze, którymi mogą być podmioty publiczne, prywatne, organizacje pozarządowe, a przede wszystkim mieszkańcy. Rolą gminy jest koordynacja i odpowiednie zaprogramowanie tego procesu.*
- *Rewitalizacja prowadzona jest na podstawie gminnego programu rewitalizacji (GPR) – zawiera on m.in. przedsięwzięcia rewitalizacyjne, harmonogram ich realizacji oraz ramy finansowe. GPR to serce rewitalizacji w gminach.*
- *Gmina przed uchwaleniem GPR wyznacza dwa obszary. Obszary zdegradowany to fragment jej terytorium, na którym kumulują się problemy społeczne, a także przestrzenne, techniczne, środowiskowe i gospodarcze. Ta część obszaru zdegradowanego, który gmina zamierza rewitalizować, wyznacza się jako obszar rewitalizacji*

W przypadku Siemianowic Śląskich obszar rewitalizacji i zdegradowany jest tożsamy, a granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie

---

¹USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej Warszawa 2016

obowiązujące od 21 października 2022 r. zostały przyjęte uchwałą Nr 538/2022 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 29 września 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 6227).

Program ten nie jest gotowym przepisem na osiągnięcie sukcesu rewitalizacji. To drogowskaz do prowadzenia polityk lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i miejsc najbardziej tego potrzebujących. Program stanowi niezamknięty zbiór opisanych działań w postaci projektów, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia wskazanych w dokumencie celów i rezultatów.

Merytorycznie dokument został podzielony na trzy części: diagnostyczną, prognostyczną i programową. Całość poprzedzona jest rozbudowanym wstępem, traktującym o powiązaniach z dokumentami programowymi wyższej rangi. W części diagnostycznej opisano pogłębioną dla obszaru zdegradowanego i rewitalizacji analizę sfery społecznej, demograficznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Pogłębioną analizę przeprowadzono w odniesieniu do diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie. Część prognostyczna skupia się na wizji i kierunkach działań, natomiast część programowa dotyczy sposobu zarządzania, monitorowania i ewaluacji programu.

Realizując działania rewitalizacyjne nie można się skupiać jedynie na miernikach i wskaźnikach. Są one niezwykle ważne dla ewaluacji, oceny czy planowania kolejnych działań. Prowadząc lokalną politykę rewitalizacji należy myśleć globalnie, a działać lokalnie. Słowa francuskiego działacza René Jules Dubos warto odnieść właśnie do gminnych programów rewitalizacji. To mocno zakorzenione w lokalnych uwarunkowaniach dokumenty, które wskazują na potrzebę gruntownych przemian w określonych obszarach funkcjonowania życia publicznego. Chcąc tę przemianę zapoczątkować kluczowe jest, nie tylko dogłębne poznanie i przeanalizowanie obszaru wsparcia, ale przede wszystkim czerpanie doświadczeń z rozwiązań europejskich i podjęcie wyzwania, aby nadążyć w tych zmianach za trendami globalnymi. Jest to wyzwanie niezwykle trudne, podobnie jak aktywny udział w procesie rewitalizacji mieszkańców. Już na etapie powstawania dokumentu podejmowano starania, aby proces ten uspołeczniać. Opisano to w rozdziale dotyczącym partycypacji społecznej. Kluczowym wyzwaniem dla wszystkich interesariuszy rewitalizacji będzie zaktywizowanie społeczności lokalnej, bowiem bez oddolnych ruchów miejskich wprowadzanie usprawnień infrastrukturalnych nie przyniesie wymiernych korzyści.

Traktując rewitalizację jako długofalowy projekt, którego efekty będą widoczne po kilku latach, należy docenić lokalne potencjały obszaru zdegradowanego i rewitalizacji oraz realizować poszczególne działania włączając w nie jak największą rzeszę ich bezpośrednich odbiorców, czyli mieszkańców. Zamierzenia te zostaną spełnione dzięki zaplanowanym i zapisanym w programie działaniom rewitalizacyjnym, które podzielono na działania kluczowe i komplementarne.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku powstawał od jesieni 2022 roku. Etap konsultowania i opiniowania programu przypadł na okres wakacyjny. Działania w programie zaprojektowano do 2030 roku, zgodnie z czasookresem obowiązującego dokumentu nadrzędnego – Strategii Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku, przyjętej uchwałą nr 251/2020 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 29 października 2020 r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanej „Strategii Rozwoju Siemianowic Śląskich do 2030 roku”.

Charakterystyka ogólna obszaru rewitalizacji i zdegradowanego

Obszar rewitalizowany obejmuje 19,96% całości gminy, co stanowi około 509 ha powierzchni miasta, na której mieszka 25,29% mieszkańców Siemianowic Śląskich. Obszar zdegradowany i rewitalizacji w pełni pokrywa się z obszarem rewitalizacji. Obszar zdegradowany i rewitalizacji obejmuje historyczne centrum miasta, osiedle Hugo, Laurahutte, Nowy Świat oraz części przemysłowe: Srokowiec i tereny po dawnej KWK Siemianowice Śląskie w Michałowicach. To obszar jednej z najcenniejszych pod względem kulturowym dzielnic Siemianowic Śląskich – dawnej kolonii Grabie i Neu Berlin. Obejmuje ona zamknięty kwartał wpisany w wycinek koła ograniczony od północy ulicami: Waryńskiego i Kapicy (pierwotnie stawem Hutniczym), od południa ul. Katowicką, a od pozostałych kierunków – nasypem po dawnej kolejce wąskotorowej łączącej niegdyś kopalnię Ficinus z kopalnią Siemianowice. Cały zespół zabudowy został wpisany w wycinek koła, którego promienie koncentrują się w miejscu obecnego ronda. Stanowiło to kiedyś centralne miejsce – plac przed zakładem hutniczym koncentrujący całą ówczesną logistykę.

Całe osiedle powstało w latach 80-tych i 90-tych XIX w., a głównym inwestorem i twórcą układu przestrzennego była Huta Laura. Jedynie na południe od dawnej kolonii Grabie wzniesiono już w latach 20-tych XX w. osiedle rozproszone, tarasowe, otoczone zielenią, utrzymane w stylu modernistycznym (obecnie ul. Trafalczyka). Cała pozostała zabudowa stanowi zwarte ciągi przyuliczne z zabudową koszarową i mieszczańską. Na obrzeżach tego zespołu zlokalizowane są budynki pogórnice: Kolonia Gelhonka przy ul. Jagiellońskiej z typowymi „familokami”, jak i „domy sztygarskie” przy ul. Katowickiej 16 oraz 18. W obrębie omawianej zabudowy występują różne typy zabudowy robotniczej głównie zakładowej (tzw. osiedla patronalne) oraz mieszczańskiej, które obrazują rozwój osadnictwa przyzakładowego drugiej połowy XIX w. i początkowych dziesięcioleci XX w. Ilustrują jednocześnie miastotwórczy charakter zakładów przemysłowych, które stanowiły tym samym centralne miejsce całego założenia przestrzennego.

Głównym traktem – osią całej zabudowy – jest ulica Sobieskiego, gdzie zlokalizowano budynek ratusza gminy (Sobieskiego 2) oraz najstarszej karczmy. Ulica Hutnicza w znakomitej większości stanowi (podobnie jak Sobieskiego) zabudowę robotniczo – mieszczańską powstałą w końcu XIX w. (częściowo na terenie wyburzonej kolonii Grabie). Pomiędzy ul. Sobieskiego i Hutniczą zlokalizowany jest dawny, obecnie nieczynny i niszczący Browar Mokrskich. Obiekt o tradycjach piwowarskich i renomie w branży. Zabudowa przy ul. Waryńskiego, Miarki i Ligonii stanowi przykład jednolitej stylowo i funkcjonalnie zabudowy osiedlowej przeznaczonej wyłącznie na cele mieszkalne dla pracowników sąsiedniego zakładu.

Przy ul. Jagiellońskiej od nr 2 do nr 6 usytuowane jest osiedle patronalne (typowe „familoki”) bardzo dobrze zachowane. Na południe od dawnego osiedla Grabie w drugim dziesięcioleciu XX w. (1919–1921 r.) zaczęto wznosić kolonię robotniczą o zupełnie innym charakterze. Zgodnie z ówczesnymi standardami zabudowa została regularnie rozplanowana w obrębie zieleni komponowanej z miejscami do rekreacji. W latach 60-tych i 80-tych XX wieku „zagęszczono” zabudowę nowymi blokami, które wprowadziły szczególnie na obrzeżach kolonii chaos urbanistyczny. Jednakże sama zabudowa kolonii (złożona z kilku typów budynków) zachowała się do obecnych czasów. Ulica Szkolna stanowi historyczny ciąg trzech szkół w jednej pierzei oraz w drugiej znajduje się piękna modernistyczna willa (obecnie siedziba Samodzielnego Publicznego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Siemianowicach Śląskich) i ciąg zabudowy mieszczańskiej z lat 30-tych XX w. bardzo poważnie przebudowany w latach 60-tych i 70-tych tego wieku.

Centrum miasta charakteryzuje się zwartą i niską zabudową wielorodzinną w postaci przedwojennych kamienic budowanych z czerwonej cegły. Widać naleciałości nowego budownictwa opartego na wielkiej płycie choć zostało ono usytuowane na krańcach omawianego obszaru, nie zaburzając ścisłego rdzenia osiedli. Kluczowym problemem infrastrukturalnym jest duża liczba zaniedbanych kamienic, które wymagają renowacji, zarówno z zewnątrz, jak i od wewnątrz klatek schodowych. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą partery przeznaczone pod działalność usługową. Charakterystyczny dla osiedla jest układ zabudowy z poprzedniego stulecia, tj. place zieleni (formy zieleni przeznaczone do wypoczynku dla mieszkańców kamienic i miejsca spotkań), usytuowane na tyłach zabudowy. Przeważającą część stanowią kamienice wybudowane w latach 1890–1930. Wybudowane w połowie XIX wieku zabytkowe kamienice stanowią w części zasób gminny. Zlokalizowane są tam mieszkania socjalne i komunalne, z czego w około 551 nadal nie ma wyodrębnionej toalety (w większości pozostałych mieszkań lokatorzy na własny koszt budowali toalety). W przeważającej części budynków stanowiących zasób gminny zadłużenie czynszowe zamieszkiwanych lokali sięga ponad 20% w stosunku do ogółu mieszkań w danej kamienicy. Brak płynności finansowej mieszkańców negatywnie wpływa na kondycję finansową miasta w zakresie utrzymania choćby minimalnego poziomu jakości zasobu komunalnego, przez co niemożliwe jest stałe zagospodarowywanie pustostanów w budynkach i bieżące remonty lokali. Na obszarze rewitalizacji tylko 109 budynków w całości stanowi zasób gminy. Pozostałe zabudowania to budynki znajdujące się w przymusowym zarządzie lub budynki należące do wspólnot mieszkaniowych i prywatnych właścicieli. Łącznie to 1205 lokali zamieszkiwanych przez 2357 osób. W budynkach wciąż jednak znajduje się przestrzeń, którą można zaadaptować na kolejne lokale mieszkalne (133 pustostany).

Charakteryzując obszar rewitalizacji i zdegradowany należy wskazać kluczowe problemy, które wybrzmiały podczas warsztatów i spotkań dedykowanych rewitalizacji. Uczestnicy warsztatów podzielili problemy na cztery kategorie: problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe oraz techniczno-przestrzenne. Najczęściej wskazywanymi problemami społecznymi były: alkoholizm, wandalizm, niska aktywność społeczna rozumiana jako brak chęci udziału w wydarzeniach miejskich, częste problemy opiekuńczo-wychowawcze, roszczeniowa postawa mieszkańców, ubóstwo (w tym energetyczne), dziedziczona bieda, bezrobocie dziedziczone, rosnące zadłużenie czynszowe, gettoizowanie społeczności, przestępczość i przemoc w rodzinie czy duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej.

Do problemów gospodarczych zaliczono: zmniejszającą się ilość jednoosobowych działalności gospodarczych, postępującą likwidację działalności gospodarczych prowadzonych w oficynach handlowych kamienic przy głównych arteriach komunikacyjnych, brak miejsc parkingowych przy ul. Powstańców (również zidentyfikowany jako problem przestrzenny), brak wykwalifikowanej kadry i niski poziom wykształcenia osób mieszkających na tym terenie.

Problemy przestrzenne wymieniane przez uczestników spotkań to: brak obwodnicy odciążającej ruch tranzytowy w mieście, słabo dostępna komunikacja publiczna na Hugo, zdegradowane połacie terenu po dawnej Hucie Jedność, brak miejsc spotkań dla seniorów czy młodzieży w centrum miasta (brak miejsc służących integracji społecznej), brak terenu zielonego przy świetlicy na ul. Matejki, niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych obiekty budowlane oraz mało estetyczne budynki mieszkalne. Wskazano również na brak ogródków przydomowych i duży stopień zaśmiecenia ulic na obszarze rewitalizacji, co jest problemem zarówno przestrzennym, jak i środowiskowym.

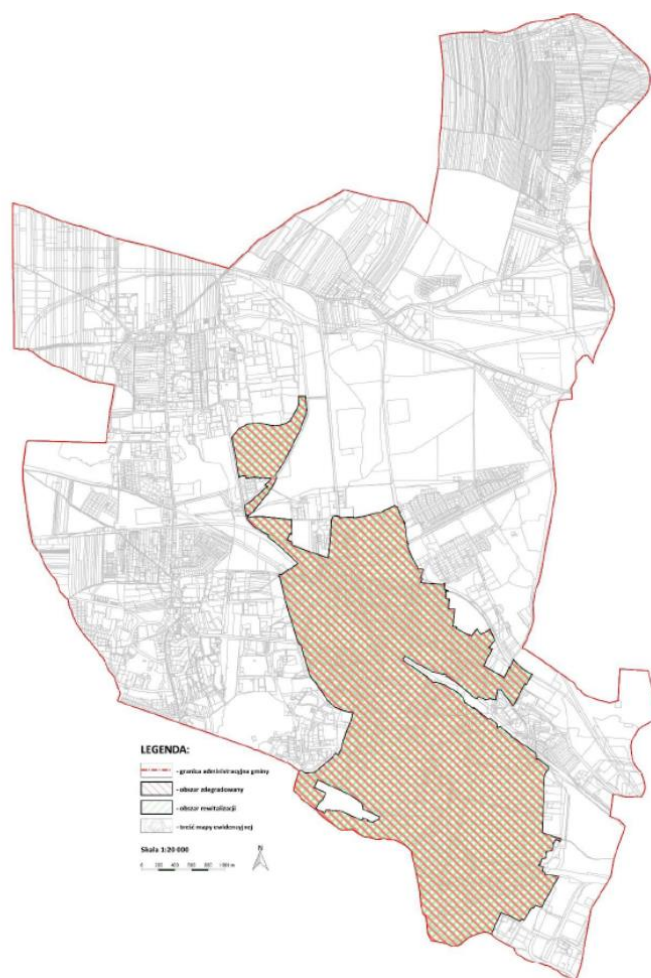
Do problemów technicznych zaliczono: brak rozdzielonej kanalizacji sanitarnej od deszczowej, co powoduje częste awarie i wybicia ścieków, brak przydomowych zbiorników retencyjnych, nadal małą ilość budynków podpiętych do sieci ciepłowniczej, zdegradowaną substancję mieszkaniową, stan techniczny budynków mieszkalnych uniemożliwiający stosowanie proekologicznych rozwiązań, konieczność doświetlenia ulic, szczególnie Szefflera, Śmiłowskiego czy Chemicznej.

Kluczowymi problemami w sferze środowiskowej są: trudności finansowe i organizacyjne w zmianie źródeł ciepła na ekologiczne wśród mieszkańców, wysokie stężenie zanieczyszczeń w powietrzu, wysoki poziom zanieczyszczenia spowodowany spalaniem śmieci, a co za tym idzie unoszący się odór w całym mieście, spora część niezagospodarowanych terenów przemysłowych lub zagospodarowana na wysypiska, zanieczyszczenie gleby na terenach poprzemysłowych.

Z powyższymi problemami ściśle wiążą się wyzwania stawiane przed całym obszarem zdegradowanym i rewitalizacji. Kluczowe wyzwania dotyczące obszaru to przede wszystkim zmiana wizerunku i sposobu myślenia o obszarze rewitalizacji oraz przełamywanie barier ludzkich i społecznych, tworzenie miejsc przyjaznych mieszkańcom, wzmacniających więzi społeczne i kreowanie działań partycypacyjnych.

Opis problemów i wyzwań szczegółowo zamieszczono na stronach 29-30.

Mapa 1 Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

źródło: opracowanie własne

Wykaz ulic wchodzących w skład obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

**W skład obszaru Śródmieścia
wchodzą następujące ulice:**

- 1) 1-go Maja;
- 2) Adama Mickiewicza;
- 3) Antoniego Szefflera;
- 4) Boczna;
- 5) Boh. Westerplatte;
- 6) Brzozowa;
- 7) Dworska;
- 8) Fitznerów;
- 9) Franciszka Deji;
- 10) Fryderyka Chopina;
- 11) Henryka Sienkiewicza;
- 12) Hugo Kołłątaja;
- 13) Piastowska;
- 14) Browarowa;
- 15) Hutnicza;
- 16) Jagiellońska;
- 17) Jana Kilińskiego;
- 18) Jana Matejki;
- 19) Cmentarna;
- 20) Pszczelnicza;
- 21) Jana Pawła II;
- 22) Bartosza Głowackiego;
- 23) Szkolna;
- 24) Dworcowa;

- 25) Jana Sobieskiego;
- 26) Jana Śniadeckiego;
- 27) Jarosława Dąbrowskiego;
- 28) Jedności;
- 29) Juliusza Ligonia;
- 30) Karola Miarki;
- 31) Zygmunta Krasińskiego;
- 32) Kazimierza Pułaskiego;
- 33) Komuny Paryskiej;
- 34) Konstantego Damrota;
- 35) Krótka;
- 36) Ks. Jana Kapicy;
- 37) Juliusza Słowackiego;
- 38) Ludwika Waryńskiego;
- 39) Katowicka;
- 40) Ogrodowa;
- 41) Parkowa;
- 42) Pawła Śmiłowskiego;
- 43) Piaskowa;
- 44) Plac Piotra Skargi;
- 45) Marcina Kasprzaka;
- 46) Mikołaja Kopernika;
- 47) Poprzeczna;
- 48) Olimpijska;
- 49) Powstańców;
- 50) Stanisława Moniuszki;

- 51) Śląska;
- 52) Plac Wolności;
- 53) Św. Barbary;
- 54) Tadeusza Kościuszki;
- 55) Stanisława Staszica;
- 56) Stanisława Wyspiańskiego;
- 57) Św. Floriana;
- 58) Tomasza Trafałczyka;
- 59) Żwirki i Wigury;
- 60) Górnicza;
- 61) Granitowa.

**W skład obszaru Srokowca
wchodzą następujące ulice:**

- 1) Chemiczna;
- 2) Marii Konopnickiej;
- 3) Plebiscytowa;
- 4) Pawła Stalmacha;
- 5) Srokowiecka;
- 6) Lucjana Rydla;
- 7) Stara Katowicka;
- 8) Fabryczna.

Opis powiązań dokumentu z politykami nadrzędnymi

GPR jest dokumentem osadzonym w określonych normach prawnych i korespondującym z istniejącymi już dokumentami i politykami strategicznymi Unii Europejskiej, kraju oraz regionu. Poniżej znajduje się graficzna prezentacja systemu powiązań programu lokalnego z kluczowymi politykami: wspólnotowymi i krajowymi.

Rysunek 1 Schemat powiązań z dokumentami nadrzędnymi

źródło: opracowanie własne

Rysunek 2 Schemat powiązań z dokumentami regionalnymi i lokalnymi

źródło: opracowanie własne

Na moment przygotowania dokumentu wskazano jego aktualne korelacje z dokumentami wyższego rzędu na szczeblu europejskim, krajowym oraz regionalnym i lokalnym. Biorąc pod uwagę zmieniające się prawodawstwo, choćby w zakresie planowania przestrzennego, nie sposób aktualizować

każdorazowo powiązań dokumentu ze zmienionymi planami miejscowymi, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (docelowo z planem ogólnym miasta) czy też strategią rozwoju, jeśli taka aktualizacja miałaby miejsce.

Polityka Spójności Unii Europejskiej

Polityka Spójności na lata 2021-2027 jest kontynuacją działań podejmowanych w okresach programowania 2007-2013 oraz 2014-2020. Kluczowym dokumentem warunkującym realizację zadań i celów polityki unijnej jest umowa partnerstwa. **To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższych latach.** Realizacja Umowy Partnerstwa wspierać będzie realizację 6 celów Polityki spójności. Należą do nich:

- Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa
- Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa
- Cel 3: Lepiej połączona Europa
- Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym
- Cel 5: Europa bliżej obywateli
- Cel 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Programy, które będą realizowane w latach 2021-2027², a które bezpośrednio i pośrednio umożliwiają wnioskowanie o środki zewnętrzne dla Gminy Siemianowice Śląskie, m.in. na cele związane z rewitalizacją to:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS): inwestycje w bezpieczeństwo energetyczne Polski, rozwój odnawialnych źródeł energii, ochronę środowiska, bezpieczny i ekologiczny transport. To środki dedykowane na rozwój ochrony zdrowia, a także rozwój kultury i ochronę dziedzictwa kulturowego; budżet: 113,4 mld zł
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG): inwestycje w projekty badawczo-rozwojowe, innowacyjne i zwiększające konkurencyjność naszej gospodarki. Z programu korzystają głównie przedsiębiorcy oraz sektor nauki; budżet: 37,1 mld zł
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS): poprawa sytuacji osób na zmieniającym się rynku pracy, rozwój edukacji i usług zdrowotnych; budżet: 18,8 mld zł
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC): zwiększanie dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego i rozwijanie e-usług, wzmacnianie cyberbezpieczeństwa oraz kompetencji cyfrowych społeczeństwa; budżet: 9,2 mld zł
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich: działania wzmacniające potencjał beneficjentów Funduszy Europejskich oraz przedsięwzięcia koordynacyjne, np. w obszarze Funduszy Europejskich; budżet: 2,5 mld zł
- Program Regionalny – FEŚL 2021-2027, Zarząd Województwa Śląskiego podjął **15 grudnia 2022 r.** uchwałę nr 2267/382/VI/2022 przyjmującą program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

---

² <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-2021-2027/umowa-partnerstwa/>

- Programy Interreg (Europejskiej Współpracy Terytorialnej): programy mają charakter międzynarodowy i wspierają wymianę kulturową, współpracę naukową, biznesową i samorządową ponad granicami państw; budżet: 2,2 mld zł.

Działania zmierzające do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego zostały zaplanowane w ramach Celu szczegółowego 5. Wsparciem zostaną objęte „kompleksowe, zintegrowane działania na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”, przy czym działania te muszą być wdrażane poprzez instrumenty terytorialne. Jak wynika z zapisów UP rewitalizacja może być wdrażana w pojedynczych gminach, wyłącznie na podstawie gminnych programów rewitalizacji (opracowanych na podstawie ustawy o rewitalizacji), które pełnią funkcję strategii IIT.

Krajowa Polityka Miejska 2030

KPM 2030 jest dokumentem ukierunkowanym na zrównoważony rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych. Koncentruje się na działaniach i instrumentach zorientowanych terytorialnie, które odpowiadają aktualnym wyzwaniom stojącym przed miastami oraz miejskimi obszarami funkcjonalnymi. Polityki publiczne realizowane przez liczne instytucje, szczególnie rządowe, powinny umożliwiać jak najlepsze wykorzystanie potencjałów oraz przewag konkurencyjnych polskich miast dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego³.

Program Rewitalizacji koncentruje się na celach i działaniach związanych z odnową przestrzeni miejskich, jakością środowiska i substancji mieszkaniowej oraz poprawą jakości życia w mieście co jest zgodne z przedstawionymi celami strategicznymi.

Wyzwanie I: Dbałość o ład przestrzenny i estetyczny. KPM odnosi się do zagospodarowania przestrzeni i procesów planistycznych w mieście. Niedowartościowanie kwestii racjonalnej polityki przestrzennej na terenie miast sprzyja powstawaniu nowej zabudowy na obszarach podmiejskich, często chaotycznej, lokalizowanej na obszarach użytkowanych dotychczas na inne cele. Ma to wpływ na ograniczenie pełnienia dotychczasowych funkcji oraz potrzeb, co przekłada się na tworzenie nowych problemów w sprawnym i efektywnym zarządzaniu tymi terenami. W Siemianowicach Śląskich miasto jest w 100% pokryte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które stale są aktualizowane poprzez dostosowanie do bieżących przepisów krajowych w zakresie planowania przestrzennego. Samo wyzwanie bezpośrednio odnosi do procesów rewitalizacyjnych w mieście, a jednym z celów jest dbałość o ład przestrzenny w mieście.

Wyzwanie V: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach. Poprawa jakości powietrza jest jednym z trzech głównych filarów, na których jest oparta Polityka Energetyczna Polski do 2040 r., będąca strategicznym dokumentem dotyczącym kierunków rozwoju sektora paliwowo-energetycznego. Dokument wskazuje w szczególności na konieczność likwidacji tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń poprzez ograniczanie wykorzystywania paliw stałych w ogrzewnictwie indywidualnym. W obszarze zdegradowanym i rewitalizacji wskazano tereny, gdzie nadal występują mieszkania

³ KMP 2030, <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/polityka-miejska>

ogrzewane paliwem stałym, a problem jakości opału jest podnoszony często w zgłoszeniach do służb miejskich.

Wyzwanie VIII: Poprawa dostępności mieszkaniowej. Stopień zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych jest jednym z kluczowych elementów warunkujących jakość życia w miastach oraz wpływających na ich rozwój. Większa dostępność mieszkań ma także decydujący wpływ na poprawę sytuacji demograficznej w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych, zarówno w kontekście przyrostu naturalnego, jak i w kontekście migracji wewnętrznych i zewnętrznych. Miasta mają zróżnicowaną skalą i zakresem problemy w sektorze mieszkaniowym oraz prowadzą bardzo różne polityki sektorowe. W Narodowym Programie Mieszkaniowym określono następujące obszary problemowe: deficyt mieszkań, lukę remontową i niski standard mieszkań, niską dostępność mieszkań, wyzwania demograficzne, a także potrzebę poprawy jakości przestrzeni. Dodatkowymi wyzwaniami są: zróżnicowanie sytuacji mieszkaniowej w poszczególnych miastach i regionach oraz brak wykształconej praktyki współpracy władz publicznych z sektorem prywatnym w realizacji projektów mieszkaniowych⁴. W Siemianowicach Śląskich na obszarze centrum i osiedla Hugo tylko 67 budynków w całości stanowi zasób gminy. Są to często budynki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków. Podejmowane przez gminę działania inwestycyjne są utrudnione ze względu na zachowania wielu przedstawicieli lokalnej społeczności, którzy często dewastują i nie dbają o wspólny zasób. Według statystyk Komendy Miejskiej Policji oraz Straży Miejskiej w Siemianowicach Śląskich kluczowym problemem jest brak poszanowania własności publicznej przez lokalną społeczność. Wyzwanie jest zbieżne z celami i działaniami Gminnego Programu Rewitalizacji.

Wyzwanie X: Zwiększenie wykorzystania potencjału społecznego. Jednym z ważniejszych problemów społecznych są niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności i pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa. Kluczowymi wyzwaniami dla miast, szczególnie średnich będą zatrzymanie procesu depopulacji, aktywizowanie mieszkańców oraz zwiększenie ich udziału w życiu publicznym. Jest to zbieżne z celami Programu w zakresie włączenia społeczności w procesy partycypacji społecznej.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalnie⁵. Dokument wskazuje główny cel polityki regionalnej jako efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Już samo wskazanie na spójność w czterech wyżej wymienionych wymiarach pokazuje nierozzerwalny związek z polityką rewitalizacji opisaną w UoR, a wdrażaną w gminach, bowiem to na podstawie wskaźników z tych obszarów wyznaczamy obszar zdegradowany i rewitalizacji. Sam Śląsk w dokumencie jest pokazany jako region wymagający stałej interwencji. Siemianowice Śląskie

---

⁴ ibid. s.107

⁵ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego>

natomiast są wskazane jako jedno ze 139 miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, zagrożone marginalizacją⁶.

GPR jest zgodny z celami KSRR w zakresie: Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, cel szczegółowy 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo oraz 1.1.2. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz pośrednio cel 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska poprzez wykorzystanie środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji na obszarach zdegradowanych, przemysłowych, wpisanych w GPR.

Ponadto jest zgodny z celem szczegółowym 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym, z uwagi na konieczność podjęcia działań mających na celu promocję przedsiębiorczości start-upowej.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 1 lipca 2013 roku i stanowi piątą edycję tego kluczowego dokumentu określającego cele rozwoju regionu oraz instrumenty ich realizacji w perspektywie roku 2030. Uchwalona została w październiku 2020 roku. Kładzie nacisk na wykorzystanie różnych źródeł finansowania. W dalszym ciągu znaczna ilość środków na realizację zadań będzie pochodziła ze środków europejskich. Niemniej mając na uwadze planowaną przyszłą politykę spójności podkreśla się konieczność realizacji przedsięwzięć w szerokiej kooperacji różnych podmiotów, często z wykorzystaniem zwrotnych instrumentów finansowych⁷. Strategia Województwa koncentruje się wokół czterech celów strategicznych:

- Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej
- Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
- Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni
- Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym

Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny w zakresie celów:

- Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość, Wsparcie tworzenia i rozwój MŚP (szczególnie start-upów), w tym podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników, jakości usług otoczenia biznesu oraz promocja produktów lokalnych i tradycyjnych, wspieranie wdrażania technologii cyfrowych.
- Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, szczególnie aspekty związane z aktywizacją osób z niepełnosprawnościami oraz wykluczonych społecznie, Podnoszeniem dostępu do usług wspierających funkcjonowanie rodziny, w tym opieki wytchnieniowej nad osobami zależnymi czy rozwojem sektora srebrnej gospodarki oraz rozwój, integracja i koordynacja usług wspierających funkcjonowanie osób niesamodzielnych.
- Całościowo założenia GPR wpisują się w cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkanie w zakresie: promocji aktywnego i zdrowego stylu życia, podniesienia jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój

⁶ Załącznik 2. Imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze do KSRR 2030

⁷ za Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Zielone Śląskie” <https://rcas.slaskie.pl/content/strategia-rozwoju-województwa-slaskiego-slaskie-2030---zielone-slaskie>, s. 4-5

mieszkańców, promocji, upowszechniania i ochrony dziedzictwa kulturowego wyposażania przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych, w tym zapewniającą dostępność urbanistyczno-architektoniczną dla osób ze szczególnymi potrzebami, promocji i wsparciu podmiotów ekonomii społecznej, Wzmocnieniu aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, wsparciu przekwalifikowania zawodowego i nabywania nowych kompetencji przez osoby objęte procesem transformacji gospodarczej, a także wzmocnieniu świadomości i budowanie tożsamości narodowej oraz regionalnej.

- W zakresie Celu operacyjnego: C.1. Wysoka jakość środowiska GPR jest zgodny z zapisami dotyczącymi: wspierania wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza, podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych.
- W przypadku celu operacyjnego C.2. opisane działania są zgodne z zakresem celu dotyczącym rozwoju proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE oraz zapewnienia dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.
- Na szczególną uwagę zasługuje zbieżność celów programu z Celem operacyjnym: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu w zakresie rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów poprzemysłowych m.in. na cele środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne, poprawy jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast oraz osiedli mieszkaniowych i starych dzielnic oraz adaptacji terenów miejskich i wiejskich do zmian klimatu.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty został uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. poz. 4619).

Cele polityki przestrzennej województwa określone w dokumencie dotyczą gospodarczego wzrostu i innowacyjności, metropolizacji, zapewnienia spójności społecznej i ekonomicznej oraz ochrony naturalnych zasobów środowiska i kształtowania krajobrazów kulturowych.

Zgodnie z Planem 2020+ miasto Siemianowice Śląskie zostało włączone do Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Metropolii Górnośląskiej. Metropolia Górnośląska to centralny obszar rozwojowy województwa śląskiego o znaczeniu europejskim.

Obszar miasta Siemianowice Śląskie został wskazany jako obszar funkcjonalny wymagający rewitalizacji. Obszarami wymagającymi rewitalizacji są tereny znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Obszary zdegradowane obejmują liczne osiedla robotnicze, zespoły zabudowy przemysłowej tereny i obiekty postindustrialne, wyrobiska po eksploatacji surowców (zwały, piaskownie i żwirownie), wysypiska, zapadliska oraz tereny pokolejowe oraz powojenne. Główne wyzwania dla tych obszarów będą dotyczyć przywrócenia im funkcji użytkowych poprzez nowe zagospodarowanie o wysokich walorach architektury i urbanistyki, uwzględniające zagadnienia efektywności energetycznej i poszanowania energii, ukierunkowane

na ochronę dziedzictwa kulturowego i kształtujące struktury pod kątem poprawy jakości środowiska zamieszkania. Istotna jest integracja przestrzenna i społeczna terenów zdegradowanych, kreowanie miejsc przestrzeni publicznej ukierunkowane na podniesienie jakości życia mieszkańców.

Dla obszarów wymagających rewitalizacji przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- 1) ochrona i zachowanie historycznych założeń i układów urbanistycznych;
- 2) rekultywacja terenów oraz ich integracja z otoczeniem;
- 3) rewitalizacja terenów z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych;
- 4) kreowanie przyjaznych przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji lokalnej społeczności, przeciwdziałającej segregacji i wykluczeniu społecznemu, przyciągających turystów i inwestorów;
- 5) rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej, w tym m.in. dzielnic śródmiejskich, współczesnych osiedli mieszkaniowych z uwzględnieniem: kształtowania przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społeczności lokalnych, kształtowania struktur przestrzennych wspierających aktywizację i przedsiębiorczość społeczną, poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego oraz ograniczania niskiej emisji;
- 6) preferowanie lokalizacji usług i aktywności gospodarczych w ciągach komunikacyjnych i na terenach zdegradowanych;
- 7) preferowanie lokalizacji nowej zabudowy, jako intensyfikacji użytkowania terenów mieszkaniowych już istniejących.

Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny w zakresie celów polityki przestrzennej województwa:

- 1) Cel 1 – nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji poprzez dążenie do ożywienia gospodarczego, w tym wspierania przedsiębiorczości, rozwoju turystyki i wdrażania projektów prywatnych;
- 2) Cel 2 – szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych poprzez tworzenie instrumentów publicznych do rozwiązywania problemów społecznych i przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym (w tym m.in. patologiom, wykluczeniu społecznemu), a także z poprawę bezpieczeństwa;
- 3) Cel 3 – przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego poprzez prowadzenie remontów, modernizacji lub rewaloryzacji obiektów zabytkowych (w tym m.in. mieszkaniowych, przemysłowych, powojennych) wraz ze świadomym kształtowaniem tożsamości kulturowej danego obszaru oraz poprawę stanu środowiska naturalnego, likwidację zanieczyszczeń i emisji, poziomu hałasu;
- 4) Cel 4 – relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu poprzez poprawę infrastruktury technicznej i drogowej.

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego

Celem opracowania Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego, przyjętej w 2022 roku jest przedstawienie najważniejszych wyzwań związanych z rewitalizacją i rekultywacją, wskazanie działań, które stanowią na nie odpowiedź, a także stworzenie systemu wsparcia procesu rewitalizacji w województwie śląskim. Dokument ten uszczegóławia zakres działań związany z rewitalizacją i rekultywacją opisany w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Celem generalnym regionalnej polityki rewitalizacji jest **wsparcie procesów inkluzji społecznej, aktywizacji mieszkańców regionu oraz podniesienie warunków ich życia przy wykorzystaniu narzędzi**

rozwoju przedsiębiorczości, poprawy jakości środowiska oraz dostosowania przestrzeni życia do potrzeb mieszkańców⁸. Jest to zgodne z celami i zakresem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku. Cele operacyjne Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego ukierunkowane są na poprawę warunków życia mieszkańców regionu i obejmują działania o charakterze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i środowiskowym na obszarach i terenach zdegradowanych. Zdefiniowano łącznie pięć celów operacyjnych:

- I. Wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych i regionu na terenach i obszarach zdegradowanych
- II. Wzrost funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa na terenach i obszarach zdegradowanych
- III. Poprawa konkurencyjności gospodarki regionalnej i lokalnej na obszarach oraz terenach zdegradowanych
- IV. Zagospodarowanie terenów i obszarów zdegradowanych
- V. Poprawa jakości środowiska na terenach i obszarach zdegradowanych.

W ramach celu tematycznego pierwszego kluczowe będą aspekty związane z partycypacją społeczną, podnoszeniem kompetencji mieszkańców, współpracą międzysektorową oraz włączeniem społecznym z uwzględnieniem poszanowania dziedzictwa lokalnej kultury. Cel drugi dedykowany jest poprawie jakości życia miejskiego, z uwzględnieniem modernizacji zdegradowanej substancji mieszkaniowej, kształtowania nowego ładu przestrzennego, dbałości o przestrzeń i najbliższe otoczenie. Ten cel jest zbieżny z polityką miejską, a także znajduje odzwierciedlenie w dokumencie Gminnego Programu Rewitalizacji. Cele trzeci i czwarty wskazują na potrzebę rozwoju przedsiębiorczości, tworzenie nowych funkcji dla terenów zdegradowanych, często przemysłowych, znajdujących się w centrach śląskich miast. Ostatni cel poświęcony jest wyzwaniom środowiskowym, które również mocno wybrzmiewają w niniejszym dokumencie. Niwelacja niskiej emisji oraz ochrona środowiska, bioróżnorodności czy zapobieganie powstawaniu miejskich wysp ciepła to priorytety regionalnej polityki, które również mocno są zaakcentowane w tym dokumencie.

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030

TPST to program związany z transformacją energetyczną regionu. Opisano w nim szeroko kwestie wygaszania kopalń, zamykania zakładów okołógórnicznych i wskazano kluczowe etapy tego procesu. Dokument jest ściśle powiązany z Polityką Energetyczną Polski 2040. PEP 2040 wyznacza ścieżkę transformacji w kierunku neutralności klimatycznej z uwzględnieniem krajowych uwarunkowań. Zgodnie z tym dokumentem udział węgla w strukturze produkcji energii elektrycznej do 2030 r., nie będzie przekraczać 56%. Minimalny udział OZE w PEP 2040 założono na poziomie 23% w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 roku, osiągając poziom 32% w elektroenergetyce i 28% w ciepłownictwie, ale 14% w transporcie. Ponadto PEP 2040 zakłada do 2030 r. redukcję zjawiska ubóstwa energetycznego do poziomu max. 6% gospodarstw domowych oraz odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach. Oczekuje się, iż powyższe działania doprowadzą w 2030 r.

---

⁸ za Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego, przyjęta uchwałą Nr 2327/383/VI/2022 z dnia 21.12.2022 r, s. 63

do ograniczenia emisji CO₂ o 30% (w stosunku do poziomu z 1990 r.) oraz wzrostu efektywności energetycznej o 23%⁹.

W Planie wskazano podregiony objęte procesem transformacji. Kluczowe jest wskazanie Obszarów Strategicznej Interwencji OSI – gminy w transformacji górniczej. Ze względu na konieczność dalszego ograniczania działalności sektora górniczego, wynikającą z realizacji celów polityki klimatycznej UE, zidentyfikowano obszary, na których będą występowały lub już występują negatywne skutki prowadzonej transformacji. W analizie uwzględniono, towarzyszące temu procesowi zjawiska społeczne, przestrzenne oraz środowiskowe. Do gmin objętych procesem transformacji górniczej zaliczono jednostki, na których występuje jedna z poniższych przesłanek:

- występują tereny pogórnice po zakończonej już działalności wydobywczej (kopalnie zlikwidowane lub w likwidacji),
- prowadzona jest aktualnie działalność wydobywczą węgla kamiennego,
- występuje znacząca liczba pracujących w sektorze górniczym i istotny odsetek pracujących w górnictwie w ogóle zatrudnionych.

W tym zakresie Siemianowice Śląskie zostały wskazane jako OSI o znaczących problemach przestrzennych. W dokumencie wymieniono także OSI – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Gminy tracące funkcje to ośrodki, które w ciągu kilkunastu lat stopniowo traciły swoją pozycję jako znaczące ośrodki gospodarcze i społeczne w regionie, predystynowane do pełnienia istotnej roli dla mieszkańców województwa jako miejsca pracy, zamieszkania i realizacji różnorodnych potrzeb społeczności. Siemianowice Śląskie są wskazane jako miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Dodatkowo wskazano OSI – ośrodki wzrostu. Są to obszary predystynowane do pełnienia wiodących funkcji gospodarczych i społecznych w regionie. Powinny cechować się one nie tylko walorami zorientowanymi do wewnątrz, ale także oddziaływać na otoczenie, przyczyniając się w najwyższym stopniu do rozwoju województwa jako całości oraz wpływając na jego pozycję w kraju i Europie¹⁰. Siemianowice Śląskie w tym zestawieniu stanowią „ośrodek uzupełniający”.

Siemianowice Śląskie zlokalizowane są w podregionie katowickim, składającym się z 6 miast na prawach powiatu. Wszystkie gminy leżące na obszarze podregionu katowickiego zostały sklasyfikowane jako OSI – gminy w transformacji górniczej. Centralna część największego w Polsce obszaru metropolitalnego charakteryzowała się występowaniem intensywnej eksploatacji węgla kamiennego w przeszłości (o czym świadczą liczne zlikwidowane kopalnie), a na znacznej części tego obszaru wciąż prowadzona jest eksploatacja górnicza. Jednocześnie na terenie dwóch gmin oprócz problemów przestrzennych występują nadal także problemy o charakterze społecznym (wysoka liczba zatrudnionych w sektorze górniczym)¹¹. Te uwarunkowania sprawiają, że należy strumień środków zewnętrznych skierować na zdegradowane poprzemysłowo tereny, które pozostają obecnie bez żadnych funkcji miejskich. Takie działanie jest zbieżne z szeroko rozumianym procesem rewitalizacji, który ma na celu m.in. przywrócenie i nadanie nowych funkcji terenom wyłączonym z użytku.

Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z TPST w zakresie kompatybilności z przewidywanymi operacjami dot. Efektywnego wykorzystania terenów poprzemysłowych podregionów górniczych na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne oraz Kompleksowym systemem wsparcia społecznego aktywizującym mieszkańców podregionów górniczych.

---

⁹ za Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego, przyjęty uchwałą nr 2326/383/VI/2022 z dnia 21.12.2022 r., s. 5

¹⁰ ibid. s.16-17

¹¹ Ibid. s. 27

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego na lata 2021-2027

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 roku jest narzędziem służącym do podnoszenia jakości życia mieszkańców Subregionu Centralnego w sposób zintegrowany. Stanowi kontynuację działań realizowanych od perspektywy finansowej 2007-2013, kiedy to w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego (RPO WSL) zastosowano instrument terytorialny w postaci Programu Rozwoju Subregionów. Narzędzie to zostało wzmocnione w perspektywie 2014-2020 poprzez Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT).

W perspektywie 2021-2027 realizacja instrumentu ZIT będzie kontynuowana poprzez zastąpienie administracyjnej i instytucjonalnej roli związków ZIT funkcjami koordynacji i animacji działań rozwojowych w subregionach. Ma to służyć realizacji projektów zintegrowanych, przyczyniających się do rozwiązywania wspólnych problemów i skoordynowanego zaspakajania potrzeb obszaru ZIT¹².

Strategia została uchwalona 18 kwietnia 2023 r. Celem horyzontalnym jest funkcjonowanie Subregionu Centralnego jako przestrzeni partnerskiej współpracy i zrównoważonego rozwoju. Choć Strategia dedykowana jest działaniom wpisanym w FEŚL 2021-2027 jako Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, nawiązuje zarówno celami, jak i działaniami w postaci listy projektów stanowiącej załącznik do Strategii do działań podejmowanych lokalnie w gminnych programach rewitalizacji.

Sama Strategia koncentruje się wokół czterech priorytetów rozwojowych:

- P1. Przestrzeń i środowisko
- P2. Mobilność
- P3. Społeczeństwo i gospodarka
- P4. Zarządzanie i współpraca.

W ramach Priorytetu 1 wyszczególniono cele szczegółowe: C 1.1. Poprawa jakości powietrza, C 1.2. Zwiększanie odporności miast na zmiany klimatu oraz C 1.3. Zrównoważona gospodarka zasobami i ochrona środowiska. Niezbędne jest kontynuowanie podjętych już działań w zakresie zapewnienia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych, likwidacji emisyjnych źródeł ciepła, rozwoju energetyki rozproszonej w oparciu o odnawialne źródła energii, w tym rozwój klastrów energii i społeczności energetycznych, a także infrastruktury wytwarzania, dystrybucji i magazynowania energii. Biorąc pod uwagę ciągłą dominację węgla jako źródła ciepła, także systemowego, rozwijane będą sieci ciepłownicze¹³.

Kluczowe jest podjęcie działań adaptacyjnych i mitygacyjnych. Przede wszystkim należy zadbać o rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w pierwszej kolejności w oparciu o posiadane zasoby, w tym także tereny pokopalniane i przemysłowe, a w drugiej kolejności skupić się na tworzeniu nowej infrastruktury. Priorytetowo należy także traktować racjonalne gospodarowanie wodą, w tym wodą pochodzącą z opadów, zabezpieczenie przeciwpowodziowe oraz przeciwdziałanie skutkom suszy.

W zakresie Priorytetu 2 wyróżniono cel szczegółowy C 2.1. Dostępna i zrównoważona mobilność miejska. Działania będą koncentrować się na wzmocnieniu roli i znaczenia komunikacji publicznej oraz

---

¹² za: www.subregioncentralny.pl

¹³ Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030, s. 74-111

zwiększaniu dostępności i promocji mikromobilności przy jednoczesnym ograniczaniu indywidualnego ruchu samochodowego w centrach miast. Pomocne w tym będą także inwestycje w dostępną infrastrukturę węzłów przesiadkowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (ciągi pieszo-rowerowe, drogi rowerowe, w tym rozwój zintegrowanego, dostępnego i bezpiecznego systemu tras rowerowych). Przebieg nowo powstających tras rowerowych będzie zgodny z koncepcją sieci Regionalnych Tras Rowerowych oraz z Regionalną Polityką Rowerową Województwa Śląskiego i zapewni integrację z innymi środkami transportu. Poza budową infrastruktury tras rowerowych, powstanie także niezbędna infrastruktura towarzysząca.

W ramach Priorytetu 3 wyróżniono cztery cele szczegółowe: C 3.1. Łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji, C 3.2. Łagodzenie niekorzystnych trendów demograficznych, C 3.3. Atrakcyjne warunki życia i zamieszkania oraz C 3.4. Zintegrowana i atrakcyjna oferta turystyczna. Niezbędne jest podniesienie jakości kapitału ludzkiego oraz wsparcie osób odchodzących z górnictwa i branż z nim powiązanych oraz ich rodzin. Z punktu widzenia transformacji kluczowe jest przekształcanie i zagospodarowywanie terenów pogórnicznych i przemysłowych na cele gospodarcze. Co jest zgodne z zapisami i projektami wpisanymi w GPR. Umożliwi to tworzenie terenów inwestycyjnych, na których docelowo mogą być lokalizowane m.in. strefy aktywności gospodarczej, huby, parki technologiczne i przemysłowe, inkubatory przedsiębiorczości, centra obsługi inwestora i inne podmioty zarówno prowadzące działalność gospodarczą, jak i wspomagające jej prowadzenie. Rosnąca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym niesie ze sobą konieczność podjęcia działań, których skutkiem będzie zwiększenie dostępności do usług społecznych i zdrowotnych, zapobieganie izolacji społecznej oraz wykluczeniu społecznemu, w tym osób starszych czy dostosowywanie przestrzeni publicznej dostępnej dla wszystkich. Ten cel jest również zbieżny z założeniami GPR.

Wdrażanie w miastach koncepcji „smart cities”, rozumianej jako miast inteligentnych zarządzanych w oparciu o współpracę z mieszkańcami, przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności miejsca zamieszkania. Aby zahamować odpływ młodych mieszkańców Subregionu Centralnego ważne jest stworzenie dobrych warunków do godzenia życia prywatnego i zawodowego, w tym rozwój infrastruktury i wspieranie miejsc opieki dla dzieci do lat 3 oraz edukacji przedszkolnej. Na atrakcyjność miejsca zamieszkania wpływa także dostępność do wysokiej jakości infrastruktury spędzania czasu wolnego oraz terenów zielonych. Jej rozbudowa pozwoli także na rozwój mieszkańców, integrację lokalnych społeczności i pomoże w promocji aktywnego oraz zdrowego stylu życia. W tym zakresie również Strategia nawiązuje nie tylko do celów i działań GPR, ale także Strategii Rozwoju Miasta.

Najważniejszymi wydają się być: potencjał terenów zielonych, istniejące lokalne marki i produkty oraz dziedzictwo przemysłowe i kulturowe Subregionu Centralnego, które mogą zostać wykorzystane zarówno dla celów rekreacyjnych, jak i turystycznych. W samych Siemianowicach Śląskich funkcjonują obiekty dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym, których renowacja i funkcjonowanie będzie mieć wpływ na kształtowanie rozwoju edukacyjnego i gospodarczego miasta.

W zakresie Priorytetu 4, cel strategiczny CS 4. Subregion Centralny sprawnie zarządzany, program jest zgodny pod kątem konieczności rozwoju kompetencji kadr prowadzących działania rewitalizacyjne w gminach.

Strategia Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku

Kluczowym dokumentem dotyczącym wizji rozwoju miasta jest Strategia Rozwoju. Podjęta została w październiku 2020 roku. Wizja rozwoju Siemianowic Śląskich została opisana w kluczowych wymiarach, stanowiących uporządkowanie zbioru oczekiwań podmiotów lokalnych oraz wyzwań, przed którymi stoi Miasto; przyjęto pięć wymiarów, w ramach których opisano pożądane cechy miasta w roku 2030:

- Mieszkańcy,
- Gospodarka,
- Przestrzeń i środowisko,
- Pozycja w otoczeniu,
- Specjalizacje Miasta.

Rozwój lokalny koncentruje się na trzech priorytetach:

- Miasto vitalne,
- Miasto nowoczesnej gospodarki,
- Miasto zrównoważonego rozwoju.

Priorytety są względem siebie współzależne. Priorytety 1 i 2 są względem siebie komplementarne. Priorytet 3 przenika pozostałe priorytety; można go wiązać z wprowadzaniem nowych narzędzi wspierających rozwój Miasta oraz z przestrzeganiem reguł, które powinny być zachowywane w procesie rozwoju lokalnego.

Program rewitalizacji wpisuje się w każdy z celów strategicznych, wymienionych w dokumencie miejskim, ze szczególnym uwzględnieniem celów szczegółowych: CS1.1. Wysoki poziom samoorganizacji społeczności lokalnych oraz innowacje i solidaryzm społeczny, CS3.1. Infrastruktura techniczna odpowiadająca rosnącym oczekiwaniom użytkowników. CS3.2. Atrakcyjna przestrzeń miasta i eliminacja konfliktów funkcjonalnych, CS3.3. Wysoka dbałość o walory przyrodniczo-rekreacyjne.

Projekty wpisane do Strategii dotyczą problemów opisanych w GPR, realizując jego cele i zadania jednocześnie. GPR to substrategia sektorowa dotycząca wyprowadzania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji z kryzysu.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemianowice Śląskie” zostało przyjęte uchwałą Nr 720/2006 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 22 czerwca 2006 r. wraz ze zmianami dokonanymi uchwałami Nr 457/2009 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 23 kwietnia 2009 r., Nr 257/2016 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 16 sierpnia 2016 r., Nr 74/2019 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 23 maja 2019 r. oraz Nr 537/2022 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 29 września 2022 r.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stanowi dokument o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego i jest podstawowym aktem planistycznym określającym kierunki polityki przestrzennej gminy.

Sporządzając studium uwzględnia się przede wszystkim ustalenia strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a także strategii rozwoju ponadlokalnego oraz strategii rozwoju gminy. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. W przeciwieństwie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego i nie może stanowić podstawy prawnej do wydawania decyzji administracyjnych. Jednakże ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie ogólnych kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta Siemianowice Śląskie studium przewiduje dążenie do:

- 1) takiego kształtowania zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów, by w sposób racjonalny i zrównoważony, zgodny z ogólnymi zasadami planowania i zagospodarowania przestrzennego, godzić zróżnicowane interesy i potrzeby rozwojowe gminy, jej mieszkańców, podmiotów gospodarczych oraz inwestorów zewnętrznych z wymogami ochrony środowiska i ładu przestrzennego;
- 2) zahamowania procesu rozpraszania zabudowy na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej na rzecz kształtowania zwartych przestrzennie zespołów osadniczych poprzez ograniczenie możliwości rozwoju zabudowy;
- 3) racjonalnego i efektywnego zagospodarowania terenów przemysłowych oraz terenów dotychczas niezabudowanych;
- 4) rewitalizacji zespołów zabudowy mieszkaniowej.

Należy przyjąć, że założenia i przyjęta celowość sporządzanego „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” pokrywa się z ustalonymi w studium kierunkami zmian w polityce przestrzennej gminy. Zaproponowane cele programu zakładają dążenie do zrównoważonego rozwoju oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią i przywracania terenów mieszkaniowych do tkanki miejskiej oraz aktywizacji terenów przemysłowych i niezabudowanych. Podkreślić należy, że studium jako dokument o charakterze planistycznym (przestrzennym) większą wagę przypisuje działaniom, które mają miejsce właśnie w otaczającej nas przestrzeni i tym samym jego założenia kierunkowe i rozwojowe pokrywają w głównej mierze ze sferą ekologiczną, techniczną oraz gospodarczą. Rewitalizacja dotycząca sfery przestrzennej obejmuje działania remontowo-modernizacyjne oraz inwestycyjne prowadzone na określonym obszarze znajdującym się w stanie kryzysowym. Można jednakże przyjąć, że podejmowane w tych sferach działania na tle planistycznym będą oddziaływać na sferę społeczną poprzez realizację zadań infrastrukturalnych.

W ramach ustalonych kierunków zagospodarowania przestrzennego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemianowice Śląskie” wskazuje obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane (rozdział 2, podrozdział 2.14, strona 112). Wskazane w studium granice obszaru zdegradowanego, tj. obszaru wymagającego podejmowania działań rewitalizacyjnych, obejmują m.in. część obszaru Michałkowic, cały obszar Śródmieścia, Nowego Świata oraz część Srokowca. Należy stwierdzić, że wskazany w studium obszar działań rewitalizacyjnych pokrywa się w znacznej mierze z wyznaczonym uchwałą Nr 538/2022 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 29 września 2022 r. obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji oraz wynikami przeprowadzonej diagnozy zjawisk negatywnych na terenie Miasta Siemianowice Śląskie. Wyjątek stanowi część obszaru Michałkowic dla którego przeprowadzona diagnoza nie wykazała silnych zjawisk negatywnych, które kwalifikowałyby dany obszar do podejmowania działań na rzecz rewitalizacji tych terenów.

Z punktu widzenia podejmowania działań rewitalizacyjnych istotne są również ustalenia studium w zakresie ogólnych zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Dziedzictwo kulturowe, ze względu na wysokie walory zachowanych obiektów zabytkowych wymaga podejmowania odpowiednich działań. Ogólne zasady ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego są spójne z założeniami i celami strategicznymi określonymi w programie rewitalizacji. Za główny kierunek w studium przyjmuje się:

- 1) kształtowanie nowej zabudowy w pierzei ulic w oparciu o istniejącą historyczną tkankę: należy zachowywać linie zabudowy, nawiązywać wysokością, kształtem, formą i wystrojem architektonicznym do zachowanych obiektów;
- 2) dążenie do podniesienia estetyki i zharmonizowania odbioru centralnej części miasta, poprzez odrestaurowanie najcenniejszej zabudowy, korektę obiektów niedostosowanych do otoczenia, staranne opracowywanie formy nowych obiektów, zagospodarowanie terenu, wprowadzenie elementów małej architektury;
- 3) utrzymanie istniejącej zabudowy o lokalnej – kulturowej wartości oraz zachowanych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym;
- 4) nawiązanie w nowej lub uzupełnianej zabudowie do zasad wartościowej historycznie i kulturowo dyspozycji przestrzennej terenu i charakteru zabudowy sąsiadującej;
- 5) zachowanie formy komponowanej zieleni, w tym układów zabytkowej zieleni komponowanej – parki, ogrody – towarzyszące osiedlom robotniczym, skwery, place, aleje, cmentarze, zieleń towarzyszącą historycznej zabudowie – świeckiej oraz sakralnej;
- 6) w stosunku do historycznej zieleni komponowanej utrzymanie jej w granicach założeń zabytkowych.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest spójna z celami i kierunkami określonymi w studium, natomiast cele „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” znajdują potwierdzenie w wyznaczonych w studium kierunkach zagospodarowania przestrzennego. Oba dokumenty są ze sobą spójne na poziomie strategicznego kierunku rozwoju.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2016-2022

Gmina Siemianowice Śląskie w 2016 roku Uchwałą Nr 318/2016 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2016-2022” przyjęła *Lokalny Program Rewitalizacji Siemianowic Śląskich na lata 2016-2022* (LPR), którego głównym celem było wskazanie zintegrowanego podejścia kompleksowych rozwiązań w zakresie rewitalizacji tych obszarów miasta, w których w największym stopniu występują negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze wraz z problemami urbanistycznymi, infrastrukturalnymi i ekologicznymi. W ramach programu udało się zrealizować 24 projekty, podzielone według następujących kategorii: projekty urbanistyczno-infrastrukturalne, społeczne, gospodarcze i projekty ekologiczne. Spośród pierwszej grupy projektów urbanistyczno-infrastrukturalnych udało się m.in. stworzyć reprezentacyjną przestrzeń publiczną w centrum Michałkowic, zrewitalizować Pałac Rheinbabenów na cele społeczno-aktywizacyjno-integracyjne czy rozwinąć infrastrukturę usługową i mieszkaniową w Siemianowicach Śląskich w ramach projektów SORSAL. Kolejną grupę projektów stanowiły projekty społeczne, dzięki którym stworzono świetlicę kulturalno-środowiskową dla młodzieży w rejonie ulic Matejki i Fabrycznej. W ramach projektów gospodarczych zrealizowano m.in. projekt dotyczący stworzenia warunków reintegracji zawodowej mieszkańców, w tym możliwości

samozatrudnienia, z kolei z projektów ekologicznych zrealizowano m.in. projekt dotyczący likwidacji niskiej emisji poprzez wymianę i modernizację indywidualnych źródeł ciepła. Spośród 32 projektów kluczowych zaplanowanych w LPR, zostało zrealizowanych 18 projektów oraz 6 zostało częściowo zrealizowanych. Łącznie na projekty rewitalizacyjne i komplementarne pozyskano ponad 135 mln zł środków zewnętrznych.

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777) poprzez jej nowelizację w 2021 roku dała możliwość podjęcia prac związanych z GPR podczas trwania LPR. Dzięki temu udało się rozpocząć prace związane z powstawaniem GPR jeszcze w 2021 roku, co znacząco wpłynęło na usprawnienie prowadzonych prac.

Rysunek 3 Podsumowanie działań LPR 2016-2022

źródło: opracowanie własne

Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2024

Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2024 została przyjęta uchwałą Nr 414/2021 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 28 października 2021 r. Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest niezbędnym narzędziem świadomego planowania i realizowania polityki społecznej. Bez jej wdrożenia nie są możliwe systemowe działania samorządu oraz jego partnerów na rzecz łagodzenia społecznych problemów, które dotyczą mieszkańców miasta. Obowiązek opracowania Strategii rozwiązywania problemów społecznych przez miasto Siemianowice Śląskie wynika z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 wyżej wymienionej ustawy, w Strategii są zawarte działania, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia uwzględnia programy pomocy społecznej oraz inne programy wsparcia, przy czym część z nich jest przedmiotem odrębnych dokumentów, tworzących otoczenie Strategii – przykładem są zagadnienia profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ujęte w kolejnych rocznych edycjach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Stworzona w oparciu o podejście systemowe „Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2024” proponuje działania o kompleksowym, strukturalnym charakterze.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku jest zgodny z kierunkami koniecznych działań zapisanymi w strategii, w szczególności z kierunkiem 2: aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców dotkniętych problemami społecznymi oraz kierunkiem 3: wspieranie lokalnej społeczności, zwłaszcza rodzin, w prawidłowym funkcjonowaniu i wypełnianiu ról społecznych.

Powiązanie z politykami na szczeblu lokalnym

Kluczowym dokumentem miejskim jest Strategia Rozwoju Miasta do 2030 roku. Równolegle funkcjonują sektorowe polityki lokalne, które dotyczą obszarów funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Powstają w różnych horyzontach czasowych i są opracowywane przez wydziały oraz jednostki miejskie. Poniżej lista polityk/programów lokalnych, które miały wpływ na powstanie tego dokumentu:

- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie. Program na lata 2021-2025
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
- Program Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Siemianowice Śląskie, przyjęty na lata 2021-2023
- Strategia Polityki Zdrowotnej Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2025
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej w mieście Siemianowice Śląskie
- Plan adaptacji miasta Siemianowice Śląskie do zmian klimatu do roku 2030
- Program Opieki nad Zabytkami.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie pismem znak RR.062.0002.2021 wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach poprzez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”.

Przedmiotowe opracowanie w dużej mierze stanowi kontynuację dotychczasowych działań rewitalizacyjnych przyjętych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2016-2022” uchwalonym uchwałą Nr 318/2016 Rady Miasta Siemianowice Śląskich z dnia 19 grudnia 2016 r. z późniejszymi zmianami. Granice obszaru w częściach zostały zmienione, a wytyczono je na podstawie diagnoz i analiz dotyczących koncentracji negatywnych zjawisk w nowo sporządzanym programie rewitalizacji.

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ponadto sporządzany program zawiera zakres przedsięwzięć, które będą realizowane w perspektywie kolejnych ośmiu lat. Wprowadzone do realizacji przedsięwzięcia będą miały za zadanie podniesienie jakości życia mieszkańców miasta poprzez wzmocnienie rangi przestrzeni objętej pracami rewitalizacyjnymi i potencjału ekonomicznego miasta oraz stworzenie wysokiej jakości przestrzeni do mieszkania, pracy i spędzania wolnego czasu, integrując mieszkańców obszaru Śródmieścia, Srokowca i części Michałkowic.

Pismem z dnia 13 czerwca 2023 r. znak: WOOŚ.410.239.2023.PB Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach oraz pismem z dnia 4 lipca 2023 r. znak: NS-NZ.9022.21.34.2023 Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowywanego projektu.

W dniu 17 lipca 2023 r. do publicznej wiadomości podano informację o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” w drodze:

- 1) ogłoszenia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej;
- 2) obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w budynkach Urzędu Miasta przy ulicy Jana Pawła II 10 oraz Michałkowickiej 105.

Z uzgodnieniami i uzasadnieniem odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można było zapoznać się również w siedzibie Urzędu Miasta przy ulicy Michałkowickiej 105, w Wydziale Rozwoju Miasta (pok. 112) w godzinach pracy Urzędu.

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

W 2022 roku uchwalona została *Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie*, której celem było graficzne i opisowe przedstawienie lokalizacji oraz miejsc o największym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Dokument ten powstawał blisko 2 lata. Z zawartych w diagnozie danych za lata 2019-2021 wynika, że wszystkie społecznie negatywne zjawiska w omawianym czasie skumulowały się w większości w rejonie centrum miasta. Obszar zdegradowany obejmuje centrum miasta z dwoma osiedlami Laurahutte i Hugo, jak również osiedle Nowy Świat. Na tych terenach problemy społeczne są największe, a jednocześnie występują tam charakterystyczne dla Siemianowic Śląskich zabudowania przemysłowe. Zaproponowane w diagnozie granice obszaru rewitalizacji są tożsame z granicami obszaru zdegradowanego, a łączna powierzchnia obu tych obszarów stanowi niemalże 20% powierzchni miasta, którą zamieszkuje ponad 25% mieszkańców gminy. We wrześniu 2022 roku Rada Miasta Siemianowic Śląskich podjęła Uchwałę Nr 538/2022 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie. Jednocześnie podczas tej samej sesji w dniu 29 września przyjęto Uchwałę Nr 539/2022 w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich. Z kolei już w listopadzie 2022 roku Rada Miasta przyjęła Uchwałę Nr 566/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”, rozpoczynając tym samym prace związane z pogłębioną diagnozą omawianych obszarów. Należy zauważyć, że mimo pozornego podobieństwa *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*, jak i *Pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji* różnią się one od siebie. Pogłębiona diagnoza jest zdecydowanie bardziej szczegółowa, a wskaźniki w niej zebrane ukazują zarówno zakres, jak i intensywność występujących zjawisk i problemów na właściwym terenie wskazanym do rewitalizacji. Diagnoza ta ma przede wszystkim służyć zidentyfikowaniu problemów, poznaniu potrzeb mieszkańców oraz wskazaniu kierunków działań rewitalizacyjnych, a wszystko po to, by w jak największym zakresie wyprowadzić obszar zdegradowany ze stanu kryzysowego.

Tabela 1 Kluczowe problemy na OR

Nazwa problemu	Identyfikator problemu	Powiązanie ze wskaźnikiem
niska aktywność obywatelska mieszkańców OR	P1	W1, W2
liczba zabójstw w latach 2019-2022 na OR	P2	W4
liczba samobójstw w latach 2019-2022 na OR	P3	W4
liczba przestępstw kryminalnych w latach 2019-2022 na OR	P4	W4, W5
liczba kradzieży w latach 2019-2022 na OR	P5	W5
liczba przestępstw narkotykowych w latach 2019-2022 na OR	P6	W4
praktycznie połowa bezrobotnych w mieście to osoby zamieszkujące OR	P7	W6, W8, W16
bezrobotni długotrwale na OR to prawie połowa bezrobotnych długotrwale w mieście	P8	W6, W8
bezrobocie w wieku poniżej 25 roku życia i powyżej 50 roku życia	P9	W7
około 45% rodzin z założonymi Niebieskimi Kartami zamieszkuje OR	P10	W10

niższy poziom wyników egzaminu ósmoklasisty, niższa średnia wyników w nauce w szkołach podstawowych	P11	W14, W13
niższe wyniki matur w szkołach na OR niż w pozostałych częściach miasta	P12	W14, W13
tereny i obiekty rekreacyjne na OR stanowią niecałe 12% tego typu obiektów w mieście	P13	W17
liczba zadłużonych budynków gminnych na OR stanowi 70% wszystkich zadłużonych budynków gminnych w mieście, wysokość kwoty zadłużenia budynków gminnych na OR stanowi 80% całej kwoty zadłużenia budynków gminnych w mieście	P14	W22
zdegradowana, zniszczona substancja mieszkaniowa i użyteczności publicznej	P15	W22, W20
największa liczba mieszkań na OR korzysta z pieców kaflowych	P16	W19
mała przedsiębiorczość lokalna	P17	W21
największy strumień zasiłków z pomocy społecznej na OR	P18	W9
problemy z dostępnością (komunikacyjną, infrastrukturalną, społeczną)	P19	W8
brak miejsc kreujących i integrujących społeczność	P20	W1, W2, W3
duża skala wykroczeń notowanych przez SM	P21	W18
zdegradowane i niezagospodarowane tereny miejskie	P22	W23

źródło: opracowanie własne

Tabela wskazująca na kluczowe problemy społeczne stanowi zbiorcze zestawienie największych problemów występujących w obszarze rewitalizacji, które są efektem przeprowadzonej pogłębionej diagnozy. Katalog problemów nie jest zamknięty, co obrazuje poniższa, szczegółowa analiza. Każdy problem wskazany w tabeli dostał przypisany mu identyfikator numeryczny oraz numer wskaźnika, który w ocenach programu będzie stanowił wiedzę o stopniu realizacji zamierzonych działań.

Numer identyfikacyjny problemu będzie również wskazywany przy poszczególnych celach szczegółowych.

Sfera społeczna

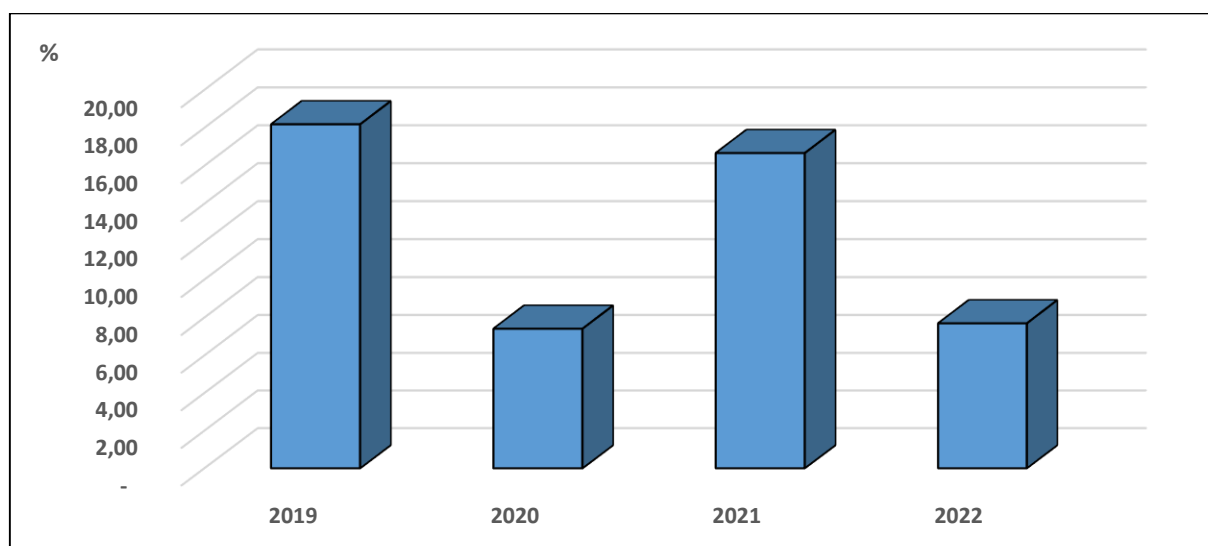
Obszar rewitalizacji był analizowany nie tylko pod względem demograficznym, ale również pod względem sytuacji społecznej. Analizie poddano między innymi kwestie bezrobocia i pomocy społecznej, liczbę zgłoszeń do Budżetu Obywatelskiego, liczbę aktywnych czytelników biblioteki, liczbę osób korzystających z Kart Seniora, Kart Dużej Rodziny oraz liczbę przestępstw.

Aktywność społeczna

Analizie poddano liczbę złożonych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji wniosków do Budżetu Obywatelskiego. Porównano je również z liczbą wniosków złożonych z obszaru całego miasta. W badanym czasookresie tj. lata 2019-2022 liczba wniosków kształtowała się następująco: w roku 2019 złożono łącznie 22 wnioski w ramach Budżetu Obywatelskiego, z czego 4 zostały złożone przez mieszkańców obszaru rewitalizacji (ulica Sobieskiego – 2 wnioski, ulice: Michałowicka i Powstańców po 1 wniosku). W kolejnym roku liczba wniosków w ramach Budżetu Obywatelskiego na obszarze całego miasta wynosiła 27 (tylko 2 wnioski zidentyfikowane jako pochodzące od mieszkańców z obszaru rewitalizacji – ulice: Michałowicka oraz Powstańców). W roku 2021 liczba złożonych wniosków w ramach Budżetu Obywatelskiego wzrosła. Wskaźnik wynosił 36 wniosków na obszarze

miasta i 6 wniosków z obszaru rewitalizacji (wnioskodawcy z ulic: Szefflera, Hutniczej, Sobieskiego, Kasprzaka, Michałkowskiej oraz Wyspiańskiego). W ostatnim roku z badanego okresu wskaźnik w omawianej kategorii wynosił 26 wniosków na terenie miasta i 2 złożone przez mieszkańców obszaru objętego rewitalizacją (po 1 wniosku z ulic: Sobieskiego i Szkolnej). Procentowy udział wniosków z obszaru rewitalizacji do ogólnej liczby wniosków w mieście złożonych w ramach Budżetu Obywatelskiego przedstawia wykres 1. Wartość wskaźnika najwyższa była w roku 2019 – 18,18%. W roku 2021 była równie wysoka i wynosiła 16,67%. W latach 2020 i 2022 wartość ta wykazywała tendencje spadkowe i wynosiła odpowiednio: 7,41% w roku 2020 i 7,69% w roku 2022.

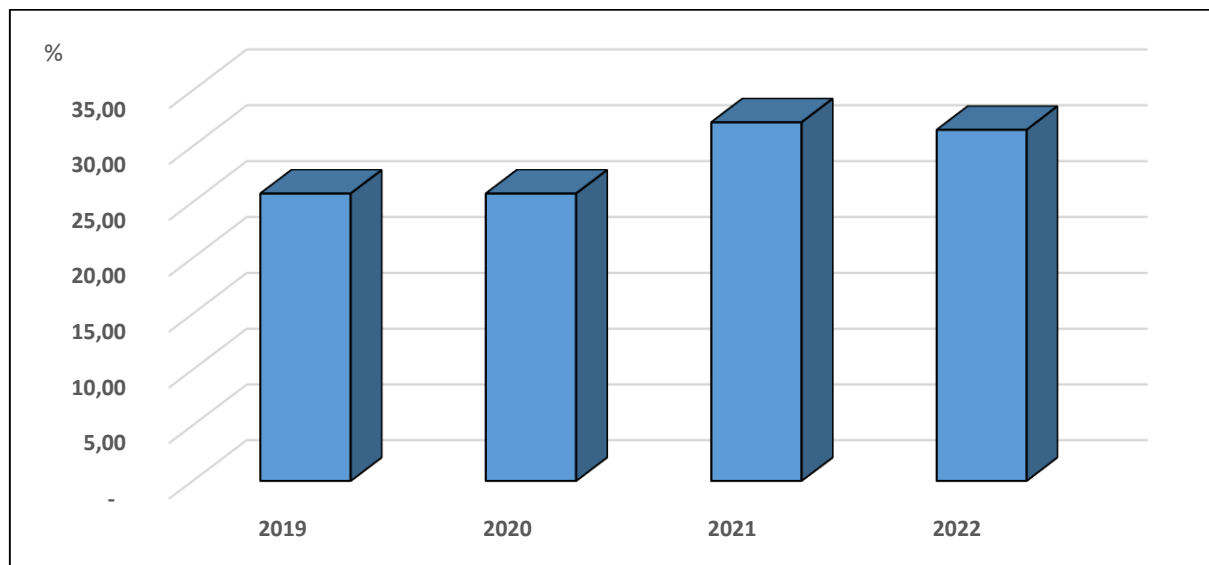
Wykres 1 Procentowy udział wniosków z Budżetu Obywatelskiego z obszaru rewitalizacji do ogółu wniosków z Budżetu Obywatelskiego z terenu miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Aktywność obywatelską mieszkańców ocenia się również po liczbie aktywnych organizacji pozarządowych w mieście oraz na obszarze rewitalizacji. W latach 2019-2020 liczba NGOśów na terenie miasta wynosiła 163 (z tego 42 zlokalizowane były na obszarze rewitalizacji). Sytuacja uległa zmianie w roku 2021, kiedy to liczba NGOśów w mieście spadła do 140, jednak na obszarze rewitalizacji powstały 3 nowe organizacje. Ich liczba nie zmieniła się w roku 2022, kiedy to na terenie miasta łączna liczba NGOśów wzrosła do 143. Wskaźnik liczby aktywnych organizacji pozarządowych z obszaru rewitalizacji do wszystkich NGOśów w mieście przedstawia wykres 2. Wynosił on 25,77% w latach 2019-2020, wzrósł do 32,14% w roku 2021, aby spaść do 31,47% w roku 2022.

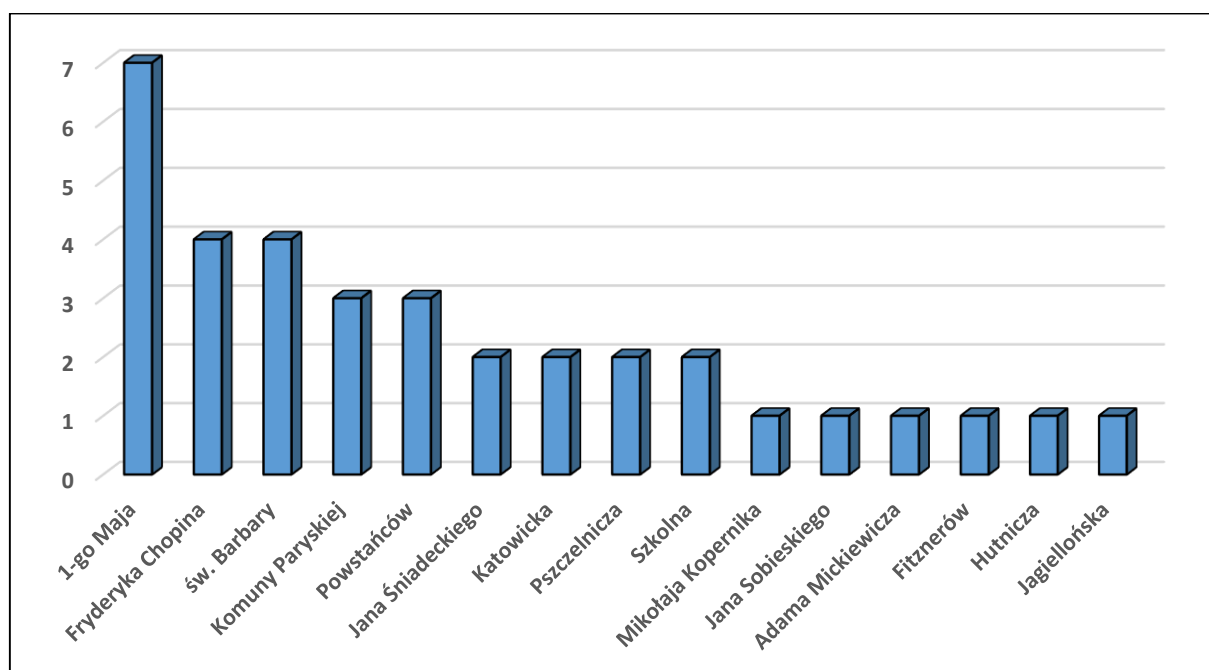
Wykres 2 Procentowy udział liczby NGO z obszaru rewitalizacji do ogółu NGO z terenu miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na wykresach 3 i 4 widoczna jest lokalizacja aktywnych NGOów według miejsca ich rejestracji na obszarze rewitalizacji. W latach 2019 i 2020 najczęściej organizacje pozarządowych zarejestrowanych było na ulicy 1-go Maja. Było to 7 NGOów. Na ulicach: Chopina oraz Barbary zarejestrowane były wówczas po 4 NGOsy oraz po 3 NGOsy na Komuny Paryskiej i Powstańców. Na pozostałych ulicach liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych wynosiła 2 i mniej. W latach 2021 i 2022 zarejestrowano nową organizację pozarządową na ulicy Kopernika oraz Sobieskiego. Tym samym na ulicach tych rejestrowano w tych latach już odpowiednio 3 i 2 NGOsy.

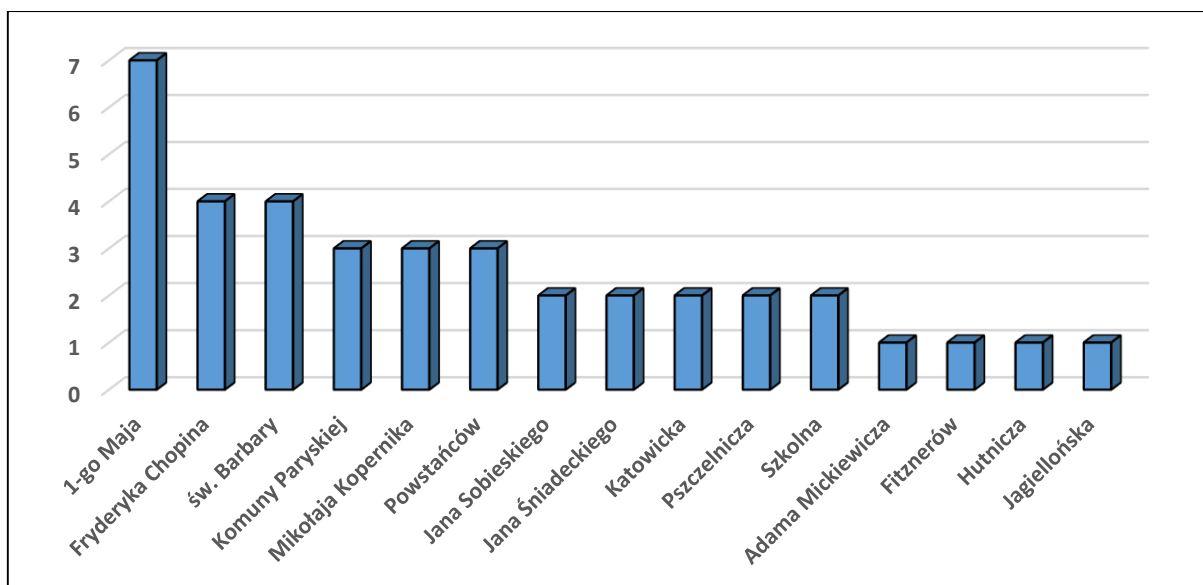
Wykres 3 Liczba NGO z obszaru rewitalizacji w roku 2019 i 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 4 Liczba NGO z obszaru rewitalizacji w roku 2021 i 2022

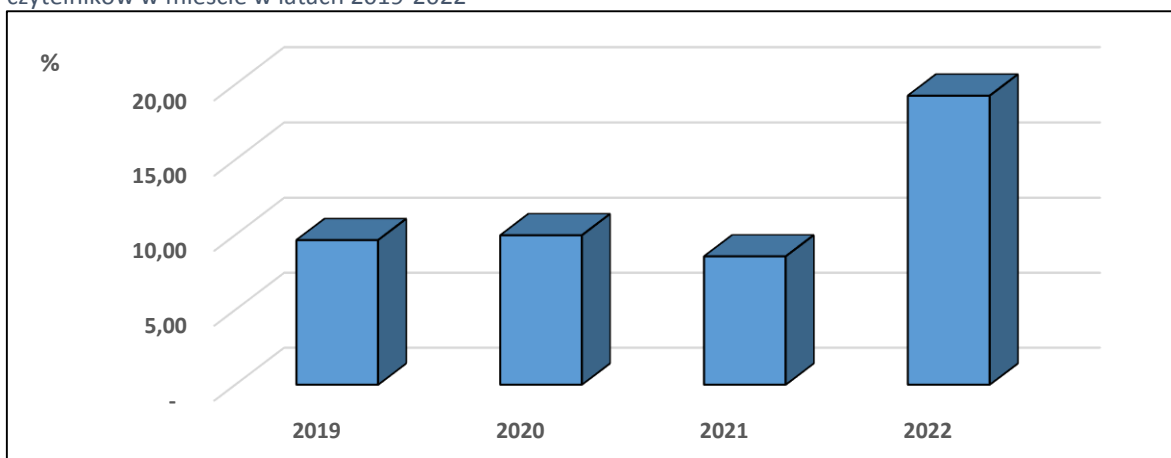

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Czytelnictwo

Jedną z form badania aktywności mieszkańców jest analiza liczby aktywnych czytelników biblioteki miejskiej, w szczególności filii zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. W badanym czasookresie na terenie miasta identyfikowano 8 982 czytelników w roku 2019 z czego 1/10 to osoby z obszaru rewitalizacji. W kolejnych latach liczba aktywnych czytelników malała. W roku 2020 było to 7 460 czytelników na terenie miasta (w tym 744 to mieszkańcy z terenu objętego działaniami rewitalizacyjnymi). Rok 2021 to kolejny spadek liczby czytelników – do liczby 7 111 (609 z obszaru rewitalizacji) i ostateczny spadek poniżej 7000 czytelników w roku 2022. Wśród nich 1 306 to czytelnicy zamieszkujący omawiany obszar. Wykres 5 pokazuje udział aktywnych czytelników z obszaru rewitalizacji w stosunku do wszystkich zarejestrowanych czytelników w bibliotece w badanym czasookresie. Zdecydowanie najwyższy udział mieszkańców z terenów rewitalizowanych w ogólnej liczbie czytelników odnotowano w roku 2022. Stanowili oni wówczas ponad 19% ogółu czytelników.

Wykres 5 Procentowy udział liczby czytelników biblioteki miejskiej z obszaru rewitalizacji do ogólnej liczby czytelników w mieście w latach 2019-2022

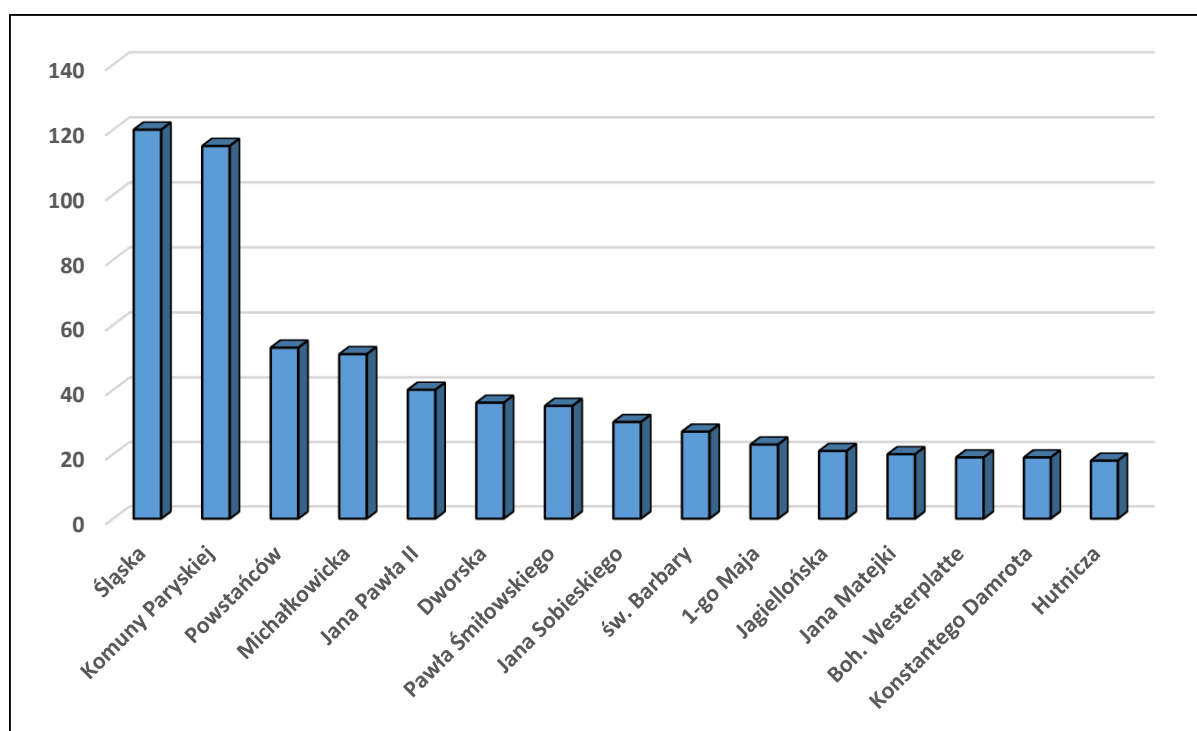

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

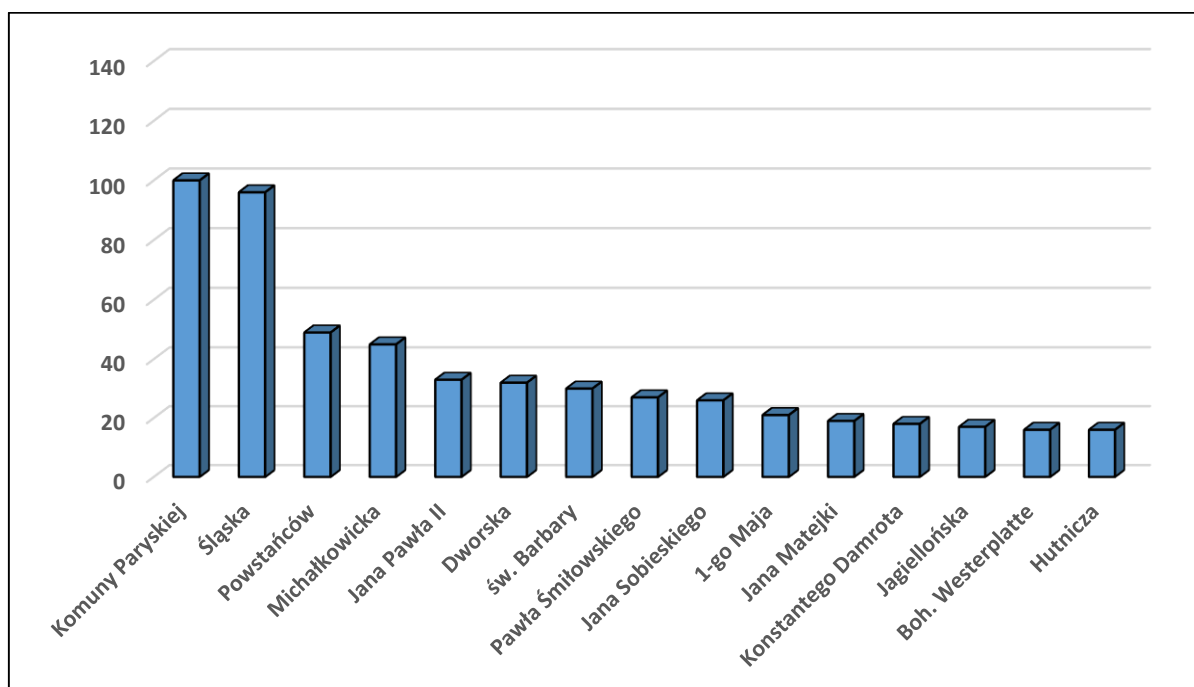
W roku 2019 najwięcej czytelników na obszarze rewitalizacji zamieszkiwało ulicę Śląską – 120 osób oraz ulicę Komuny Paryskiej – 115 osób. Na pozostałych ulicach wartości te nie przekraczały 53 osób (wykres 6). Również w roku 2020 największa liczba czytelników zamieszkiwała wspomniane już ulice tj. Komuny Paryskiej – 100 osób oraz Śląską 96 osób. Również w tym wypadku liczba aktywnych czytelników z pozostałych ulic nie przekraczała 50. Dane te widoczne są na wykresie nr 7. Kolejny rok to znaczny spadek liczby aktywnych czytelników. Na ulicach: Komuny Paryskiej i Śląskiej rejestrowano około 80 aktywnych czytelników. Na pozostałym terenie wartości wskaźnika nie przekraczały 40 czytelników. W roku 2022 nastąpił znaczny wzrost liczby aktywnych czytelników z obszaru rewitalizacji. Z wartościami wskaźnika powyżej 100 notowano wówczas 3 ulice: Powstańców (130 aktywnych czytelników), Komuny Paryskiej (128 aktywnych czytelników) oraz Śląską (115 aktywnych czytelników). Pozostałe wartości wskaźnika, mimo że wyższe niż w poprzednich latach nie przekraczały liczby 69 aktywnych czytelników. Dane za lata 2021 oraz 2022 widoczne są na wykresach 8 i 9.

Wykres 6 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2019

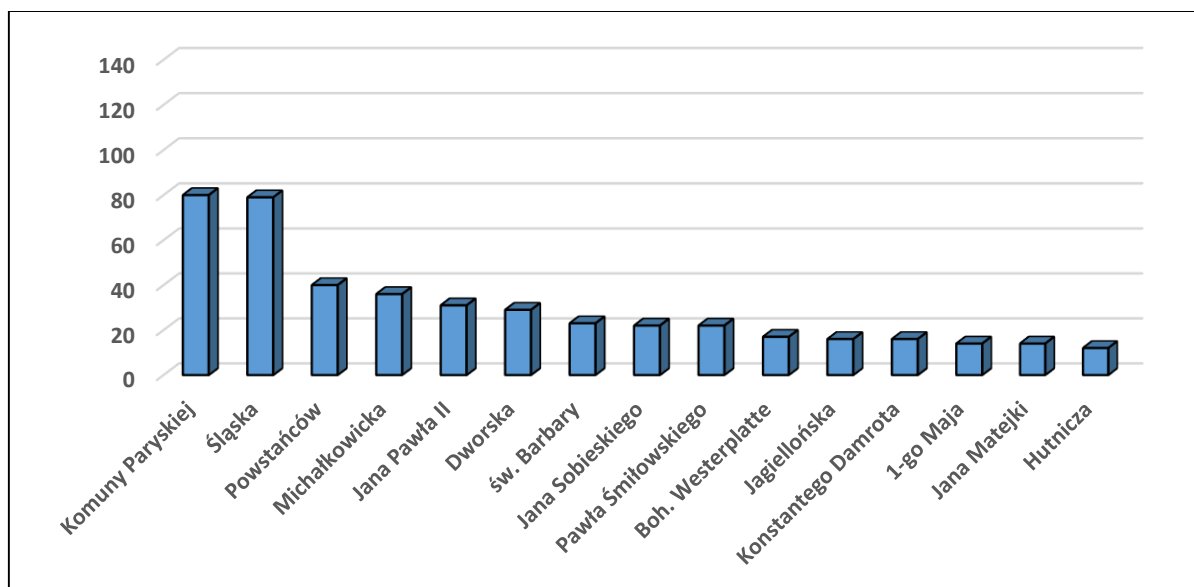
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 7 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2020

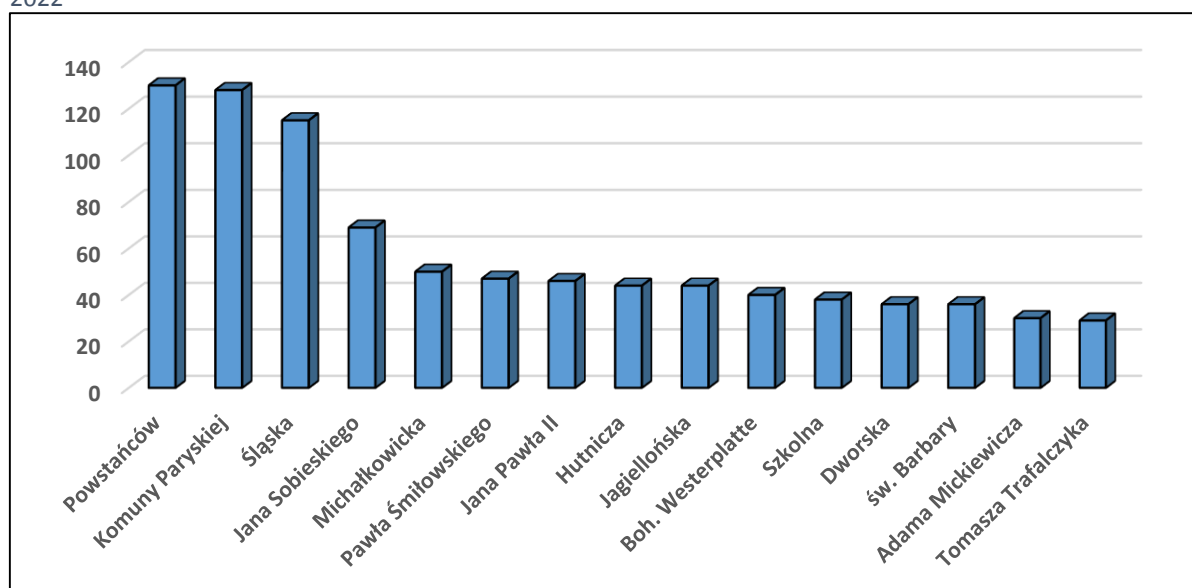
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 8 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 9 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Przestępczość

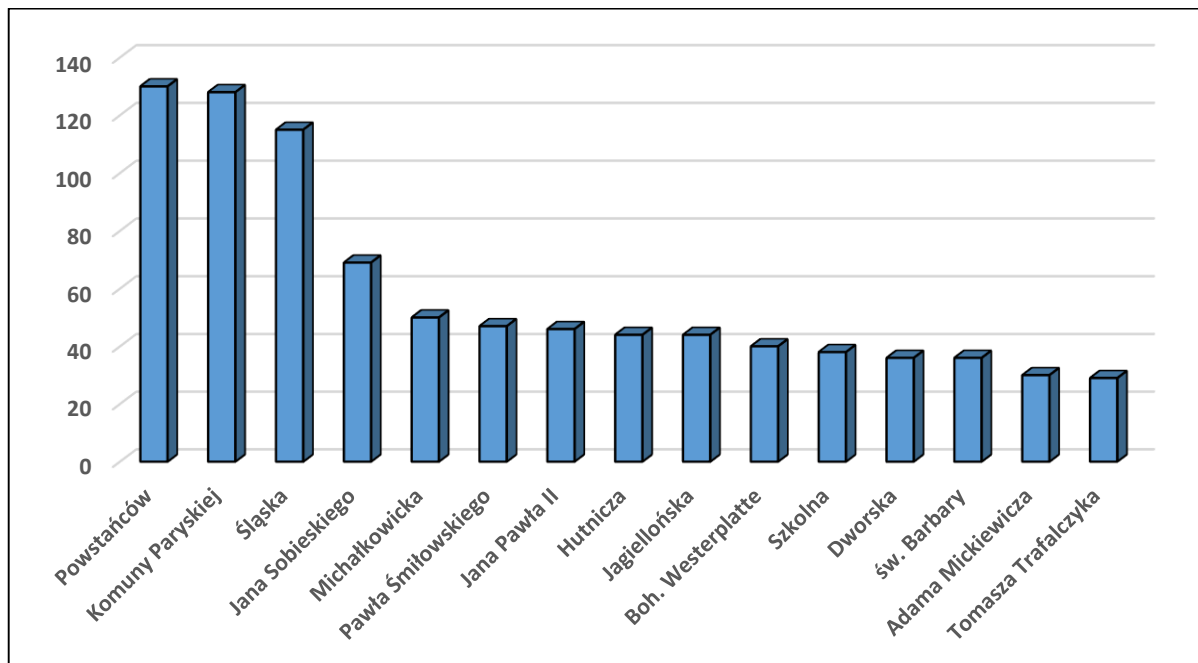
Dane otrzymane z Komendy Miejskiej Policji dotyczą strictly obszaru rewitalizacji, a na ich podstawie zweryfikowano sytuację na omawianym obszarze. W badanym czasookresie na obszarze rewitalizacji dokonano 4 zabójstw. Dwa w roku 2019 (ulice Fabryczna oraz Śląska), 1 w roku 2020 (ulica Kołłątaja) i 1 w roku 2022 (ulica Miarki). Na obszarze miasta łączna liczba zabójstw była o 2 wyższa niż na obszarze rewitalizacji (dodatkowo 1 zabójstwo w roku 2020 i 1 w roku 2021). W tym samym okresie 12 mieszkańców obszaru rewitalizacji popełniło samobójstwo (na terenie miasta wskaźnik ten był o ponad połowę wyższy i wynosił 25 popełnionych samobójstw). W roku 2019 były to 3 osoby (mieszkańcy ulic: Boh. Westerplatte, Brzozowej i Matejki). Rok 2020 to rok z największą liczbą samobójstw w badanym okresie czasu. Było ich aż 8. Dokonali ich mieszkańcy ulic: 1-go Maja, Mickiewicza, Głowackiego, Jagiellońskiej, Piastowskiej, Szkolnej, Śląskiej i Barbary. Dużo lepsza sytuacja była w roku 2022 kiedy tylko 1 mieszkaniec obszaru rewitalizacji popełnił samobójstwo (mieszkaniec ulicy Piastowskiej).

Na obszarze rewitalizacji dokonano w roku 2019 – 358 przestępstw (752 na terenie miasta). W latach kolejnych liczba ta przejawiała duże fluktuacje. W roku 2020 wzrosła do 385 przestępstw (przy wskaźniku 772 przestępstw dokonanych na terenie całego miasta), aby w 2021 zmaleć do 357 i osiągnąć wartość najniższą w roku 2022 – 313. W latach tych również na obszarze Siemianowic Śląskich zaobserwowano spadek liczby przestępstw ogółem. W roku 2021 było to 749 odnotowanych przestępstw, a w roku 2022 – 715. Najwięcej przestępstw w roku 2019 (wykres 10) dokonano na ulicy Śląskiej – 32, Jana Pawła II – 30 i Powstańców – 29. Wartość wskaźnika na pozostałym obszarze nie przekraczała 18 przestępstw na ulicy. W roku 2020 nastąpił wspomniany już wzrost liczby przestępstw – najwięcej odnotowano na ulicy Powstańców (40). Wysoki wskaźnik był również na ulicach Kapicy i Śląskiej – po 34 przestępstwa. Po 25 przestępstw notowano w tym roku na ulicy Jana Pawła II i 21 na ulicy Matejki. Dane te widoczne są na wykresie 11.

Kolejny rok to spadek liczby notowanych przestępstw na obszarze rewitalizacji. Najwięcej zarejestrowano na ulicy Śląskiej – aż 45 przestępstw. Na ulicach Jana Pawła II oraz Powstańców były to 33 przestępstwa. Na pozostałych ulicach wartość nie przekraczała 15 przestępstw (wykres 12). W 2022

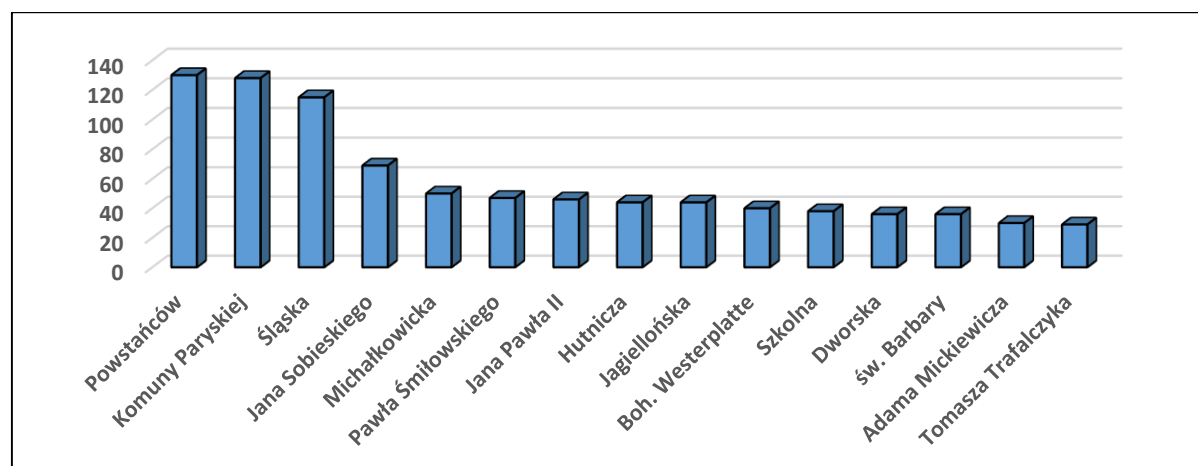
roku największą liczbę przestępstw – około 40 zanotowano na ulicy Śląskiej. Na pozostałym terenie wartości te były praktycznie o połowę niższe, co widać na wykresie 13.

Wykres 10 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2019

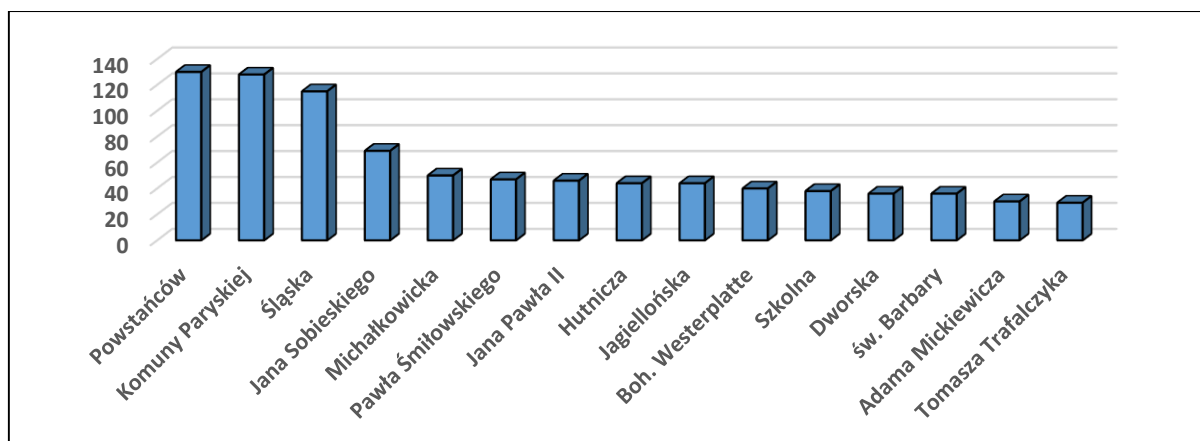
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 11 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2020

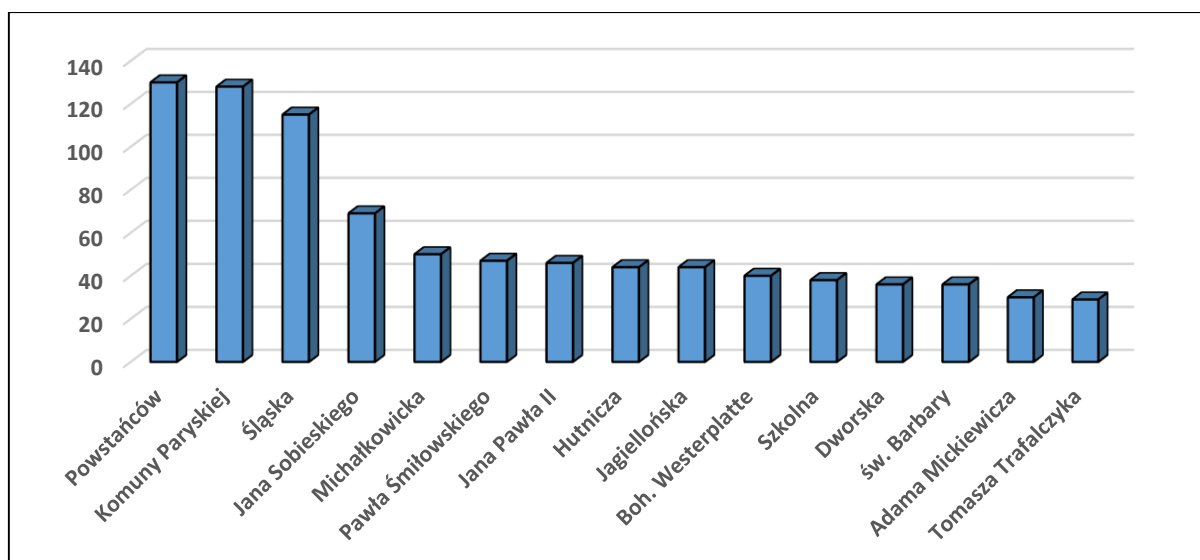
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 12 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 13 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2022

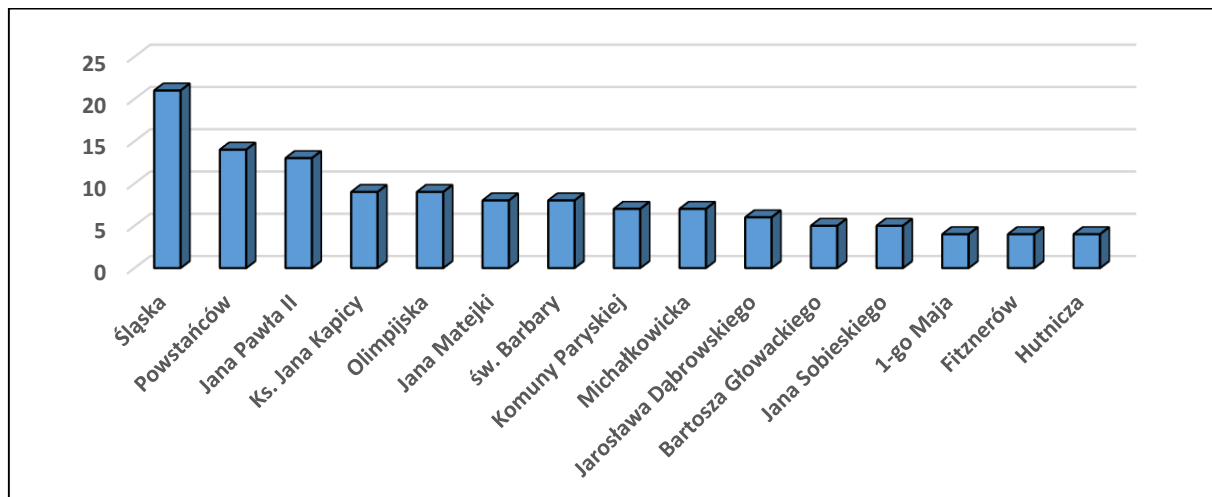
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Zdecydowanie najwięcej przestępstw skategoryzowano jako przestępstwa kryminalne. Na obszarze rewitalizacji było ich odpowiednio: w roku 2019 – 194, 2020 – 190, 2021 – 157 i w roku 2022 – 126. Wartości w skali całego miasta kształtowały się w badanym czasookresie następująco: 2019 – 419, 2020 – 406, 2021 – 350 i 2022 – 327 dokonanych przestępstw kryminalnych.

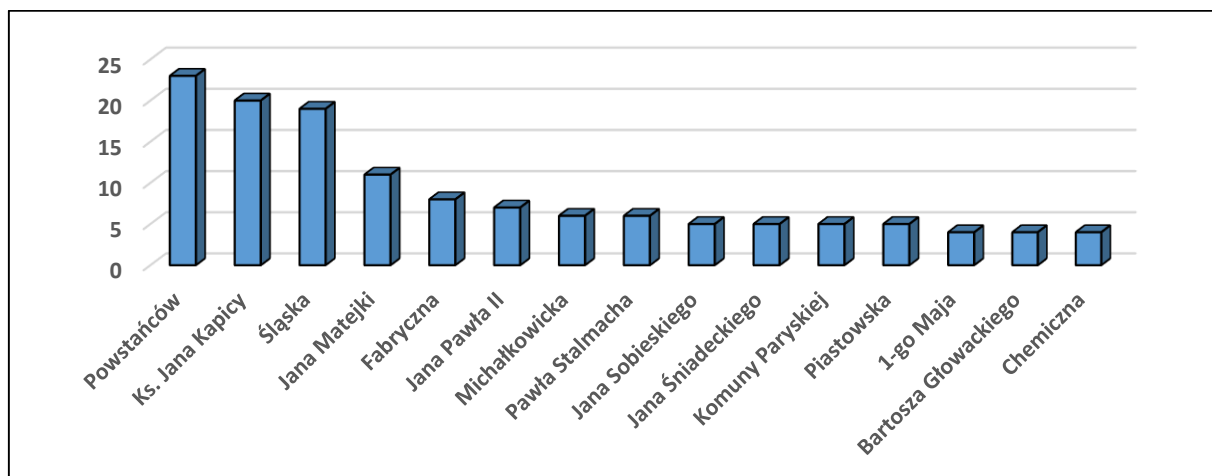
W roku 2019 najwięcej przestępstw kryminalnych zarejestrowano na ulicy Śląskiej. Było ich 21. Na ulicach: Powstańców oraz Jana Pawła II rejestrowano odpowiednio 14 i 13 przestępstw tego typu. Dane te widoczne są na wykresie numer 14. W kolejnym roku największą liczbę przestępstw kryminalnych zanotowano na ulicy Powstańców (23 przestępstwa). Wysoki wskaźnik notowano również na ulicy Kapicy – 20 przestępstw oraz na ulicy Śląskiej – 19. W roku 2021 zanotowano najwięcej przestępstw kryminalnych na ulicy Śląskiej – 25. Kolejną ulicą z dużą liczbą zarejestrowanych przestępstw była ulica Powstańców – 19 przestępstw kryminalnych. W ostatnim roku tj. 2022 liczba przestępstw kryminalnych znacznie spadła. Najwięcej z nich odnotowano na ulicy Kapicy. Było to 10

przestępstw z rodzaju przestępstw kryminalnych. Rozkład opisywanych danych można zobaczyć na wykresach: 15-17.

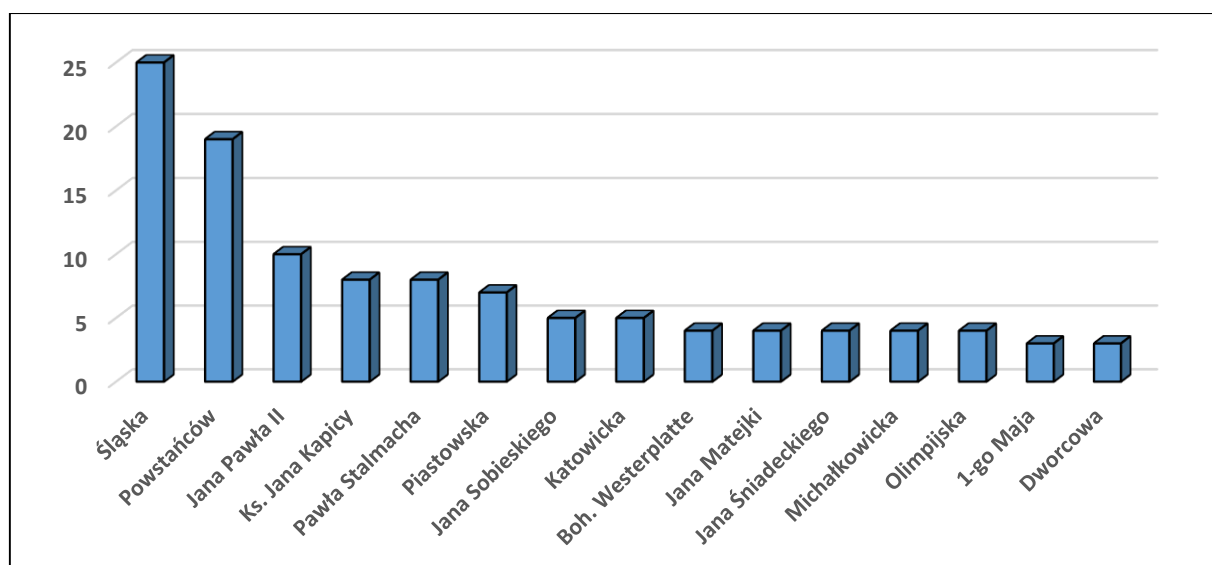
Wykres 14 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2019

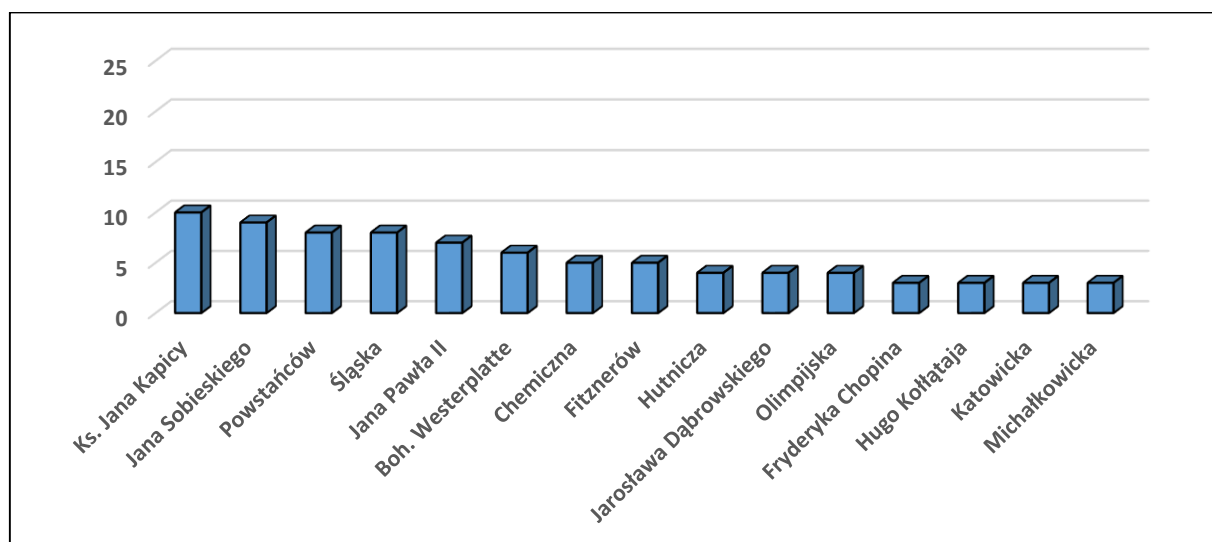
Wykres 15 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2020

Wykres 16 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2021

Wykres 17 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2022

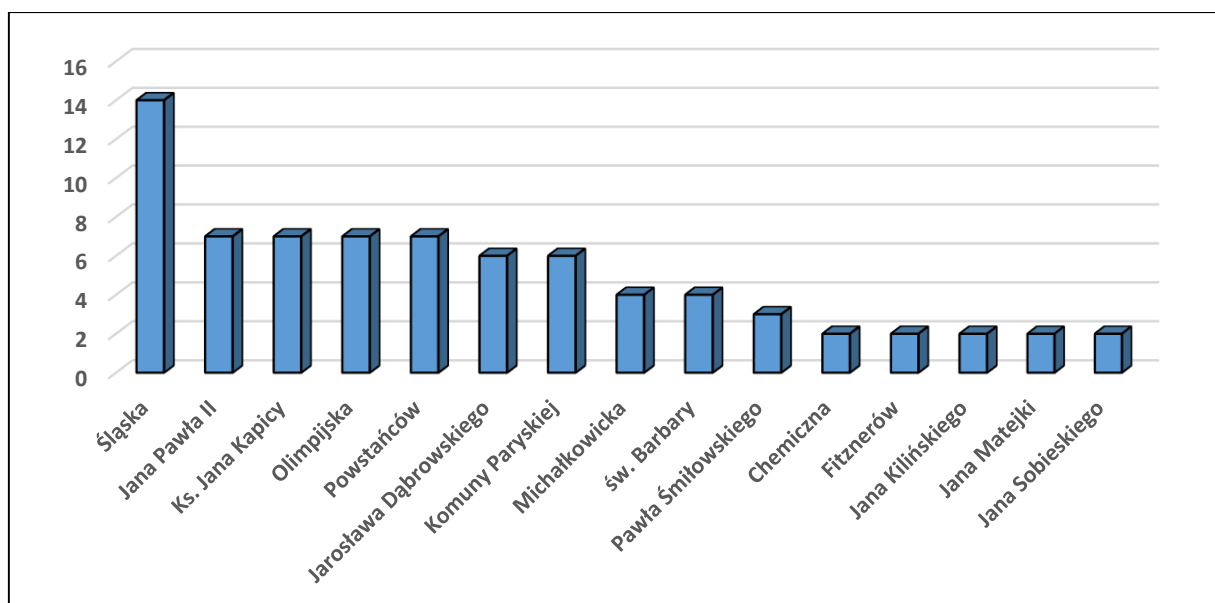

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie, wykresy 14-17

Kolejną dużą grupą przestępstw dokonywanych na obszarze rewitalizacji były kradzieże. W roku 2019 dokonano ich 99. Stanowiły one praktycznie połowę wszystkich dokonanych kradzieży w mieście, których było w tym roku 202. W kolejnych latach wartość tego wskaźnika ulegała dynamicznym zmianom. W roku 2020 liczba kradzieży spadła do 66 (154 na terenie miasta), w 2021 wzrosła do 77 kradzieży, podczas gdy wskaźnik w Siemianowicach Śląskich miał wartość 165 kradzieży i ostatecznie w roku 2022 osiągnęła wartość 61 kradzieży przy wartości wskaźnika dla miasta na poziomie 138 dokonanych kradzieży. Dane dotyczące liczby kradzieży na ulicach z obszaru rewitalizacji przedstawiają wykresy 18-21. W pierwszym roku z badanego okresu tj. 2019 największą liczbę kradzieży zanotowano na ulicy Śląskiej – było ich 14. W kolejnym roku najwięcej przestępstw tego typu zlokalizowano na ulicach Kapicy i Powstańców – po 12 kradzieży. W roku 2021 na żadnej z ulic obszaru rewitalizacji liczba dokonanych kradzieży nie przekroczyła 10. Największą wartość osiągnęła na ulicy Śląskiej –

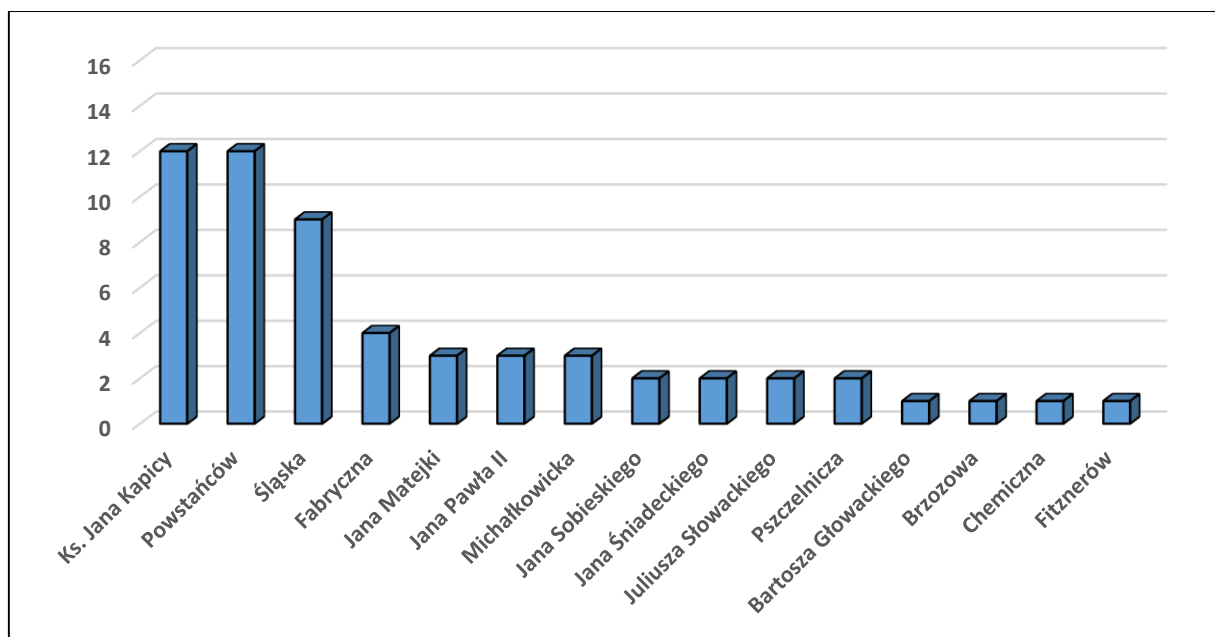
9 zdarzeń omawianego typu. Podobnie sytuacja kształtowała się w roku 2022. Na żadnej z ulic wartości wskaźnika nie przekroczyły 10, a najwyższą wartość odnotowano na ulicy Kapicy – 7 kradzieży.

Wykres 18 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

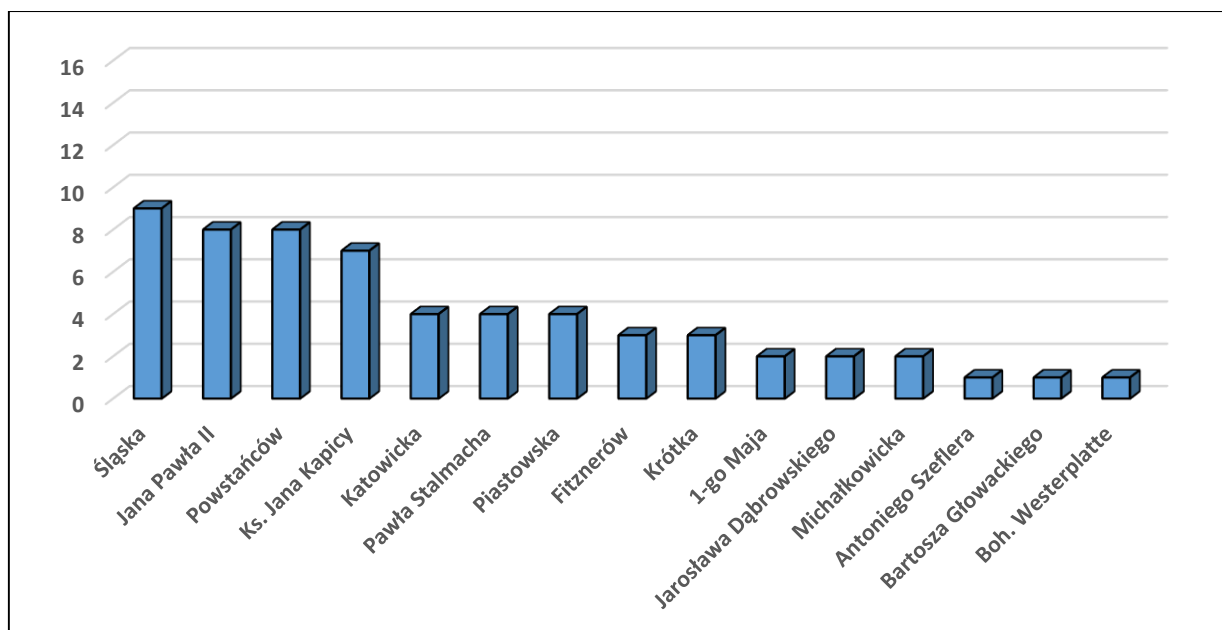
Wykres 19 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

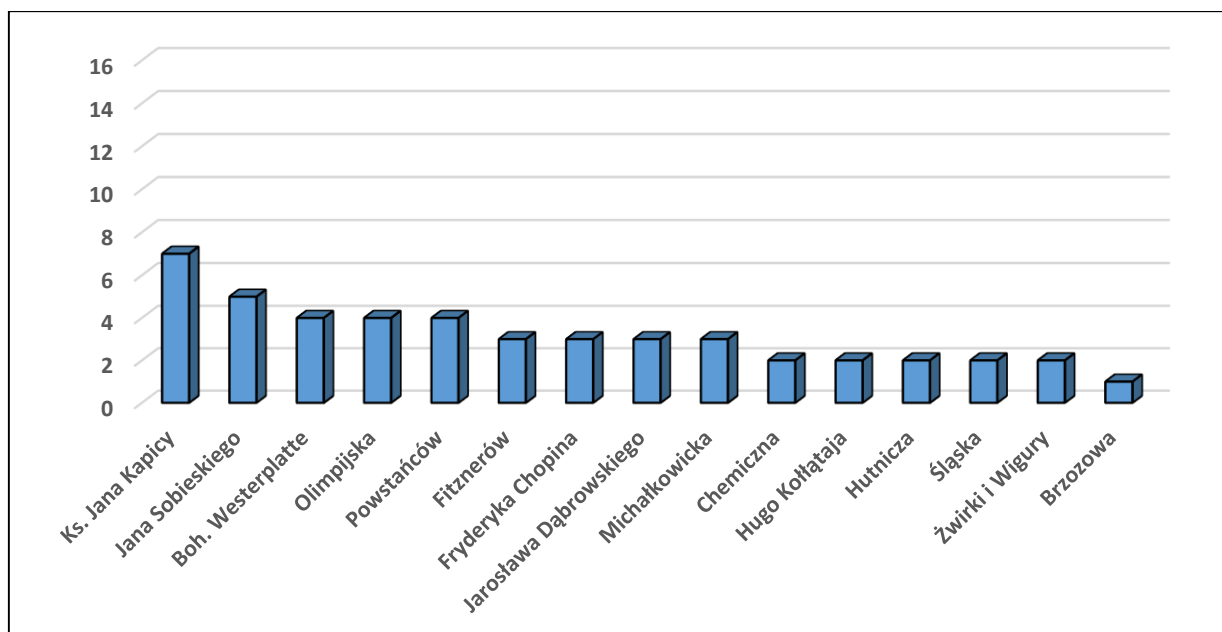

Wykres 20 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 21 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2022

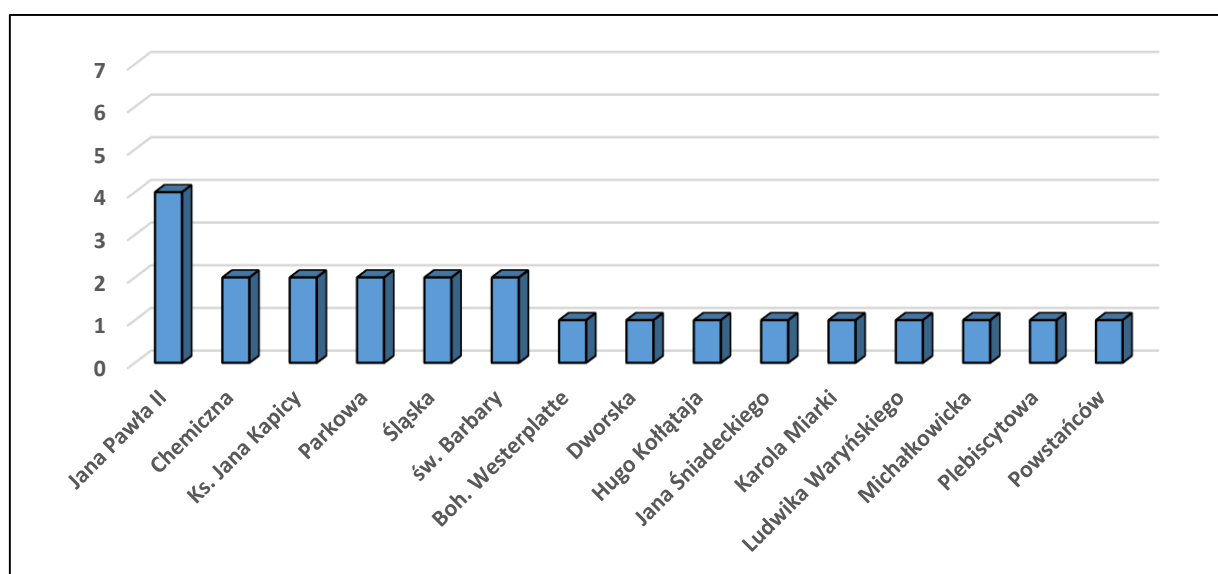
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Ostatnia większa grupa przestępstw analizowanych na terenie objętym działaniami rewitalizacyjnymi to przestępstwa narkotykowe. Ich liczba w badanym czasookresie zmieniała się podobnie, jak w przypadku wcześniej opisywanych przestępstw. W roku bazowym 2019 odnotowano ich na obszarze rewitalizacji 25. W roku 2020 wartość wskaźnika wzrosła do 46 przestępstw narkotykowych powiązanych z badanym terenem. W roku 2021 liczba tych przestępstw spadła do 36, zaś w 2022 ponownie wzrosła do 41. Podobnymi zmianami charakteryzowała się wartość opisywanego zjawiska na obszarze całego miasta. W roku 2019 przestępstw narkotykowych w mieście było niemal

o połowę więcej niż na obszarze rewitalizacji – 46. W kolejnych latach wartość ta ulegała zmianom i wynosiła: 70 w roku 2020, aby spaść do 51 w roku 2021. W roku 2022 odnotowano ponowny wzrost liczby dokonanych przestępstw narkotykowych do 59.

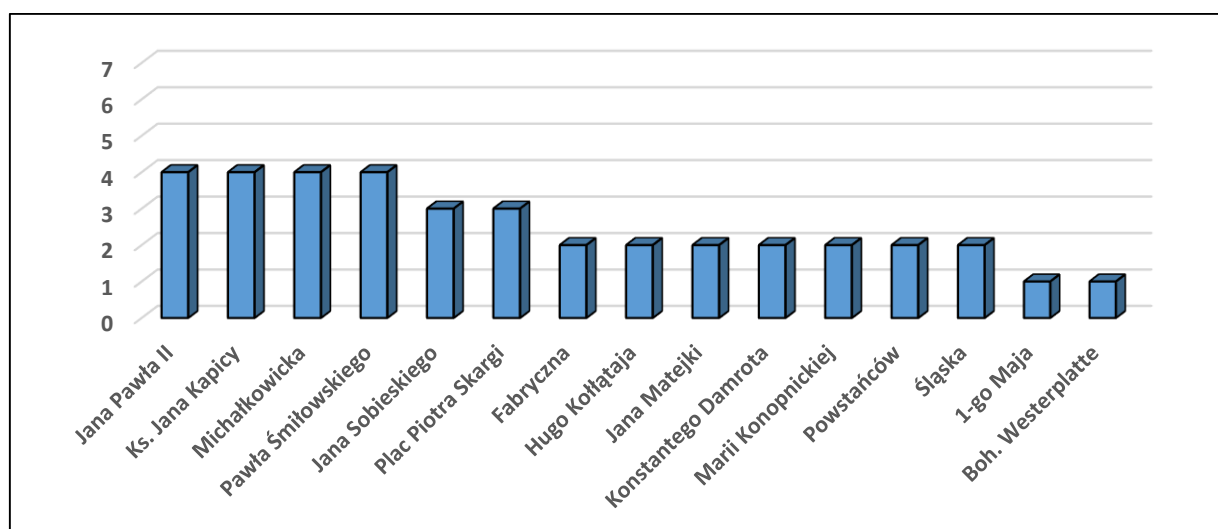
W roku 2019 najwięcej przestępstw narkotykowych odnotowano na ulicy Jana Pawła II. Wartości te jednak we wszystkich badanych latach nie były bardzo wysokie. I tak w roku 2019 była to liczba 4 przestępstw narkotykowych. Podobnie sytuacja wyglądała w roku 2020 – 4 przestępstwa narkotykowe zarejestrowano na ulicach: Jana Pawła II, Kapicy, Michałkowskiej oraz Śmiłowskiego. W latach kolejnych liczba odnotowanych przestępstw narkotykowych nieznacznie wzrosła w przełożeniu na ulice obszaru rewitalizacji. W latach 2021 i 2022 było to 6 przestępstw narkotykowych odnotowanych odpowiednio na ulicy Śląskiej i Jana Pawła II. Wykresy 22-25 ukazują wersję graficzną opisywanych wartości wskaźnika.

Wykres 22 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2019

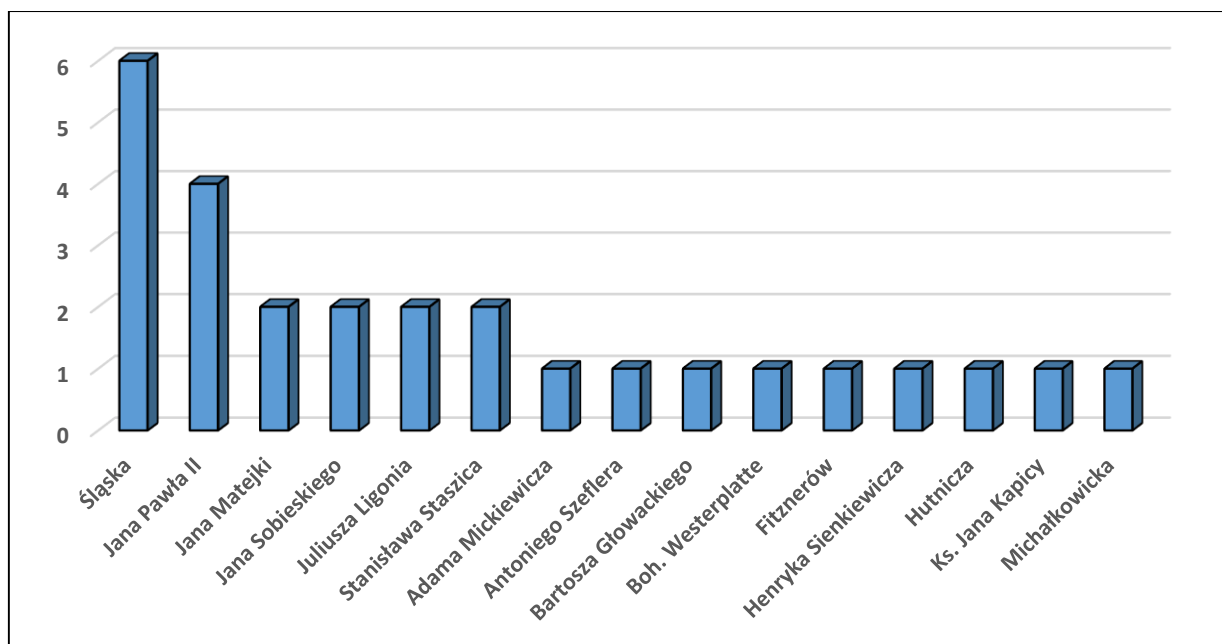
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 23 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2020

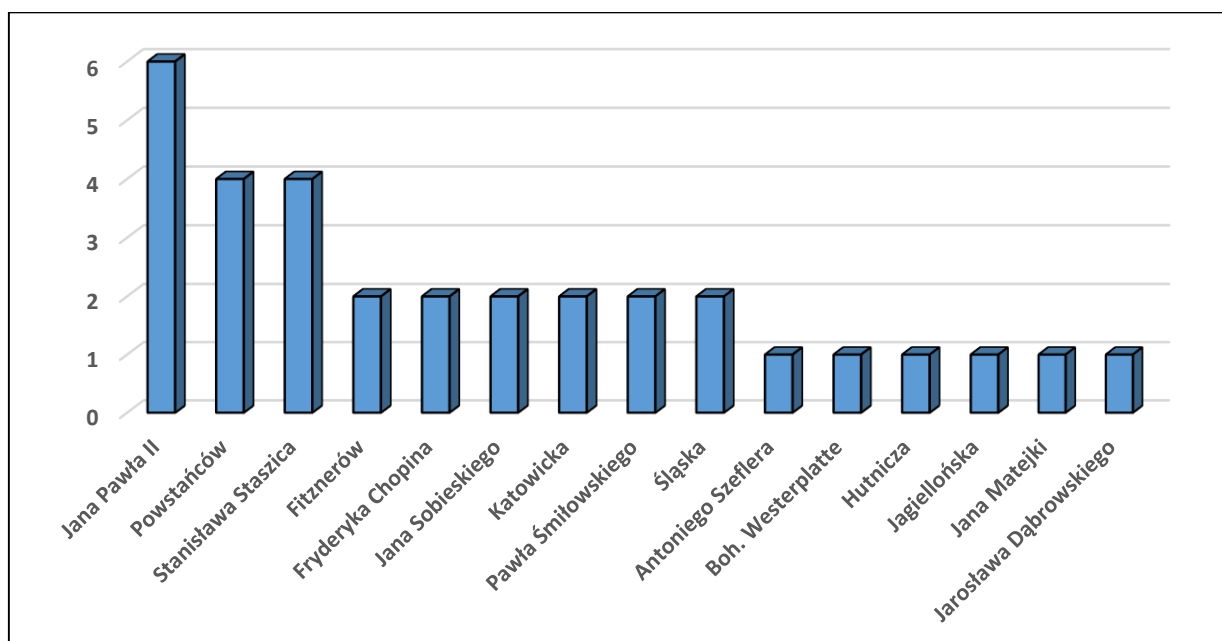
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 24 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 25 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

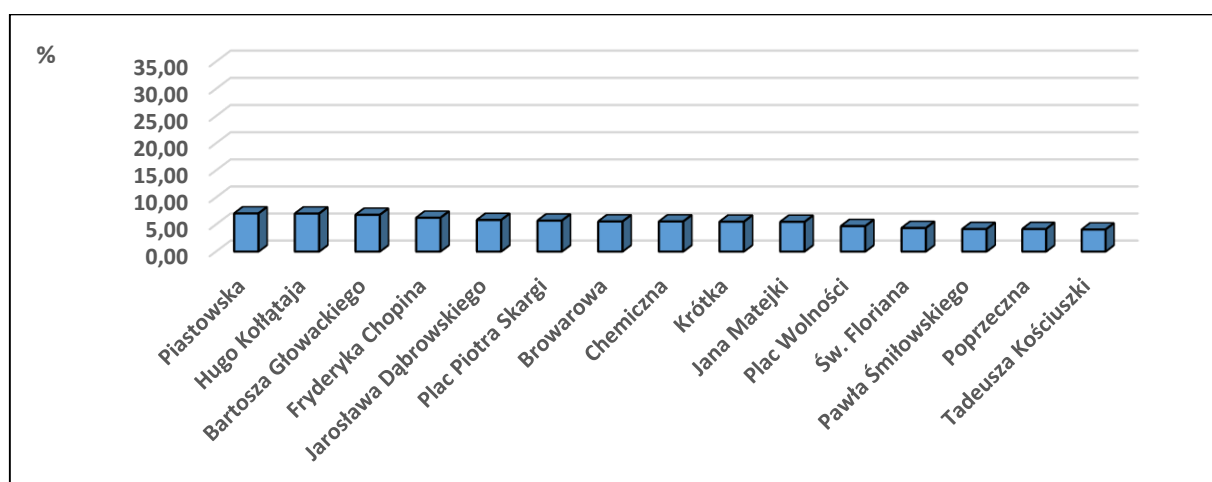
Na obszarze rewitalizacji nie dokonano wielu rozbojów w badanym czasookresie. Liczba ta we wszystkich badanych latach oscylowała w granicach 5-7 przestępstw tego typu na obszarze rewitalizacji. Na terenie Siemianowic Śląskich wskaźnik ten osiągał wartości od 16 w roku 2019 do 11 w roku 2022.

Bezrobocie

Istotnymi wskaźnikami ukazującymi sytuację na obszarze rewitalizowanym są wskaźniki dotyczące bezrobocia. Analizie poddano więc zarówno liczbę osób bezrobotnych ogółem, w tym liczbę osób bezrobotnych długotrwale, jak również osób bez pracy do 25 i powyżej 50 roku życia, liczbę osób niepełnosprawnych wśród osób bezrobotnych oraz liczbę bezrobotnych kobiet.

W roku 2019 liczba osób bezrobotnych w mieście Siemianowice Śląskie wynosiła 888. Z tego praktycznie połowa były to osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji. Analizując liczbę bezrobotnych wg ulic największy odsetek liczby bezrobotnych w stosunku do wszystkich mieszkańców ulicy notowano na ulicach: Piastowskiej oraz Kołłątaja – 7% ogółu mieszkańców ulicy (wykres 26). Wysoki wskaźnik notowano również na ulicach: Głowackiego oraz Chopina – ponad 6% mieszkańców ulicy posiadało status osoby bezrobotnej. W okolicach 5% ogółu bezrobotnych z danej ulicy rejestrowano na ulicach: Dąbrowskiego, Skargi, Browarowej, Chemicznej, Krótkiej i Matejki.

Wykres 26 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

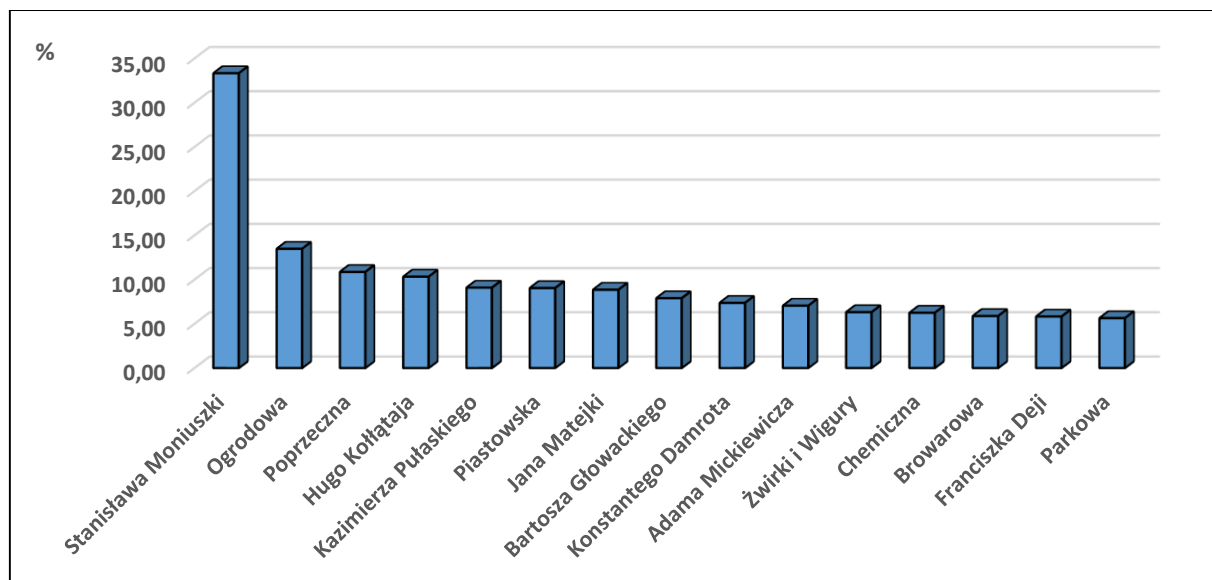
Rok 2020 przyniósł wzrost liczby osób bezrobotnych, co spowodowane było pandemią wirusa SARS-COV-2. Liczba osób bezrobotnych w mieście wynosiła wówczas 1 311. Nadal praktycznie połowa z nich były to osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji. Najwyższe bezrobocie wśród mieszkańców ulicy widoczne było na ulicy Moniuszki. Status osoby bezrobotnej miało tam 33% ogółu zamieszkujących. Dane te widoczne są na wykresie numer 27. Powyżej 10% osób bezrobotnych z ogółu mieszkańców notowano też na ulicach: Ogrodowej (13%), Poprzecznej (10%) i Kołłątaja (10%). Na pozostałych ulicach obszaru rewitalizacji liczba osób bezrobotnych w roku 2020 nie przekraczała 10%.

Kolejny rok to spadek liczby ogółu bezrobotnych w mieście do 923. Z tego grona 449 osób to mieszkańcy obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi. Według podziału na ulice najwyższe bezrobocie wśród mieszkańców było na ulicy Browarowej – 11,43% ogółu ją zamieszkujących. W pierwszej trójce ulic z najwyższą liczbą zarejestrowanych znalazły się również ulice Głowackiego oraz Kołłątaja, z wartościami poniżej 10% – odpowiednio – 8,97% oraz 7,36%. Graficzne przedstawienie danych liczbowych widoczne jest na wykresie 28.

Rok 2022 to dalszy spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w mieście. W roku tym ich liczba wynosiła 860, z czego 335 osób związanych było z obszarem rewitalizacji. Ponownie najwyższy

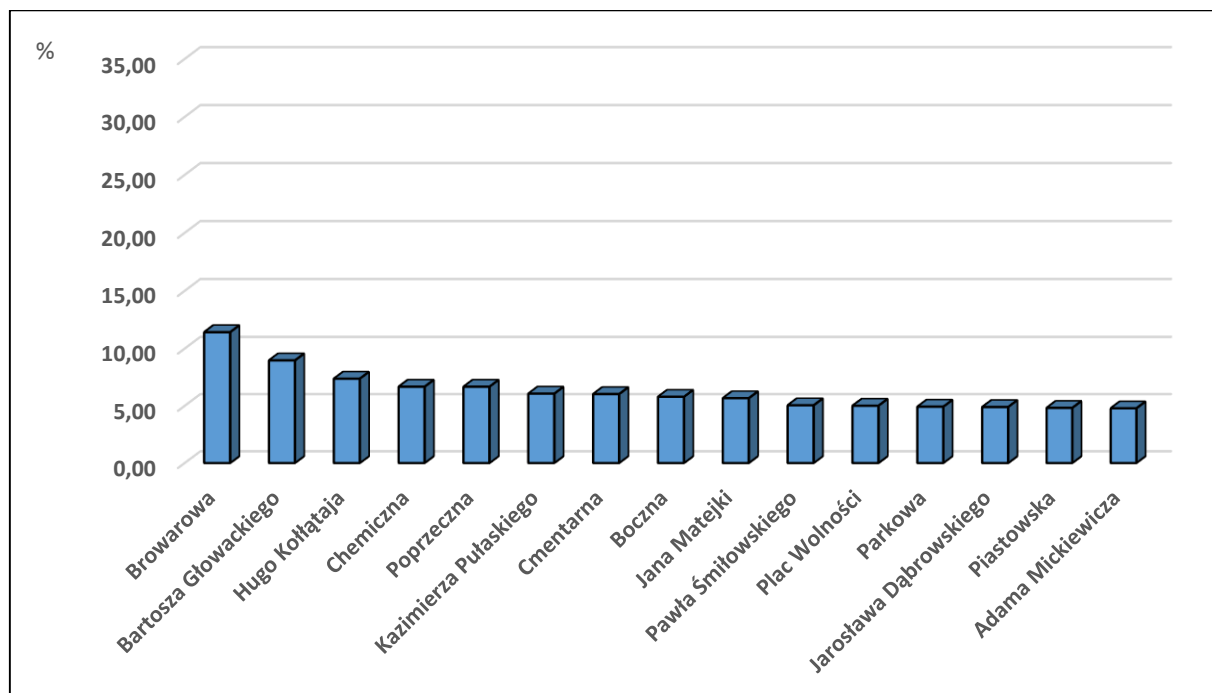
procentowy udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców ulicy notowano na ulicy Moniuszki – 33% ogółu zamieszkujących. Na pozostałych ulicach wskaźnik nie przekraczał 6,67% ogółu mieszkańców korzystających z usług PUP. W granicach 6% znalazły się ulice: Pułaskiego, Ogrodowa i Chemiczna – wykres 29.

Wykres 27 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

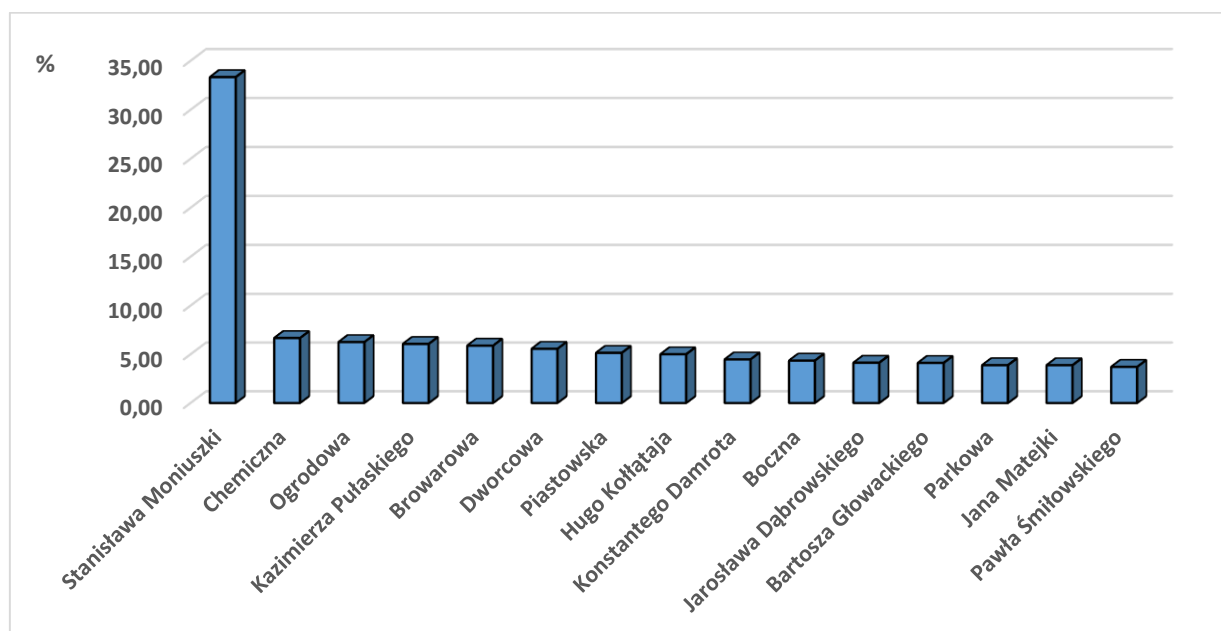
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 28 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

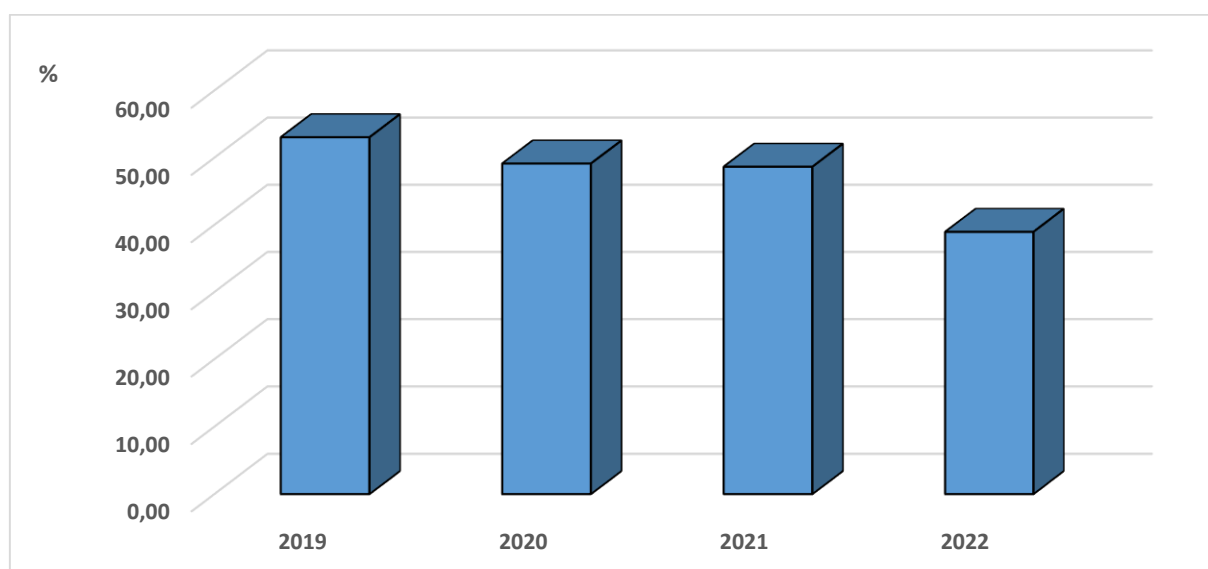
Wykres 29 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W celu zobrazowania udziału osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji w stosunku do wszystkich bezrobotnych w mieście przygotowano wykres 30. Widać na nim wyraźnie, że praktycznie w całym omawianym czasookresie liczba osób bezrobotnych z obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi stanowiła połowę ogółu bezrobotnych w mieście. Najwyższy wskaźnik był w roku 2019, kiedy to osoby bezrobotne z obszaru rewitalizacji stanowiły 53% wszystkich bezrobotnych w Siemianowicach Śląskich.

Wykres 30 Procentowy udział osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wśród ogółu osób bezrobotnych w badanym czasookresie 322 osoby w roku 2019 miały status osób bezrobotnych długotrwale. 172 osoby z nich to mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Najwięcej spośród

tych osób zamieszkiwało ulicę Browarową i Chemiczną – 5,56% ogółu mieszkańców ulicy. Wysoki wskaźnik występował również na ulicy Poprzecznej – 4,17% ogółu mieszkańców tej ulicy (wykres 31).

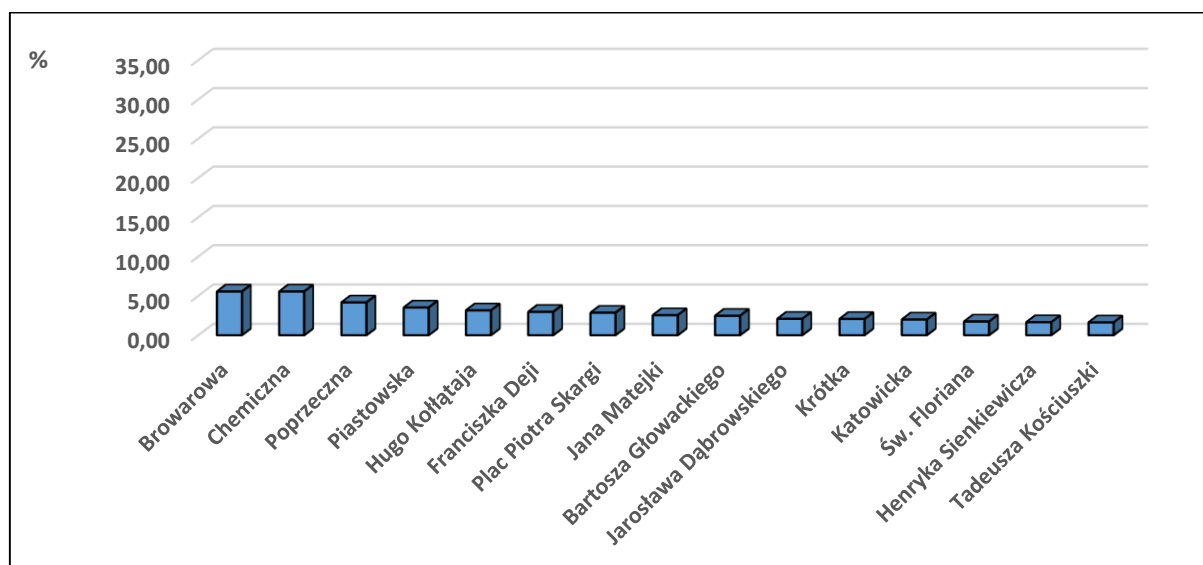
W roku 2020 najwyższe wartości omawianego wskaźnika notowano na ulicy Poprzecznej – 6,52% ogółu ją zamieszkujących oraz na Chemicznej – 6,25% ogółu mieszkańców. Dane te widoczne są na wykresie 32. Wskaźnik w granicach 6% dotyczył też ulicy Pułaskiego. Na pozostałym obszarze liczba osób bezrobotnych długotrwale nie przekraczała 5% ogółu mieszkańców ulicy. W roku tym ogólna liczba bezrobotnych długotrwale w mieście wynosiła 452 osoby, z czego 267 to mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

W kolejnym roku liczba osób długotrwale bezrobotnych na terenie Siemianowic Śląskich wynosiła 380 osób (212 to osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji). W stosunku do ogółu mieszkańców ulicy wartość wskaźnika była najwyższa na ulicy Chemicznej i wynosiła 6,67% ogółu ją zamieszkujących (wykres 33). Z wartością wskaźnika niewiele poniżej 6% znajdowała się ulica Browarowa, zaś 5% ogółu mieszkańców ulicy Dworcowej miało status osoby bezrobotnej długotrwale.

Rok 2022 przyniósł spadek liczby osób bezrobotnych długotrwale zarówno w mieście, jak i na badanym obszarze. Wartość wskaźnika w mieście wynosiła 324 osoby, zaś na obszarze rewitalizacji 137 osób. Ze względu na niewielką liczbę mieszkańców na ulicy Moniuszki w roku 2022 liczba osób bezrobotnych długotrwale wynosiła tam 33,33% ogółu zamieszkujących tę ulicę. Wysoką wartość osiągnął również w tym roku wskaźnik na ulicy Chemicznej – 6,67% (podobnie jak w roku poprzednim). Na pozostałym obszarze odsetek osób bezrobotnych długotrwale do ogółu mieszkańców nie przekraczał 4% – wykres 34.

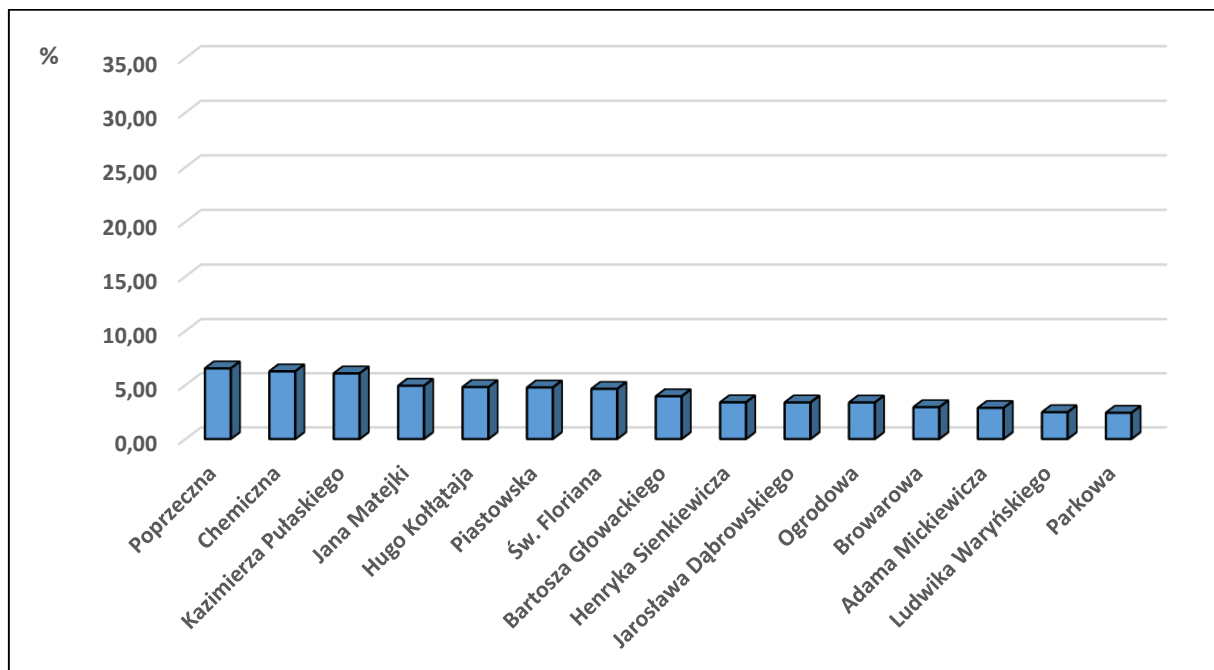
Zestawiając procentowy udział osób bezrobotnych długotrwale zamieszkujących obszar rewitalizacji do ogółu bezrobotnych długotrwale w mieście wyraźnie widać, że stanowią oni ponownie około 50% ogółu. Najwyższy wskaźnik był w roku 2020, kiedy stanowili oni niemal 60% wszystkich osób ze statusem bezrobotnego w mieście. W roku 2022 nastąpił spadek wartości tego wskaźnika do 42%. Dane te widoczne są na wykresie numer 35.

Wykres 31 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

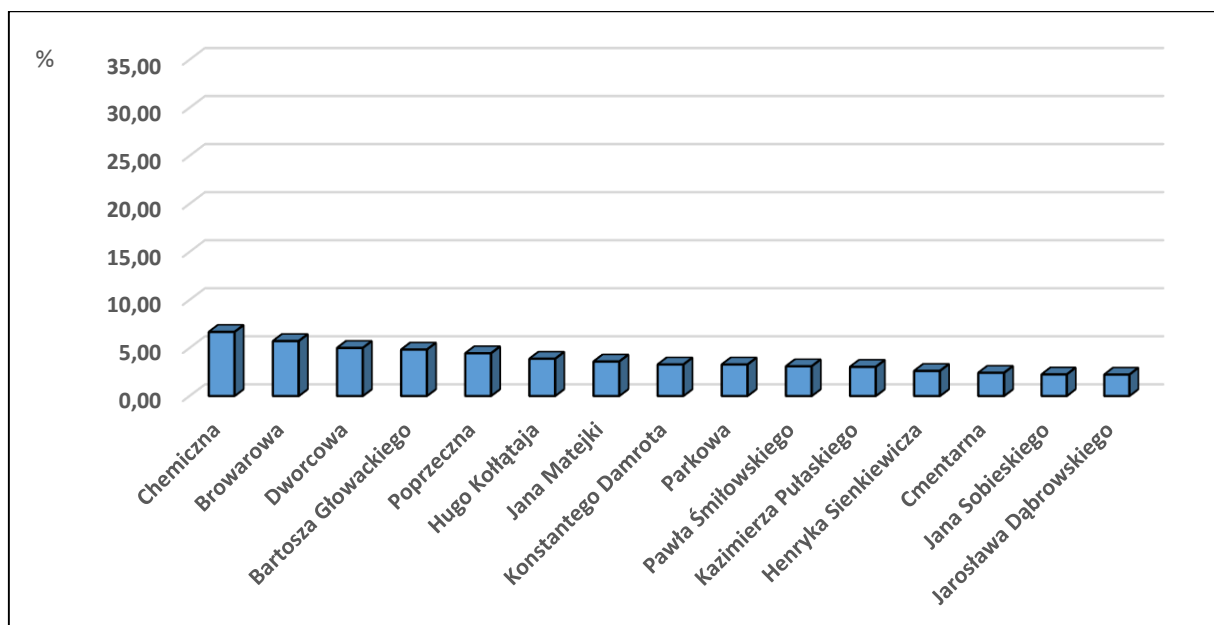
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 32 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

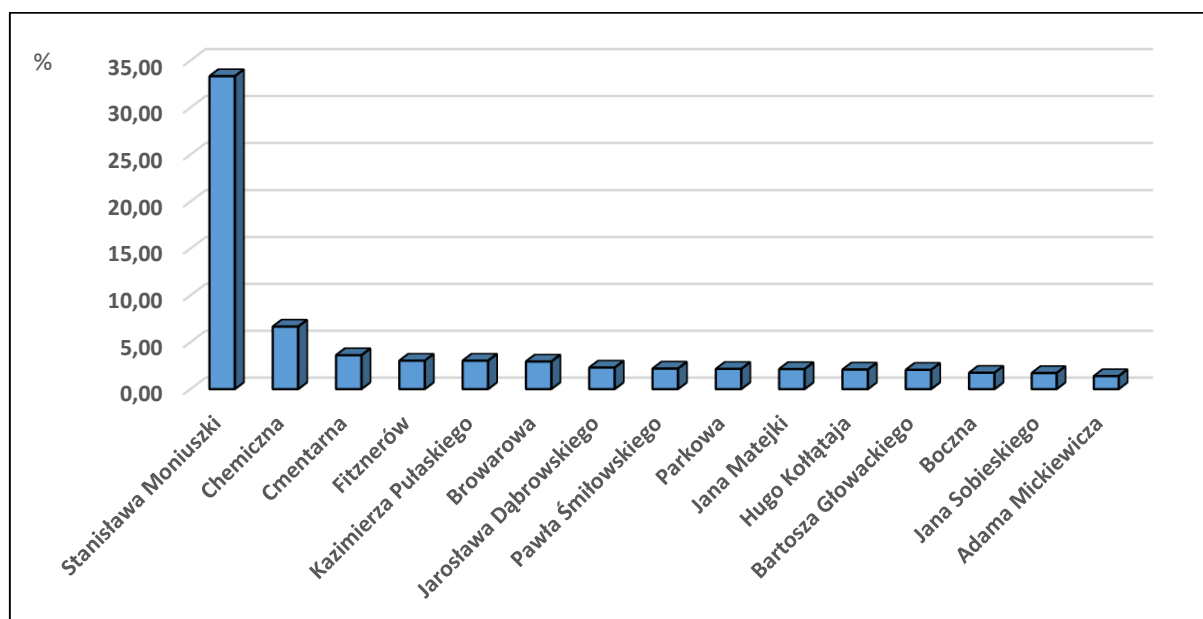
Wykres 33 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

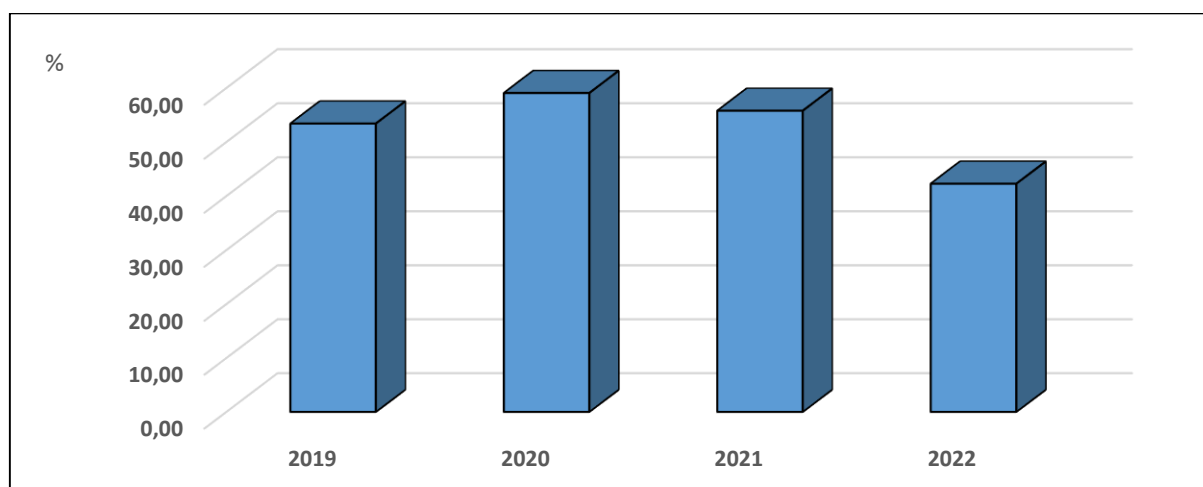

Wykres 34 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

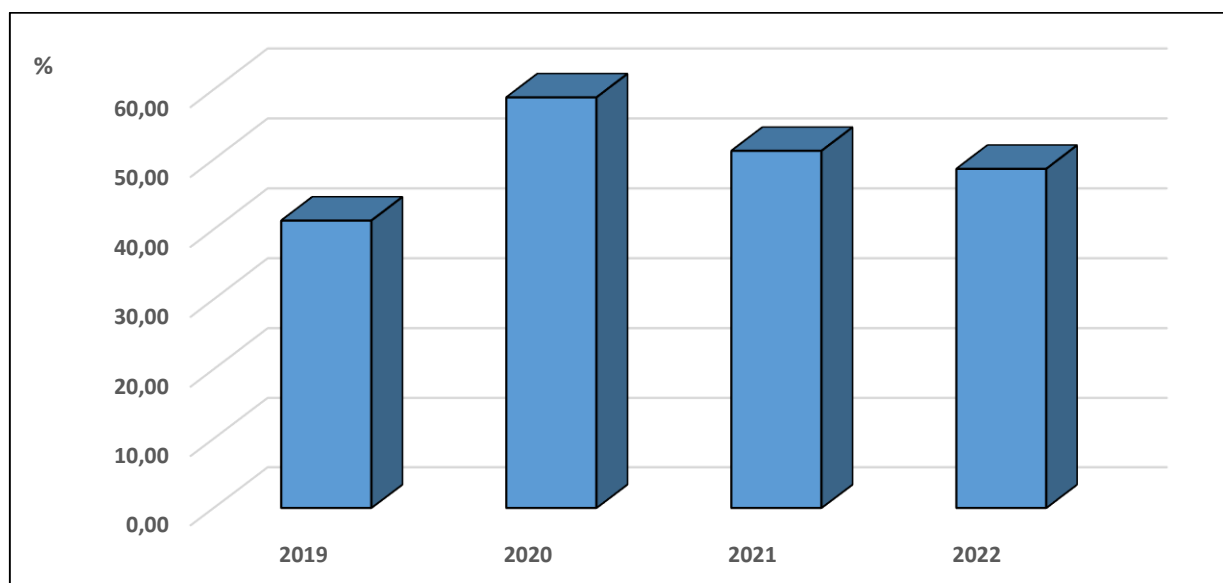
Wykres 35 Procentowy udział osób bezrobotnych długotrwale z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych długotrwale w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siemianowicach Śląskich w 2019 roku 80 osób to osoby poniżej 25 roku życia. Wśród nich 33 osoby to mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Stanowili oni 41,25% ogółu bezrobotnych do 25 roku życia. W roku 2020 osób z tej grupy wiekowej w Urzędzie Pracy zarejestrowanych było już 141, z tego prawie 60% (83 osoby) stanowiły osoby zamieszkujące obszar objęty rewitalizacją. W roku kolejnym liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia spadła do 82 osób na terenie miasta, zaś osoby z obszaru rewitalizacji stanowiły połowę z nich (wykres 36). W roku 2022 liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia malała regularnie i stanowiła już tylko niewielki odsetek wszystkich bezrobotnych. Były to 74 osoby z terenu miasta, a w tym tylko 36 osób z obszaru objętego rewitalizacją.

Wykres 36 Procentowy udział osób bezrobotnych do 25 roku życia z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych do 25 roku życia w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

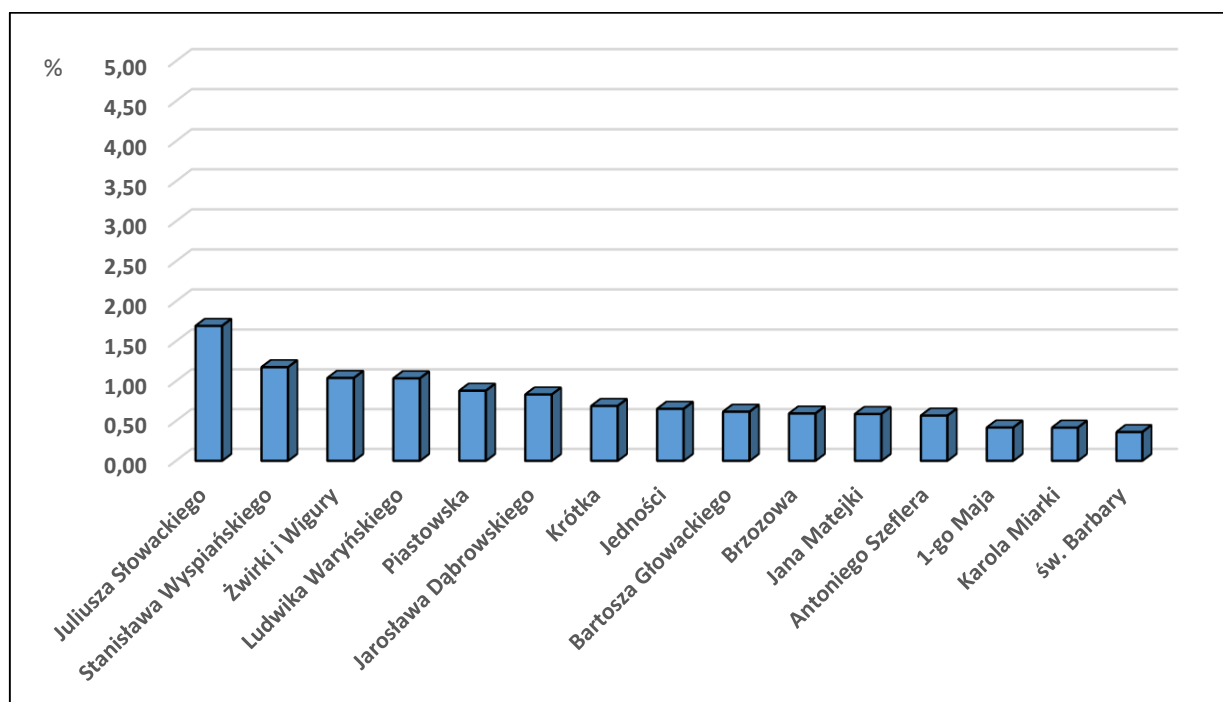
W żadnym roku z badanego czasookresu liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia według podziału na ulice na obszarze rewitalizacji nie przekroczyła 5% ogółu mieszkańców danej ulicy. W roku 2019 wartości te były bardzo niskie. Największy udział procentowy w ogóle mieszkańców ulicy miały bezrobotne osoby do 25 roku życia zamieszkujące ulice Słowackiego – 1,69%, Wyspiańskiego – 1,18%, Żwirki i Wigury oraz Waryńskiego – po 1,04% ogółu mieszkańców na ulicy. Na pozostałych ulicach wartości te nie przekraczały 1% (wykres 37).

W roku 2020 odsetek osób bezrobotnych do 25 roku życia był największy. Na ul. Ogrodowej wskaźnik był najwyższy i wynosił 4,49% ogółu mieszkańców. Na kolejnych ulicach wartość wskaźnika kształtowała się następująco: ulica Browarowa – 2,94%, Poprzeczna – 2,17% oraz Żwirki i Wigury – 2,11%. Na pozostałych ulicach wskaźnik zawierał się w przedziale 0-2%. Dane te widoczne są na wykresie 38.

Osoby bezrobotne do 25 roku życia stanowiły w roku 2021 (wykres 39) największy odsetek mieszkańców ulicy Browarowej – 2,86%. Wysoki wskaźnik notowano również na Placu Wolności – 2,5% ogółu mieszkańców ulicy oraz na Deji – 2,17% ogółu mieszkańców.

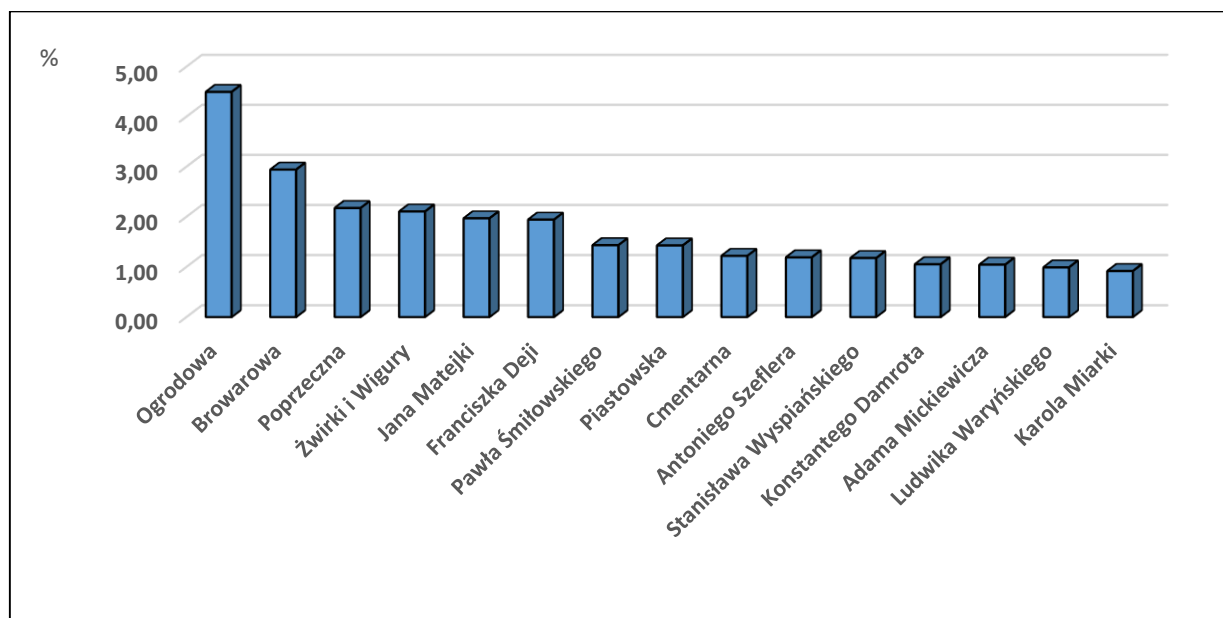
W roku 2022 ponownie jedna z ulic dominowała w kwestii odsetka osób zarejestrowanych jako bezrobotne do 25 roku życia. Jest to widoczne na wykresie 40. Sytuacja dotyczy ulicy Chopina, gdzie wskaźnik ten osiągnął wartość 3,45%. Na ulicach Piastowskiej oraz Mickiewicza wskaźnik przyjmował wartość niewiele ponad 1% ogółu mieszkańców ulicy, zaś na pozostałych ulicach wartości nie przekraczały 1%.

Wykres 37 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

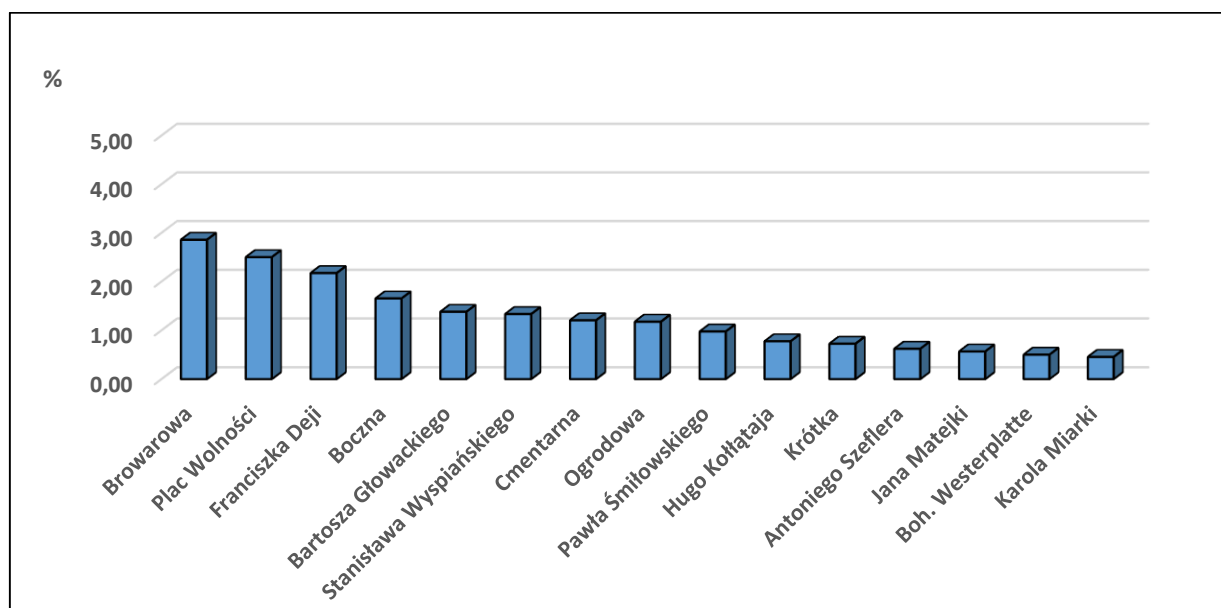
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 38 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

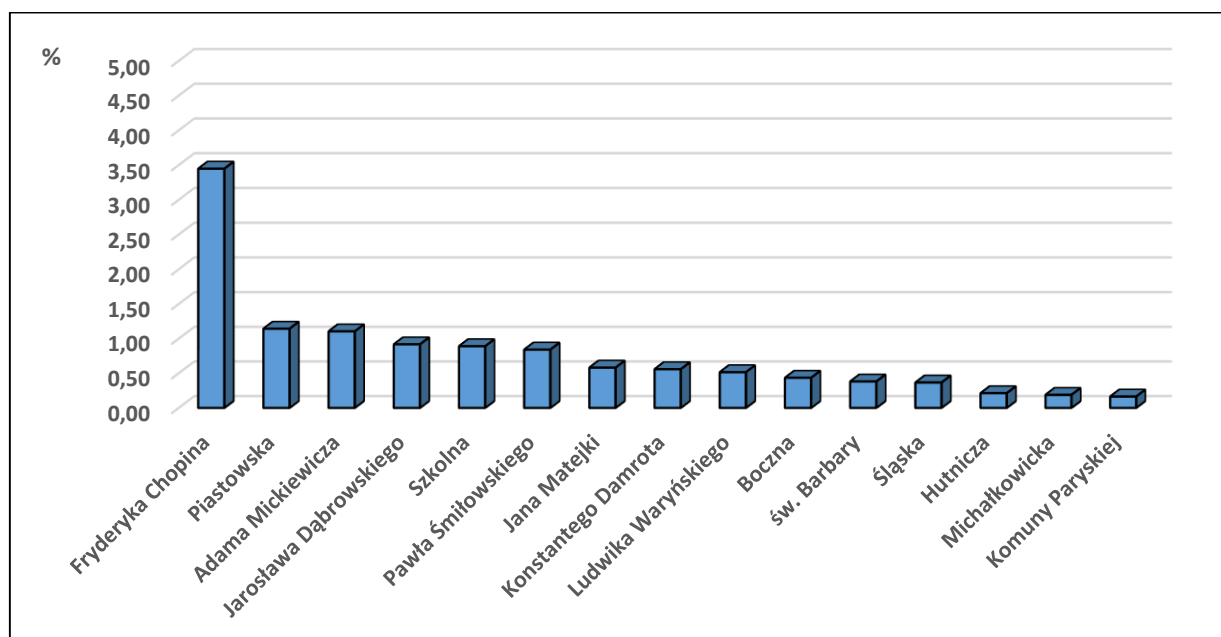
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 39 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 40 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

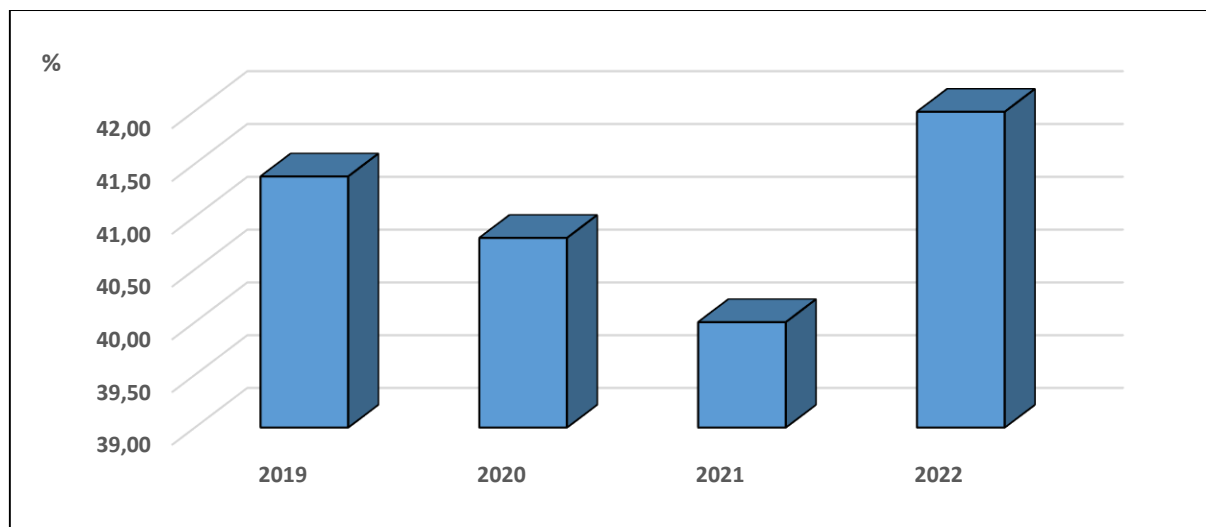

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Kolejną analizowaną grupą wśród osób bezrobotnych są osoby powyżej 50 roku życia. Stanowiły one większą grupę bezrobotnych niż osoby młode do 25 roku życia. W 2019 było ich 261, z tego 108 osób to osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji. W roku kolejnym liczba ta wzrosła do 326 bezrobotnych powyżej 50 roku życia na terenie miasta (w tym 133 z obszaru objętego rewitalizacją). Podobnie jak w poprzednich analizach rok 2021 przyniósł wyhamowanie liczby bezrobotnych, a co za tym idzie również liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia spadła do wartości 265 osób (106

zamieszkiwało tereny rewitalizowane). W roku 2022 liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wynosiła 231 osób, z tego niecałe 100 osób to mieszkańcy omawianego obszaru. Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia z obszaru rewitalizacji w ogóle osób bezrobotnych w mieście ukazany jest na wykresie 41. We wszystkich latach wskaźnik ten osiągał wartość około 40%.

Wykres 41 Procentowy udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych powyżej 50 roku życia w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

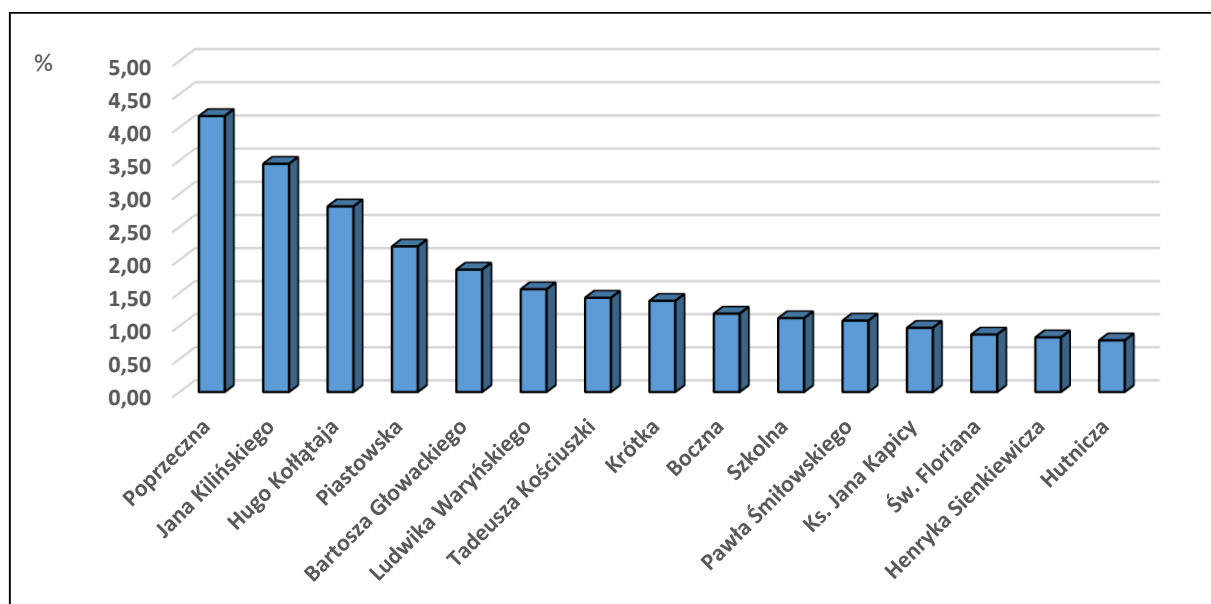
W roku 2019 najwyższy odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy na obszarze rewitalizacji odnotowano na ulicy Poprzecznej – 4,17% oraz Kilińskiego – 3,45%. Na ulicach Kołłątaja oraz Piastowskiej wskaźnik ten osiągał wartość odpowiednio: 2,81% oraz 2,20%. Dane te widoczne są na wykresie 42.

W kolejnym roku wartości te były wyższe ze względu na zwiększenie liczby osób bezrobotnych w mieście. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął na ulicy Kołłątaja – 4,80% oraz na Poprzecznej – 4,35% (wykres 43). Na ulicy Głowackiego wskaźnik wynosił 3,95% ogółu zamieszkałych na danej ulicy. Na pozostałych ulicach wartość wskaźnika nie przekraczała 2,4%.

W roku 2021 wartości wskaźnika były podobne. Największy odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy zarejestrowano na ulicy Poprzecznej. Wartość wskaźnika wyniosła tam 4,44%. Wysoką wartość wskaźnik osiągnął również na ulicy Kołłątaja – 3,49%. W zakresie wartości wskaźnika 2%-2,94% znajdowały się ulice: Głowackiego, Piastowska, Fitznerów (wykres 44).

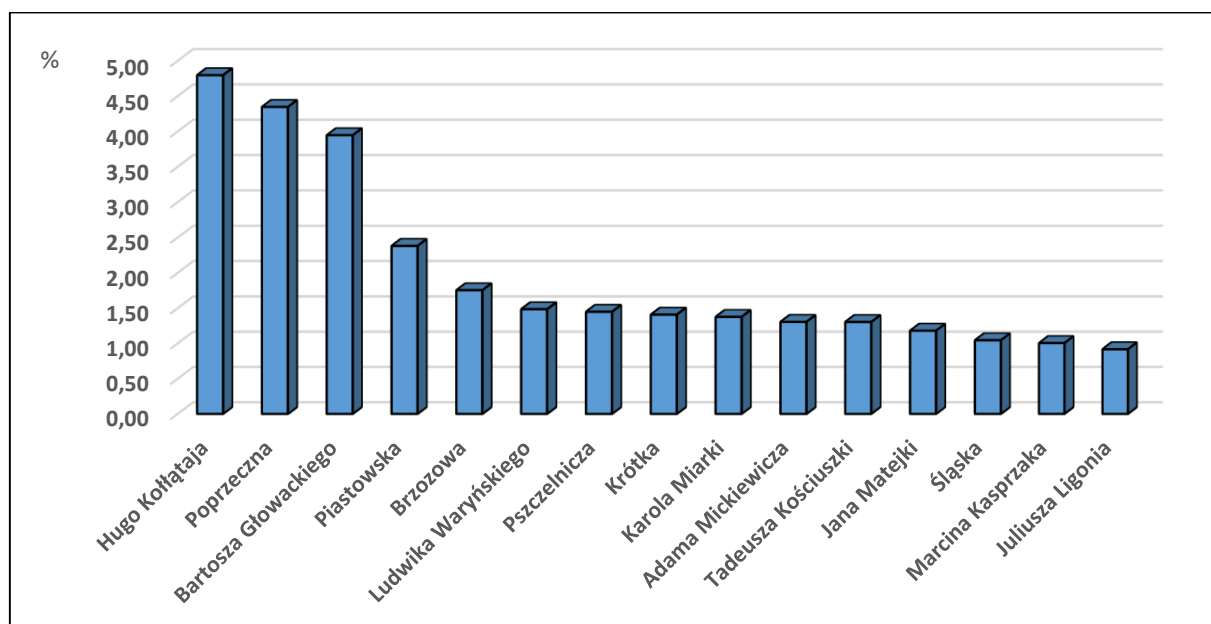
Rok 2022 to zmniejszenie wartości wskaźnika na ulicach obszaru rewitalizacji, co wynika z ogólnego zmniejszenia poziomu bezrobocia w mieście. Na ulicach Piastowskiej i Fitznerów odsetek osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców ulicy wynosił odpowiednio: 3,43% i 3,03%. W przedziale 2,35%-2,92% znajdowały się ulice: Plac Wolności, Ogrodowa i Kołłątaja. Dane te widoczne są na wykresie numer 45.

Wykres 42 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

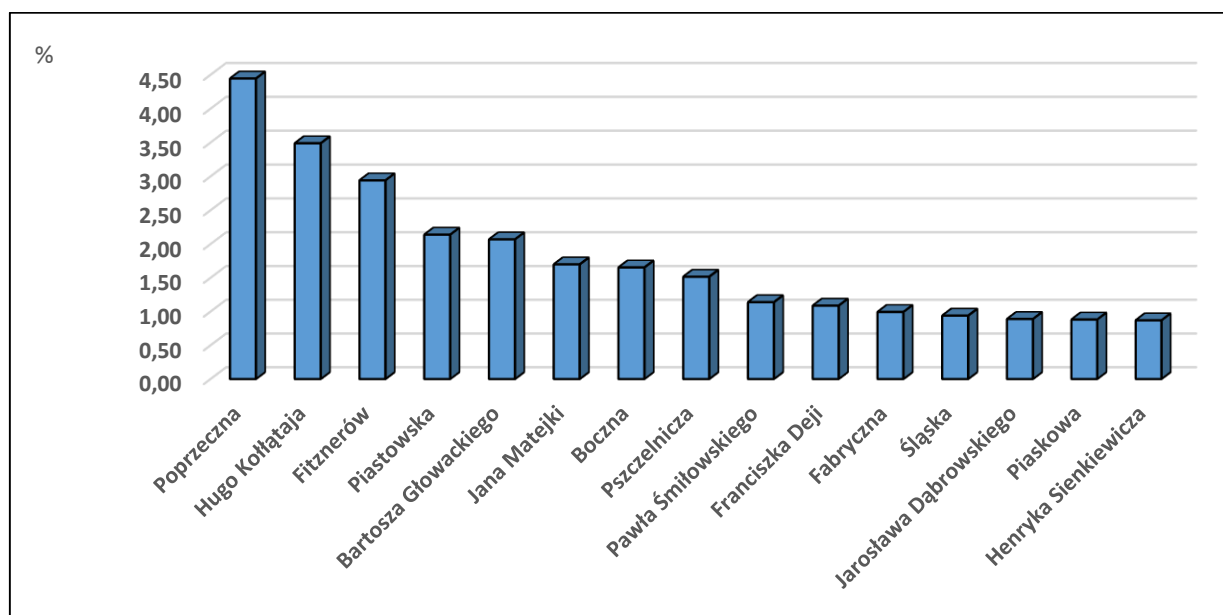
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 43 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

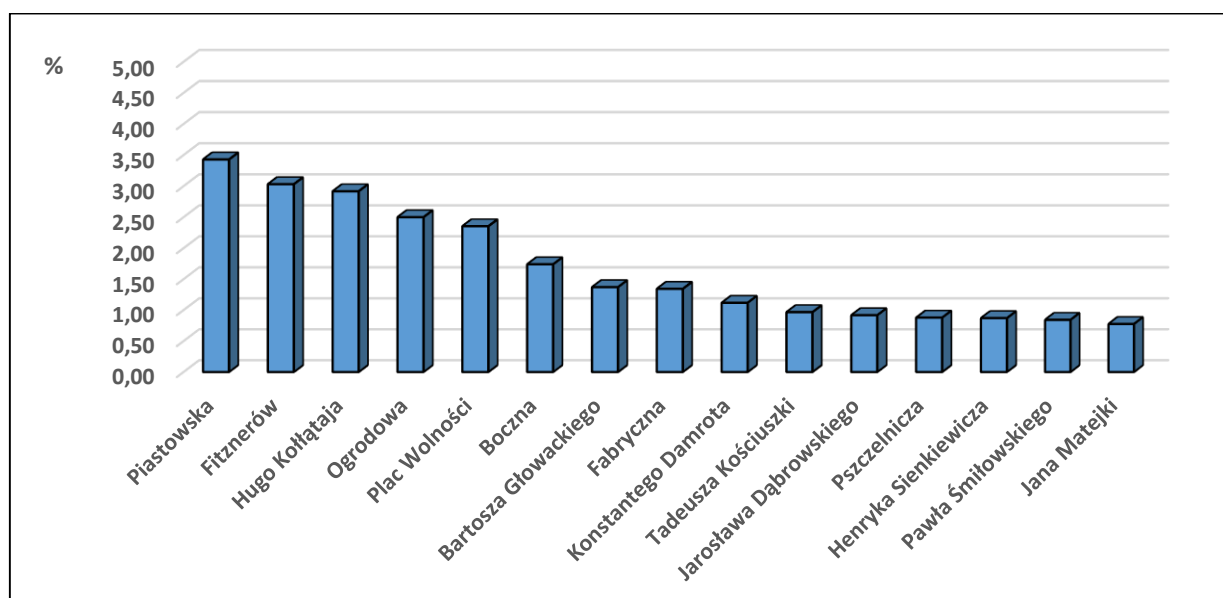
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 44 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 45 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

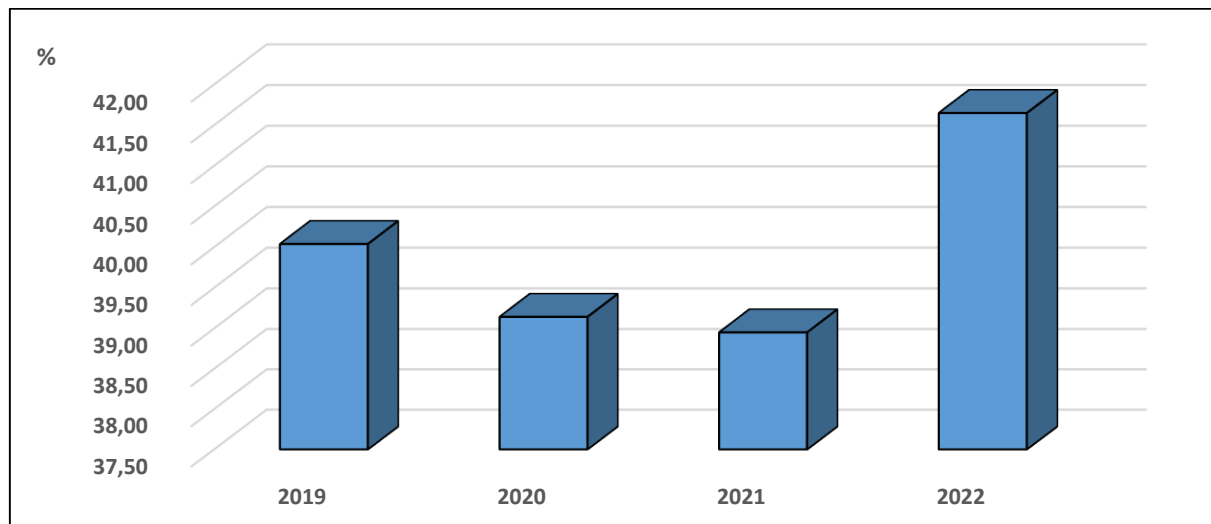

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Liczba zarejestrowanych kobiet bezrobotnych w roku 2019 na terenie miasta Siemianowice Śląskie wyniosła 522, z tego 209 kobiet to mieszkanki obszaru rewitalizacji. W roku 2020 liczba zarejestrowanych kobiet bezrobotnych wzrosła do 746 (292 to mieszkanki obszaru rewitalizacji). Rok kolejny to znaczny spadek zarejestrowanych kobiet – do wartości zbliżonej z roku 2019 – 534 osoby. Z tej liczby 208 kobiet było osobami mieszkającymi na obszarze rewitalizacji. Rok 2022 to dalszy spadek liczby kobiet ze statusem osoby bezrobotnej. Statystyki wykazują liczbę 461 kobiet ogółem, z tego 192 osoby to kobiety z obszaru objętego rewitalizacją. Podobnie, jak w przypadku osób bezrobotnych

powyżej 50 roku życia, bezrobotne kobiety z obszaru rewitalizacji w każdym z badanych lat stanowiły około 40% ogółu kobiet posiadających status osoby bezrobotnej w mieście Siemianowice Śląskie. Dane te przedstawia wykres 46.

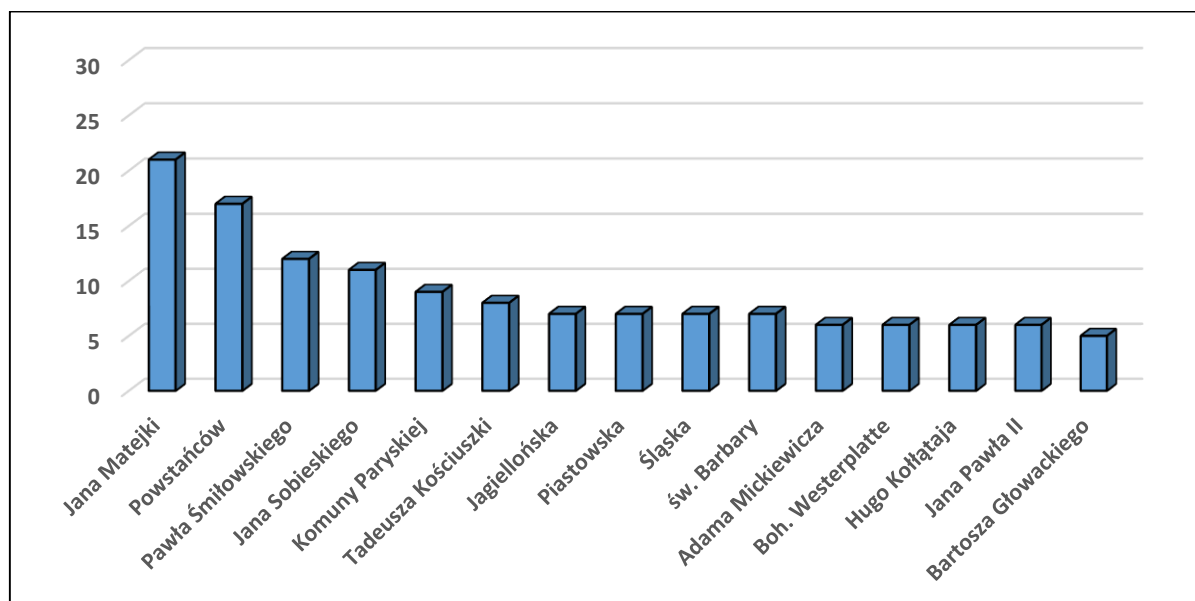
Wykres 46 Procentowy udział kobiet bezrobotnych z obszaru rewitalizacji do ogółu kobiet bezrobotnych w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Analizując liczbę zarejestrowanych kobiet bezrobotnych w podziale na ulice obszaru rewitalizacji w roku 2019 najwięcej z nich zamieszkiwało ulicę Matejki. Było to 21 osób. Na ulicy Powstańców mieszkało 17 zarejestrowanych kobiet, zaś na ulicach: Śmiłowskiego i Sobieskiego odpowiednio: 12 i 11 kobiet ze statusem osoby bezrobotnej. Na pozostałych ulicach liczba kobiet bezrobotnych nie przekraczała 9 osób. Dane te przedstawiono graficznie na wykresie nr 47.

Wykres 47 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

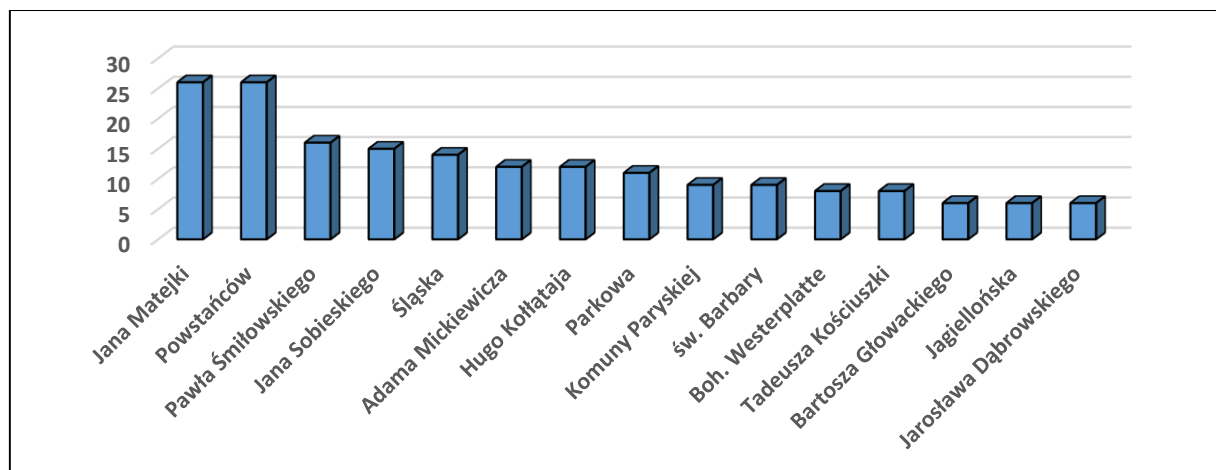

W roku 2020 znacznie wzrosła liczba ulic, które zamieszkiwały kobiety bezrobotne. Najwięcej z nich mieszkało na ulicach Matejki i Powstańców – 26 osób. Powyżej 10 kobiet bezrobotnych notowano również na ulicach: Parkowej, Kołłątaja, Mickiewicza, Śląskiej, Sobieskiego i Śmiłowskiego (wykres 48).

Na wykresie 49 pokazano rozkład ulic, na których zamieszkiwało najwięcej kobiet bezrobotnych w roku 2021. Najwyższe wartości osiągnięto na ulicy Matejki – 19 kobiet oraz na Powstańców – 16 kobiet. Na ulicach: Sobieskiego, Śmiłowskiego, Śląskiej i Bocznej liczba zarejestrowanych kobiet bezrobotnych oscylowała w przedziale od 10 do 13 kobiet.

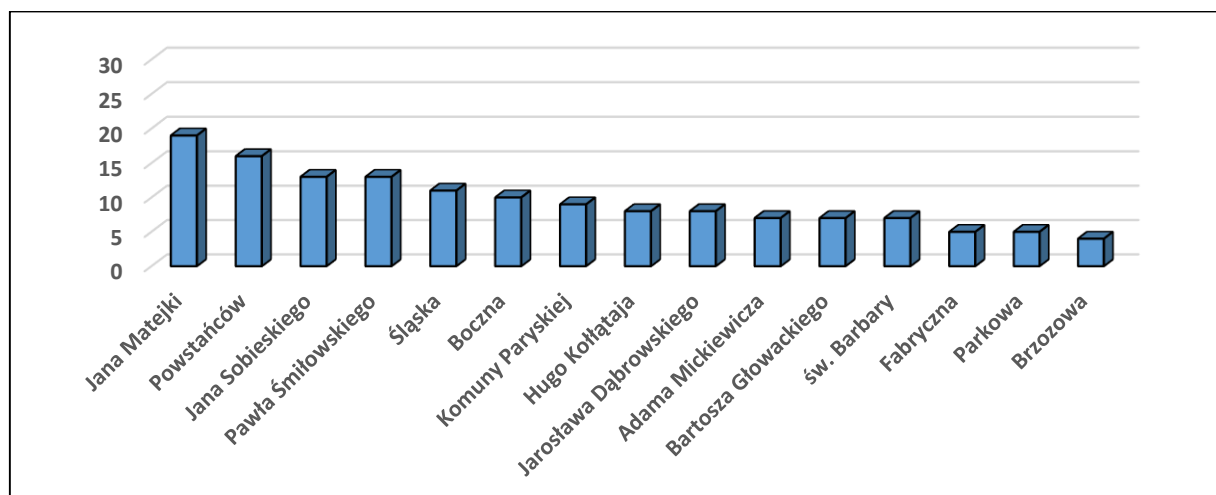
W roku 2022 liczba ulic, na których mieszkały kobiety ze statusem osoby bezrobotnej była mniejsza niż w latach poprzednich (wykres 50). Były to tylko 4 ulice, gdzie wartość wskaźnika przekraczała 10 osób. Należały do nich ulice: Śląska (16 kobiet), Sobieskiego (15 kobiet), Matejki (13 kobiet) i Powstańców (12 kobiet).

Wykres 48 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

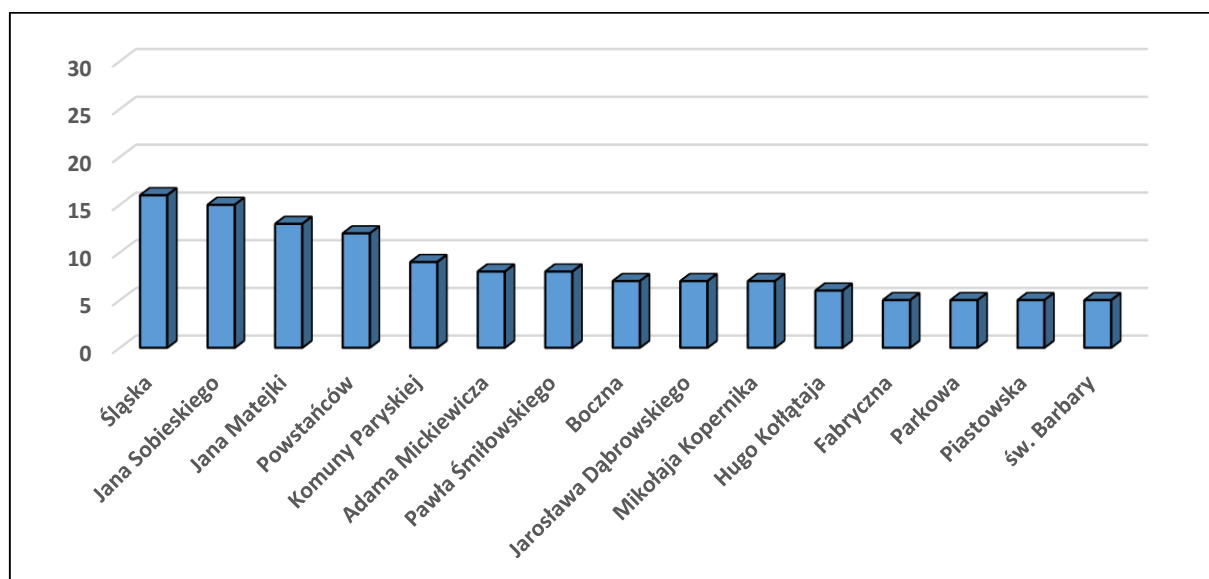
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 49 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

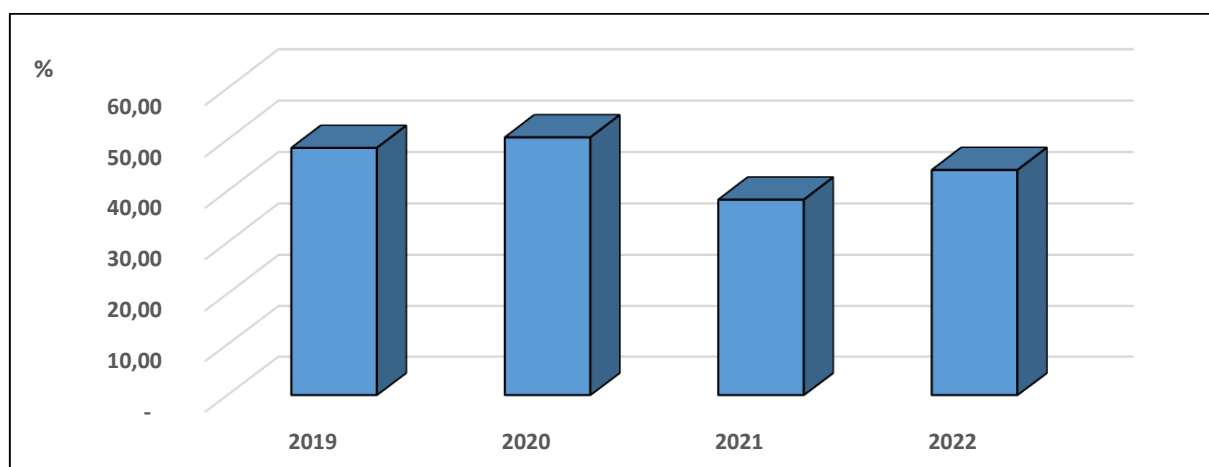
Wykres 50 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Analizie poddano również liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych posiadających stopień niepełnosprawności. W roku 2019 takich osób w Urzędzie Pracy w Siemianowicach Śląskich zarejestrowanych było 93. Z tego prawie połowa to osoby z obszaru objętego rewitalizacją. Podobnie sytuacja wyglądała w roku następnym. Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych wzrosła do 115, w tym 58 osób to osoby z omawianego terenu. Stanowiły one 50% ogółu. W roku kolejnym udział procentowy osób bezrobotnych niepełnosprawnych z obszaru rewitalizacji w ogóle osób bezrobotnych niepełnosprawnych zmalał i wynosił już niecałe 40% ogółu (wykres 51). Wówczas liczba niepełnosprawnych bezrobotnych wynosiła 107 – 41 osób z obszaru rewitalizacji. W roku 2022 liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w Urzędzie Pracy spadła do 93 – nadal 41 osób to mieszkańcy obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi. Stanowili oni wówczas 44% ogółu.

Wykres 51 Procentowy udział bezrobotnych osób niepełnosprawnych z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych osób niepełnosprawnych w mieście w latach 2019-2022

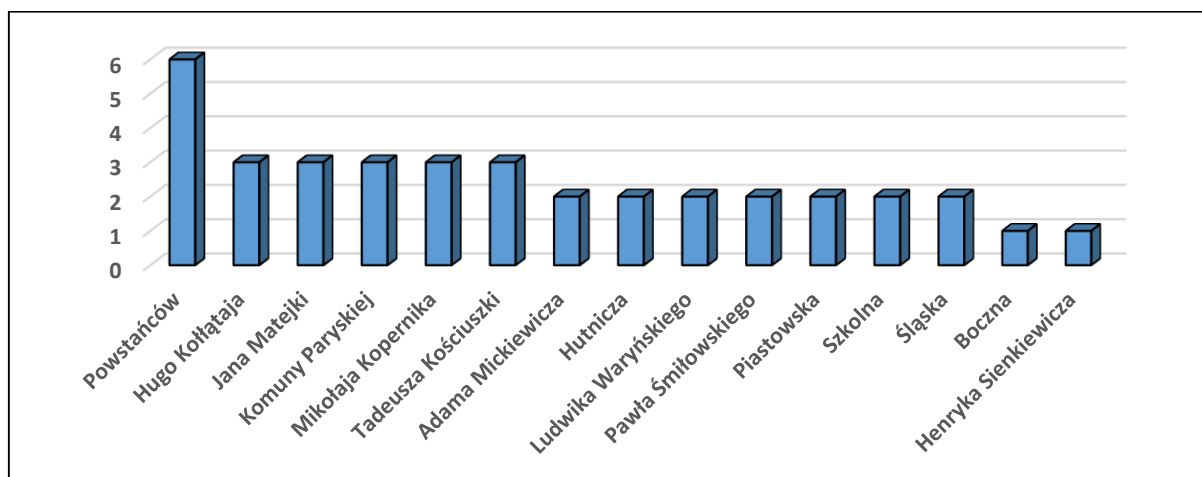

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Najwięcej osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w roku 2019 zamieszkiwało ulicę Powstańców. Było to 6 osób. Na pozostałych ulicach obszaru wartość wskaźnika nie przekraczała 3 osób (wykres 52). Na kolejnym wykresie nr 53 przedstawiono liczbę mieszkańców ulic z obszaru rewitalizacji posiadających orzeczenie o niepełnosprawności i zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w roku 2020. Zamieszkiwali oni głównie ulicę Powstańców – 6 osób, Komuny Paryskiej – 5 osób oraz Śląską – 4 osoby.

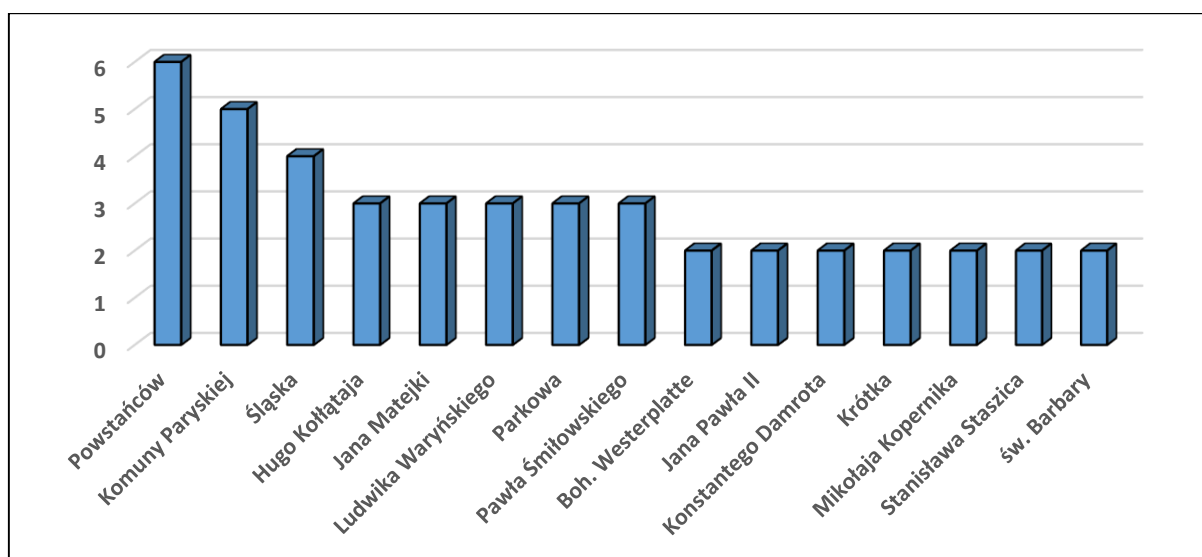
W roku 2021 najwięcej osób niepełnosprawnych ze statusem osoby bezrobotnej zamieszkiwało ulicę Powstańców oraz Śląską. Były to odpowiednio 5 i 4 osoby. W ostatnim z badanych lat osoby z omawianej grupy zamieszkiwało głównie ulicę Powstańców. Nadal było to 6 osób. Na ulicach Komuny Paryskiej oraz Śląskiej było to 4 mieszkańców. Dane w zakresie lat 2021 oraz 2022 przedstawiają wykresy 54 i 55.

Wykres 52 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

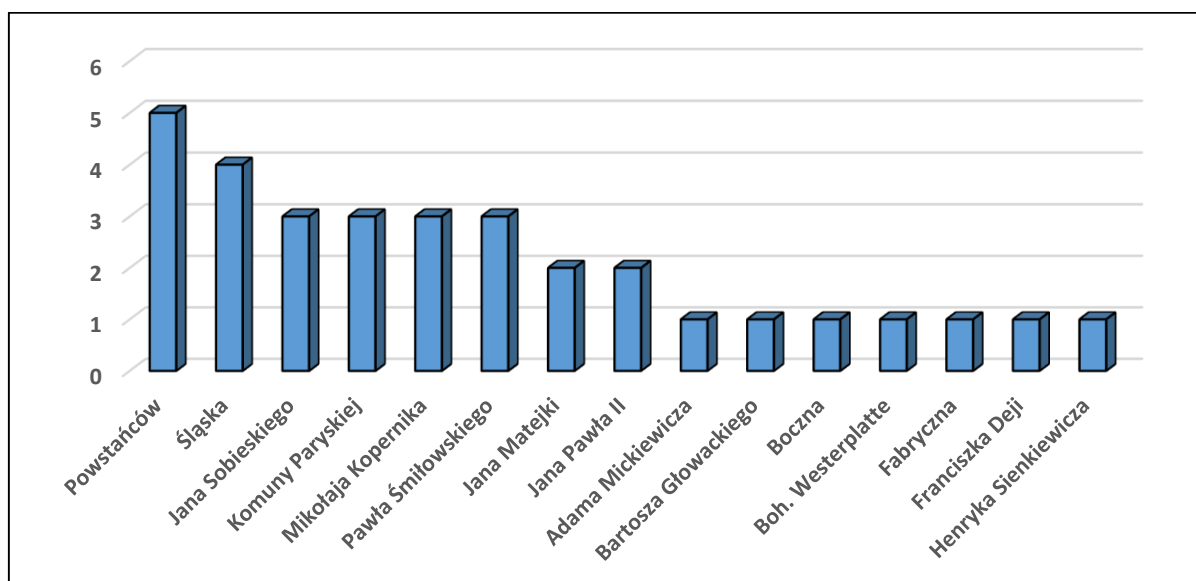
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 53 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

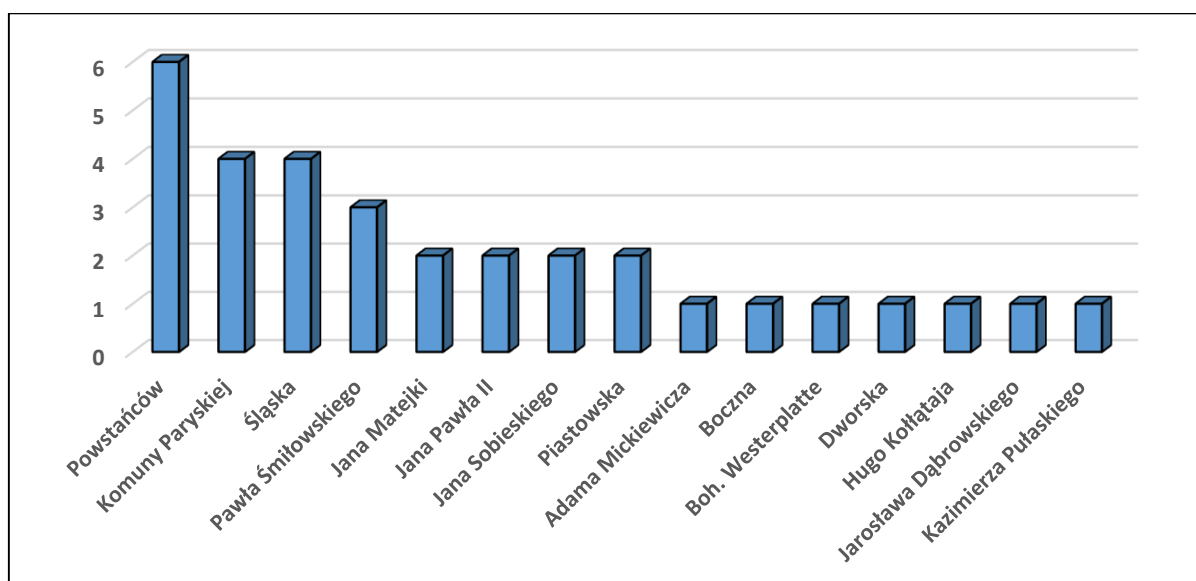
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 54 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 55 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

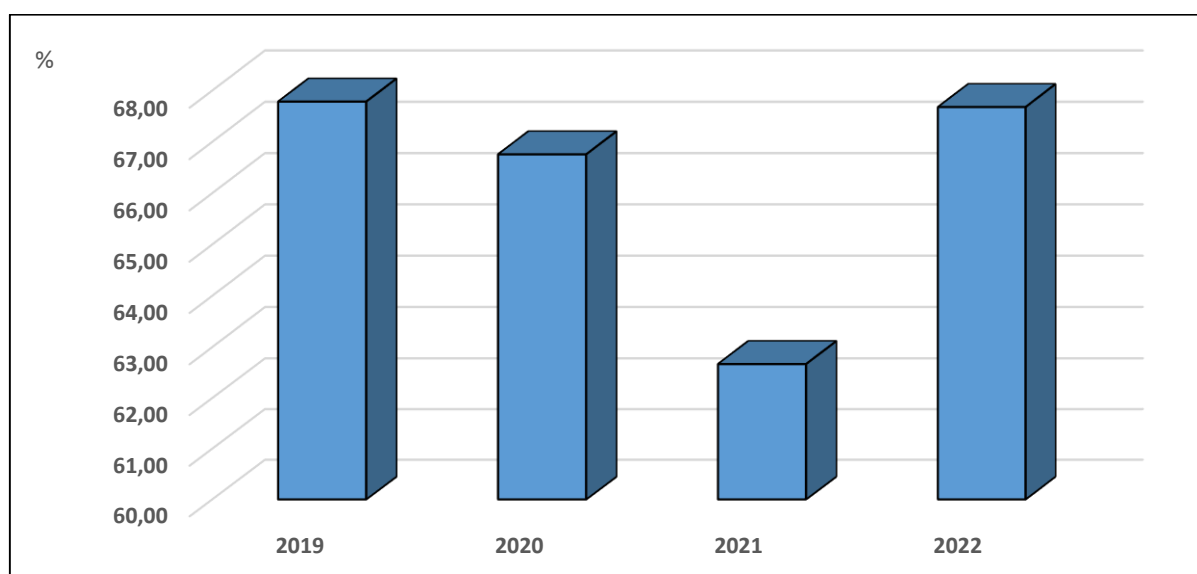
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na podstawie danych PUP praktycznie w całym omawianym czasookresie liczba osób bezrobotnych z obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi stanowiła połowę ogółu bezrobotnych w mieście. Zaś zestawiając procentowy udział osób bezrobotnych długotrwale zamieszkujących obszar rewitalizacji do ogółu bezrobotnych długotrwale w mieście wyraźnie widać, że stanowili oni ponownie około połowę ogółu. Wysokie bezrobocie wśród mieszkańców OR występuje również w badanych grupach wiekowych tj. wśród osób do 25. roku życia oraz powyżej 50. roku życia. Stwierdzić należy zatem, że bezrobocie na obszarze rewitalizacji jest sporym problemem i osoby zamieszkujące OR częściej korzystają z usług PUP niż mieszkańcy pozostałych części miasta.

Pomoc społeczna

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem dotyczącym sytuacji na obszarze rewitalizacji była liczba osób korzystających z pomocy społecznej w mieście. W analizowanym okresie tj. w latach 2019-2022 liczba tych osób wynosiła odpowiednio: 4 085 osób na terenie miasta w roku 2019 (z tego 2 769 osób z obszaru rewitalizacji), 3 360 osób w roku 2020 (z tego 2 243 osoby z obszaru rewitalizacji), 3 102 osoby w roku 2021 (w tym 1 944 osób zamieszkiwało obszar rewitalizacji) oraz 2 769 osób w roku 2022 (w tym 1 874 osoby z obszaru objętego rewitalizacją). Procentowy udział osób korzystających z pomocy społecznej zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do ogółu mieszkańców przedstawia wykres 56. We wszystkich badanych latach wskaźnik ten oscylował w granicach 67%, za wyjątkiem roku 2021 kiedy wynosił 62,67%.

Wykres 56 Procentowy udział osób korzystających z pomocy społecznej z obszaru rewitalizacji do ogółu osób korzystających z pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2022

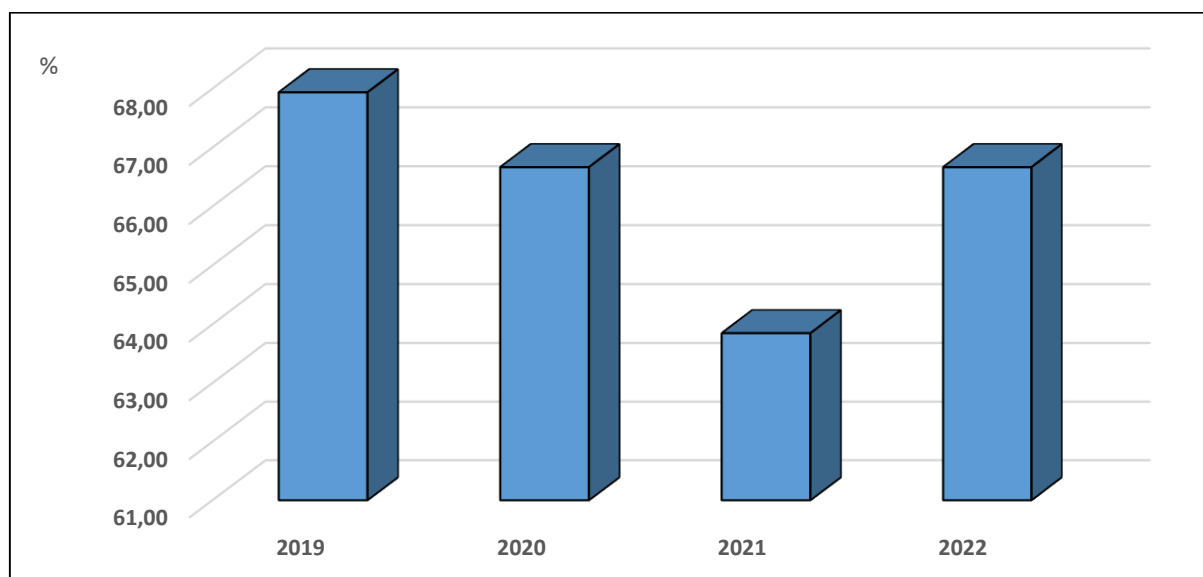
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Nie dokonano graficznego przedstawienia danych pozyskanych z MOPSu ze względu na fakt, iż świadczenie przyznawane jest według miejsca zamieszkania, nie zaś zameldowania, stąd wartości w przeliczeniu na liczbę mieszkańców na ulicy nie zawsze zawierały się w 100% mieszkańców, a niejednokrotnie wykraczały poza tę wartość. W roku 2019 najwięcej osób korzystających z pomocy wskazywało jako miejsce pobytu ulicę Kopernika. Prawie 10-krotnie mniejsze wartości wskaźnika notowano na ulicy Miarki, Powstańców i Barbary. W roku 2020 sytuacja wyglądała dokładnie tak samo, jak w roku poprzednim, zaś w kolejnym roku nastąpiła zmiana wartości wskaźnika. Na pierwszym miejscu nadal plasowała się ulica Kopernika jednak w zestawieniu pojawiła się ulica Fabryczna oraz kolejno: Powstańców i Miarki. W ostatnim roku wskaźnik ten osiągnął mniejsze wartości. Osoby korzystające z pomocy społecznej podawały głównie jako miejsce pobytu ulice Powstańców oraz Śmiłowskiego. Faktyczna liczba mieszkańców jest niemożliwa do pozyskania, dlatego dysponujemy wyłącznie liczbą osób zameldowanych, co ze względu na brak obowiązku meldunkowego może być mylące.

Jednym ze świadczeń przyznawanych w ramach pomocy społecznej jest świadczenie z tytułu niepełnosprawności. W Siemianowicach Śląskich w roku 2019 korzystało z tej formy pomocy 1 207 osób, z czego aż 820 osób to mieszkańcy obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi. Stanowiły

one prawie 68% ogółu osób korzystających z tego świadczenia w mieście. W kolejnych latach liczba osób korzystających ze świadczenia z tytułu niepełnosprawności sukcesywnie malała. W roku 2020 na terenie miasta były to 984 osoby (w tym 656 mieszkających na obszarze rewitalizacji, co stanowiło 66% ogółu osób). W kolejnym roku liczba ta spadła do 899 osób (z tego 574 osoby zamieszkujące tereny objęte rewitalizacją). Osoby z obszaru rewitalizacji stanowiły niecałe 64% ogółu. W roku 2022 liczba osób korzystających z tej formy świadczenia na terenie całego miasta wynosiła 882 osoby. Z tego 588 stanowiły osoby z omawianego obszaru (66,67% ogółu). Dane te widoczne są na wykresie numer 57.

Wykres 57 Procentowy udział osób otrzymujących świadczenie z tytułu niepełnosprawności z obszaru rewitalizacji do ogółu tych osób w mieście w latach 2019-2022

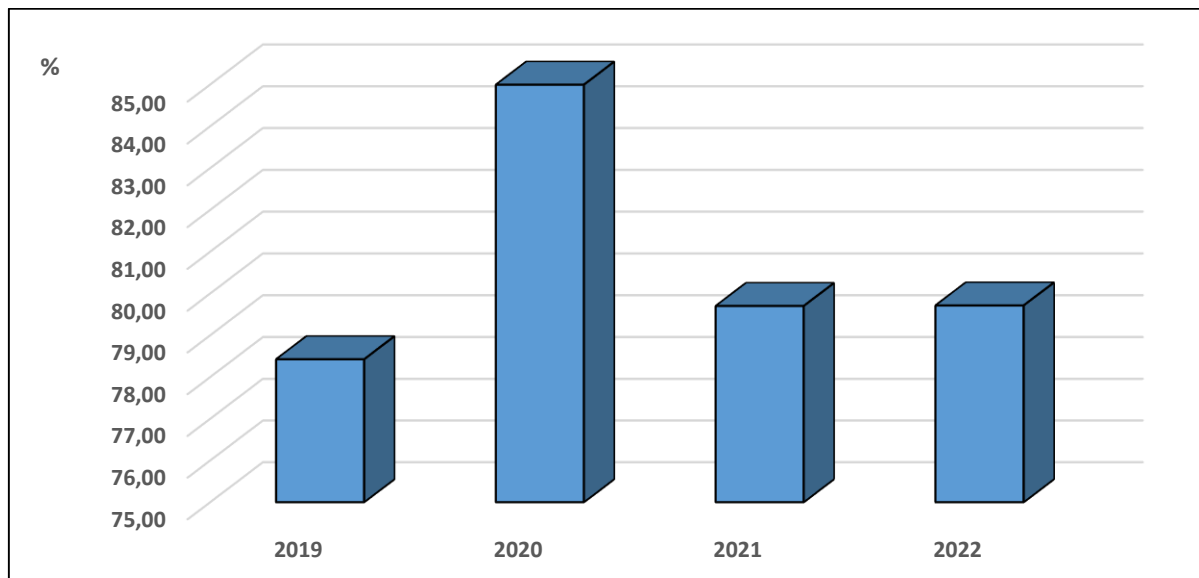
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Dane dotyczące osób korzystających ze świadczenia z tytułu niepełnosprawności przekraczają liczbę mieszkańców danej ulicy (dotyczy głównie ulicy Kopernika), stąd brak graficznego przedstawienia wyników statystyki. Analizując dane największej osób korzystających z omawianego świadczenia jako miejsce pobytu podawało w latach 2019-2021 ulicę Kopernika. W roku 2019 wysokie wartości notował również wskaźnik na ulicy Miarki (76% ogółu mieszkańców ulicy). W roku 2020 wartości poza ulicą Kopernika były dosyć porównywalne i wynosiły m.in. 48% mieszkańców ulicy Miarki i 33% mieszkańców ulicy Dąbrowskiego. W roku 2021 poza danymi z ulicy Kopernika najwyższy wskaźnik notowano na ulicy Miarki – 60% ogółu mieszkańców ulicy korzystało ze świadczenia z tytułu niepełnosprawności. Najwyższe wartości wskaźnika w roku 2022 rejestrowano na ulicy Powstańców, gdzie ze świadczenia z tytułu niepełnosprawności korzystało 75% mieszkańców ulicy.

Kolejnym świadczeniem przyznawanym w ramach pomocy społecznej jest świadczenie przyznawane z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie miasta Siemianowice Śląskie ze świadczenia tego w roku 2019 korzystało 1 270 osób, a 996 osób z nich zamieszkiwało omawiany w opracowaniu obszar. W latach kolejnych liczba osób korzystających z tego świadczenia rocznie spadała. W roku 2020 były to już 933 osoby (793 zamieszkiwały obszar rewitalizacji). W kolejnym roku wartość spadła do 867 osób. Z tej liczby 691 to mieszkańcy obszaru objętego rewitalizacją. W ostatnim roku liczba osób korzystających z omawianego świadczenia na terenie miasta wynosiła 626, zaś na terenie rewitalizowanym mieszkało aż tych 499 osób. Na wykresie 58 graficznie pokazano procentowy udział osób otrzymujących świadczenie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do wszystkich takich osób w mieście. Wskaźnik osiągał najwyższą wartość w roku 2020 – 85% ogółu. Najmniejszą wartość wskaźnik osiągnął w roku 2019 – 78,43%. W latach 2021 i 2022 wartość wskaźnika wynosiła 79%.

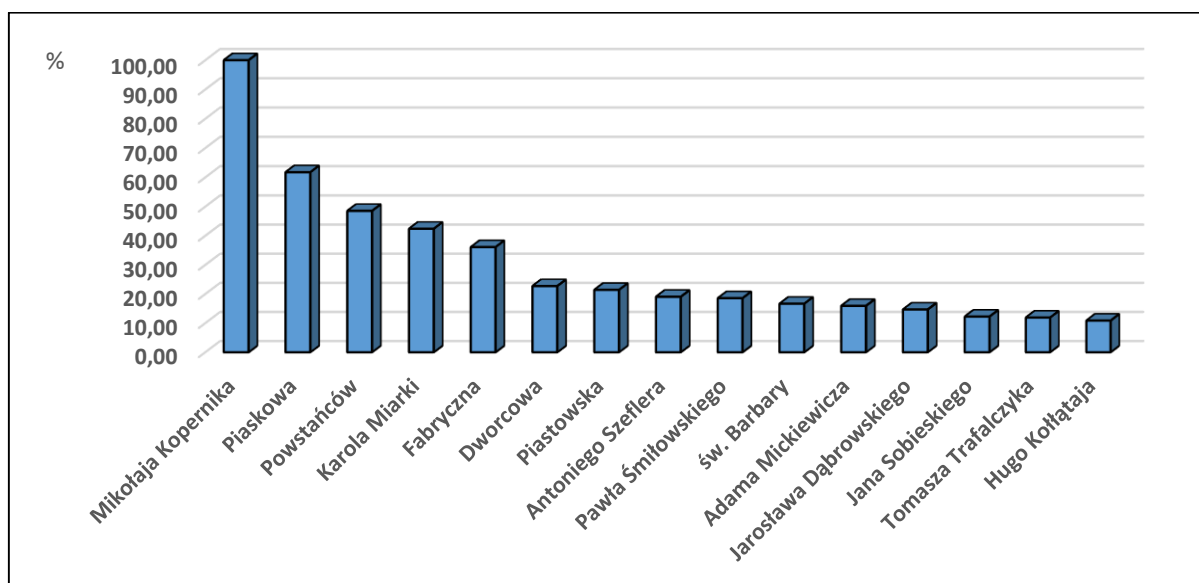
Wykres 58 Procentowy udział osób otrzymujących świadczenie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z obszaru rewitalizacji do ogółu tych osób w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W roku 2019 świadczenie otrzymywały głównie osoby zamieszkujące ulicę Kopernika. Ze względu na deklarowanie przez większą liczbę osób jako miejsca pobytu ulicę Kopernika statystyki za ten rok są zaburzone. W roku 2020 wszyscy zadeklarowani mieszkańcy ulicy Kopernika otrzymywali świadczenie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (wykres 59). Wysoki wskaźnik notowano również na ulicy Piaskowej – 61% mieszkańców w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy.

Wykres 59 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób korzystających ze świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

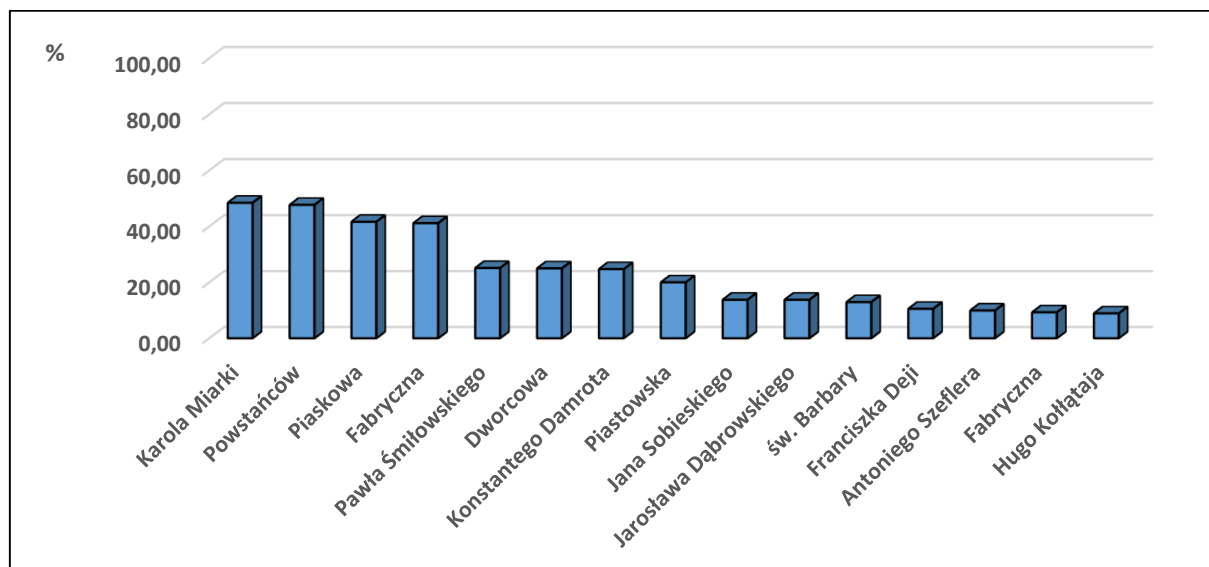

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W roku 2021 (wykres 60) wartości wskaźnika uległy znacznemu zmniejszeniu. Najwyższy notowany był na ulicy Miarki – 48,48% ogółu mieszkańców ulicy korzystało z omawianego świadczenia. Wartości wskaźnika powyżej 40% mieszkańców danej ulicy wskazywano również na ulicach: Powstańców – 47,73%, Piaskowej – 41,67% oraz Fabrycznej – 41,18%.

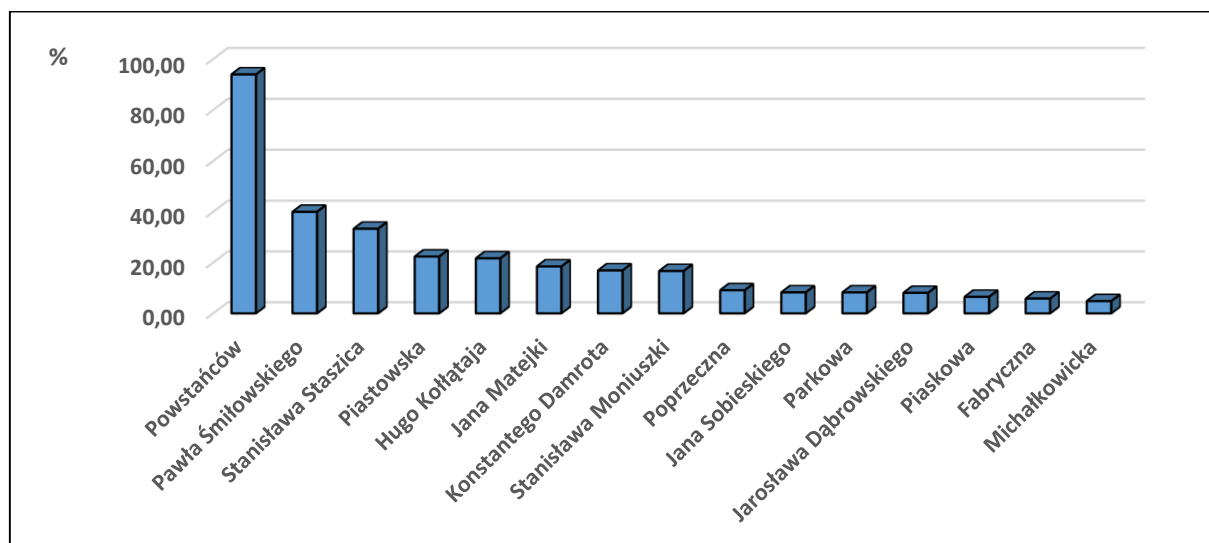
W ostatnim roku tj. 2022 najwyższą wartość wskaźnika zaobserwowano na ulicy Powstańców. Ze świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych korzystało tam 93,94% ogółu mieszkańców ulicy. Dane te widoczne są na wykresie numer 61.

Wykres 60 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób korzystających ze świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 61 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób korzystających ze świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

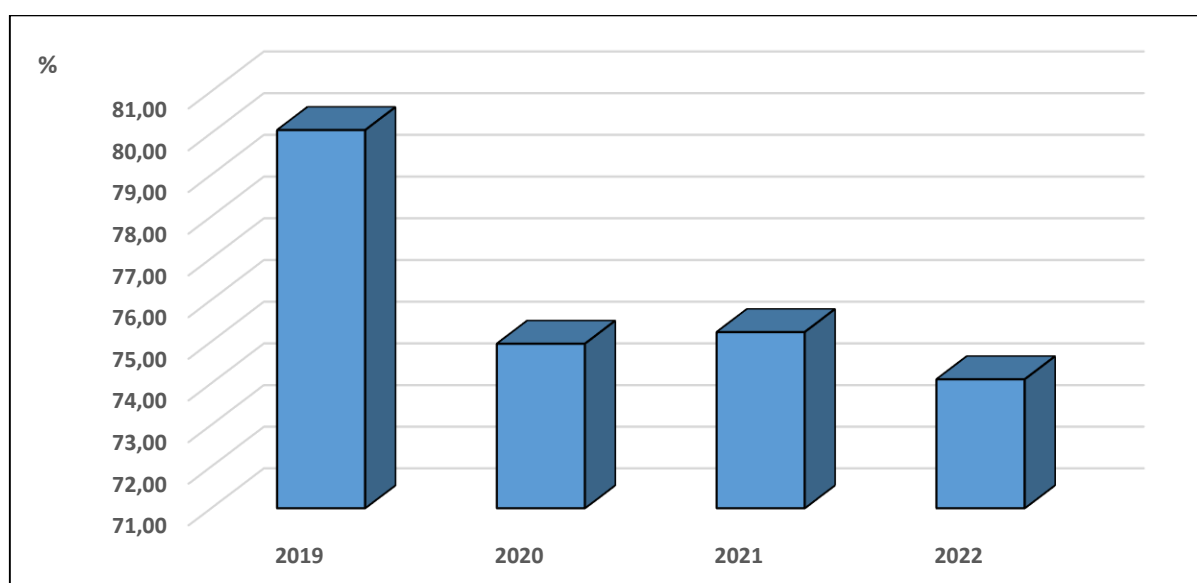
Ostatnim analizowanym świadczeniem była liczba osób otrzymujących świadczenie z powodu ubóstwa. Na wykresie 62 pokazano graficzny rozkład odsetka osób korzystających z tego świadczenia,

które zamieszkują obszar rewitalizacji w stosunku do wszystkich osób w mieście, które z niego korzystają. Najwyższy odsetek stanowiły osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji w roku 2019 – 80%. W kolejnych latach wskaźnik wynosił około 74%.

W roku 2019 na terenie miasta Siemianowice Śląskie mieszkały 2 484 osoby korzystające ze świadczenia z tytułu ubóstwa. Z tego 1 989 osób zamieszkiwało obszar rewitalizacji. W roku 2020 liczba korzystających z tego świadczenia wynosiła 2 048 osób (1 535 mieszkańców obszaru objętego rewitalizacją). W kolejnym roku tj. 2021 liczba tych osób lekko wzrosła i wynosiła 2 063 osoby w mieście, w tym 1 552 osoby z terenów rewitalizowanych. Ostatni rok to znaczny spadek liczby osób korzystających z tej formy świadczenia – 1 884 osoby na terenie miasta (1 396 osób na OR).

Wykres 62 Procentowy udział osób otrzymujących świadczenie z tytułu ubóstwa z obszaru rewitalizacji do ogółu tych osób w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

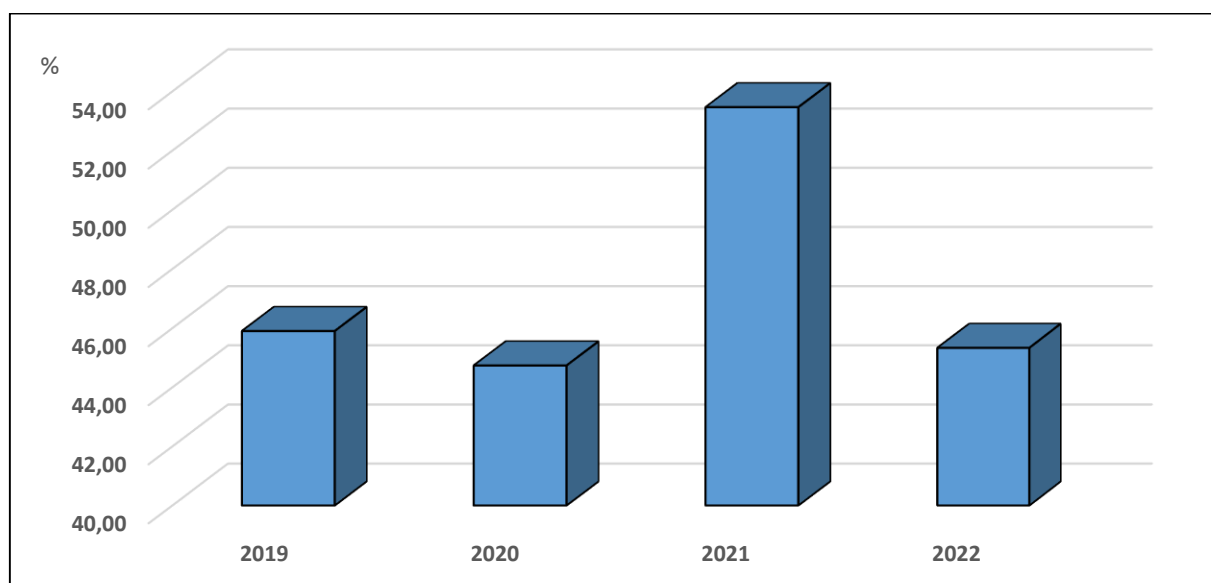
Również w tym przypadku statystyki są zaburzone ze względu na przyznawanie świadczenia na podstawie miejsca zamieszkania, a nie zameldowania. W roku 2019 największą wartość wskaźnika odnotowano na ulicy Kopernika. Wysoki wskaźnik wykazano też na ulicy Miarki oraz na ulicy Powstańców. W roku 2020 również najwyższy wskaźnik notowano na ulicy Kopernika. Na pozostałych ulicach wartości wskaźnika były już znacznie mniejsze. Ulica Kopernika dominowała również w roku 2021. Na pozostałych ulicach wskaźnik osiągał wartość w okolicach 80%, np. na ulicy Powstańców, Miarki, Fabrycznej, Chemicznej. W roku 2022 wartości wskaźnika wykazywały znaczną tendencję spadkową. Najwyższe wartości odnotowano na ulicy Powstańców. Następne wartości nie przekraczały 73% ogółu mieszkańców danej ulicy, którzy korzystają ze świadczenia z tytułu ubóstwa.

Na podstawie danych z MOPSu należy zauważyć, że ponad 60% wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej w mieście stanowili mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Podobne wartości przyjmował wskaźnik dotyczący osób pobierających świadczenie z tytułu niepełnosprawności na OR w stosunku do całego miasta. W granicy 80% wynosił stosunek osób zamieszkujących obszar rewitalizacji i korzystających ze świadczenia przyznawanego z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych do ogółu tych osób w mieście. Powyżej 70% osób otrzymujących świadczenie z powodu ubóstwa w mieście stanowili w badanych latach mieszkańcy OR. Wyraźnie więc

widać, że siemianowiczanie zamieszkujący obszar rewitalizacji częściej korzystają z pomocy społecznej oferowanej przez MOPS niż mieszkańcy pozostałych części miasta.

Dane pozyskane z MOPSu dotyczyły również liczby rodzin z założoną Niebieską Kartą. W badanym czasookresie na terenie miasta założono odpowiednio: w roku 2019 – 122 Niebieskie Karty, w roku 2020 – 114, w roku 2021 – 101, a w roku 2022 – 75. Z tego prawie w każdym roku około 45% stanowiły Niebieskie Karty założone rodzinom mieszkającym na obszarze objętym działaniami rewitalizacyjnymi. Dane te ukazuje wykres 63.

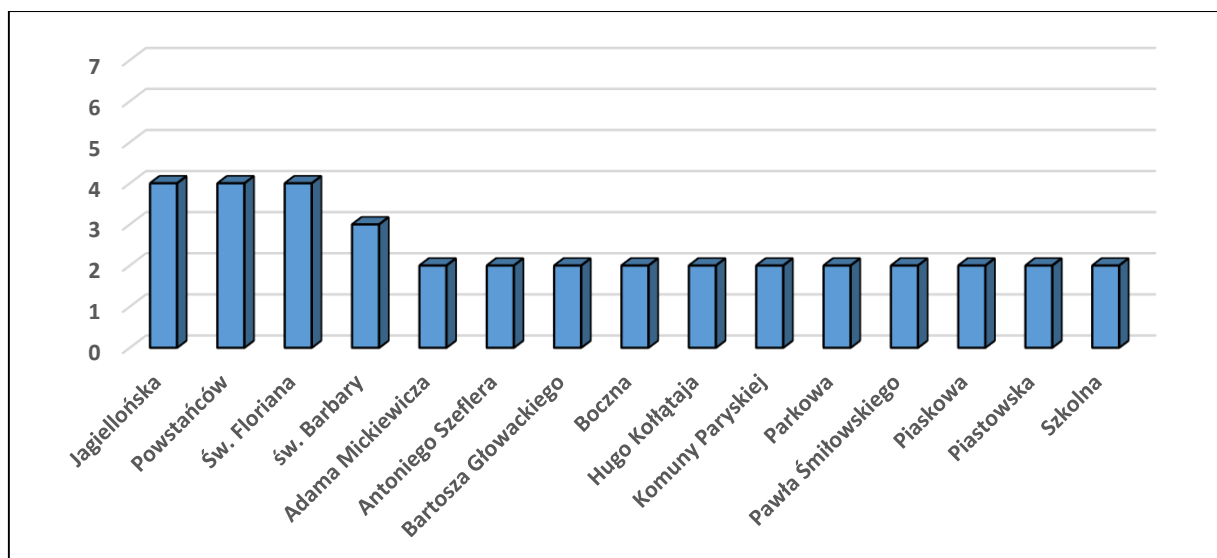
Wykres 63 Procentowy udział rodzin mających założoną Niebieską Kartę z obszaru rewitalizacji do ogółu tych rodzin w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

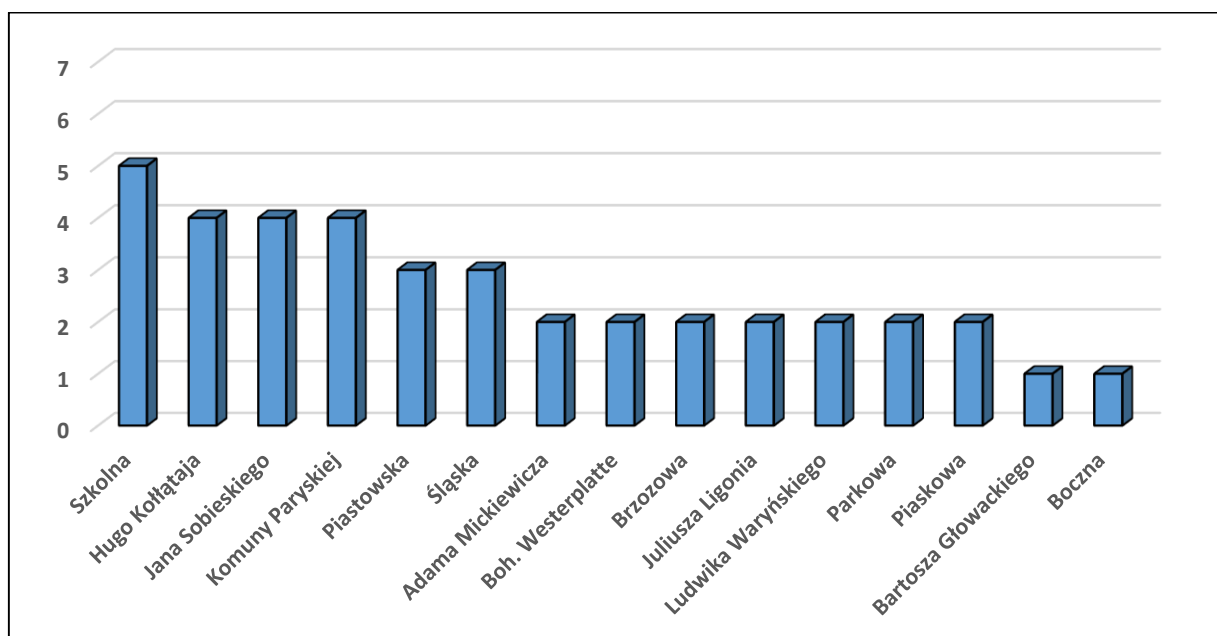
Analizie poddano liczbę rodzin z założoną Niebieską Kartą z podziałem na ulice obszaru rewitalizacji. W roku 2019 najwięcej z nich zamieszkiwało ulice: Jagiellońską, Powstańców, Floriana – po 4 rodziny, a 3 rodziny z założoną Niebieską Kartą zamieszkiwały ulicę Floriana. W roku 2020 Niebieskie Karty miało 5 rodzin z ulicy Szkolnej. Ponadto po 4 rodziny na ulicach Kołłątaja, Sobieskiego i Komuny Paryskiej. Kolejny rok przyniósł zwiększenie liczby Niebieskich Kart na ulicy Kołłątaja – do 6. Na ulicy Piastowskiej Niebieską Kartą objęto 4 rodziny. W ostatnim z analizowanych lat liczba rodzin objętych tą formą wsparcia zmalała. Najwięcej rodzin z Niebieską Kartą – po 3 notowano na ulicach: Piastowskiej i Śląskiej. Graficzne przedstawienie liczby Niebieskich Kart na ulicach obszaru rewitalizacji znajduje się na wykresach 64-67.

Wykres 64 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2019

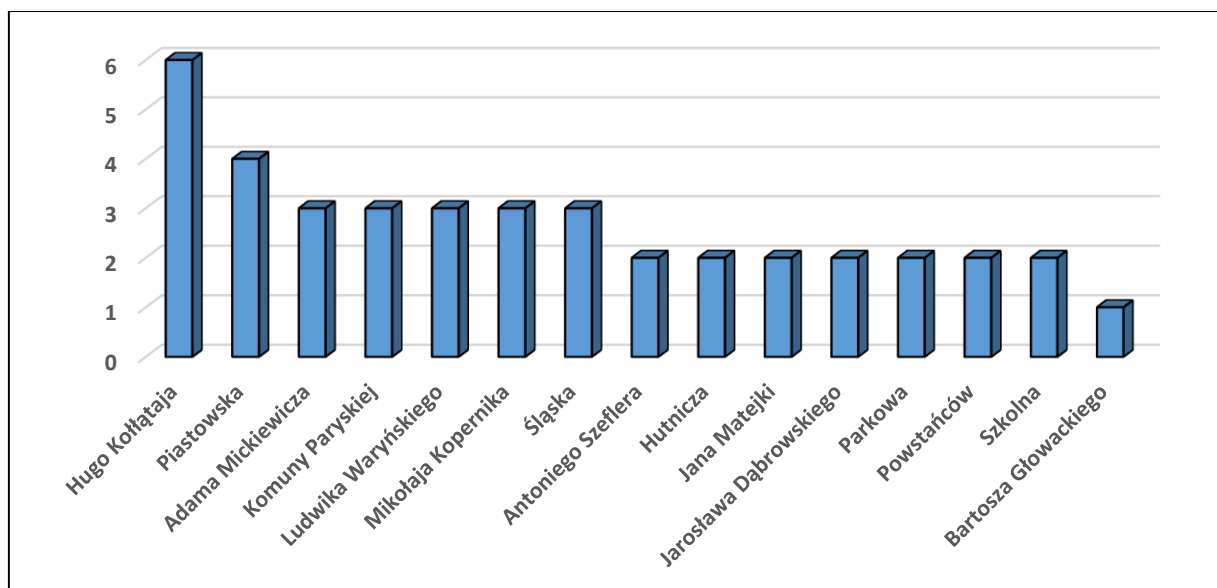
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 65 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2020

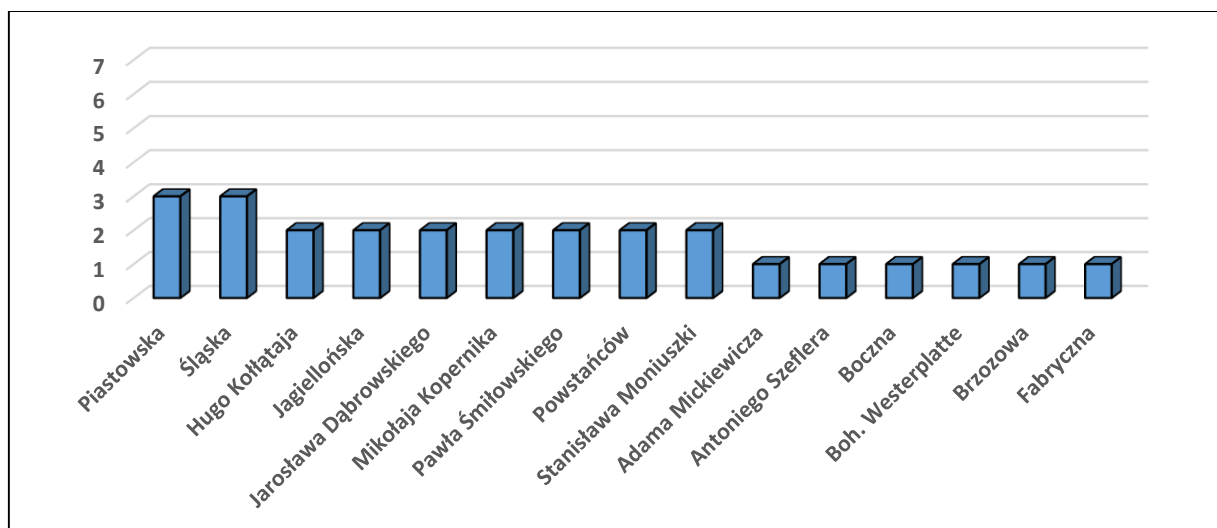
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 66 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

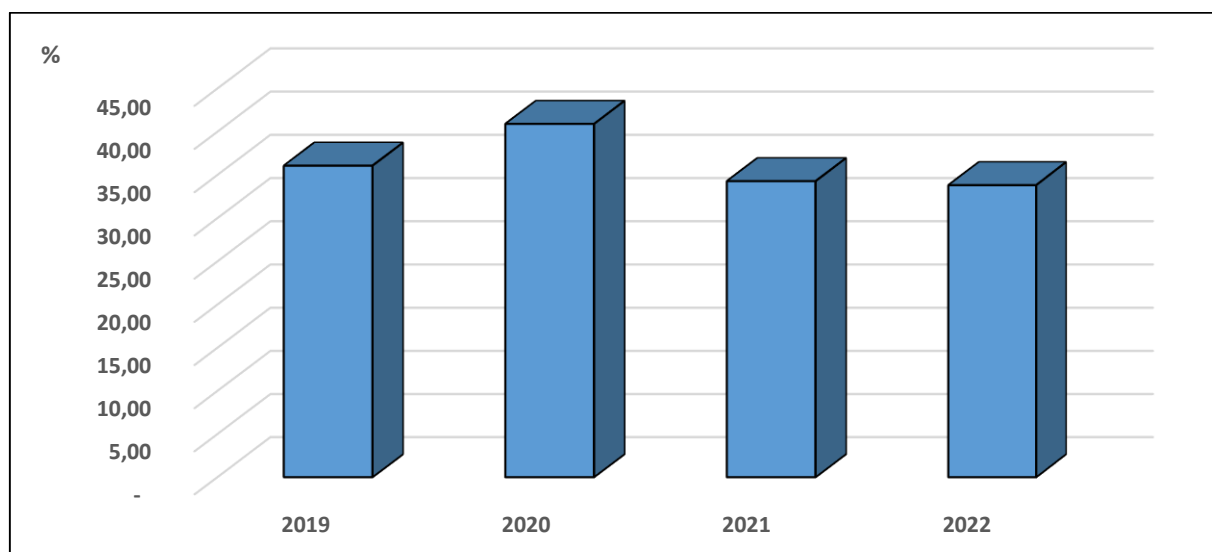
Wykres 67 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na terenie miasta Siemianowice Śląskie wprowadzona została Siemianowicka Karta Dużej Rodziny 3+. W roku 2019 wnioskowało o nią 158 rodzin na terenie miasta. Z tego 1/3 to karty, o które wnioskowały rodziny zamieszkujące obszar rewitalizacji. Stanowiły one 36% ogółu rodzin. W roku 2020 SKDR wydane na wniosek rodzin z obszaru rewitalizacji stanowiły 40% wszystkich wydanych kart. Na terenie miasta było ich wówczas 66. Kolejny rok przyniósł niewielkie zwiększenie liczby złożonych o karty wniosków. Karty dla rodzin z obszaru rewitalizacji stanowiły wówczas 34% ogółu wydanych w mieście (70 na terenie Siemianowic Śląskich). W roku 2022 złożono wnioski o 2 karty mniej niż w roku poprzednim. Karty dla rodzin z terenów rewitalizowanych nadal stanowiły około 34% ogółu. Graficzne przedstawienie procentowego udziału SKDR z terenu rewitalizacji do wszystkich wniosków o tę kartę w mieście przedstawia wykres 68.

Wykres 68 Procentowy udział rodzin wnioskujących o wydanie Siemianowickiej Karty Dużej Rodziny 3+ z obszaru rewitalizacji do ogółu tych rodzin w mieście w latach 2019-2022

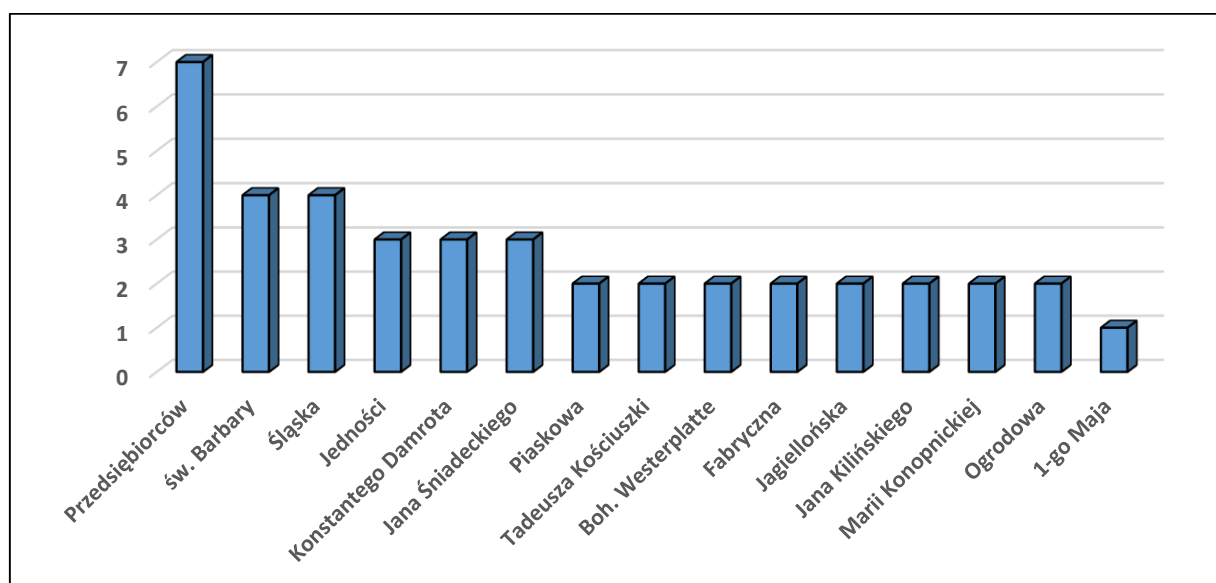

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na wykresach 69-72 pokazano graficzny rozkład liczby wydanych Siemianowickich Kart Dużej Rodziny 3+ na ulicach obszaru rewitalizacji. W roku 2019 najwięcej wniosków dotyczących Siemianowickiej Karty Dużej Rodziny 3+ złożyły rodziny zamieszkujące ulicę Przedsiębiorców. Było to 7 rodzin. Po 4 rodziny wnioskujące o SKDR zamieszkiwały ulice Barbary i Śląską.

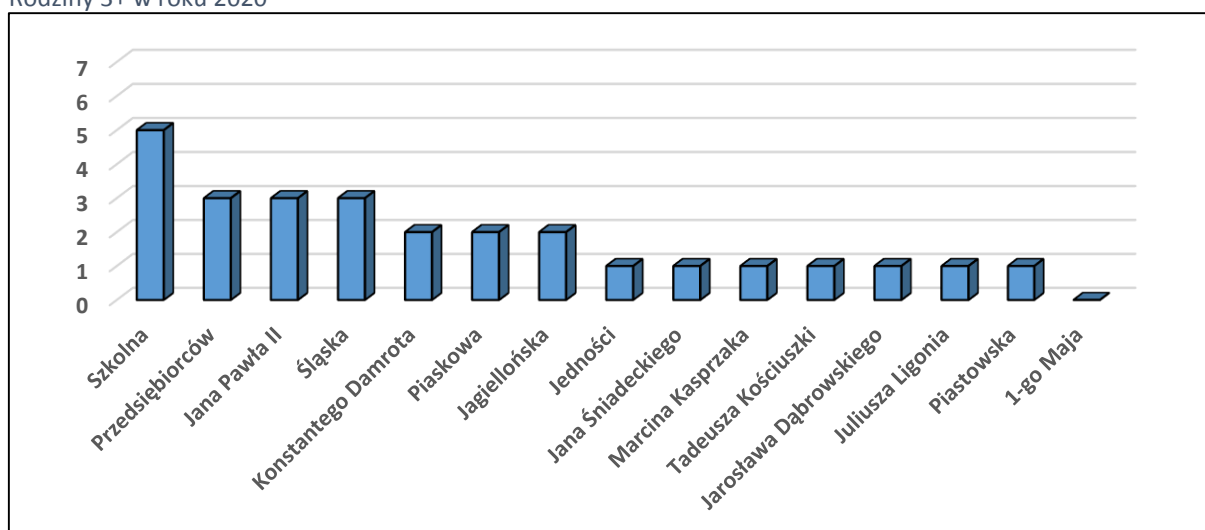
W roku 2020 o największą liczbę Siemianowickich Kart Dużej Rodziny 3+ wnioskowano z ulicy Szkolnej – wnioski złożyło 5 rodzin. Na ulicy Przedsiębiorców, Jana Pawła II oraz Śląskiej o SKDR wnioski złożyły po 3 rodziny. W roku 2021 najwięcej rodzin wnioskujących o SKDR zamieszkiwało na ulicy Śląskiej (4 rodziny). Również w roku 2022 największą liczbą rodzin wnioskujących o SKDR były 4 rodziny zamieszkujące ulicę Jedności oraz 3 rodziny z ulic: Damrota i Piskowej.

Wykres 69 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2019

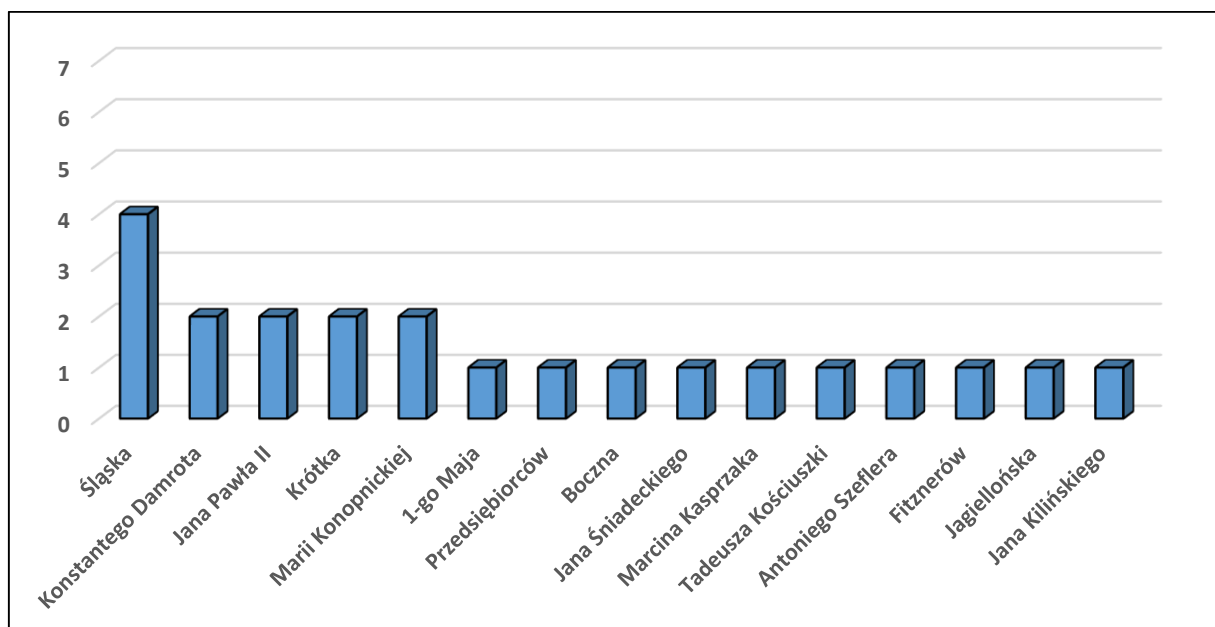
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 70 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2020

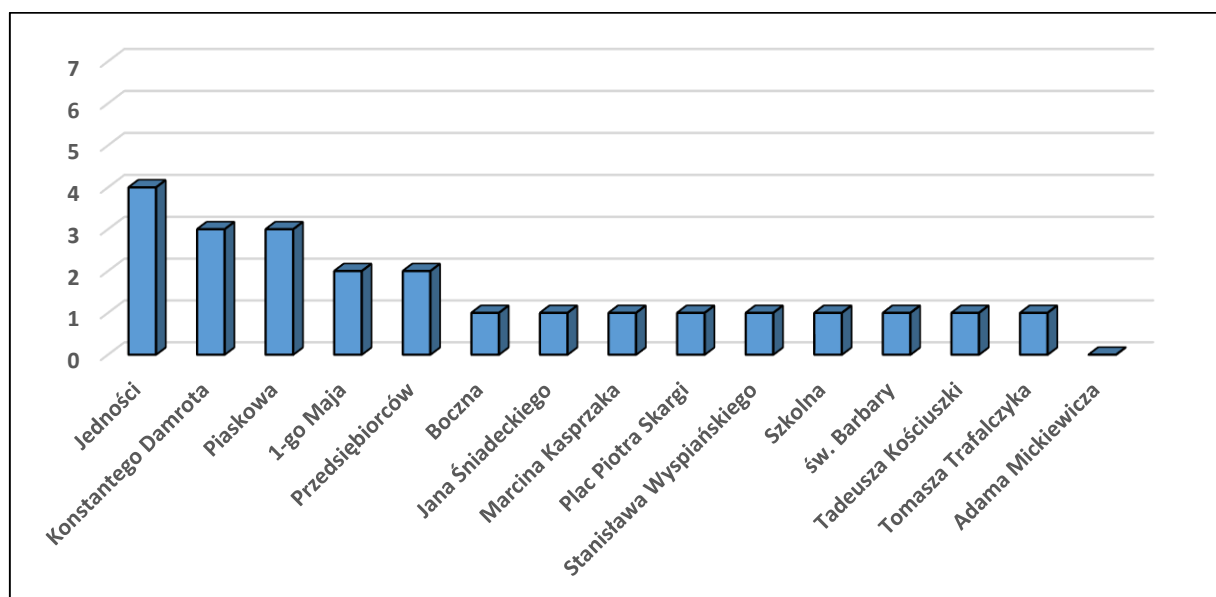
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 71 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 72 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2022

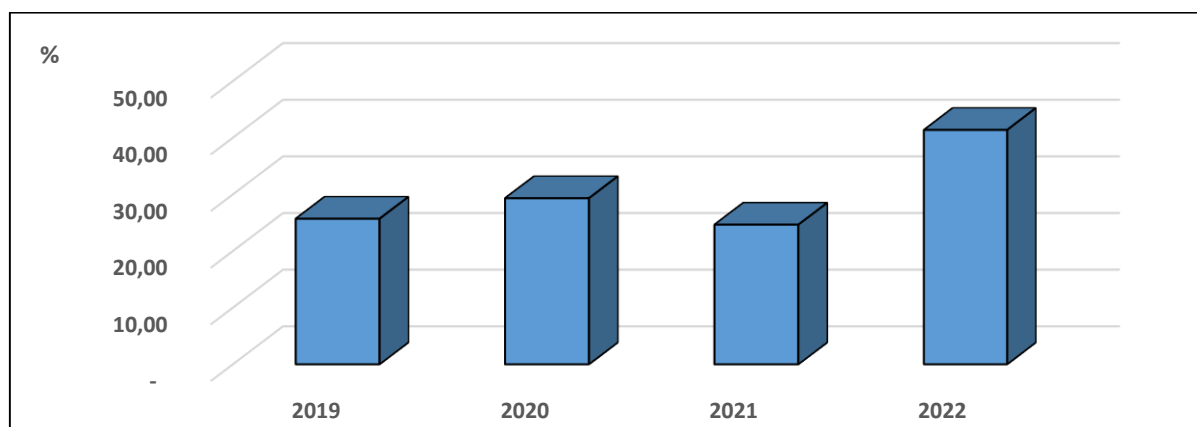
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Od ponad 20 lat sytuacja demograficzna w Polsce jest niepokojąca. Od 1989 roku współczynnik dzietności kształtuje się poniżej gwarancji zastępowalności pokoleń. Podobnie sytuacja kształtuje się w Siemianowicach Śląskich. Szczególną ochroną powinny więc zostać objęte rodziny wielodzietne, które według pojęć demograficznych zapewniają rozszerzoną zastępowalność pokoleń. Wprowadzenie w połowie 2014 r. Karty Dużej Rodziny – jako kolejnego elementu polityki rodzinnej państwa – miało być bezpośrednim wsparciem rodzin posiadających trójkę i więcej dzieci. Dzięki Karcie rodziny te otrzymały prawo do ulg, zniżek i zwolnień z opłat za korzystanie z wybranych usług i przy zakupach towarów. Karta miała mieć także wpływ na zwiększenie szans rozwojowych i życiowych ich dzieci. Według raportu NIK¹⁴ aż 1/3 badanych nie odczuła żadnych oszczędności związanych z wykorzystaniem ogólnopolskiej karty rodziny. Karta przynosi oszczędności głównie rodzinom o względnie dobrej kondycji bytowej. Dla rodzin w najtrudniejszej sytuacji ekonomicznej oferowane zniżki nie są możliwe do wykorzystania, bo w dużej mierze dotyczą dóbr i usług, które nie są tymi podstawowymi (np. kultura czy rekreacja), więc często w budżetach tych rodzin nie ma środków na sfinansowanie nawet obniżonych kosztów skorzystania z oferty. Zauważyć zaś należy, że rodziny wielodzietne z jednej strony są dla gmin i samorządów atrakcyjne jako „inwestycja”, w drugim pokoleniu dając gminom wielu nowych podatników, z drugiej zaś strony zmagają się z licznymi problemami. Ekonomiści wskazują, że znacznie zmniejsza się zamożność rodzin wraz ze zwiększeniem liczby dzieci, jednocześnie zmniejszają się zdolności poznawcze starszego rodzeństwa, następuje zwiększenie problemów wychowawczych oraz pogorszenie wyników w nauce. Ponadto wzrost liczby dzieci w rodzinie skutkuje spadkiem jakości edukacji u wszystkich wychowanków. Analiza danych dotyczących Kart Dużej Rodziny (w tym Siemianowickiej) stanowi ważny element analizy sytuacji demograficznej na obszarze rewitalizacji, ponieważ znając problemy na jakie narażone są rodziny wielodzietne oraz to gdzie koncentruje się ich największa liczba w mieście, w gminie można podjąć odpowiednie kroki, aby im zapobiegać lub niwelować.

¹⁴ Najwyższa Izba Kontroli, informacja o wynikach kontroli, KARTA DUŻEJ RODZINY JAKO ELEMENT POLITYKI RODZINNEJ PAŃSTWA, 23 marca 2016 r. str. 54

Na obszarze miasta zamieszkują również rodziny korzystające z ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. W roku 2019 na terenie Siemianowic Śląskich było 358 takich rodzin (92 z obszaru rewitalizacji). W latach kolejnych nastąpił znaczny spadek liczby rodzin objętych tą kartą. W roku 2020 było ich 133 (39 z terenów rewitalizowanych), w roku 2021 – 142 rodziny (35 z obszaru rewitalizacji), a w roku 2022 – 145 rodzin – z tego 60 z obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi. Odsetek rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do wszystkich rodzin objętych taką kartą przedstawia wykres 73. Największą wartość wskaźnika odnotowano w roku 2022 – wynosił on wówczas 41%.

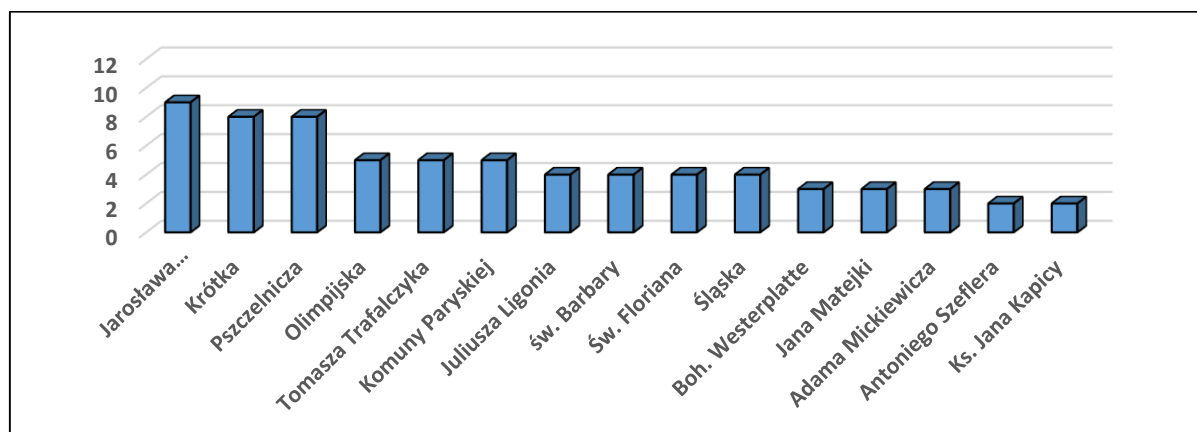
Wykres 73 Procentowy udział rodzin mających Kartę Dużej Rodziny z obszaru rewitalizacji do ogółu tych rodzin w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na wykresach 74-77 przedstawiono rozkład wskaźnika dotyczącego ilości rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny, a zamieszkujących ulice z obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi. W roku 2019 najwięcej rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny zamieszkiwało ulicę Dąbrowskiego (9 rodzin). Po 8 osób zamieszkiwało ulice: Krótką i Pszczelniczą. W roku 2020 liczba rodzin korzystających z KDR spadła i oscylowała w granicach wartości 5 rodzin na ulicach Pszczelniczej i Barbary. W kolejnym roku również największą wartość odnotowano na ulicy Krótkiej. Nadal było to 5 rodzin. W ostatnim z badanych lat nastąpił znaczny wzrost liczby rodzin korzystających z KDR. Widoczne było to zwłaszcza na ulicach Sobieskiego i Miarki, gdzie zarejestrowano po 11 takich rodzin.

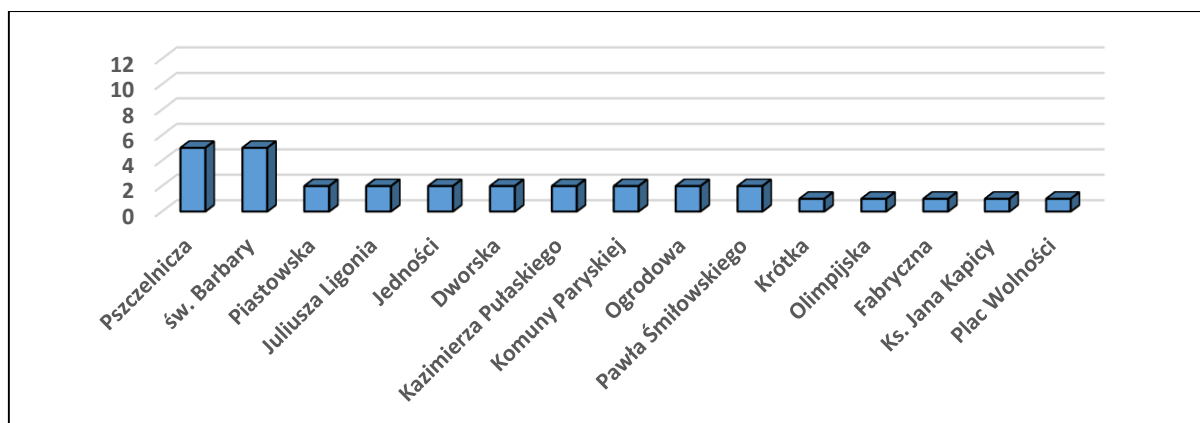
Wykres 74 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

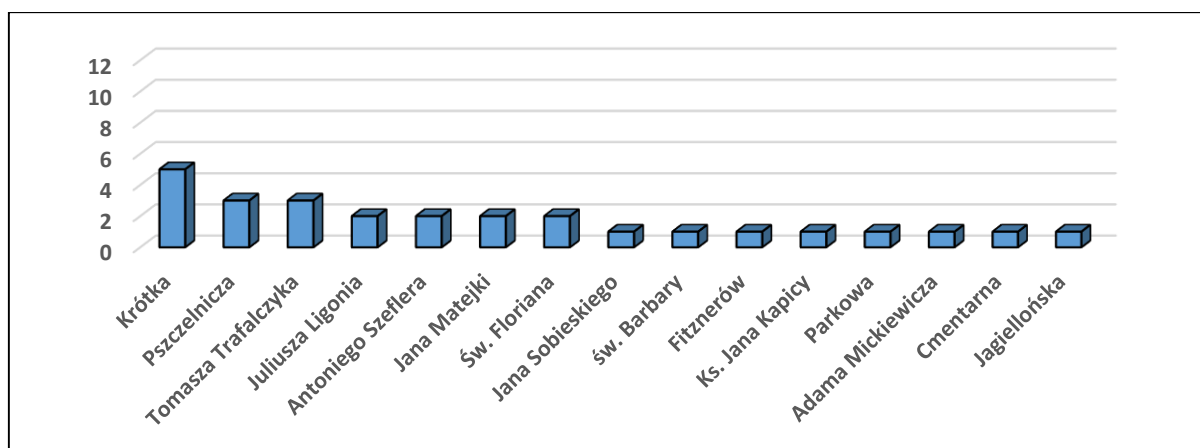

Wykres 75 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2020

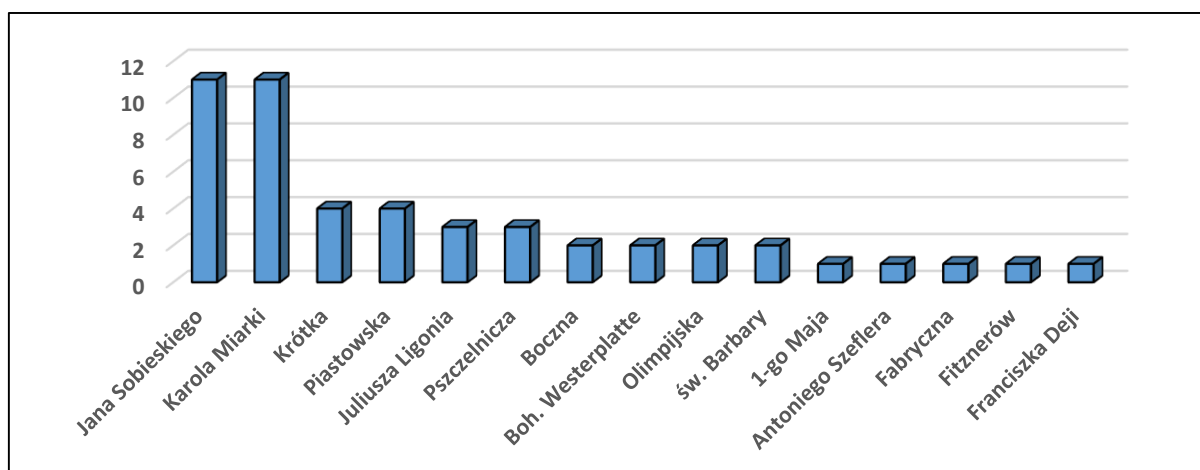
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 76 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 77 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2022

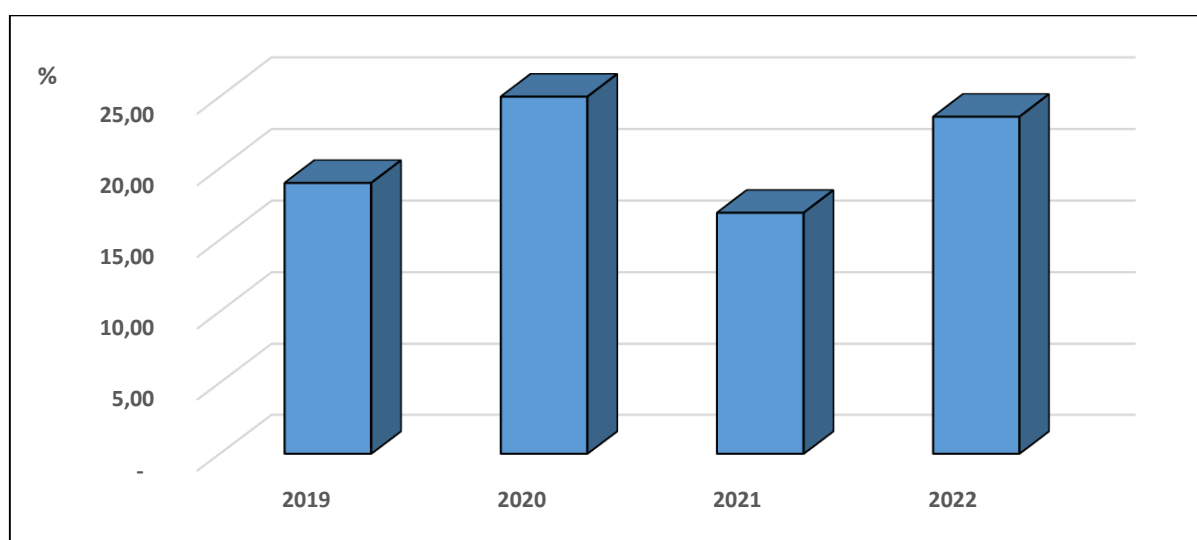

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na terenie miasta z dużym powodzeniem funkcjonuje również Karta Seniora 60+. W roku 2019 wydano 743 takie karty. Z tego 141 to karty wydane osobom mieszkającym na obszarze rewitalizacji. W kolejnych latach liczba wydanych Kart Seniora znacznie spadła. W roku 2020 wydano ich 328 (82 dla seniorów z obszaru rewitalizacji). W kolejnym roku kart wydano tylko 219, w tym zaledwie 37 dla mieszkańców terenów rewitalizowanych. W roku 2022 liczba wydanych kart nieznacznie wzrosła do 250. Dla mieszkańców z omawianego obszaru wydano ich wówczas 59.

Na wykresie 78 przedstawiono procentowy udział Kart Seniora 60+ wydanych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w stosunku do wszystkich wydanych kart tego typu wydanych w mieście. W żadnym z badanych lat wartość wskaźnika nie przekroczyła 25%. Najwyższa była w roku 2020, najniższa zaś w roku 2021 – 16,89%.

Wykres 78 Procentowy udział wydanych Kart Seniora 60+ osobom z obszaru rewitalizacji do ogółu wydanych kart w mieście w latach 2019-2022

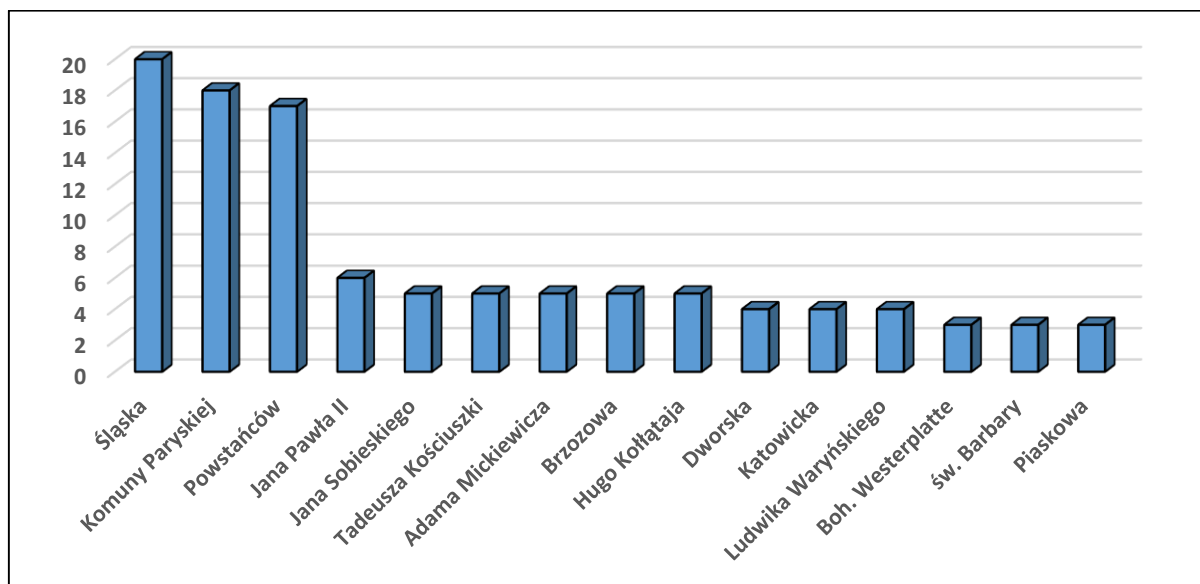

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W roku 2019 wydano Karty Seniora 20 mieszkańcom ulicy Śląskiej, 18 kart mieszkańcom ulicy Komuny Paryskiej oraz 17 mieszkańcom ulicy Powstańców. W kolejnym roku najwyższe wartości wykazano na ulicy Powstańców. Było to 11 wydanych Kart Seniora. Rok 2021 przyniósł zmniejszenie liczby wydanych kart. Najwyższe wartości notowano na ulicy Komuny Paryskiej – 6 kart. W ostatnim z badanych lat tj. roku 2022 najwyższą wartość wskaźnika osiągnięto na ulicy Śląskiej – 13 kart. Dane te graficznie przedstawiono na wykresach 79-82.

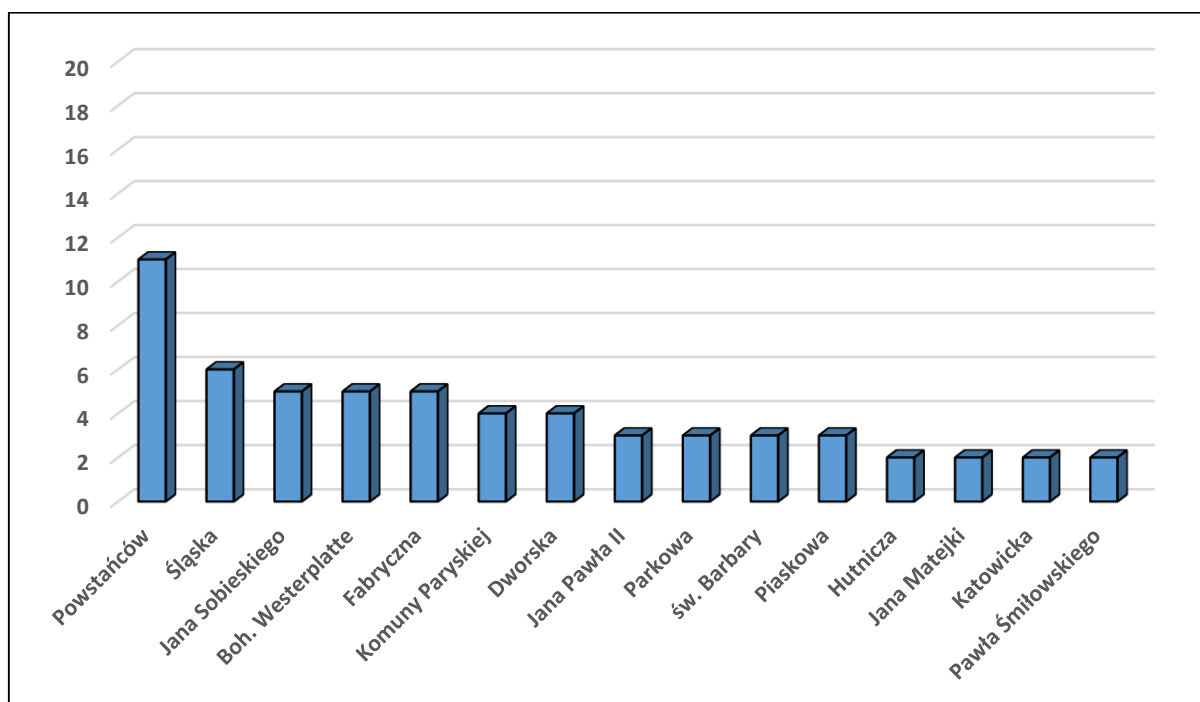
Na obszarze rewitalizacji zamieszkuje 3 683 osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia i mężczyźni powyżej 65 roku życia). Są to osoby uprawnione do posiadania Karty Seniora 60+. Niestety biorąc pod uwagę liczbę wydanych kart na obszarze rewitalizacji (mniej niż ¼ wszystkich kart wydanych seniorom na terenie miasta) wyraźnie widać, że seniorzy z tej formy nie korzystają, co wskazuje na ryzyko, że również w innych częściach życia społecznego seniorzy mogą nie brać aktywnego udziału.

Wykres 79 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2019

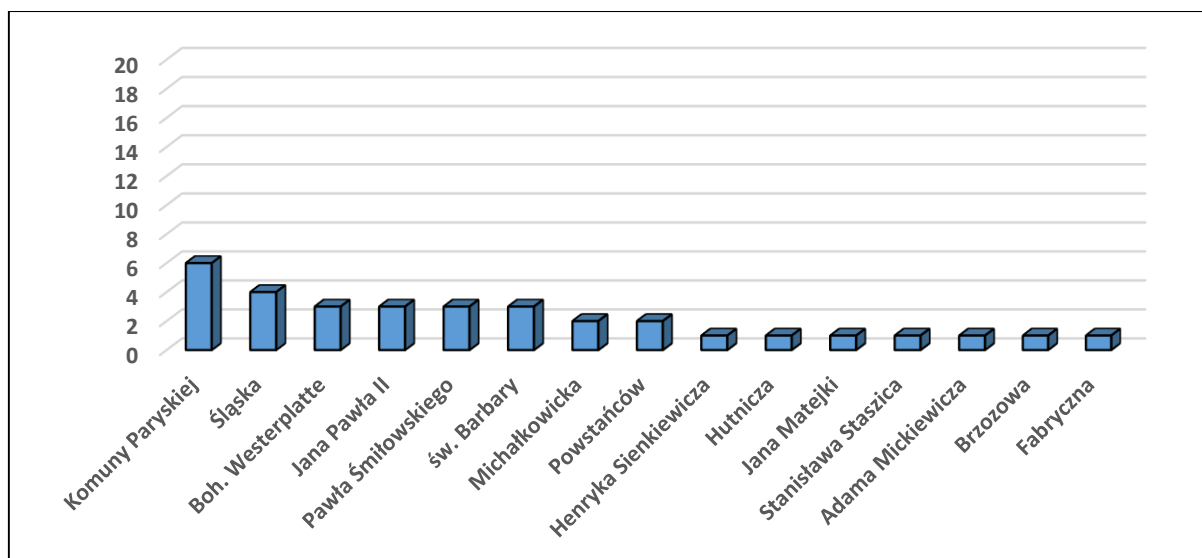
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 80 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2020

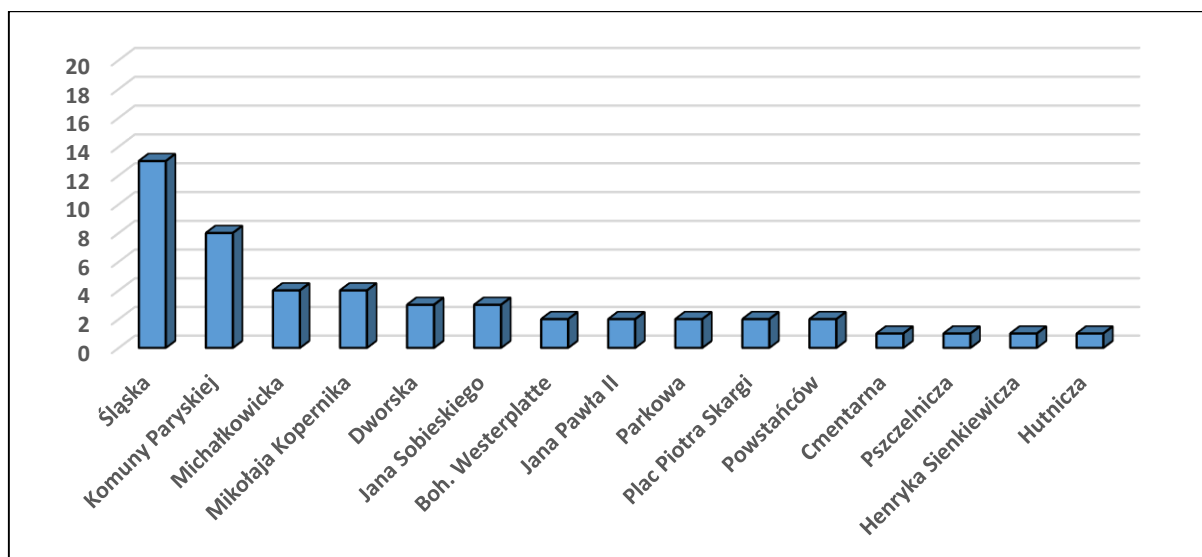
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 81 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 82 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Edukacja

Analizie poddano również sytuację edukacyjną w szkołach zarówno podstawowych, jak i ponadpodstawowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji znajduje się 6 szkół podstawowych. Są to szkoły: SP3, SP5, SP6, SP11, SP20 oraz Szkoła Specjalna.

W roku szkolnym 2018/2019 w szkołach podstawowych na obszarze rewitalizacji było 1 856 uczniów w klasach 4-8. Z tego 300 miało średnią powyżej 4,5 (9,69% ogółu uczniów w mieście), zaś 341 miało średnią ocen poniżej 3,0 (7,59% ogółu uczniów w mieście). W kolejnym roku szkolnym liczba uczniów w szkołach na obszarze rewitalizacji wynosiła 1 205 osób. Z tego 306 uczniów miało średnią ocen powyżej 4,5 (11,02% ogółu uczniów szkół podstawowych w mieście). Średnią ocen poniżej 3,0 miało w tym roku szkolnym 235 uczniów szkół z obszaru rewitalizacji. Osoby te stanowiły 8,47% ogółu uczniów szkół podstawowych w mieście. W roku szkolnym 2020/2021 nastąpiło nieznaczne

zmniejszenie liczby uczniów w szkołach na obszarze rewitalizacji. Spadek był tylko o 26 osób – do wartości 1 179 osób. Liczba uczniów ze średnią ocen powyżej 4,5 wynosiła 284 osoby (10% ogółu uczniów szkół podstawowych). Liczba uczniów, którzy mieli średnią poniżej 3,0 wynosiła w tym roku szkolnym 272, co stanowiło 9,63% ogółu uczniów szkół podstawowych w mieście. Ostatni badany rok szkolny tj. 2021/2022 to liczba uczniów w szkołach podstawowych na obszarze rewitalizacji w liczbie 1 189 osób. Z tej grupy 264 uczniów miało średnią ocen powyżej 4,5. Stanowili oni 8,95% ogółu uczniów w szkołach podstawowych w mieście. Jako ostatnia wskazywana była grupa uczniów, którzy mieli średnią ocen poniżej 3,0. Było ich w tym roku szkolnym 233 (7,9% ogółu uczniów szkół podstawowych).

Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach na obszarze rewitalizacji kształtowały się na niższym poziomie niż w szkołach w pozostałych częściach miasta. W szkołach z badanego obszaru oscylowały one w omawianym czasookresie w granicach 40,79%-59%. W szkołach ulokowanych w pozostałych częściach miasta średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty oscylowały w przedziale procentowym 51%-75%.

Podobnie sytuacja kształtowała się przy analizie średnich wyników w nauce. W szkołach podstawowych na obszarze rewitalizacji oscylowały one w przedziale 3,5-4,22. W szkołach podstawowych spoza obszaru rewitalizacji średnie wyniki w nauce zamykały się w przedziale 3,96-4,56.

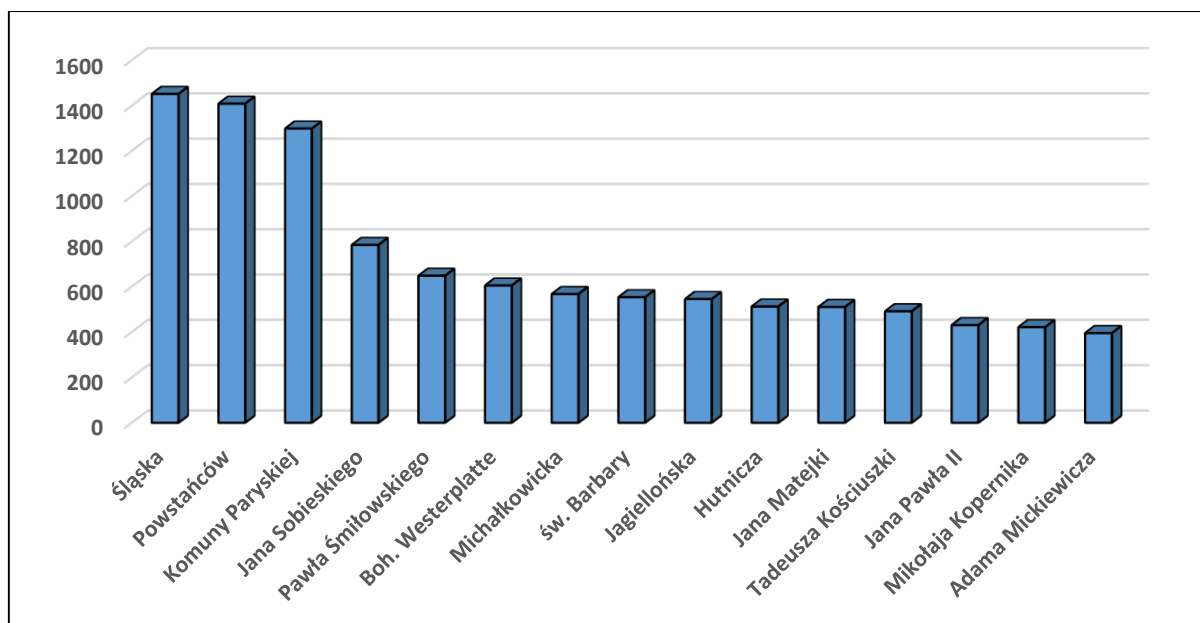
Analizie poddane zostały również średnie wyniki w nauce oraz średnie wyniki egzaminu maturalnego w szkołach ponadpodstawowych na obszarze rewitalizacji oraz w szkołach poza nim. I tak: o ile średnie wyniki w nauce były zbliżone w szkołach zlokalizowanych na obszarze objętym rewitalizacją (3,36-3,94 na obszarze i 2,71-4,1 poza nim) o tyle wyniki matur w szkołach zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji były lepsze – 47%-81,8% poza badanym obszarem i 41,44%-70,3% w szkołach zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji.

Sfera demograficzna

Według danych Wydziału Obywatelskiego Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie w roku 2019 liczba zameldowanych mieszkańców miasta wynosiła 61 506 osób. Z tego prawie 30% (17 427 osób) zameldowanych było na obszarze wyznaczonym jako obszar rewitalizacji w gminie. Najwięcej osób zameldowanych było na ul. Śląskiej, Powstańców i Komuny Paryskiej – odpowiednio 1451, 1408 i 1298 osób. Na ulicy Sobieskiego zameldowanych było prawie 800 osób. Na ulicach: Śmiłowskiego, Bohaterów Westerplatte, Michałkowickiej, św. Barbary, Jagiellońskiej, Hutniczej, Matejki, Kościuszki, Jana Pawła II, Kopernika i Mickiewicza liczba zameldowanych mieszkańców oscylowała w granicach 400-600 osób. Na pozostałych ulicach z obszaru rewitalizacji liczba zameldowanych mieszkańców nie przekraczała 400 osób. Dane te widoczne są na wykresie numer 83.

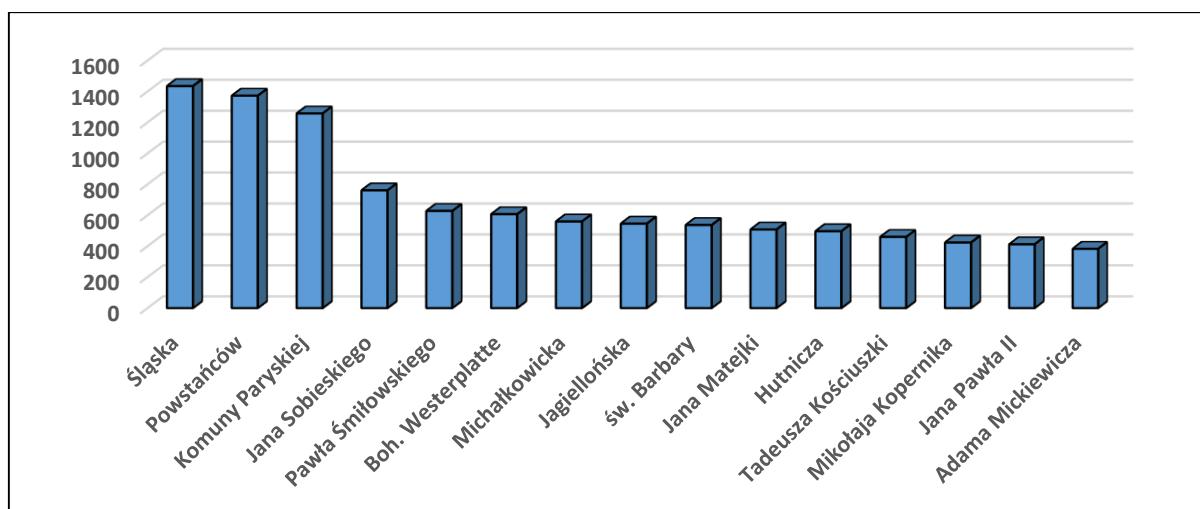
W roku 2020 całkowita liczba zameldowanych mieszkańców miasta wynosiła 60 550 osób. Z tego 16 996 osób zamieszkiwało obszar rewitalizacji, co stanowiło 28% ogółu mieszkańców miasta. Na obszarze rewitalizacji nadal najbardziej zaludnione ulice to Śląska (1435 osób), Powstańców (1373 osoby) i Komuny Paryskiej (1258 osób). Również pozostałe ulice z najwyższą liczbą mieszkańców pokrywały się z tymi z zestawienia z roku 2019. Liczba zameldowanych na nich osób również oscylowała w przedziale 400-600 osób (wykres numer 84).

Wykres 83 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

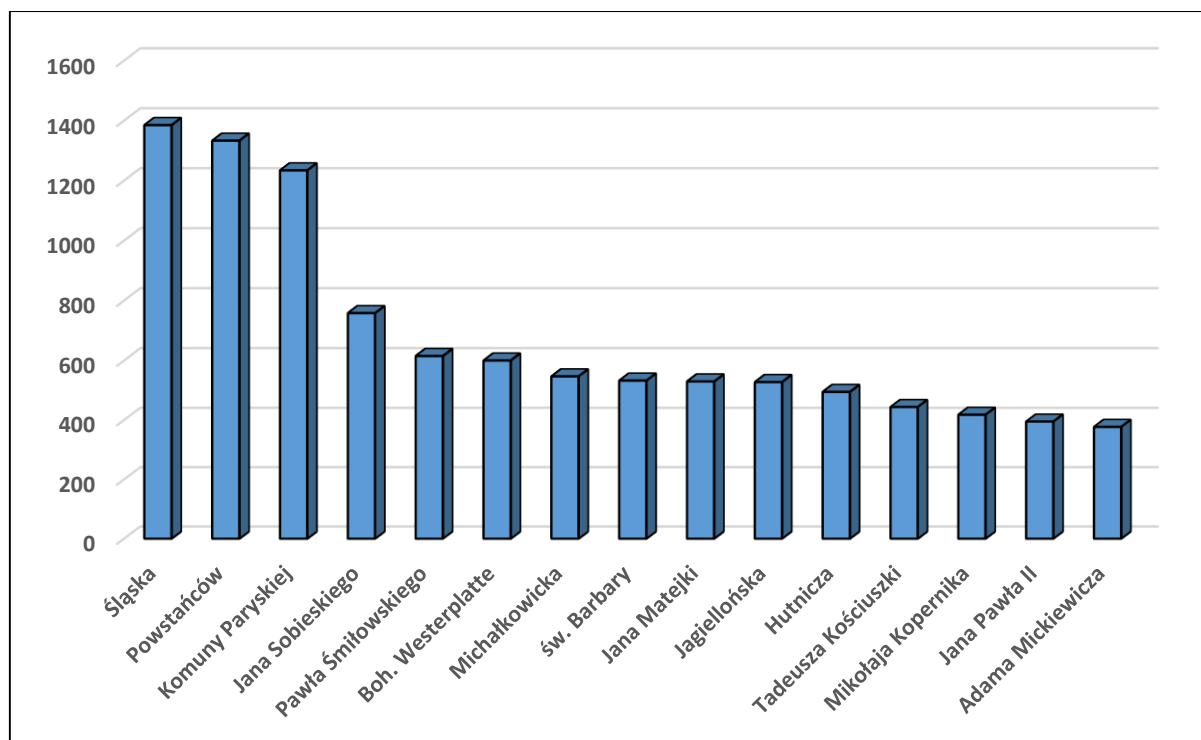
Wykres 84 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

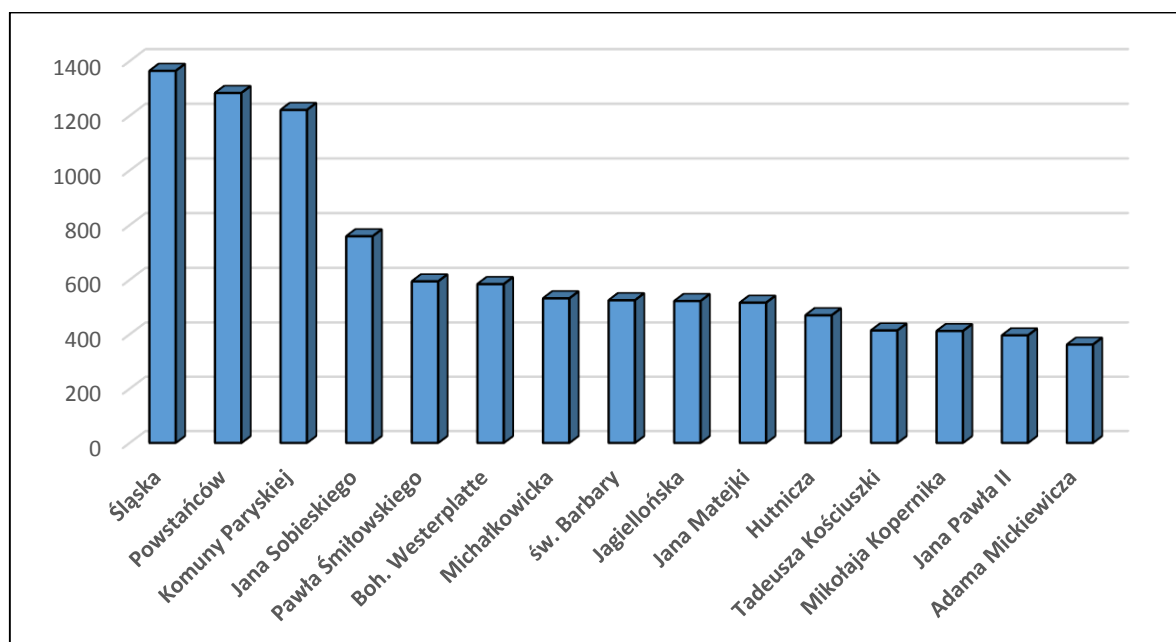
W kolejnych latach liczba zameldowanych mieszkańców miasta wynosiła odpowiednio – 59 516 osób w roku 2021 i 58 729 osób w roku 2022. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w obu latach stanowili niecałe 28% mieszkańców miasta (16 594 osób w roku 2021 i 16 216 osób w roku 2022). Rozkład ulic z największą liczbą zameldowanych mieszkańców w omawianych latach pokazują wykresy 85 i 86.

Wykres 85 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 86 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2022

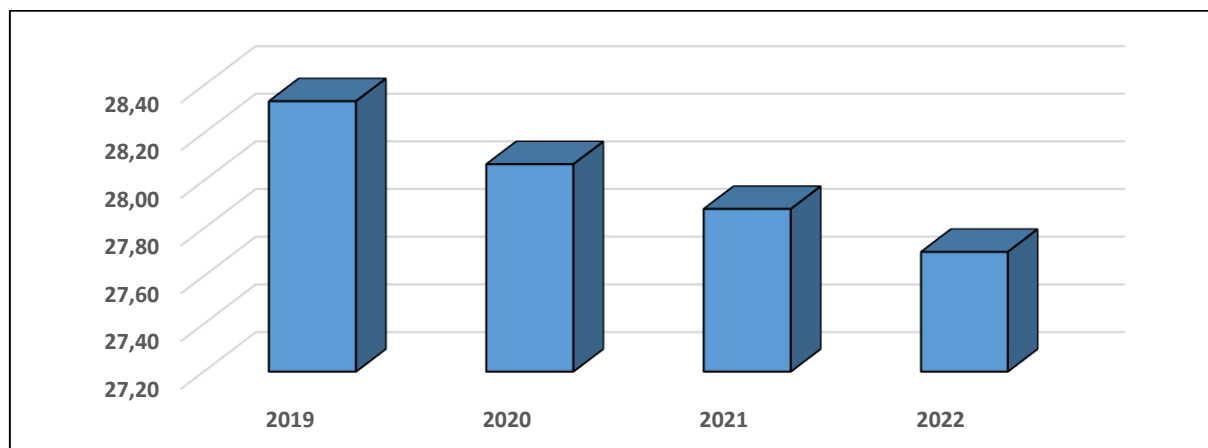
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Najliczniej zamieszkane ulice nie ulegają zmianie w stosunku do lat poprzednich. W omawianych latach największa liczba zameldowanych mieszkańców to mieszkańcy ulicy Śląskiej (1385 osób w 2021 roku i 1364 osoby w roku 2022), Powstańców (1333 osoby w roku 2021 i 1283 osoby w roku 2022) oraz

Komuny Paryskiej (1234 osoby w roku 2021 i 1221 osób w roku 2022). Na pozostałych ulicach liczba mieszkańców oscyluje w granicach średnio 350-800 zameldowanych osób. Zmiana dolnej granicy wynika z faktu stałego zmniejszania się liczby mieszkańców w mieście, a co za tym idzie również na obszarze rewitalizacji.

Na wykresie numer 87 widać rozkład procentowy osób zameldowanych na obszarze rewitalizacji w stosunku do ogółu osób zameldowanych na terenie miasta Siemianowice Śląskie w badanym czasookresie tj. w latach 2019-2022.

Wykres 87 Procentowy rozkład osób zameldowanych na obszarze rewitalizacji do ogółu zameldowanych w mieście w latach 2019-2022

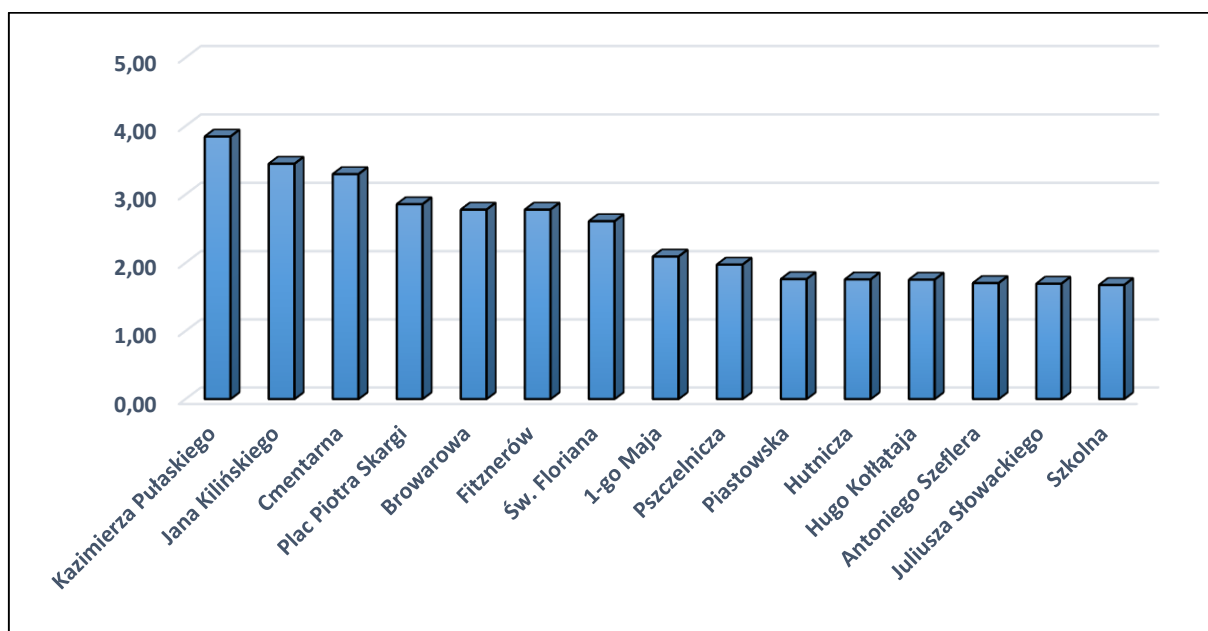
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W roku 2019 na terenie miasta urodziło się 528 dzieci, z tego 173 to dzieci urodzone na obszarze rewitalizacji. Najwięcej urodzonych dzieci w stosunku do liczby mieszkańców danej ulicy zamieszkiwało na ulicach: Pułaskiego – 3,85% ogółu mieszkańców, Kilińskiego – 3,45% ogółu mieszkańców i Cmentarnej – 3,30% ogółu mieszkańców ulicy. Na ulicach: Skargi, Browarowej, Fitznerów, św. Floriana i 1-go Maja liczba urodzeń dzieci do ogółu mieszkańców na ulicy oscylowała w przedziale 2,09%-2,86% ogółu mieszkańców danych ulic. Na pozostałych ulicach z obszaru rewitalizacji odsetek ten był mniejszy niż 2%. Dane te widoczne są na wykresie numer 88.

W roku 2020 na terenie miasta urodziło się 469 dzieci, z czego 1/3 (163 osoby) stanowiły dzieci z obszaru rewitalizacji. Najwięcej dzieci w stosunku do liczby mieszkańców danej ulicy w badanym roku urodziło się na ulicy Bocznej – 3,21% ogółu mieszkańców. Na ulicach Kasprzaka, Damrota, Słowackiego, Fabrycznej i Waryńskiego liczba urodzonych dzieci oscylowała w granicach 2-3%. Na pozostałych ulicach nie przekraczała 2% ogółu mieszkańców (wykres nr 89). Kolejny rok (2021) przyniósł spadek liczby urodzeń w mieście, a tym samym na obszarze rewitalizacji. W Siemianowicach Śląskich w roku 2021 urodziło się 437 dzieci, z czego 135 na obszarze objętym rewitalizacją. Odsetek urodzonych dzieci w stosunku do liczby mieszkańców ulicy z obszaru rewitalizacji nie przekraczał w tym roku 3% i najwyższy był na Placu Skargi (2,78%), Ogrodowej (2,35%), Miarki (2,27%) oraz Żwirki i Wigury (2,13%). Na pozostałych ulicach badanego obszaru odsetek ten nie przekraczał 2%, co widoczne jest na wykresie numer 90.

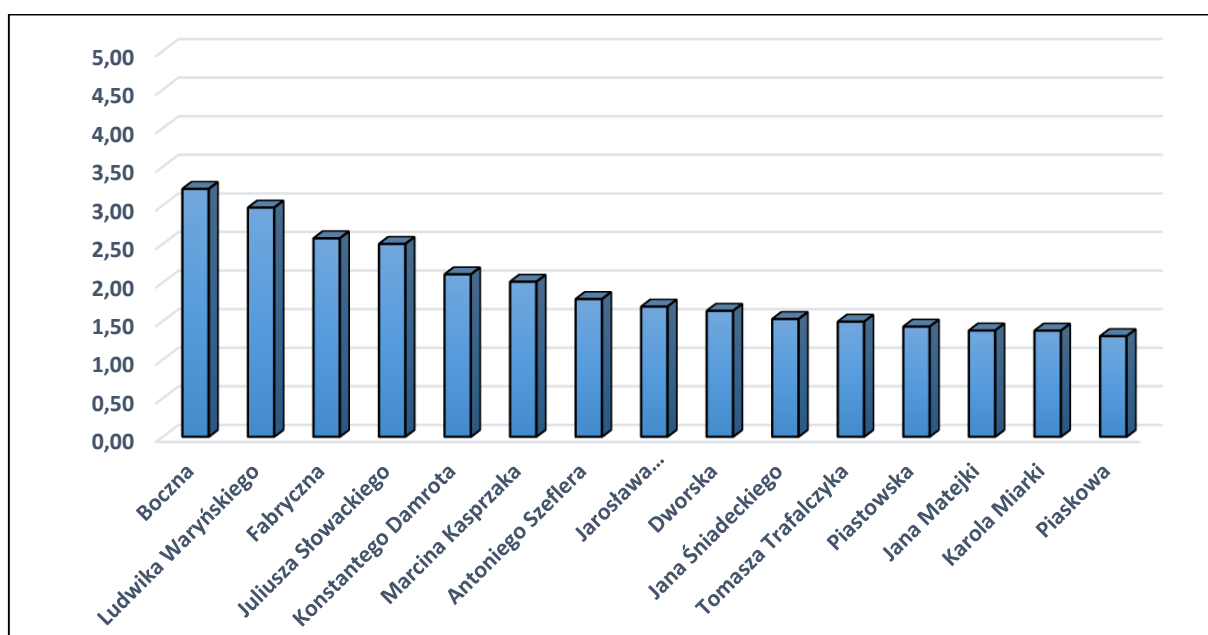

Wykres 88 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

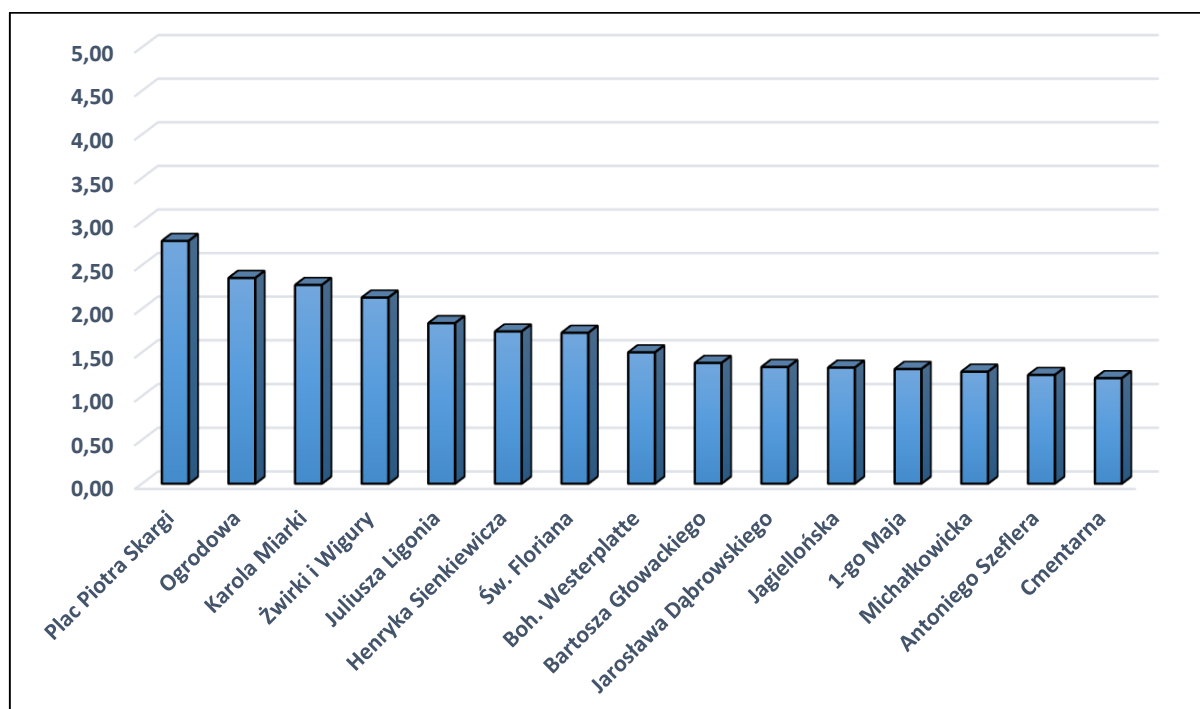
Wykres 89 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

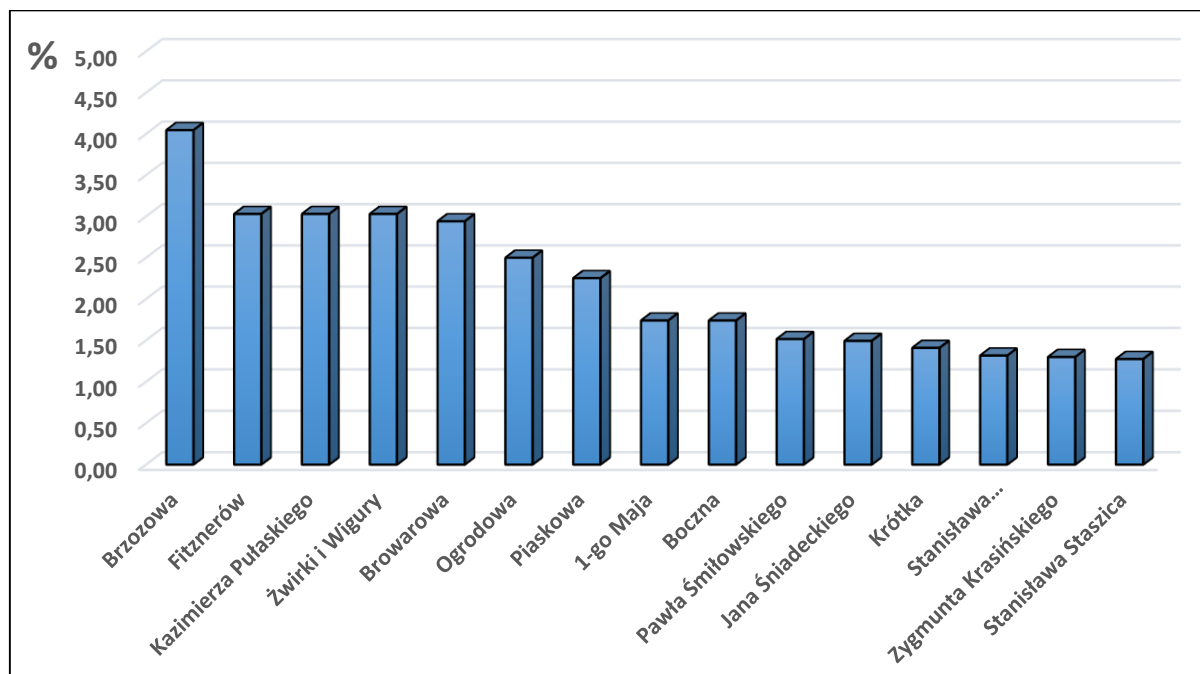
Wykres numer 91 pokazuje natomiast stosunek liczby dzieci urodzonych na obszarze rewitalizacji do mieszkańców danej ulicy w roku 2022. Największy odsetek zanotowano na ulicy Brzozowej – 4,05%. Na ulicach: Fitznerów, Pułaskiego oraz Żwirki i Wigury odsetek ten wynosił dokładnie 3,03%. W granicach 2-3% odsetek urodzeń plasował się na ulicach Piaskowej, Ogrodowej i Browarowej. Na pozostałych ulicach nie przekraczał on 1,74%. Ogółem w roku 2022 w mieście notowany był dalszy spadek liczby urodzeń – urodziło się 399 dzieci, z czego 126 na obszarze rewitalizacji.

Wykres 90 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

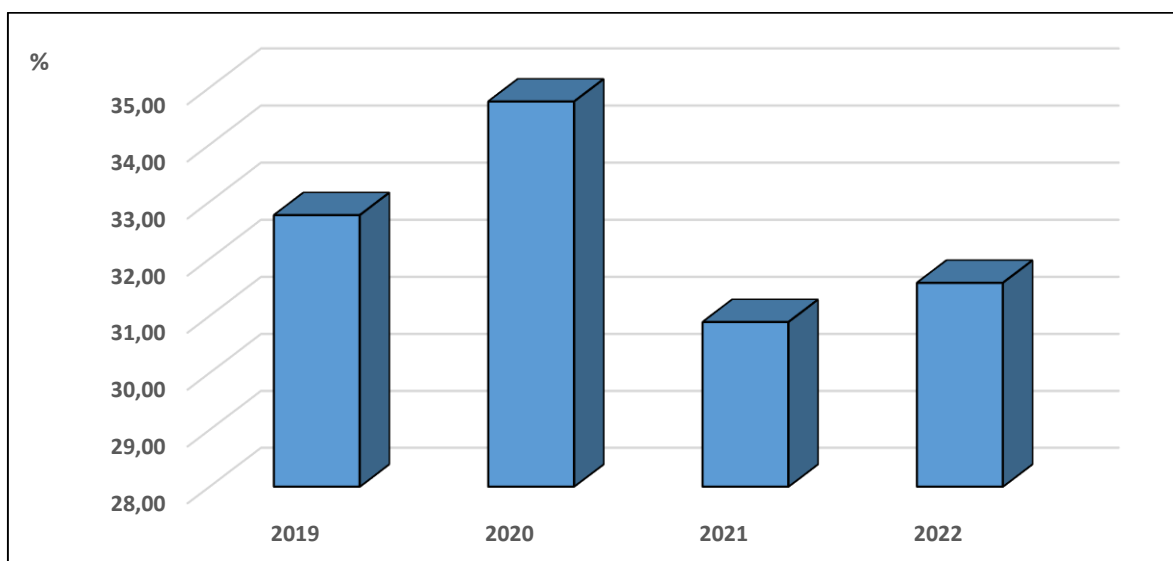
Wykres 91 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Kolejny wykres (nr 92) obrazuje rozkład sumy urodzeń na obszarze rewitalizacji w stosunku do urodzeń na terenie miasta w latach 2019-2022. Jak widać wartość te we wszystkich latach oscylują w granicy około 30%. Najwyższy odsetek był w roku 2020 – 34,75%, a najmniejszy w roku 2021 – 30,89%.

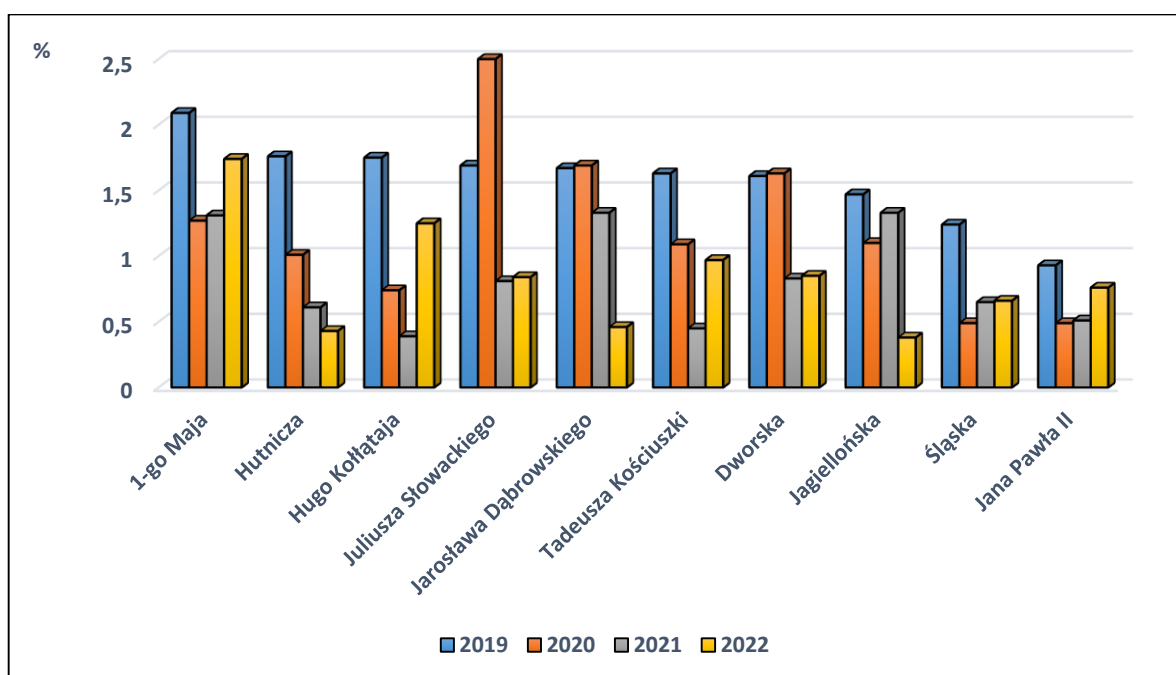
Wykres 92 Procentowy udział urodzeń na obszarze rewitalizacji do urodzeń na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Analizując wszystkie cztery badane lata można zauważyć, że w zestawieniu ulic z obszaru rewitalizacji pojawiają się ulice, na których procentowy udział liczby urodzeń w stosunku do liczby mieszkańców ulicy zawsze jest wysoki. Dane te pokazane są na wykresie nr 93. We wszystkich badanych latach występowały ulice: 1-go Maja, Hutnicza, Kołtątaja, Słowackiego, Dąbrowskiego, Kościuszki, Dworska, Jagiellońska, Śląska oraz Jana Pawła II czyli ulice ze ścisłego centrum miasta. Na ulicach tych rozkład urodzeń do liczby mieszkańców ulicy był różny w konkretnych latach jednakże w żadnym roku na żadnej z wymienionych ulic nie przekroczył 2,5%.

Wykres 93 Wykaz ulic z najwyższym procentowo udziałem liczby urodzeń w stosunku do mieszkańców tej ulicy

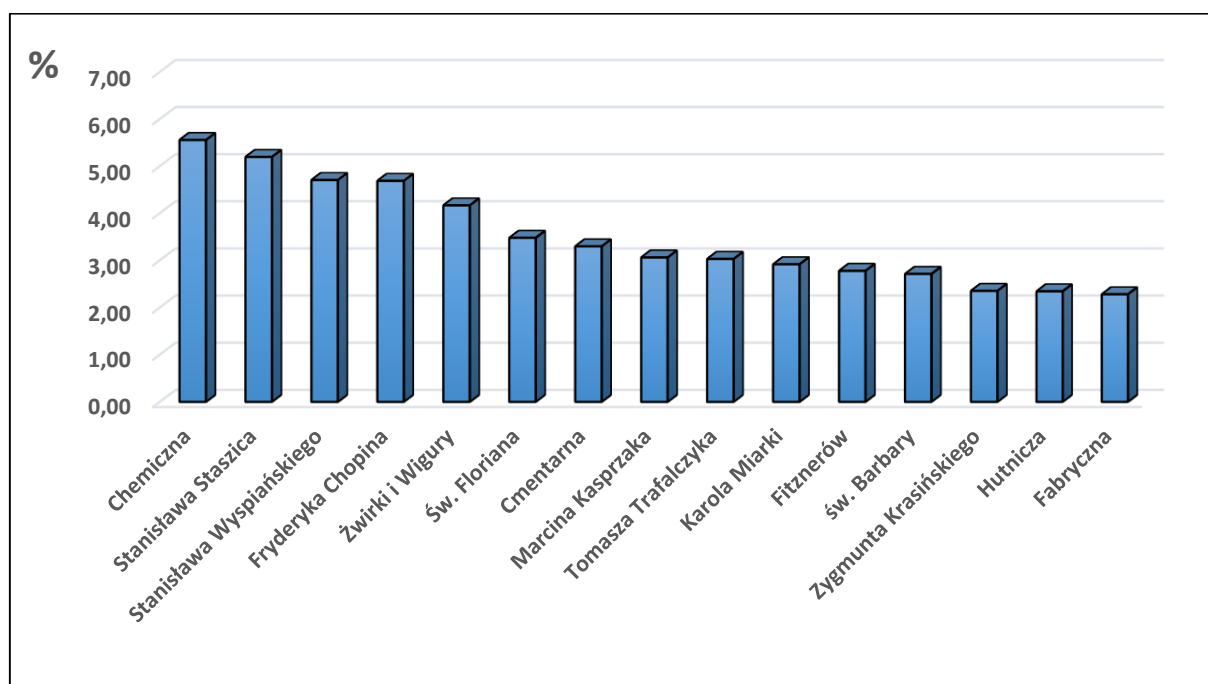
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Istotnym zjawiskiem demograficznym pokazującym stan ludnościowy na badanym obszarze zaraz po urodzeniach są zgony. Niestety zarówno na terenie miasta, jak i na obszarze rewitalizacji w badanych latach liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń.

W roku 2019 na terenie miasta zanotowano śmierć 900 osób, z czego 267 to osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji. W stosunku do liczby mieszkańców danej ulicy największą liczbę zgonów odnotowano w tym roku na ulicach Chemicznej (5,56%) oraz Staszica (5,19%). W granicach 4-4,71% liczba zgonów oscylowała na ulicach: Żwirki i Wigury, Chopina i Wyspiańskiego. Na ulicach Trafalczyka, Kasprzaka, Cmentarnej i Floriana odsetek ten wynosił odpowiednio: 3,03%, 3,06%, 3,30% i 3,48%, co widoczne jest na wykresie numer 94. Na pozostałych ulicach odsetek ten nie przekraczał 3%.

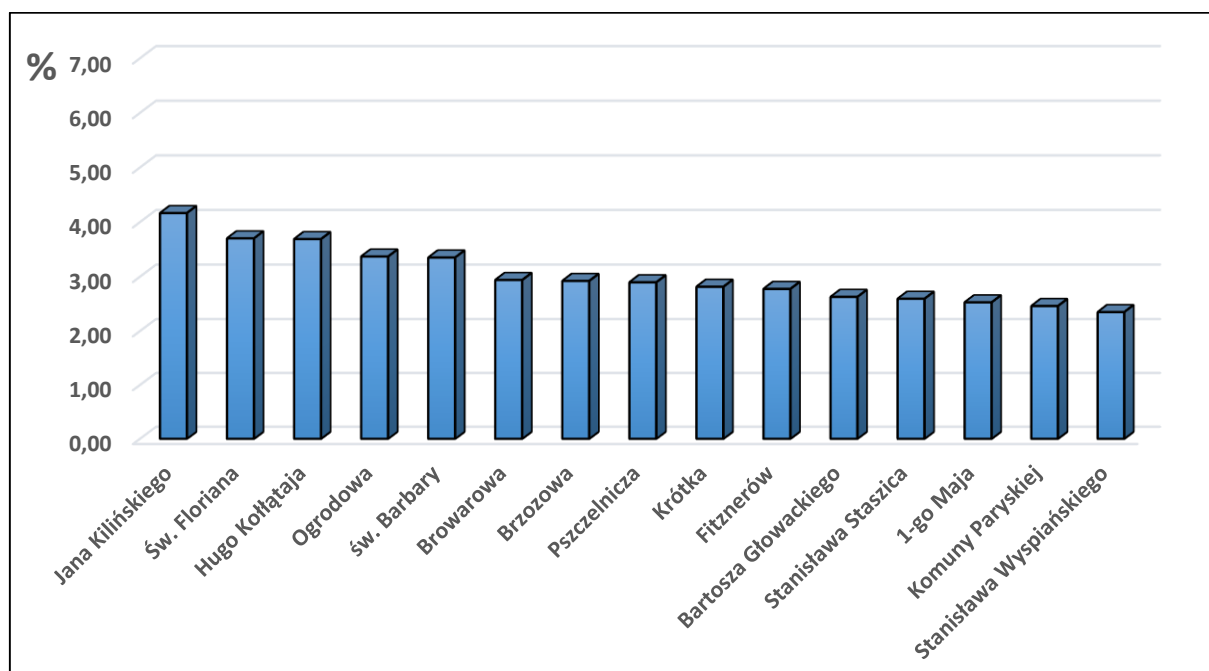
Rok 2020 przyniósł zwiększenie liczby zgonów o 137 osób na terenie miasta w stosunku do roku 2019. Również na obszarze rewitalizacji liczba zgonów wzrosła do 279. Najwyższy odsetek liczby zgonów w stosunku do liczby mieszkańców ulicy odnotowano wówczas na ulicy Kilińskiego – 4,17%. Na ulicach Barbary, Ogrodowej, Kołłątaja i Floriana odsetek ten wynosił odpowiednio: 3,35%, 3,37%, 3,69% i 3,70%. Również na pozostałych ulicach nie przekraczał on 3%, jednakże ulic tych było znacznie więcej niż w roku 2019 (wykres nr 95).

Wykres 94 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

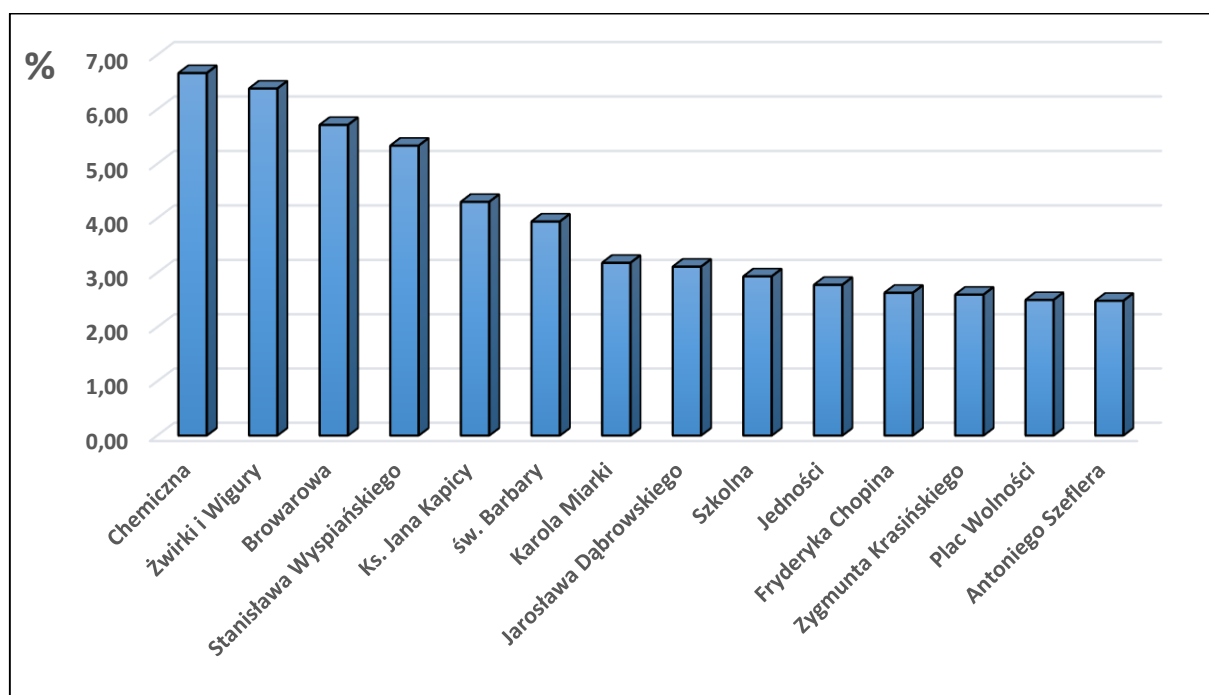
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 95 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

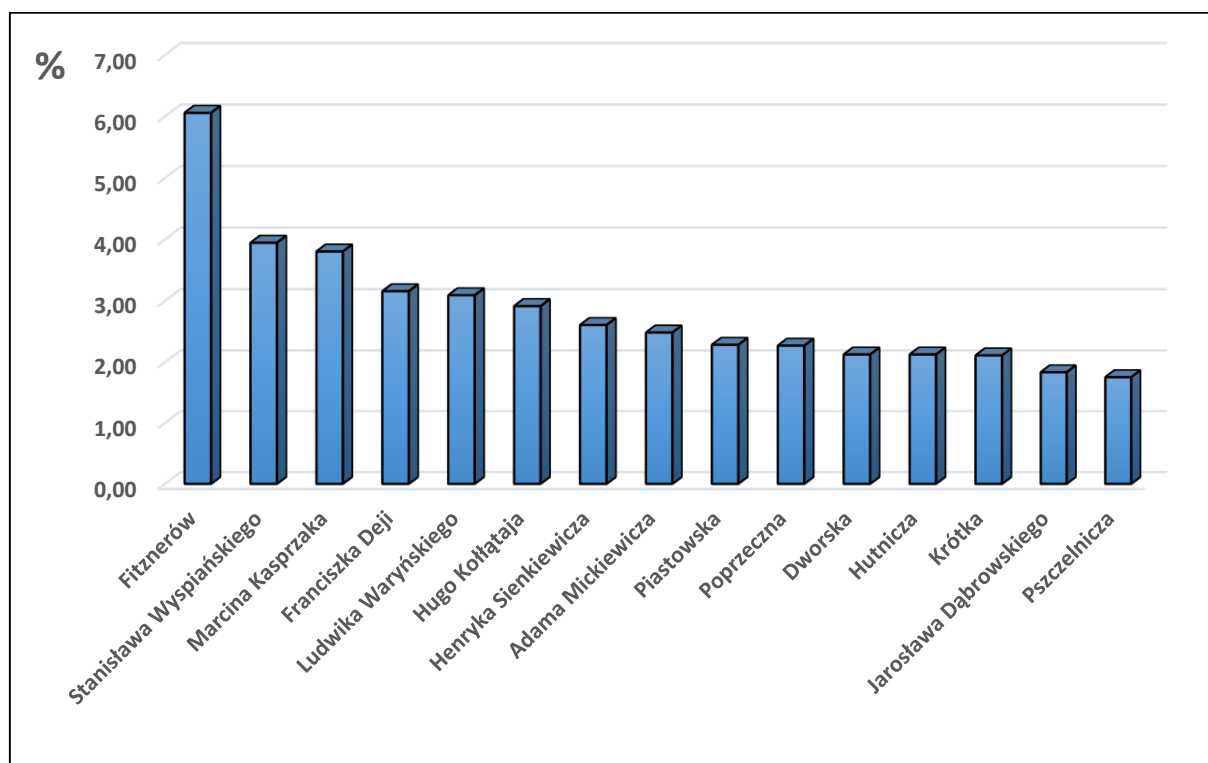
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 96 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 97 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

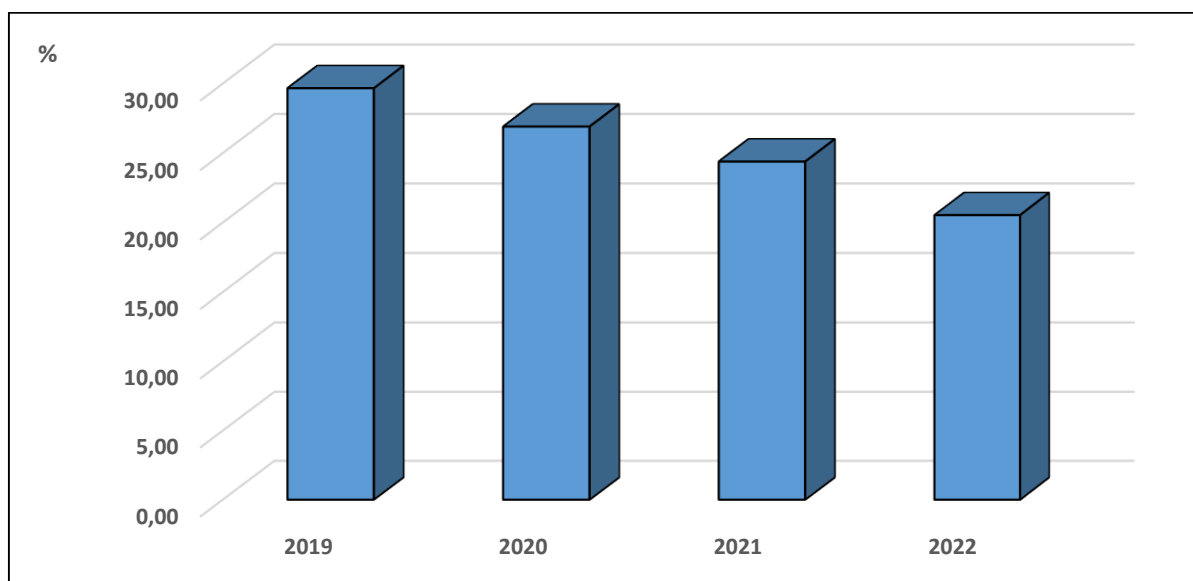
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres numer 96 obrazuje odsetek liczby zgonów w roku 2021 osób z obszaru rewitalizacji w stosunku do liczby mieszkańców ulicy. Na badanym terenie w roku 2021 zmarło 290 osób (na terenie całego miasta 1189). Ponownie najwięcej osób zmarło na ulicy Chemicznej (6,67% mieszkańców ulicy) i na Żwirki i Wigury (6,38%). Na ulicy Browarowej odsetek osób zmarłych wynosił 5,71%, a na Wyspiańskiego 5,33%. W przedziale od 3,11% do 4,3% znajdowały się ulice: Dąbrowskiego, Miarki, Barbary oraz Kapicy. Na pozostałych ulicach odsetek ten nie przekraczał 3%.

Jako ostatni analizowany był rok 2022, w którym na terenie Siemianowic Śląskich zmarło mniej osób niż w latach 2020-2021, bo 974, z tego 200 osób zamieszkujących obszar rewitalizacji (najmniejszy wskaźnik ze wszystkich lat w diagnozie). Najwięcej osób w stosunku do liczby mieszkańców zmarło na ulicy Fitznerów – 6,06%. Kolejne wartości są już dużo mniejsze i oscylują w granicach 3-4%. Mowa tutaj o ulicach Wyspiańskiego – 3,95%, Kasprzaka – 3,80%, Deji – 3,16% i Waryńskiego – 3,09%. Na pozostałych ulicach z badanego obszaru wartości te nie przekraczają 3% mieszkańców danej ulicy (wykres 97).

Liczba zgonów na obszarze rewitalizacji w stosunku do zgonów na obszarze miasta kształtuje się na niższym poziomie niż miało to miejsce przy urodzeniach. Widoczna jest zdecydowana tendencja spadkowa w kolejnych latach. Najwyższy procentowy udział zgonów na badanym obszarze w stosunku do całego miasta odnotowano w roku 2019 – prawie 30% – dane widoczne na wykresie numer 98. W kolejnych latach były to już wartości niższe: 2020 – niecałe 27%, 2021 – niecałe 25%, by w 2022 osiągnąć poziom 20,5%.

Wykres 98 Procentowy udział zgonów na obszarze rewitalizacji do zgonów na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Jednym z wielu wskaźników demograficznych obrazujących sytuację na obszarze rewitalizacji oraz pokazującym potencjały lub deficyty obszaru jest podział mieszkańców na osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. W trakcie pozyskiwania danych otrzymano dane dotyczące liczby osób w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat z podziałem na ulice. Niestety Wydział Spraw Obywatelskich siemianowickiego magistratu nie dysponuje podziałem na ulice wg płci, a co za tym idzie pozostałe grupy tj. osoby w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym analizowane były już tylko pod kątem liczby osób danej płci i wieku na całym obszarze.

W roku 2019 na terenie miasta zamieszkiwało 10 178 mieszkańców będących w wieku przedprodukcyjnym. Z tego niemal 1/3, bo aż 3 587 osób to osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji. Najwięcej osób w wieku 0-17 lat zamieszkiwało ulicę Moniuszki – 66,67% ogółu mieszkańców. Na kolejnych ulicach odsetek ten był dużo niższy (wykres nr 99) i był dosyć zbliżony na poszczególnych ulicach. I tak: na ulicach Chemicznej i Skargi oscylował wokół 40% mieszkańców, na ulicach: Ligonii, Dworcowej, Deji, Kilińskiego i Pułaskiego wynosił około 30% mieszkańców ulicy, zaś na pozostałych ulicach obszaru rewitalizacji nie przekraczał 30%.

W kolejnym roku tj. 2020 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zarówno na terenie miasta, jak i na terenie obszaru rewitalizacji spadła i wynosiła: 10 053 osoby w Siemianowicach Śląskich i 3 445 osób na badanym terenie. Na wykresie numer 100 widoczny jest procentowy rozkład odsetka osób w omawianym wieku na obszarze rewitalizacji. Również w tym roku największy odsetek odnotowano na ulicy Moniuszki – 66,67% ogółu mieszkańców ulicy – dokładnie jak w roku poprzednim. Na ulicach Dworcowej i Pułaskiego wskaźnik ten wynosił 36,6% ogółu mieszkańców, zaś na ulicach: Kilińskiego, Ligonii, Chemicznej i Floriana wynosił odpowiednio: 33,33%, 33,03%, 31,25% i 30,56% ogółu mieszkańców ulicy. Na pozostałych ulicach odsetek ten nie przekraczał 30% mieszkańców.

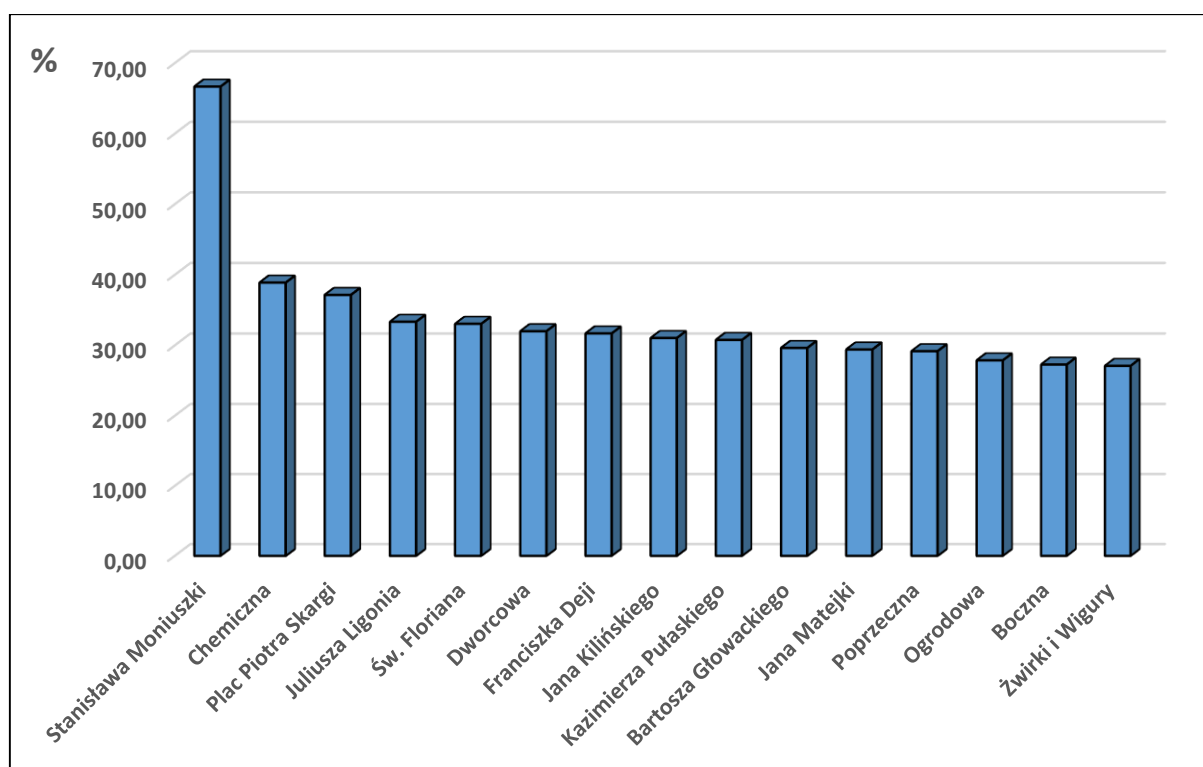
Wykres 101 ukazuje rozkład odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji w roku 2021. Również w tym roku największy odsetek odnotowano na ulicy Moniuszki – 66,67% ogółu mieszkańców. Druga w zestawieniu pod względem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym była ulica

Dworcowa, podobnie jak w roku 2020. Wskaźnik ten wzrósł jednak w porównaniu z rokiem poprzednim i wynosił 40% ogółu mieszkańców ulicy. W roku 2021 z czołówek zestawienia wypadła ulica Kilińskiego. Wysoko jednak plasowały się nadal ulice: Ligonía – 36,7% ogółu mieszkańców ulicy oraz Chemiczna i Pułaskiego – na każdej odnotowano wskaźnik na poziomie 33,33%. Na ulicach: Poprzecznej, Skargi i Floriana wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym do ogółu mieszkańców ulicy wynosił odpowiednio: 31,11%, 30,56% i 30,17%. Również i w tym roku na pozostałych ulicach wskaźnik ten nie przekraczał 30%. Rok ten zamknął się wskaźnikiem 9 936 osób w wieku 0-17 lat na terenie miasta, z tego 3 342 osoby z obszaru rewitalizacji.

W roku 2022 liczba osób z badanej grupy wiekowej na terenie Siemianowic Śląskich wynosiła 9 802 osoby, z czego 3 160 osób zamieszkiwało obszar rewitalizacji. W roku tym rozkład odsetka był już bardziej ujednolicony na ulicach z obszaru rewitalizacji i wynosił około 30-36% na ulicach z najwyższą wartością wskaźnika (wykres nr 102). Były to ulice: Pułaskiego, Ligonía, Chemiczna, Dworcowa, Kilińskiego, Moniuszki, Żwirki i Wigury.

Na wykresie 103 widoczny jest stosunek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym do ogółu osób w wieku przedprodukcyjnym w mieście. Jak widać wskaźnik ten ma tendencję spadkową pomimo dużej liczby urodzeń na obszarze rewitalizacji. Najwyższy był w roku 2019 i wynosił 35%, by w kolejnych latach spadać (rok 2020 – wartość wskaźnika 34%, rok 2021 – wartość wskaźnika 33,6%). W roku 2022 osiągnął wartość najniższą – 32%.

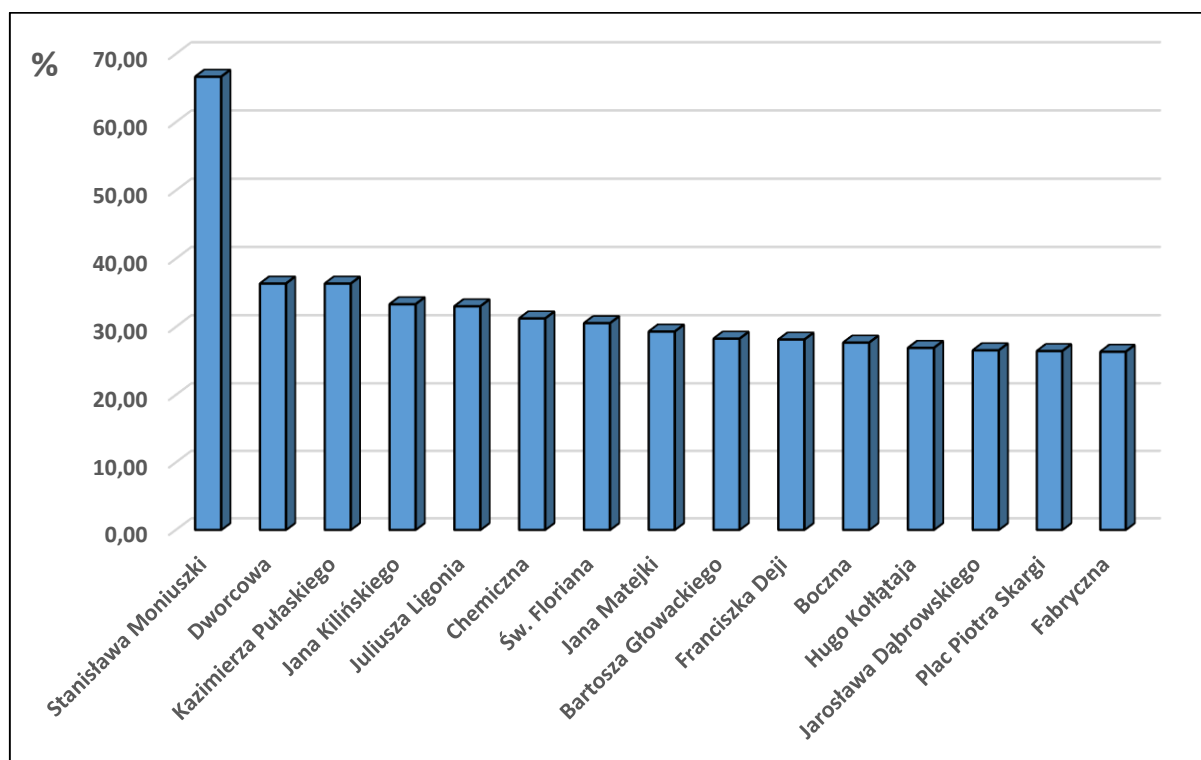
Wykres 99 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

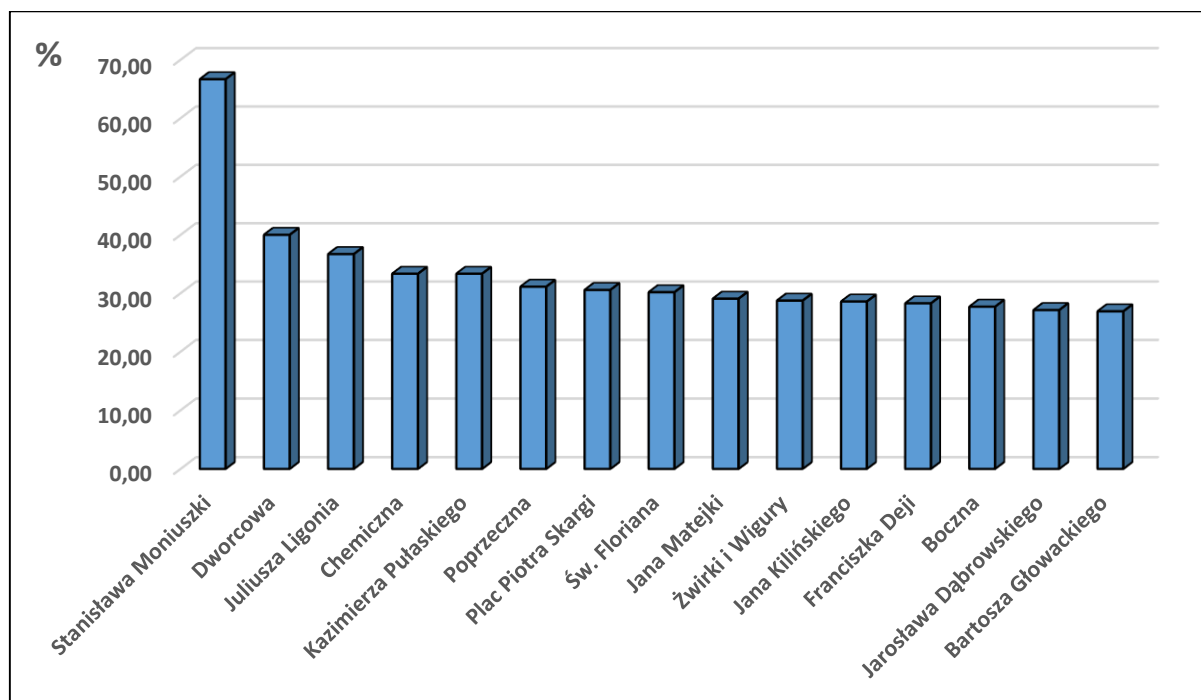

Wykres 100 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

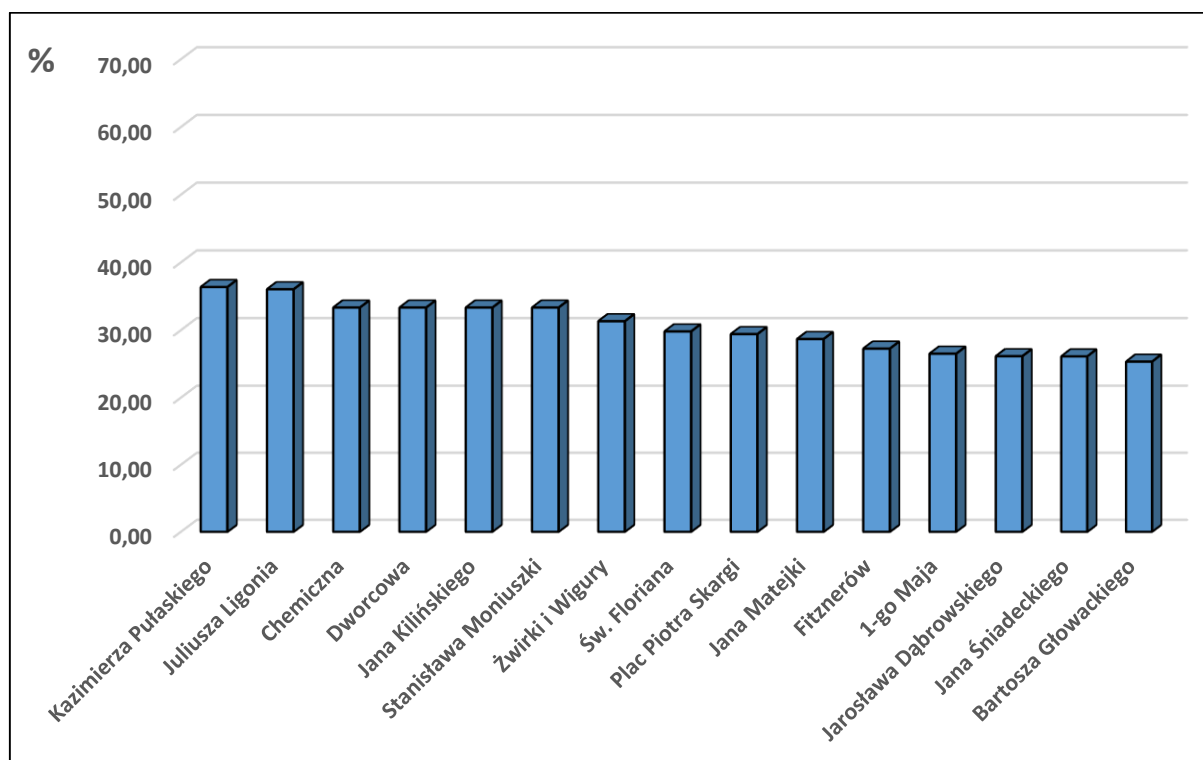
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 101 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

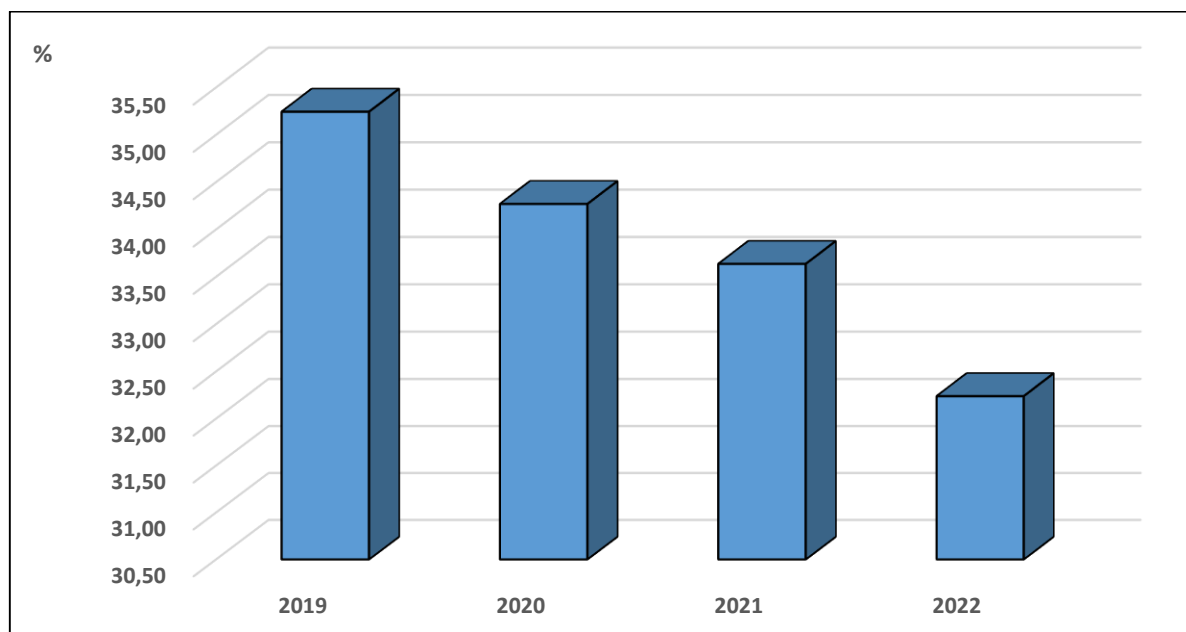
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 102 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 103 Procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji do osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

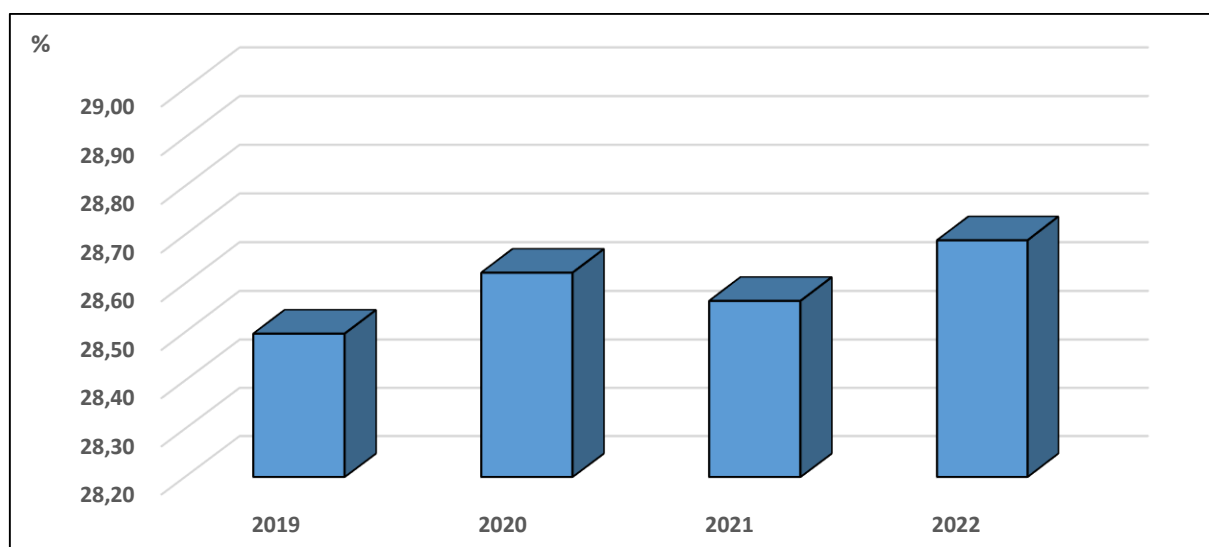

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wg danych otrzymanych z Wydziału Obywatelskiego Urzędu Miasta w Siemianowicach Śląskich na obszarze miasta w roku 2019 zameldowanych było 18 588 mężczyzn w wieku produkcyjnym (18-64 lata), z czego 5 297 z nich zamieszkiwało obszar objęty rewitalizacją. W kolejnych latach wartość ta

nieznacznie spadała. W roku 2020 wyniosła 18 063 mężczyzn w wieku produkcyjnym na terenie miasta, z czego 5 170 to mężczyźni z badanego obszaru. Kolejny rok przyniósł spadek wskaźnika poniżej 18 000 mężczyzn (17 550 osób) na terenie miasta, jednak spadek liczby mężczyzn w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji nie był tak znaczący i stanowili oni 5 013 osób. Jako ostatni analizowany był rok 2022, w którym na terenie miasta zanotowano 17 066 mężczyzn w wieku produkcyjnym (4 896 z nich zamieszkiwało obszar rewitalizacji). Odsetek mężczyzn w wieku produkcyjnym z obszaru rewitalizacji do wszystkich mężczyzn w wieku produkcyjnym w mieście przedstawia wykres numer 104. Wskaźnik ten był we wszystkich badanych latach praktycznie na niezmiennym poziomie i cały czas oscylował w granicach 28%.

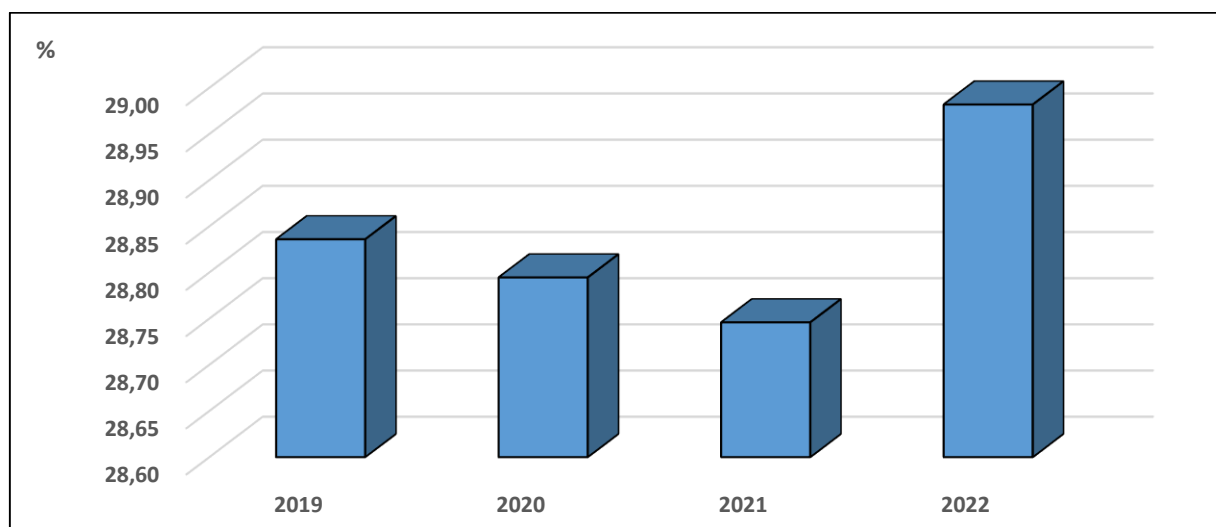
Wykres 104 Procentowy udział mężczyzn w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji do mężczyzn w wieku produkcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W roku 2019 na terenie Siemianowic Śląskich zameldowanych było 16 854 kobiet w wieku produkcyjnym (18-59 lat). Z tego 4 860 z nich zamieszkiwało obszar rewitalizacji. W roku 2020 wartość ta zarówno na terenie miasta, jak i obszaru objętego rewitalizacją spadła i wynosiła odpowiednio: 16 392 w mieście i 4 720 kobiet na OR. Również kolejny rok przyniósł spadek opisywanego wskaźnika. Na terenie miasta zameldowanych było wówczas 15 964 kobiet. Na obszarze rewitalizacji zamieszkiwało 4 589 z nich. Ostatni rok tj. 2022 to dalszy spadek liczby kobiet w wieku produkcyjnym na terenie miasta – 15 665 osób. Zaś na terenie rewitalizacji zamieszkiwało 4 540 z nich. Na wykresie 105 ukazany jest procentowy rozkład udziału kobiet w wieku produkcyjnym z obszaru rewitalizacji do kobiet w wieku produkcyjnym na terenie całego miasta w badanych latach.

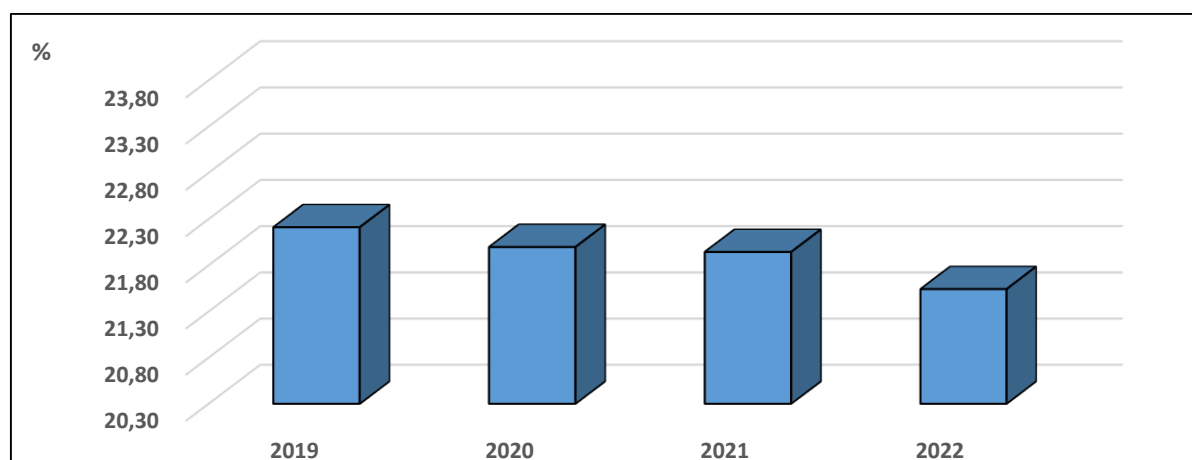
Wykres 105 Procentowy udział kobiet w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji do kobiet w wieku produkcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Jako ostatni w tej kategorii badany był rozdział osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 lat oraz kobiety powyżej 60 lat). Według danych w roku 2019 na terenie miasta zameldowanych było 5 110 mężczyzn w wieku poprodukcyjnym, z tego 1 135 zamieszkiwało analizowany obszar. W tym wypadku liczba mężczyzn w wieku poprodukcyjnym co roku wzrastała zarówno na obszarze miasta, jak i na obszarze rewitalizacji. W roku 2020 wynosiła ona 5 196 mężczyzn na terenie miasta oraz 1 143 na obszarze objętym rewitalizacją. W roku 2021 wzrosła do 5 236 mężczyzn na terenie miasta (w tym 1 149 na obszarze rewitalizacji). W ostatnim roku – 2022 – liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym w Siemianowicach Śląskich oscylowała na poziomie 5 380 osób, zaś na obszarze badanym – 1 159 osób. Pomimo wzrostu liczby mężczyzn w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta oraz obszaru rewitalizacji ich odsetek z obszaru badanego w stosunku do całości miasta z roku na rok malał. Spadki były nieznaczne i wahały się od 22,21% w roku 2019 do 21,54% w roku 2022 – wykres 106.

Wykres 106 Procentowy udział mężczyzn w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji do mężczyzn w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

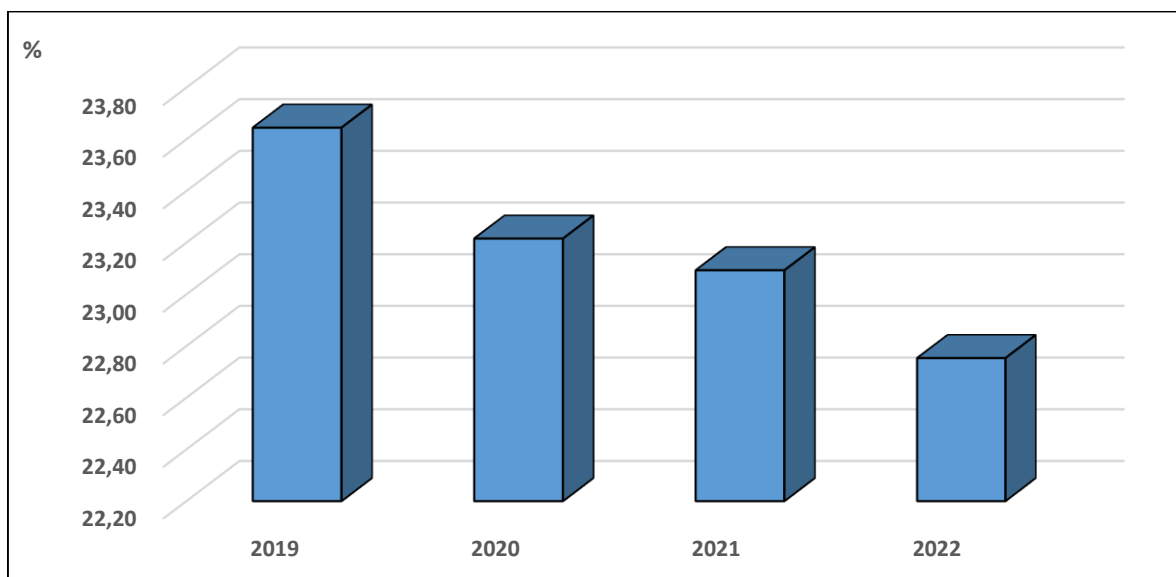

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Znacznie więcej mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie Siemianowic Śląskich to kobiety. Sytuacja ta dotyczy zarówno terenu całego miasta, jak i obszaru rewitalizacji. Związana jest prawdopodobnie ze statystycznie notowaną wyższą długością życia kobiet niż mężczyzn, co znajduje również odzwierciedlenie w danych statystycznych Siemianowic Śląskich.

W roku 2019 zameldowanych było 10 776 kobiet, z tego tylko 1/5 (2 548 osób) zamieszkiwała obszar rewitalizacji. Tutaj wartości osiągały różne poziomy w zależności od roku i nie miały tendencji wzrostowej, jak w przypadku liczby mężczyzn w wieku poprodukcyjnym. W roku kolejnym – 2020 – w mieście odnotowano 10 846 kobiet w wieku poprodukcyjnym (2 518 kobiet na obszarze rewitalizacji). Rok 2021 przyniósł spadek liczby kobiet w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta – 10 830 osób. Na badanym obszarze również liczba kobiet w omawianym wieku spadła i wynosiła 2 501 kobiet. Ostatni rok z badanych to kolejny spadek liczby kobiet w wieku poprodukcyjnym – 10 816 na terenie miasta i 2 461 kobiet na obszarze rewitalizacji. Na wykresie 107 widoczny jest procentowy rozkład liczby kobiet w wieku poprodukcyjnym na terenie objętym rewitalizacją do kobiet w wieku poprodukcyjnym na terenie całego miasta. Wskaźnik ten podobnie jak w przypadku mężczyzn z roku na rok malał i wynosił odpowiednio: 23,65% w roku 2019, 23,22% w roku 2020, 23,09% w roku 2021 i 22,75% w roku 2022.

Wykres 107 Procentowy udział kobiet w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji do kobiet w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Analizując obszar rewitalizacji pod kątem zamieszkujących go osób dokonano podziału mieszkańców wg grup wiekowych: 0-7 lat, 8-25 lat, 26-50 lat, 51-65 lat, 66-79 lat oraz powyżej 80 lat we wszystkich 4 badanych latach.

Na wykresach 108-111 widać rozkład odsetka mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku do 7 lat w stosunku do wszystkich mieszkańców danych ulic w tej grupie wiekowej z badanego obszaru w latach 2019-2022.

W roku 2019 na obszarze miasta Siemianowice Śląskie zamieszkiwało 4 566 osób w wieku do 7 lat, z tego 1 518 zamieszkiwało obszar rewitalizacji. Najwięcej osób w wieku 0-7 lat zamieszkiwało ulicę Moniuszki – 33,33% ogółu mieszkańców ulicy. Na kolejnych ulicach wartość ta była niższa niż 20%

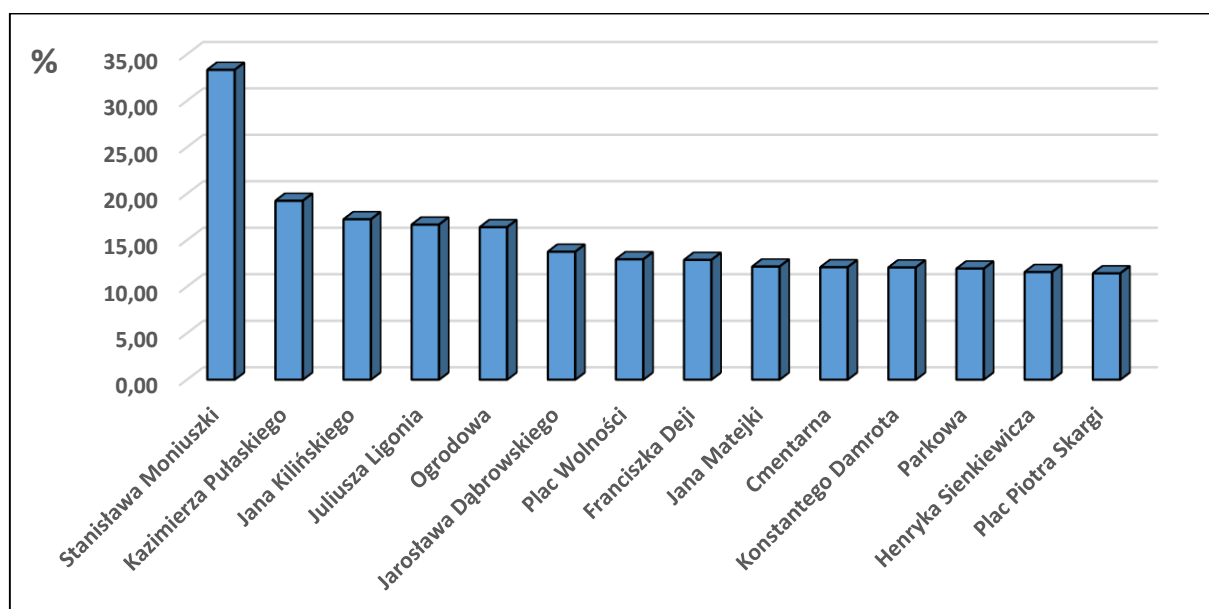
i wynosiła odpowiednio: 19,23% na ulicy Pułaskiego, 17,24% na ulicy Kilińskiego oraz po 16,67% i 16,39% na ulicach: Ligonii i Ogrodowej. Na pozostałych ulicach wartość procentowa nie przekraczała 14% ogółu mieszkańców danej ulicy.

Rok 2020 przyniósł spadek liczby osób w wieku do lat 7 zarówno na terenie całego miasta (4 448 osób), jak i na obszarze rewitalizacji (1 423 osoby). W rozkładzie liczby osób w badanym wieku w stosunku do liczby mieszkańców ulicy nadal dominowała ulica Moniuszki z wartością 33,33%, ulica Pułaskiego – 21,21% oraz Kilińskiego – 16,67%. W roku 2020 na pozostałych ulicach wartości nie przekraczały już 14%.

W kolejnym roku liczba osób w wieku 0-7 lat nadal wykazywała tendencję spadkową, zarówno na terenie całego miasta, jak i na obszarze rewitalizacji. W Siemianowicach Śląskich wynosiła ona 4 336 osób, zaś na badanym obszarze była niższa o 64 osoby w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 1 359 osób. Nadal pod kątem liczby osób w wieku 0-7 lat na pierwszym miejscu była ulica Moniuszki ze stałym wskaźnikiem na poziomie 33,33%. Na kolejnych ulicach wskaźnik ten był niższy niż 16% i wynosił odpowiednio: 15,29% na ulicy Ogrodowej oraz 15,15% na ulicy Pułaskiego. W granicach 14% wskaźnik wynosił na ulicach Kilińskiego i Dąbrowskiego. Na pozostałych ulicach zestawienia wskaźnik ten oscylował w przedziale od 11% do 13,89%.

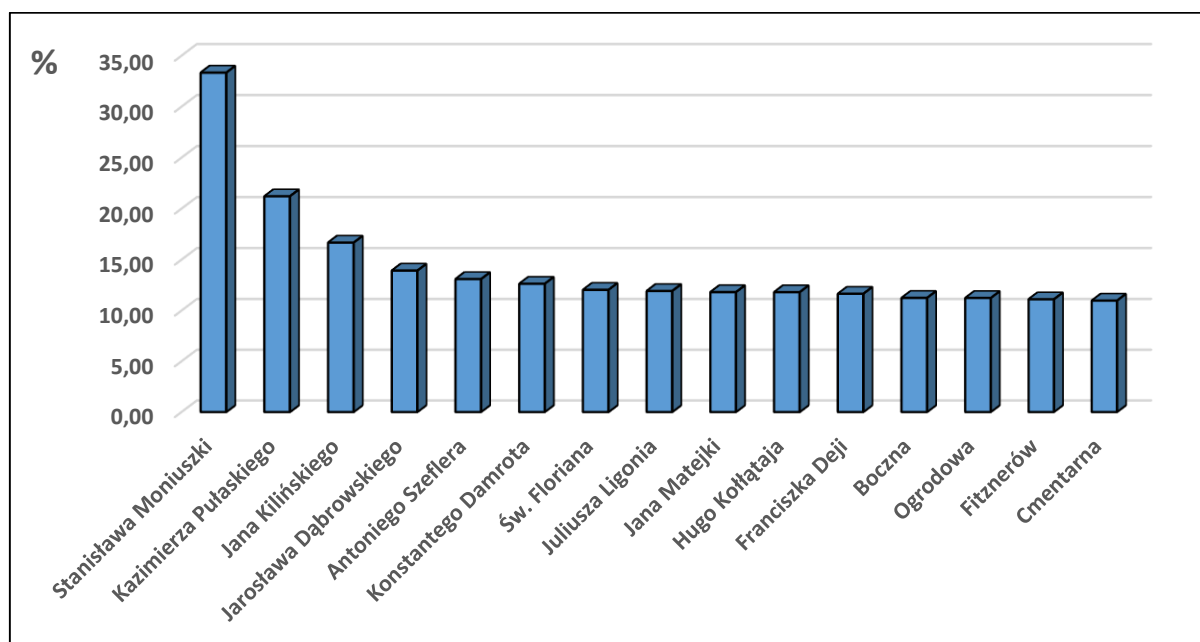
Ostatni z badanych roczników (2022) to dalszy spadek liczby osób w wieku 0-7 lat. Na terenie miasta było wówczas 4 121 osób, a na terenie objętym rewitalizacją – 1 280. Największe wartości omawianego wskaźnika nadal odnotowywano na ulicy Moniuszki ze stałą wartością 33,33%. Wzrosła liczba osób w wieku 0-7 lat na ulicy Pułaskiego – do 18,18% ogółu mieszkańców ulicy. Wzrost zanotowano również na ulicy Kilińskiego (16,67%). Również w tym roku na pozostałych ulicach z zestawienia wskaźnik ten nie przekraczał 14%.

Wykres 108 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

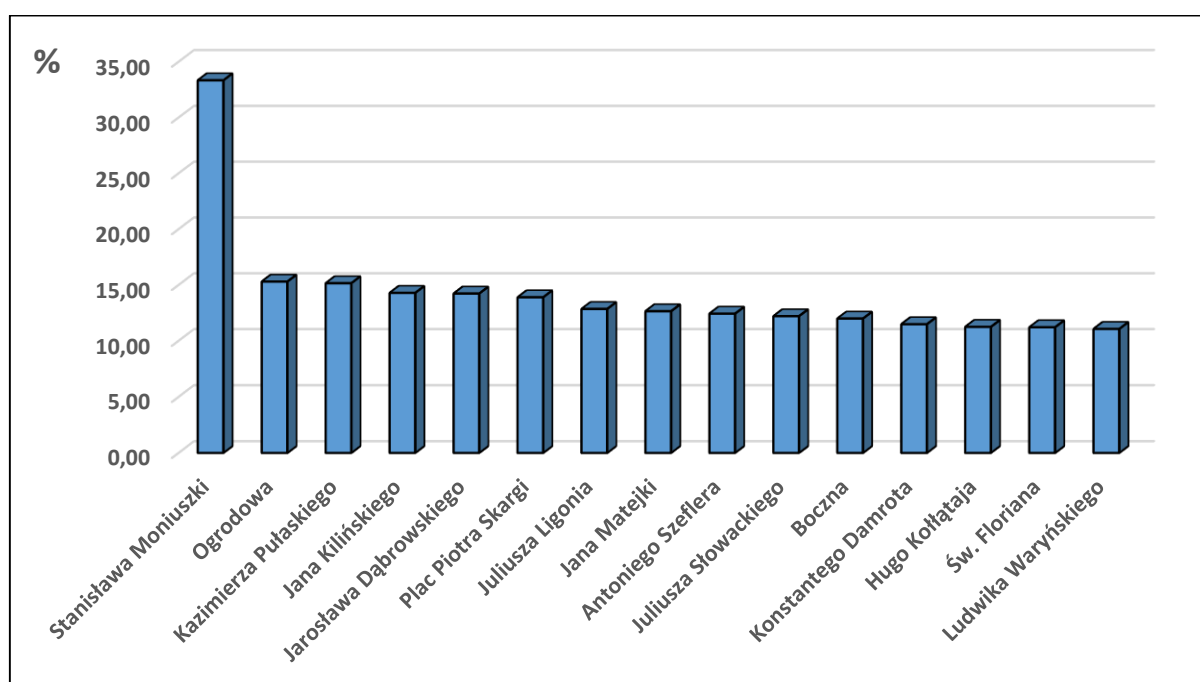
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 109 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

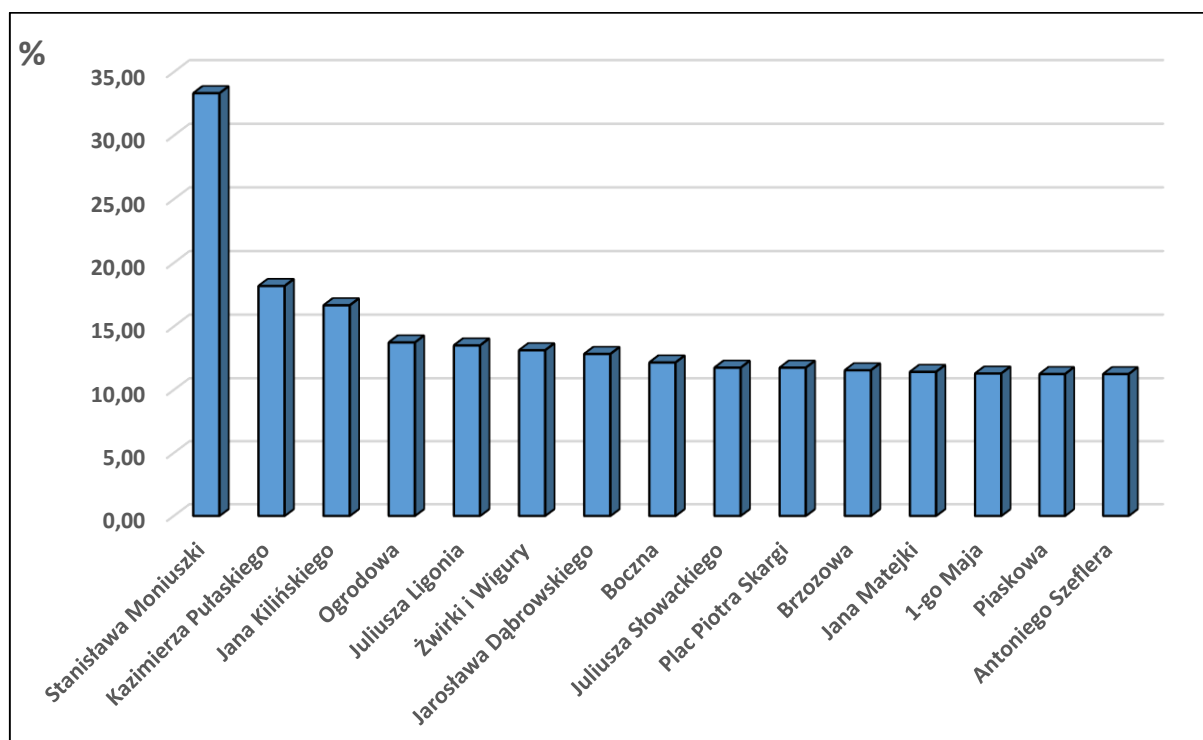
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 110 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

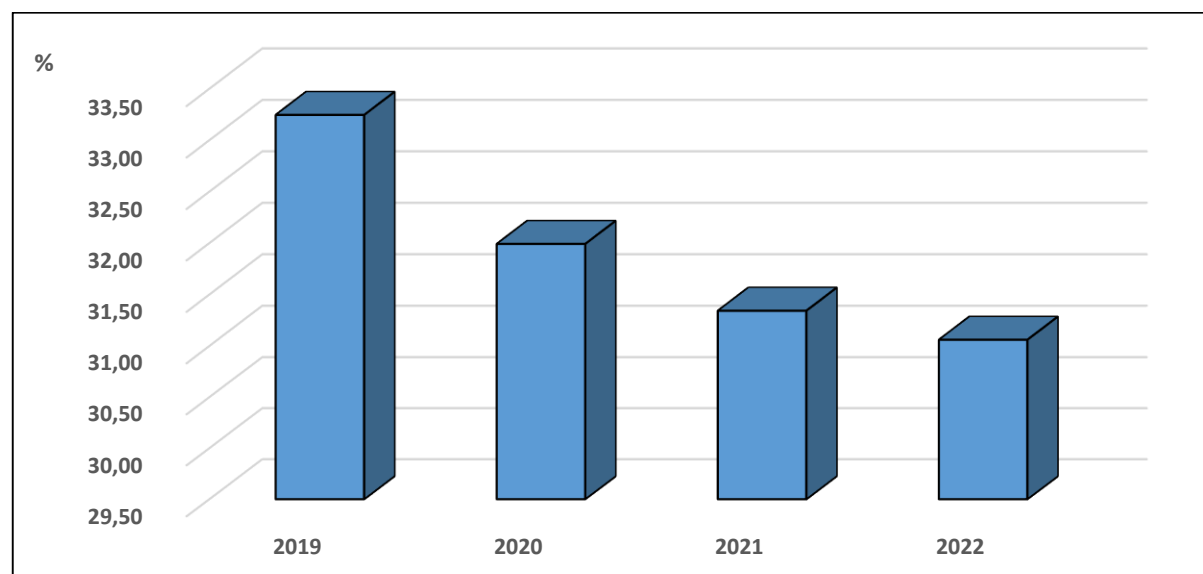
Wykres 111 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na wykresie numer 112 widoczny jest stosunek liczby osób w wieku 0-7 lat zamieszkujących obszar rewitalizacji do wszystkich osób w tym wieku zamieszkujących Siemianowice Śląskie w badanym czasookresie. Największy procentowy udział osób z badanej grupy wiekowej zauważyć można było w roku 2019 – 33,25% ogółu osób w wieku 0-7 lat zamieszkiwało obszar objęty działaniami rewitalizacyjnymi. W kolejnych latach wartości te były bardzo zbliżone do siebie i wynosiły niecałe 32%.

Wykres 112 Procentowy udział osób w wieku 0-7 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 0-7 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

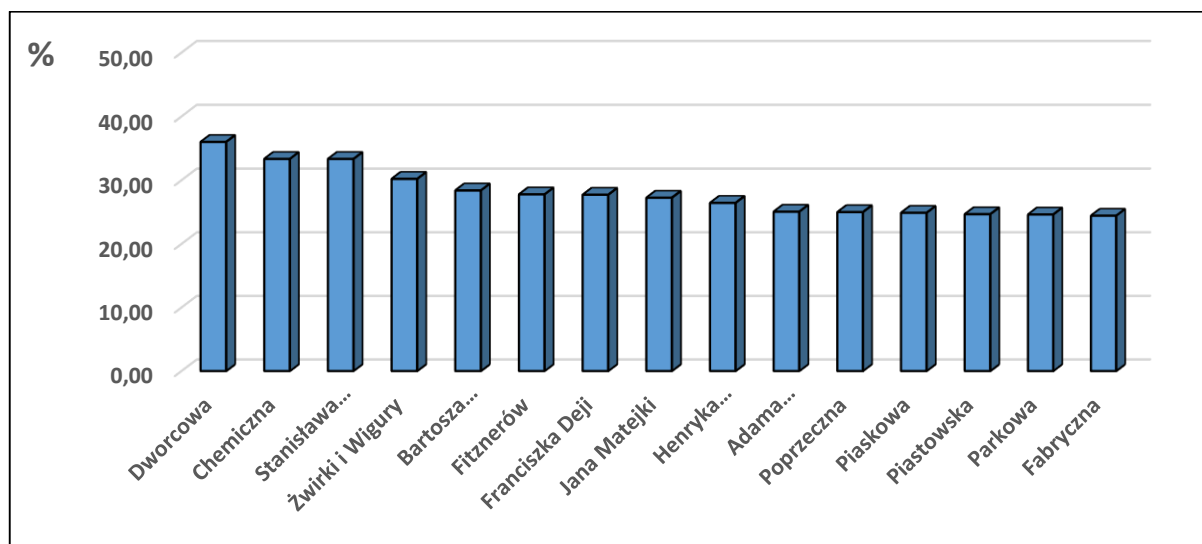

Kolejną analizowaną grupą wiekową są osoby z kategorii wiekowej 8-25 lat. W Siemianowicach Śląskich w roku 2019 zameldowanych było 9 799 osób w tym wieku. Na terenie obszaru rewitalizacji odnotowano w tym roku 3 441 osób z omawianej grupy wiekowej. Na wykresie 113 pokazane są ulice z obszaru rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w omawianym roku. Zdecydowanie ta grupa wiekowa jest liczniejsza niż poprzednia omawiana grupa (0-7 lat). Najwięcej osób w wieku 8-25 lat było na ulicy Dworcowej, bo prawie 1/4 ogółu mieszkańców tej ulicy. Na ulicach Chemicznej i Moniuszki osoby te stanowiły 33,33% ogółu zamieszkałych osób. Powyżej 30% wszystkich zameldowanych osób wynosiła również liczba osób w wieku 8-25 lat na ulicy Żwirki i Wigury.

Rok 2020 przyniósł, podobnie jak w innych kategoriach wiekowych, zmniejszenie liczby osób w wieku 8-25 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie (9 603 osoby) i tym samym na obszarze rewitalizacji – 3 335 osób. Najwięcej osób z badanego przedziału wiekowego w stosunku do ogółu mieszkańców odnotowano na ulicy Dworcowej. Stanowili oni 40% ogółu mieszkańców. Wysoki wskaźnik był również na ulicy Chemicznej – 37,5% ogółu zamieszkałych na tej ulicy mieszkańców. Na ulicach Moniuszki, Żwirki i Wigury oraz Fitznerów procentowy udział osób w wieku 8-25 lat oscylował w granicach 30% i wynosił odpowiednio: 33,33%, 31,58% oraz 30,56%. Jak widać na wykresie 114 na pozostałych ulicach wartość wskaźnika nie przekraczała 27,27%.

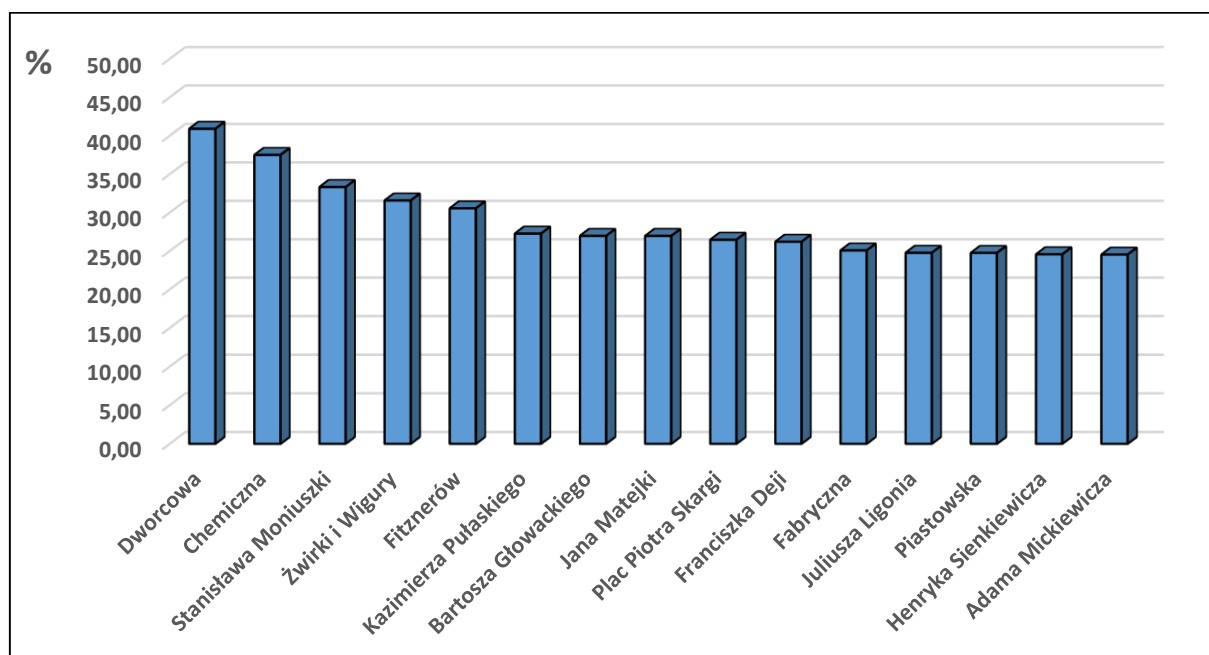
W kolejnych latach obserwowano dalszy spadek liczby mieszkańców w wieku 8-25 lat zarówno na terenie miasta, jak i na obszarze rewitalizacji. Siemianowice Śląskie w roku 2021 zamieszkiwały 9 444 osoby w wieku 8-25 lat, z tego 3 228 to mieszkańcy obszaru objętego rewitalizacją. Najwięcej osób w stosunku do całości mieszkańców ulicy zamieszkiwało na ulicy Chemicznej – prawie połowę mieszkańców stanowiły osoby z przedziału wiekowego 8-25 lat. Podobna sytuacja była na ulicy Dworcowej. 1/3 mieszkańców ulic: Fitznerów (35,29%), Pułaskiego (33,33%), Moniuszki (33,33%) oraz Żwirki i Wigury (32,98%) to osoby w wieku 8-25 lat. Wykres 115 pokazuje rozkład procentowy liczby mieszkańców w wieku 8-25 lat w stosunku do wszystkich mieszkańców ulicy w roku 2021.

Wykres 113 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

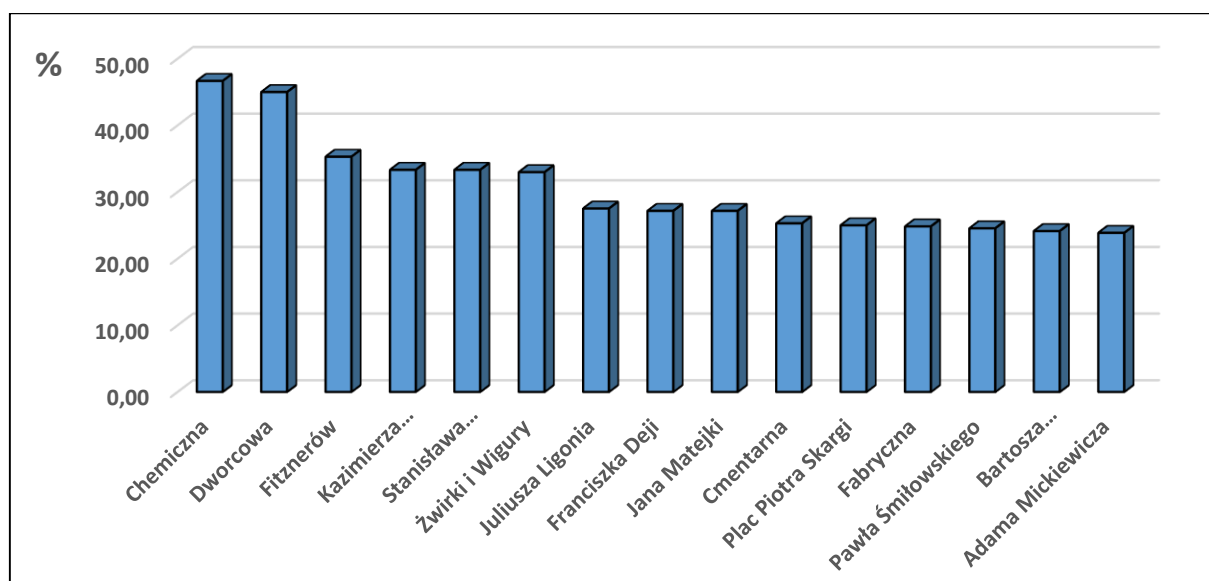
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 114 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 115 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

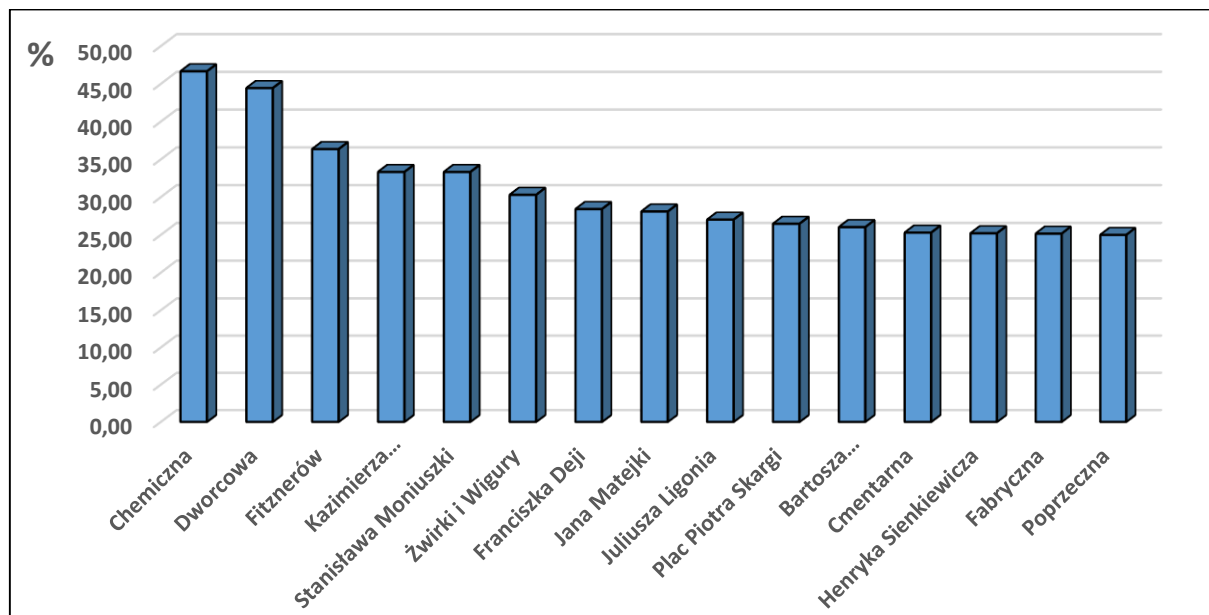

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W ostatnim analizowanym roku (2022) liczba mieszkańców miasta będących w wieku 8-25 lat nadal malała i wynosiła już 9 429 osób, zaś na obszarze rewitalizacji zamieszkiwała 1/3 z nich. Najwięcej zamieszkiwała nadal ulice Chemiczną, Dworcową, Fitznerów, Pułaskiego, Moniuszki oraz Żwirki i Wigury. Były to odpowiednio następujące wartości procentowe: 46,67%, 44,44%, 36,36%, 33,33%, 33,33% oraz 30,30% (wykres 116).

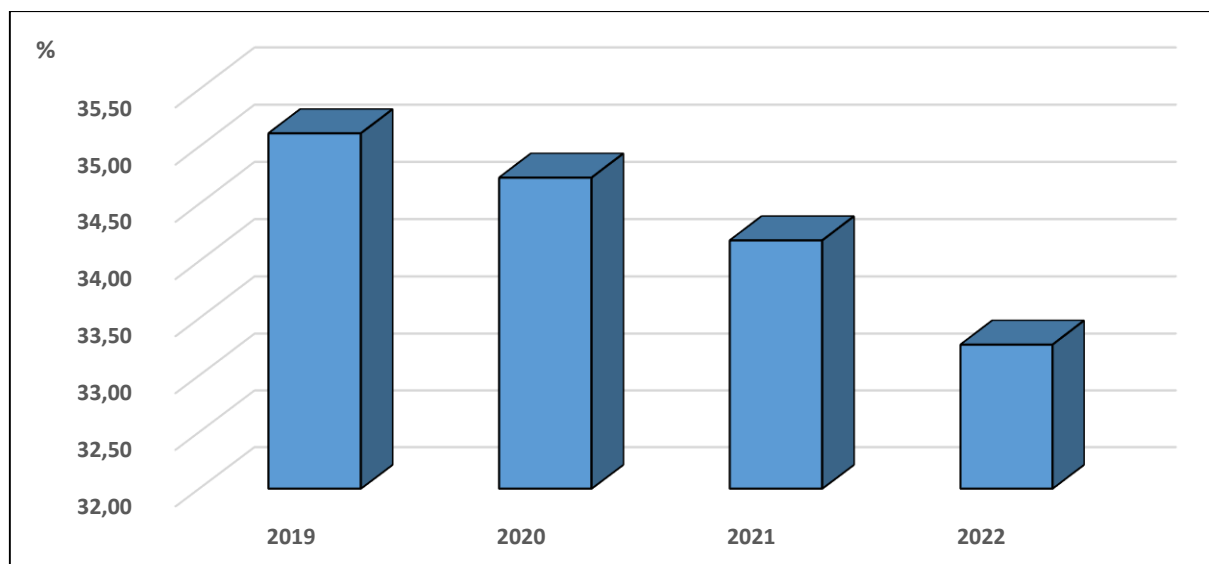
Osoby w wieku 8-25 lat zamieszkujące obszar rewitalizacji stanowiły w badanych latach około 35% wszystkich mieszkańców w tym wieku zarejestrowanych w Siemianowicach Śląskich (wykres 117).

Wykres 116 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 117 Procentowy udział osób w wieku 8-25 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 8-25 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

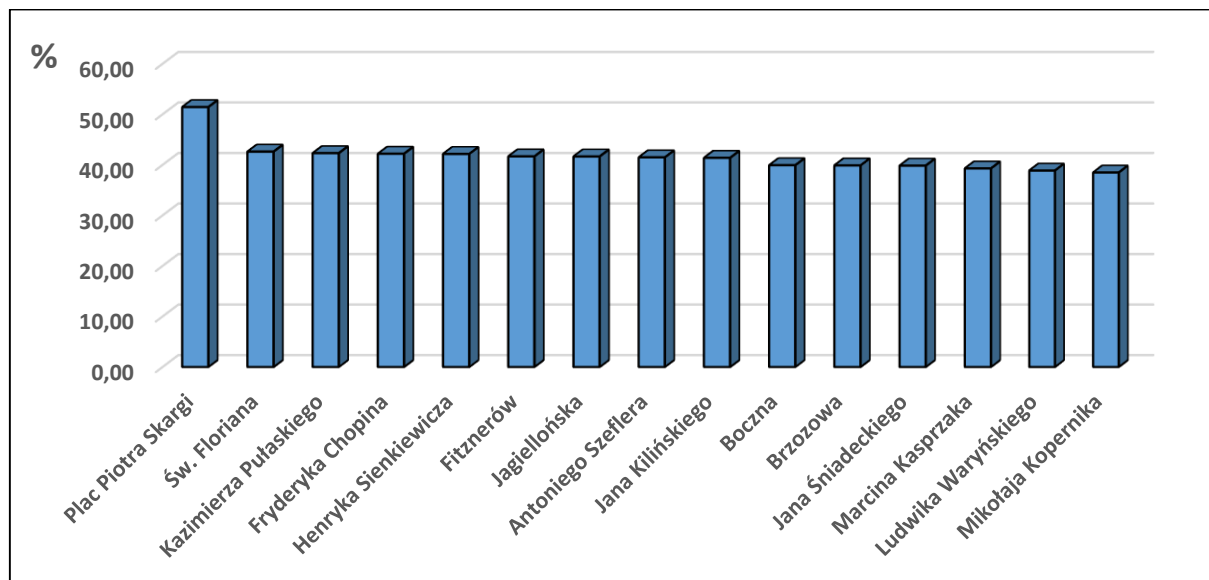

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Kolejną badaną grupą wiekową były osoby w wieku 26-50 lat. W roku 2019 w Siemianowicach Śląskich zamieszkiwało 21 628 osób z badanej grupy wiekowej. Wśród nich 6 199 osób to mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Największy udział wśród ludności na terenie objętym rewitalizacją osób w wieku 26-50 lat stanowili mieszkańcy Placu Skargi – ponad 50% ogółu zamieszkałych tam osób. Wysoki wskaźnik

(w granicach 42%) rejestrowano również na ulicach: Floriana, Pułaskiego, Chopina, Sienkiewicza, Fitznerów, Jagiellońskiej, Szeflera oraz Kilińskiego. Dane te widoczne są na wykresie numer 118.

Wykres 118 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

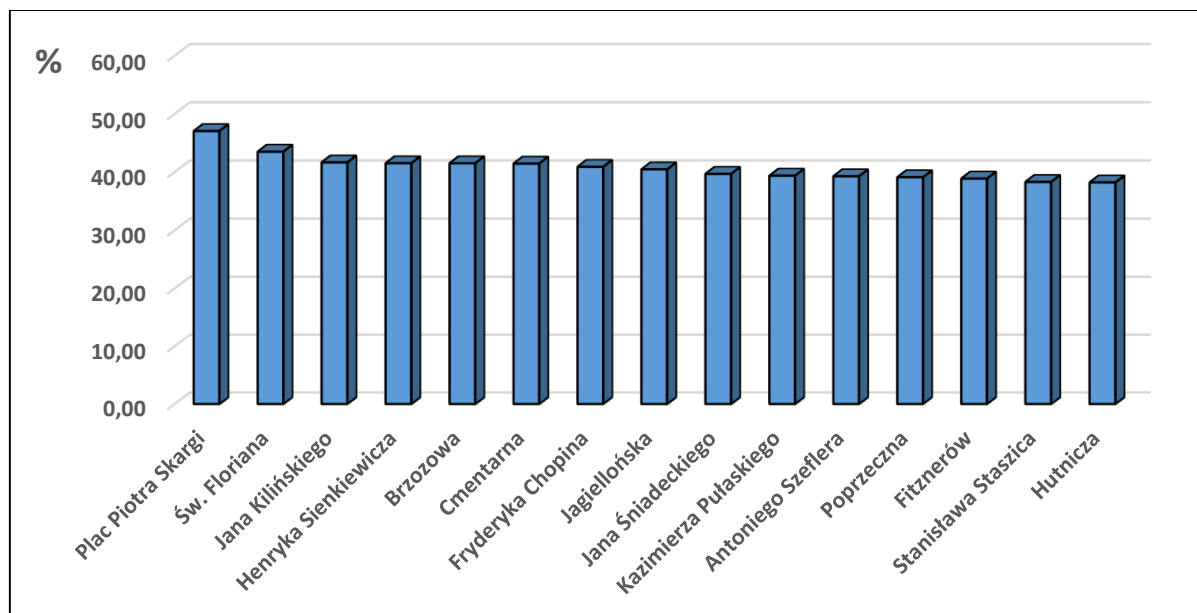
W roku 2020 również w tej grupie wiekowej odnotowywano spadek liczby mieszkańców na terenie Siemianowic Śląskich – zmniejszenie liczby mieszkańców o 411 osób w stosunku do roku poprzedniego. Także na obszarze objętym działaniami rewitalizacyjnymi liczba ta spadła, jednak spadek był mniejszy – o 186 osób. Udział procentowy mieszkańców w wieku 26-50 lat w omawianym roku przedstawiony został na wykresie numer 119. Największy udział ponownie notowano na Placu Skargi (47%). Na pozostałych ulicach wskaźnik również oscylował w granicach 40-43%. Były to ulice: Floriana (43,52%), Kilińskiego (41,67%), Sienkiewicza (41,53%), Brzozowa (41,52%), Cmentarna (41,46%), Chopina (40,91%) oraz Jagiellońska (40,98%).

Wykres 120 pokazuje procentowy rozkład liczby mieszkańców z omawianej grupy wiekowej na ulicach obszaru rewitalizacji w roku 2021. Tym razem największy udział osób w wieku 26-50 lat zarejestrowano na ulicy Sienkiewicza – 46%. Znacznie spadła liczba ulic, na których notowano udział mieszkańców z omawianej grupy wiekowej powyżej 40%. W roku 2021 było ich już tylko 5. Poza wspomnianą ulicą Sienkiewicza były to ulice: Chopina, Skargi, Brzozowa i Floriana. Analizując ogólną liczbę osób w wieku 26-50 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w roku 2021 było ich 20 807, zaś na obszarze rewitalizacji zamieszkiwało 5 864 z nich.

W ostatnim z analizowanych lat liczby te nadal malały – 20 390 osób w wieku 26-50 lat w ogóle mieszkańców na terenie miasta, z tego 5 715 osób na terenie objętym rewitalizacją. Ulic z udziałem mieszkańców z omawianej grupy wiekowej, których udział w ogólnej liczbie mieszkańców ulicy był wyższy niż 40% było już tylko 4. Największy odsetek nadal był na ulicy Sienkiewicza i wynosił dokładnie tyle samo co w roku 2021 tj. 46%.

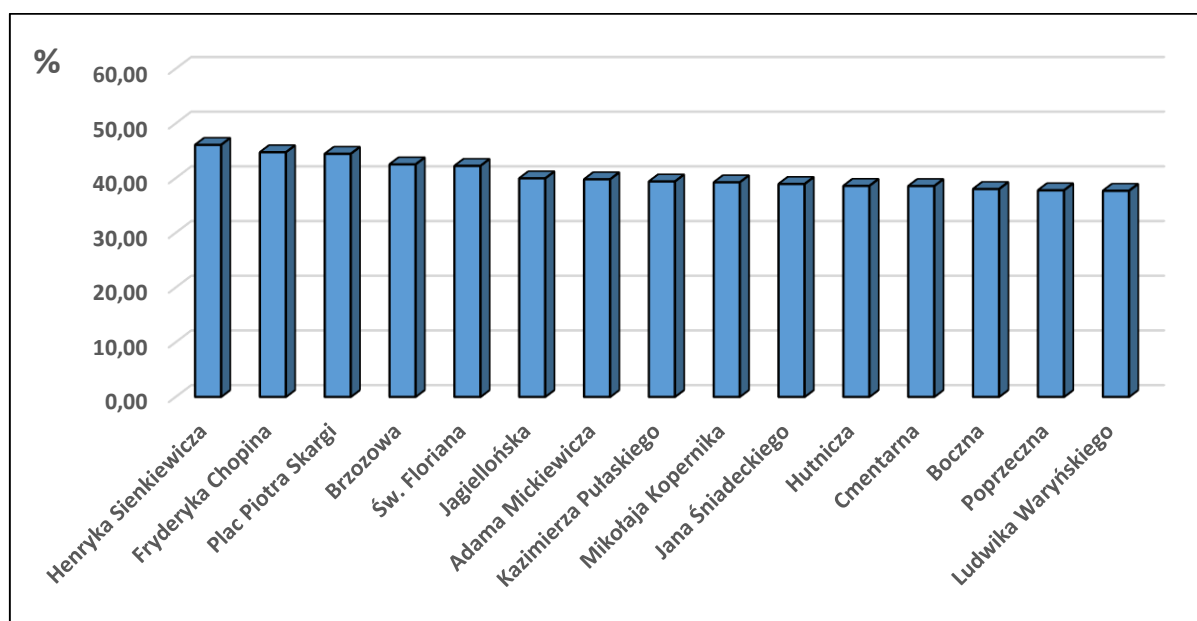
Pozostałe ulice to: Brzozowa (42,2%), Floriana (41,35%) oraz Plac Skargi (41,18%). Wizualizacja rozkładu procentowego mieszkańców w wieku 26-50 lat do ogółu mieszkańców ulicy z obszaru rewitalizacji w roku 2022 pokazuje wykres numer 121. Udział badanej grupy wiekowej zamieszkującej obszar rewitalizacji w stosunku do ogółu mieszkańców miasta w tym wieku pokazuje wykres numer 122. Wskaźnik ten z roku na rok malał jednak w omawianym okresie oscylował w granicach 28%.

Wykres 119 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

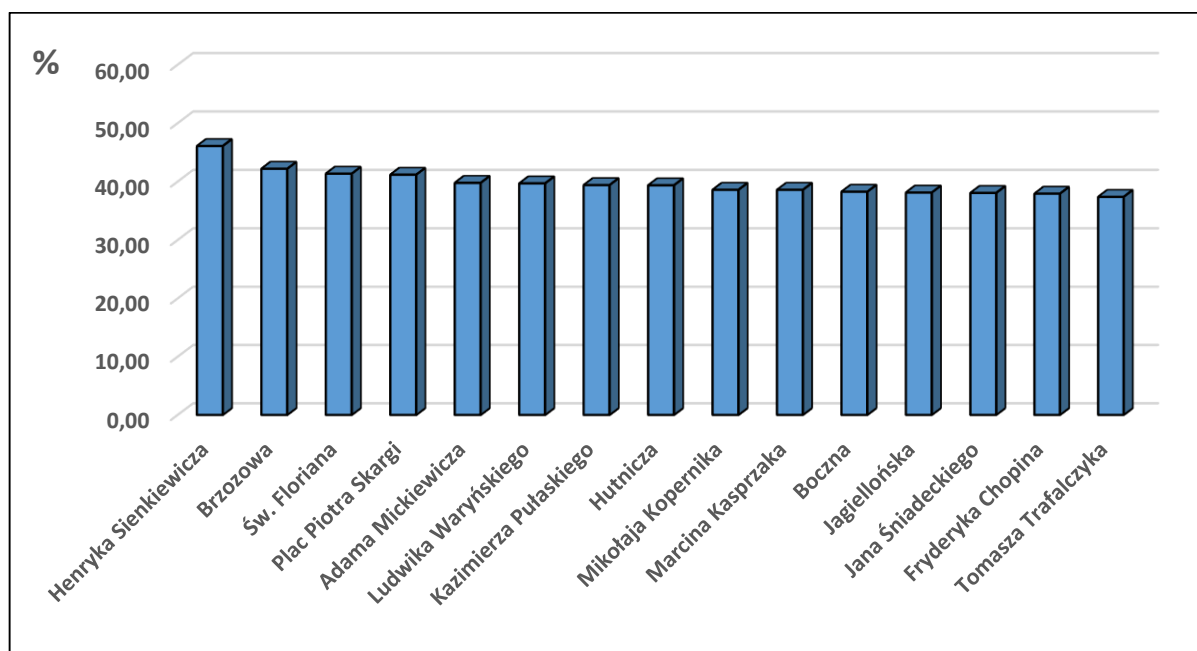
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 120 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

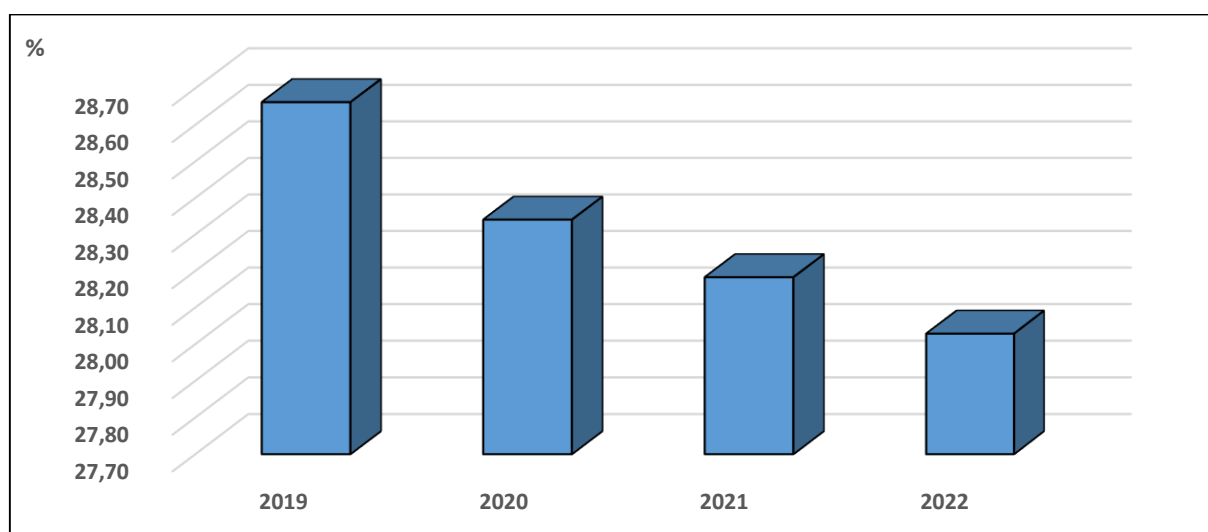
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 121 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

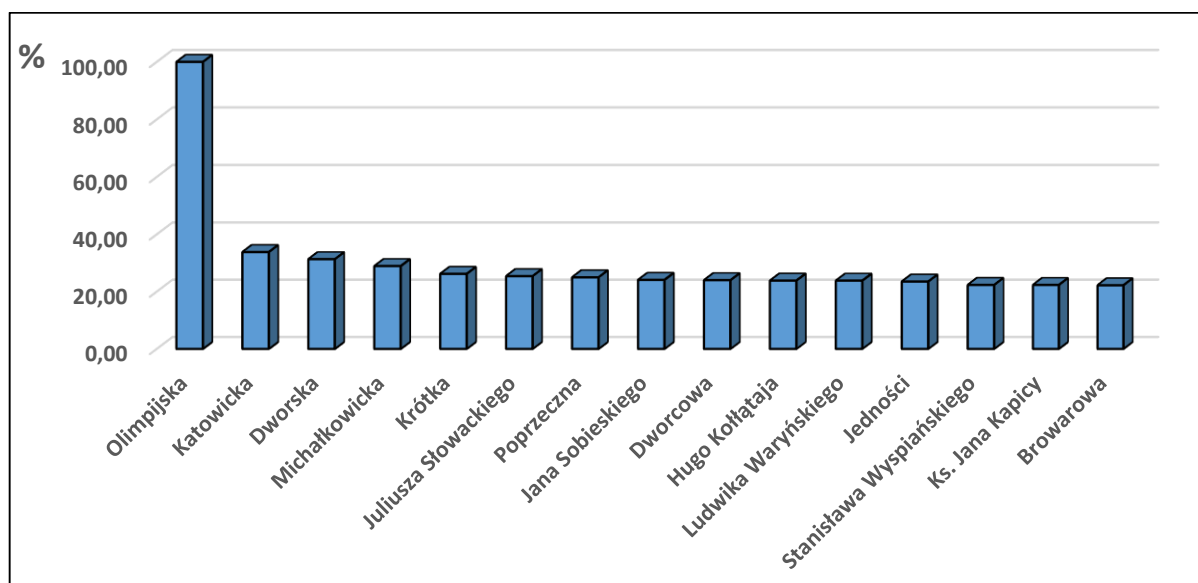
Wykres 122 Procentowy udział osób w wieku 26-50 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 26-50 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Analizie poddano również liczbę ludności w wieku 51-65 lat zamieszkującą zarówno obszar miasta jak i teren rewitalizacji. Podobnie jak w poprzednich grupach wiekowych liczba ta z roku na rok malała na obu obszarach. W roku 2019 na terenie miasta rejestrowano 13 366 osób z omawianej grupy wiekowej, z tego 3 494 osoby to mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Największy odsetek tych mieszkańców w stosunku do mieszkańców ulicy notowano na ulicy Olimpijskiej. Była tam zameldowana tylko 1 osoba, która znajduje się właśnie w omawianej grupie wiekowej. Na pozostałych ulicach odsetek ten w niewielkim stopniu przekraczał 30% osiągając wartość 33,83% na ulicy Katowickiej oraz 31,33% na ulicy Dworskiej. Na pozostałych ulicach był on niższy niż 30% (wykres 123).

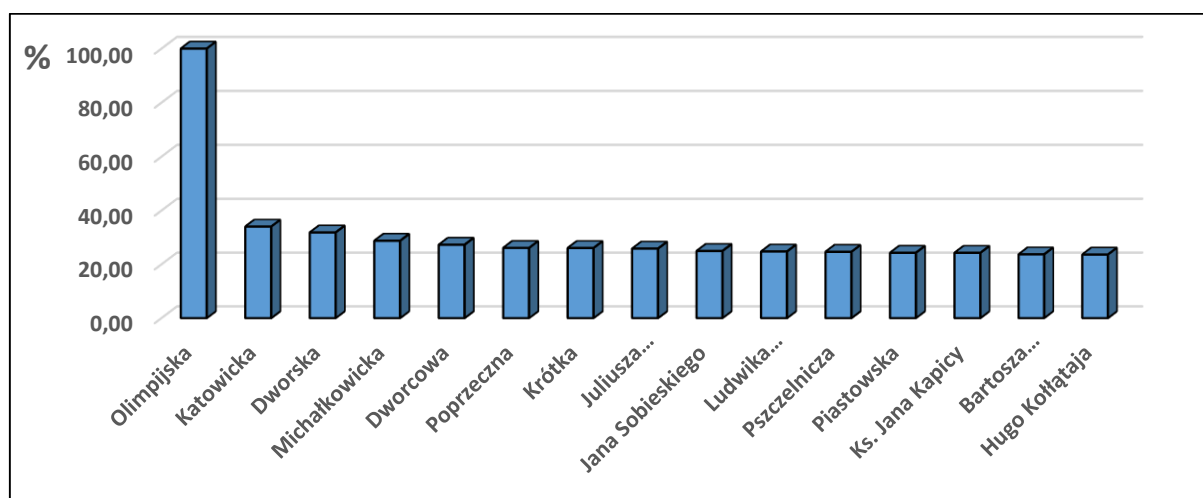
Wykres 123 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

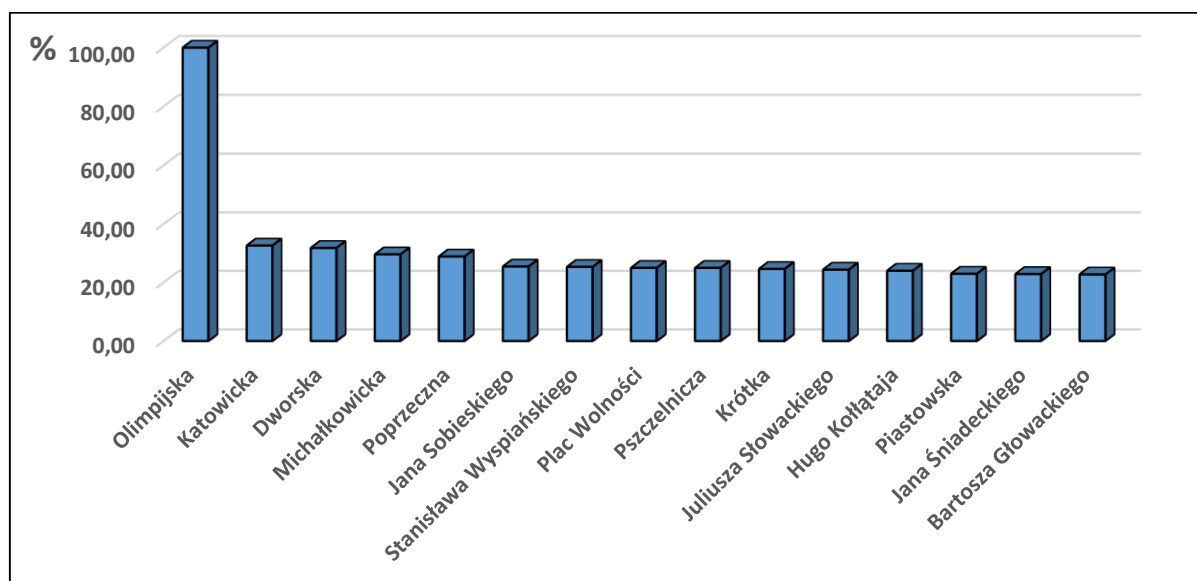
W roku 2020 sytuacja była bardzo podobna do roku poprzedniego (wykres 124). Nadal największy odsetek osób w wieku 51-65 lat rejestrowano na ulicy Olimpijskiej – 100%. Również ulice Katowicka (34,02%) i Dworska (31,84%) to ulice, które pojawiły się w zestawieniu z roku 2019. Na pozostałych ulicach wartość wskaźnika nie przekraczała 30% mieszkańców. Sytuacja powtórzyła się w roku 2021 – największy odsetek liczby mieszkańców do ogółu mieszkańców ulicy nadal notuje się na ulicy Olimpijskiej – 100% oraz na ulicach Katowickiej i Dworskiej z wartościami odpowiednio: 32,63% oraz 31,82%. Dane te widoczne są na wykresie 125. Ogólna liczba mieszkańców w wieku 51-65 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie oscylowała w omawianych latach na poziomie 12 984 osób w roku 2020 i 12 504 osób w roku 2021, z czego odpowiednio: 3 474 oraz 3 382 osoby zamieszkiwały obszar objęty rewitalizacją.

Wykres 124 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

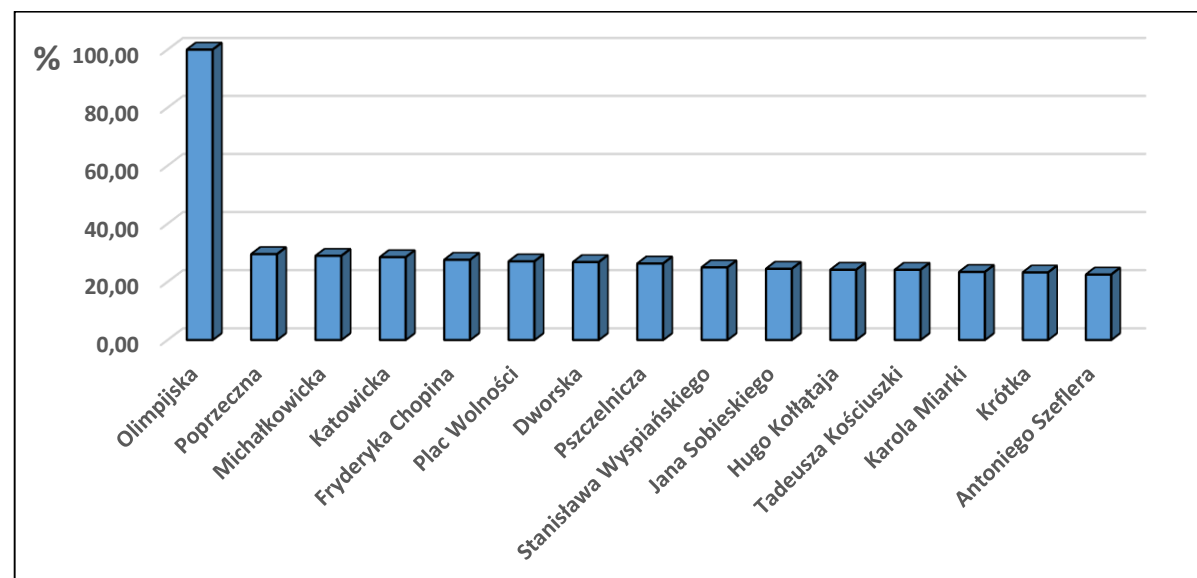
Wykres 125 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Ostatni badany rok – 2022 przyniósł zmiany w zestawieniu ulic z największym odsetkiem mieszkańców w wieku 51-65 lat w stosunku do wszystkich mieszkańców ulicy. Nadal na poziomie 100% był wskaźnik na ulicy Olimpijskiej, jednak wartość wskaźnika na pozostałych ulicach spadła poniżej 30%. Najwyższe wartości osiągał na ulicy Poprzecznej (29,55%). W granicach 29% wskaźnik osiągał również wartość na ulicach: Michałkowickiej oraz Katowickiej (wykres 126).

Wykres 126 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

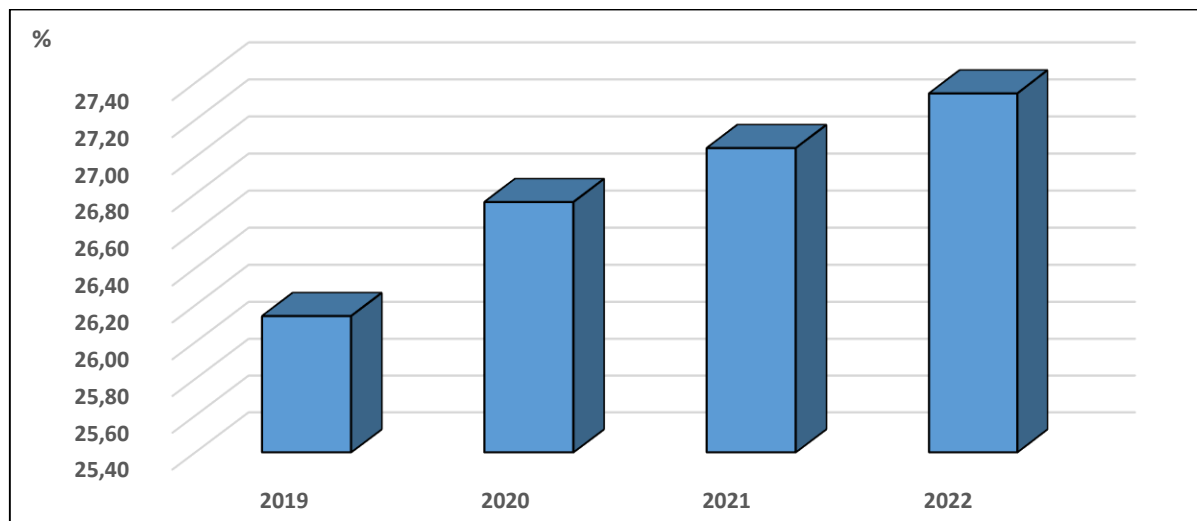
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na wykresie 127 ukazany jest procentowy udział osób z badanej grupy wiekowej zamieszkujących obszar objęty rewitalizacją w stosunku do ogółu mieszkańców w tym wieku na terenie miasta

w badanych latach. Wskaźnik ten z roku na rok rósł i w roku 2019 wynosił 26,14%, zaś w roku 2022 już 27,34%.

Wykres 127 Procentowy udział osób w wieku 51-65 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 51-65 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

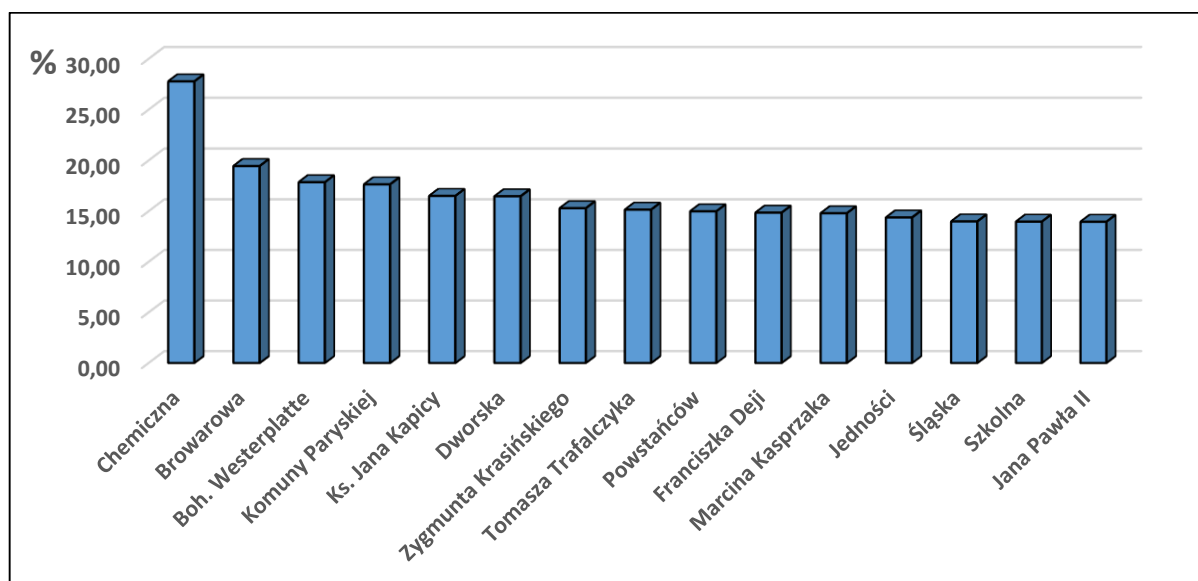
Przedostatnia badana grupa wiekowa to osoby w wieku 66-79 lat. Na terenie miasta Siemianowice Śląskie liczba mieszkańców w tym wieku wykazywała tendencje wzrostową. W roku 2019 miasto Siemianowice Śląskie zamieszkiwało 9 286 osób z badanej grupy wiekowej. W roku 2020 liczba ta wzrosła o 18 osób. Rok 2021 przyniósł kolejny wzrost liczby osób w tym wieku do wartości 9 381 osób. Największy wzrost zanotowano jednak w roku 2022, kiedy to liczba mieszkańców w wieku 66-79 lat wynosiła 9 635 osób (wzrost o 254 osoby). Na obszarze rewitalizacji liczba mieszkańców z omawianej grupy wiekowej wykazywała duże fluktuacje. W roku 2019 obszar rewitalizacji zamieszkiwało 2 021 osób w wieku 66-79 lat. Rok 2020 przyniósł spadek liczby osób w tym wieku zamieszkujących obszar rewitalizacji do 1 979 osób. Kolejne lata to już wzrost liczby mieszkańców w wieku 66-79 lat na terenie objętym działaniami rewitalizacyjnymi – 1 991 osób w roku 2021 i 2 017 osób w roku 2022.

Na wykresie 128 pokazano graficznie rozkład wskaźnika dotyczącego procentowego udziału osób w wieku 66-79 lat w ogólnej liczbie mieszkańców ulic z OR w roku 2019. Wskaźnik ten najwyższą wartość osiągnął na ulicy Chemicznej – 27,78%. Na pozostałych ulicach wartości były znacznie niższe i nie przekraczały 20%.

Rok 2020 przyniósł zmianę wysokości wskaźnika na ulicach obszaru rewitalizacji. Największy odsetek osób w badanym wieku zamieszkiwał ulicę Browarową – 26,47% w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy. Na pozostałych ulicach wskaźnik również nie przekraczał 20%. Najwyższe wartości osiągał w granicach 18% na ulicach: Chemicznej, Boh. Westerplatte i Jedności (wykres 129).

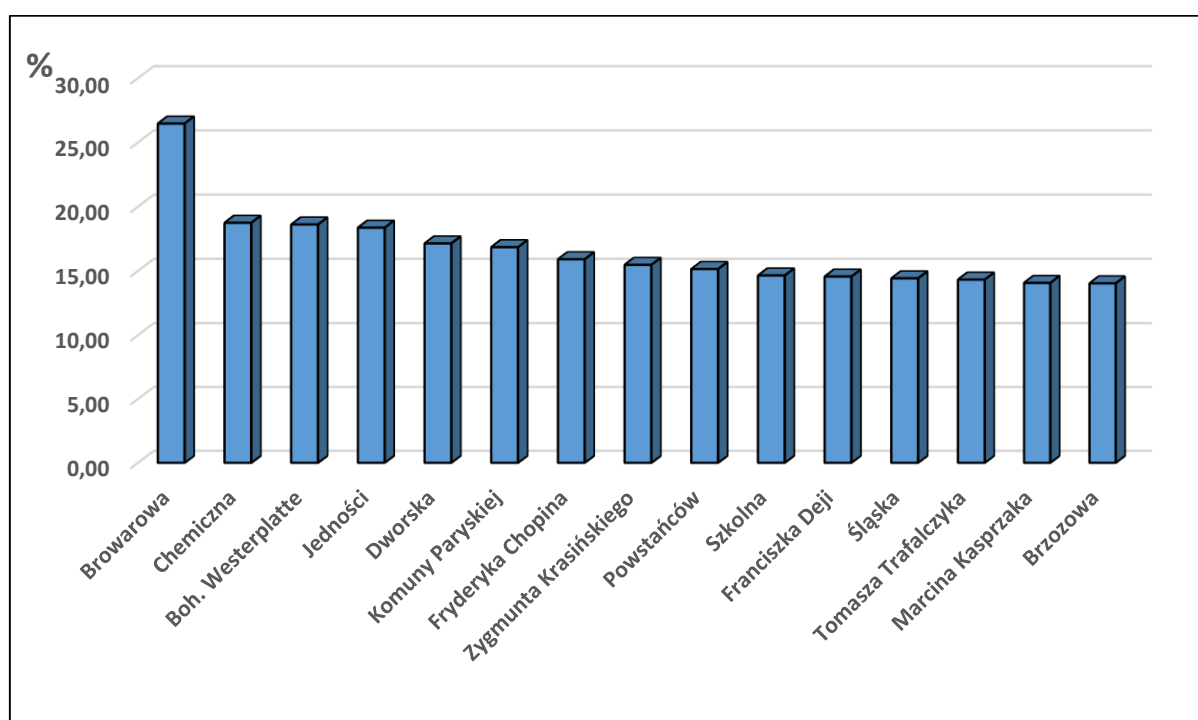
W roku 2021 wskaźnik na ulicy Browarowej wykazywał niższą wartość niż w roku poprzednim i wynosił 22,86%. Również w tym roku na pozostałych ulicach nie przekraczał on już 20%, a najwyższe jego wartości rejestrowano na ulicy Boh. Westerplatte (19,33%) oraz na ulicy Kilińskiego (19,05%). Na ulicy Dworskiej wskaźnik ten wynosił 18,18%. Dane te widoczne są na wykresie numer 130.

Wykres 128 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

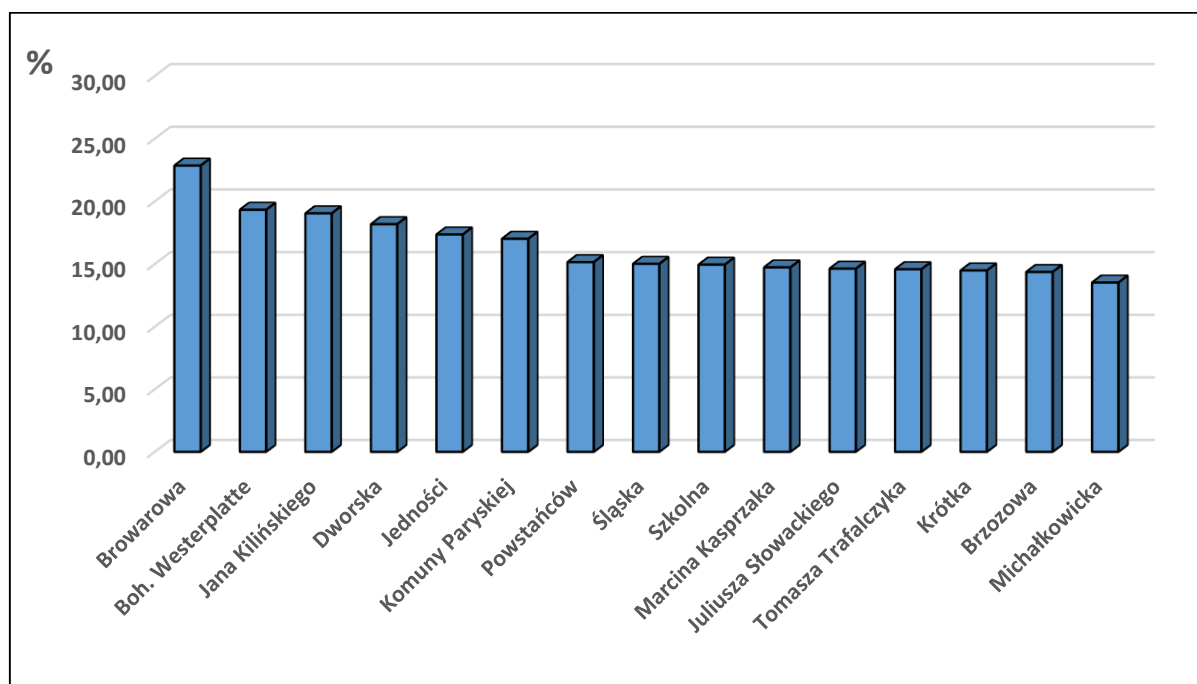
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 129 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 130 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

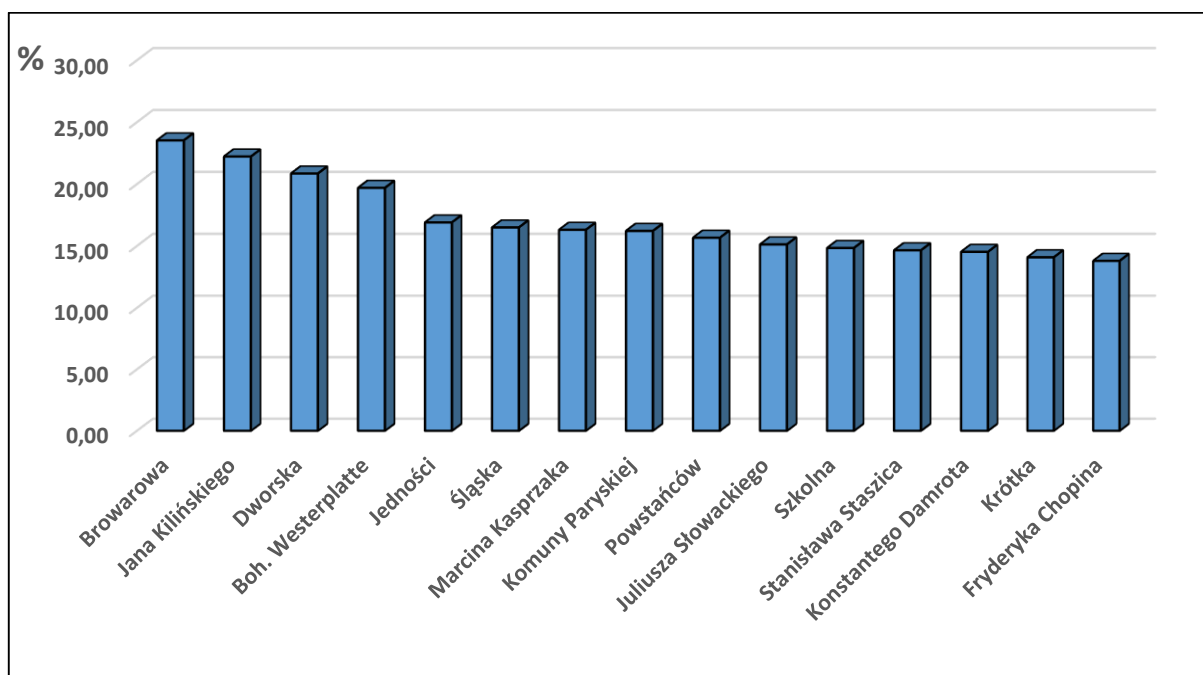
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W związku z ogólnym wzrostem liczby osób w wieku 66-79 lat na obszarze rewitalizacji w roku 2022 również wartość wskaźnika uległa zwiększeniu i oscylowała już w granicach 20-23% na ulicach z najwyższą wartością wskaźnika (wykres 131). Były to odpowiednio ulice: Browarowa (23,53%), Kilińskiego (22,22%) i Dworska (20,85%). Z wyższych wartości wskaźnika oscylujących w granicach 20% należy wymienić jeszcze ulicę Boh. Westerplatte, gdzie wskaźnik osiągał wartość 19,69% ogółu mieszkańców ulicy.

Na wykresie 132 widoczny jest wyraźny spadek wskaźnika dotyczącego udziału osób w wieku 66-79 lat zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do ogółu mieszkańców miasta w tym wieku. Wskaźnik ten w latach 2019-2021 oscylował lekko powyżej 21%. W roku 2022 spadł poniżej 21%.

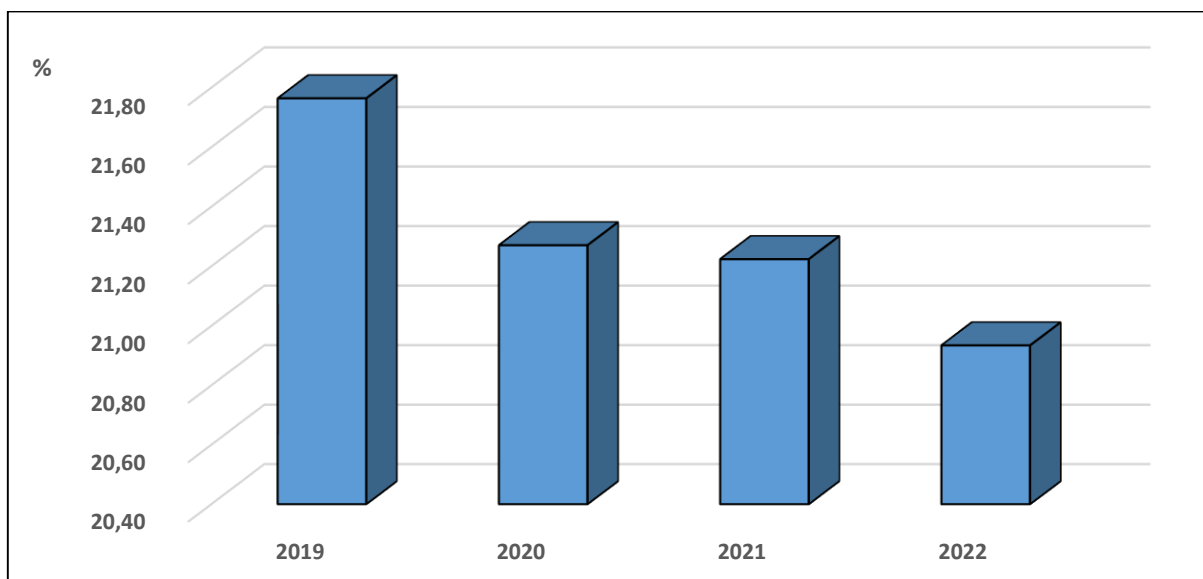
Ostatnią badaną grupą wiekową są osoby powyżej 80 roku życia. W roku 2019 na terenie miasta zamieszkiwało 2 861 osób w wieku powyżej 80 lat. Z tego tylko 754 osoby zamieszkiwały obszar objęty rewitalizacją. Największy odsetek tych osób zamieszkiwał ulicę Wyspiańskiego (17,65%). Kolejne wartości wskaźnika były już niższe i wynosiły: 13,59% na ulicy Kapicy i 12,94% na ulicy Krasieńskiego. Na pozostałych ulicach wskaźnik ten nie przekraczał 10% ogółu mieszkańców (wykres 133).

Wykres 131 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

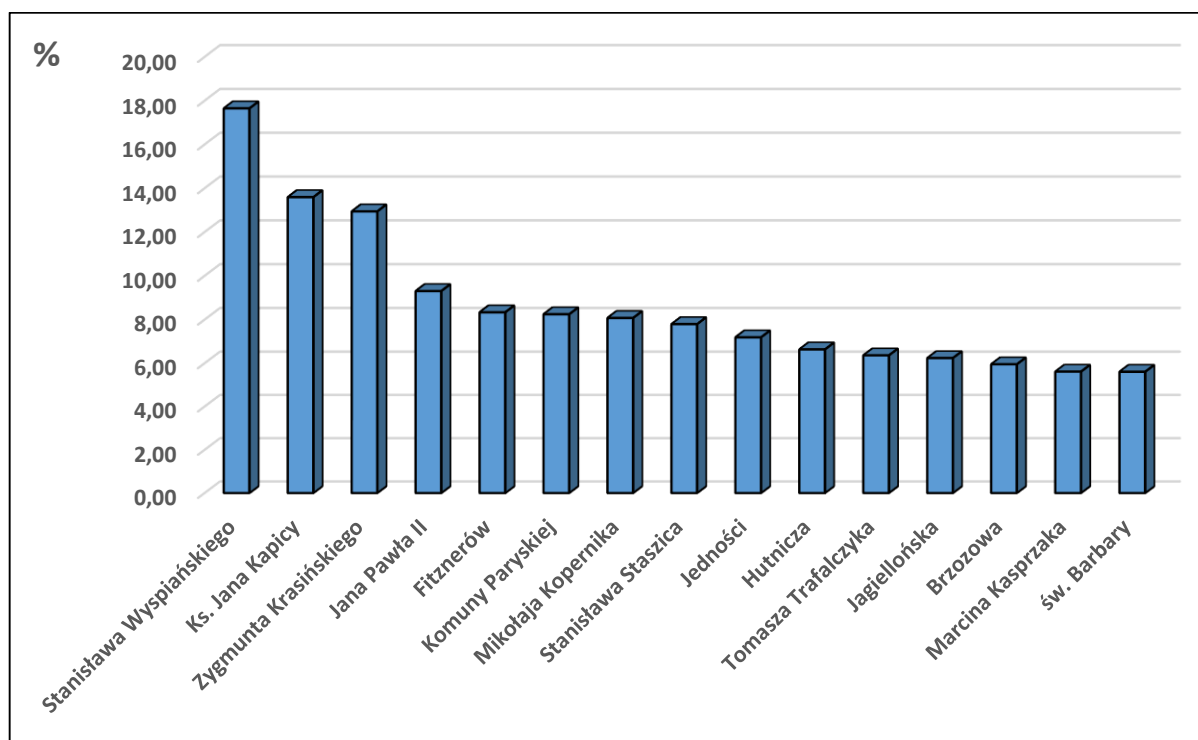
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 132 Procentowy udział osób w wieku 66-79 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 66-79 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 133 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

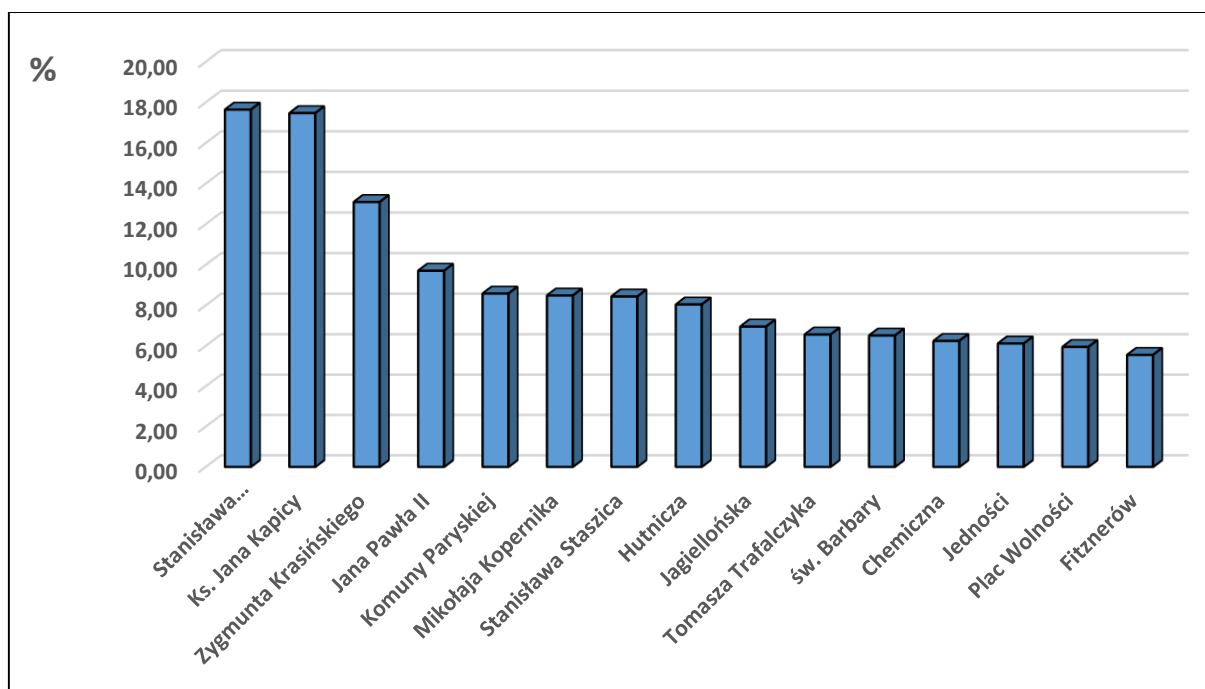
Dokładnie te same ulice dominowały w zestawieniu ulic z największym odsetkiem mieszkańców w wieku powyżej 80 lat w roku 2020. Najwyższy wskaźnik był więc na ulicach: Wyspiańskiego (17,65%), Kapicy (17,48%) oraz Krasińskiego (13,10%). Na pozostałych ulicach również nie przekraczał 10% ogółu zamieszkałych na ulicy. Dane te widoczne są na wykresie 134. Analizując ogólną liczbę osób w wieku 80 lat i więcej na terenie miasta widać tendencję wzrostową w roku 2020 w przeciwieństwie do innych grup wiekowych. W roku 2020 Siemianowice Śląskie zamieszkiwały 2 994 osoby w wieku powyżej 80 roku życia (o 133 osoby więcej niż w roku 2019). Z tego na obszarze rewitalizacji zamieszkiwały 772 osoby.

Następny rok to kolejny wzrost liczby osób w wieku 80 lat i powyżej na terenie miasta – łącznie zamieszkiwały 3 044 osoby z badanej grupy wiekowej. Na obszarze rewitalizacji liczba mieszkańców w tym wieku spadła o 2 osoby osiągając wartość 770 osób. Również tutaj wskaźnik osiągał najwyższą wartość na ulicach Kapicy, Krasińskiego i Wyspiańskiego z wartościami: 19,35%, 16,88%, 16%. W zestawieniu ulic z wartością wskaźnika ponad 10% pojawiła się również ulica Jana Pawła II z wartością na poziomie 11,39%. Dane te widoczne są na wykresie 135.

Jako ostatni analizie poddawany był rok 2022. Na terenie miasta mieszkali wówczas 3 103 osoby w wieku 80 lat i więcej. Na obszarze rewitalizacji zamieszkiwało 772 mieszkańców w tym wieku (dokładnie tak, jak w roku 2020). Na wykresie 136 widoczny jest rozkład odsetka osób w wieku powyżej 80 roku życia w stosunku do wszystkich mieszkańców ulicy w tym wieku z obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi. Najwyższe wartości niezmiennie osiągał on na ulicach: Kapicy (19,15%), Krasińskiego (15,58%) oraz Wyspiańskiego (13,16%). W zestawieniu wyższe wartości wskaźnika zanotowano również na ulicach: Jana Pawła II – 10,86% oraz Komuny Paryskiej – 10,32%.

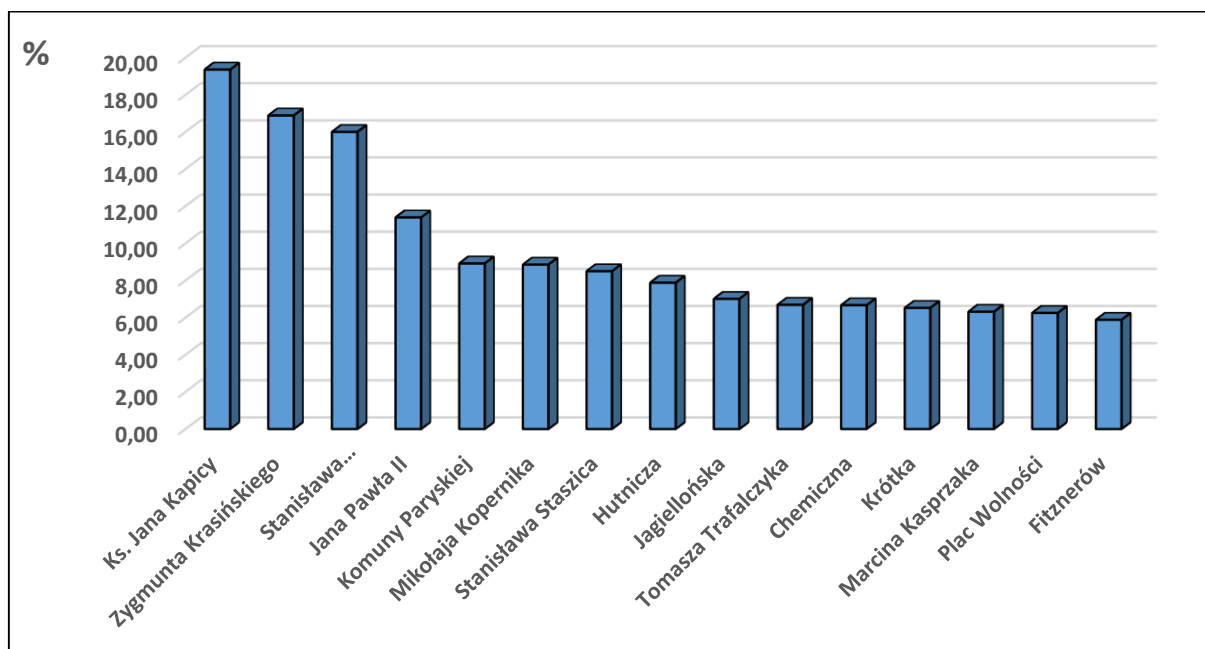
Ze względu na spadek liczby ludności w mieście procentowy udział liczby osób w wieku 80+ zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do osób w badanej grupie wiekowej zamieszkujących teren miasta z roku na roku spadał. W roku 2019 wynosił on 26,35%. W latach 2020 i 2021 oscylował w granicach 25%, by w roku 2022 osiągnąć wartość 24,88% (wykres 137).

Wykres 134 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020

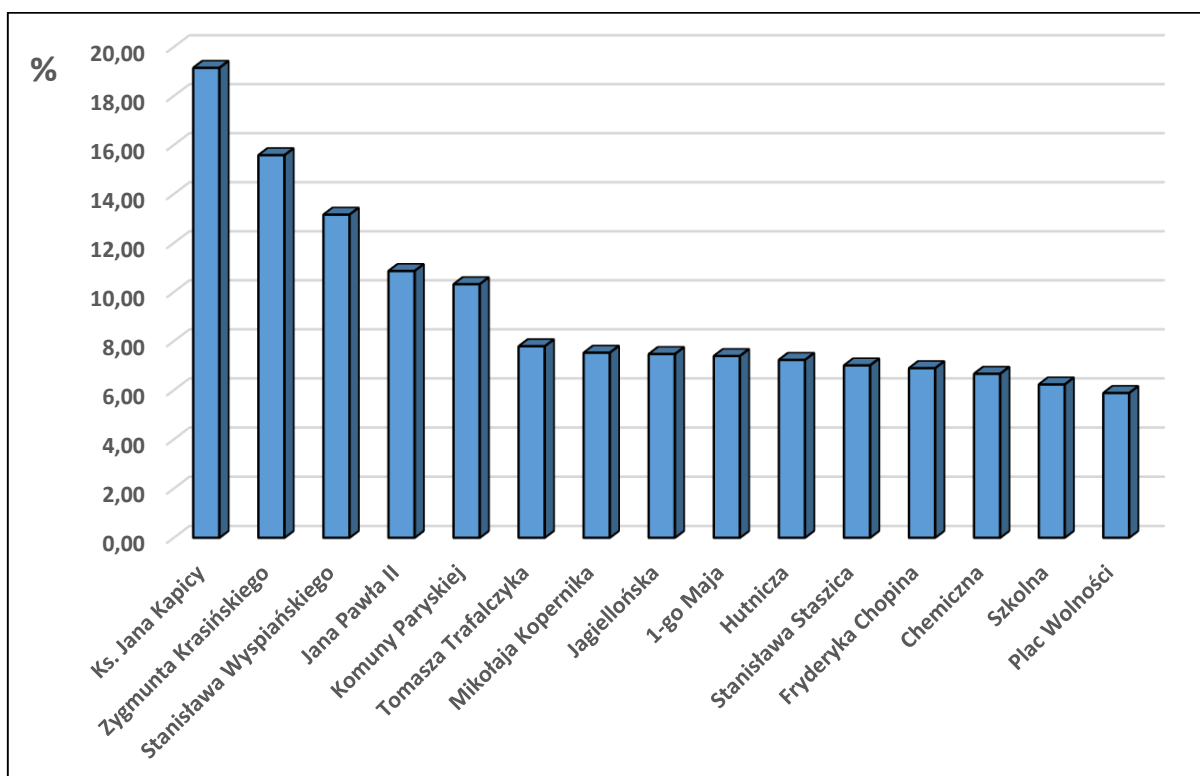
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 135 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021

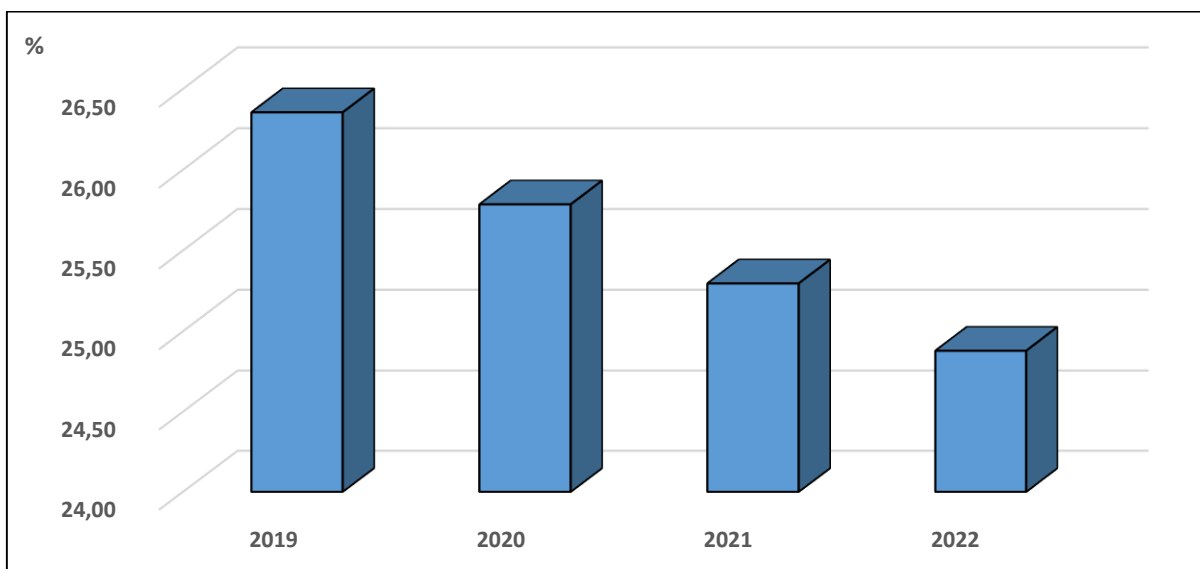
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 136 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 137 Procentowy udział osób powyżej 80 lat na obszarze rewitalizacji do osób powyżej 80 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

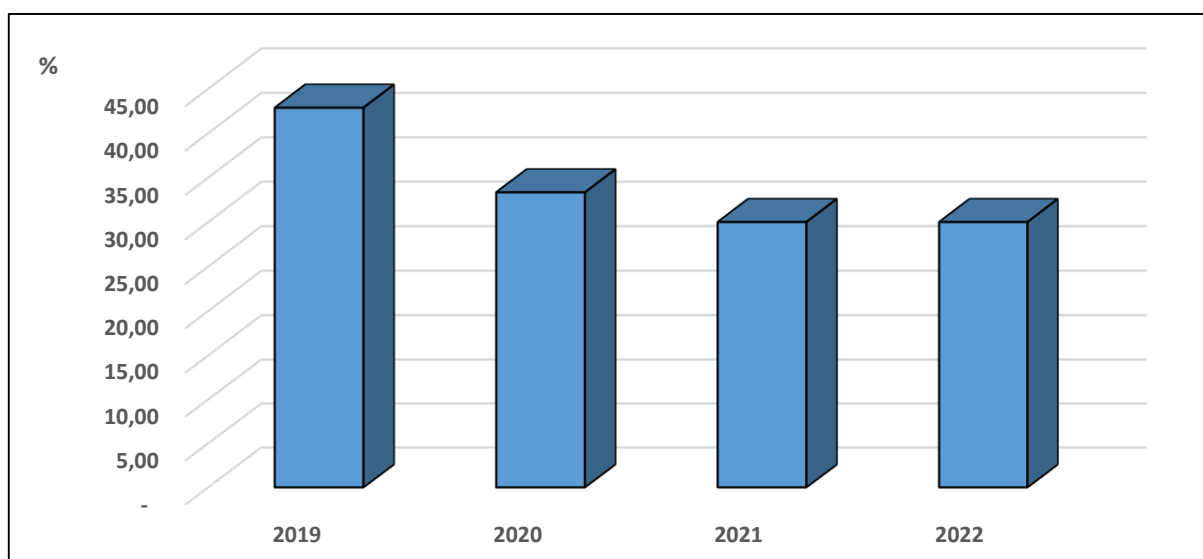
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Sfera środowiskowa

Zieleń

W badanych latach tj. 2019-2022 na terenie miasta Siemianowice Śląskie zlokalizowanych było odpowiednio od 7 w roku 2019 do 10 skwerów w roku 2022. Z tego na obszarze rewitalizacji znajdowały się 2 skwery. Zlokalizowane były one przy ulicach: Staszica (Skwer Laury) i Słowackiego. Odsetek skwerów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji w stosunku do wszystkich skwerów w mieście w badanym czasookresie przedstawia wykres nr 138. Wskaźnik liczby skwerów na obszarze rewitalizacji do liczby skwerów w mieście spadł w roku 2022 (30%) w stosunku do roku 2019 (42,86%).

Wykres 138 Stosunek liczby skwerów na obszarze rewitalizacji do wszystkich skwerów w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Zarówno na terenie miasta, jak i na obszarze rewitalizacji nie znajdują się parki kieszonkowe.

W całym badanym okresie na terenie miasta zlokalizowanych było 13 pomników przyrody, z czego 5 znajdowało się na obszarze rewitalizacji, w Parku Miejskim przy ul. Parkowej.

Podobnie bez zmian kształtowała się kwestia związana z liczbą przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie miasta w całym badanym czasookresie zanotowano ich 15. Z tego tylko 1 znajdowała się na obszarze objętym rewitalizacją – przy ulicy Chemicznej.

Na terenie obszaru rewitalizacji nie zlokalizowano ani jednego zbiornika retencyjnego, jednak w badanym czasookresie liczba takich zbiorników w mieście kształtowała się następująco: w roku 2020 było ich 8, w roku 2021 powstało kolejnych 6, zaś rok 2022 zamykał się z łączną liczbą 16 zbiorników retencyjnych na obszarze Siemianowic Śląskich (dane uzyskane z Wydziału Infrastruktury Technicznej w ramach monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku).

Procent powierzchni zielonej na obszarze rewitalizacji do ogółu powierzchni zielonej w mieście zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w badanych latach utrzymywał się na podobnym poziomie. Procent powierzchni zielonej na OR nie zmienił się, jedynie w mieście nieznacznie zmalał, w związku z czym w badanych latach suma procentów powierzchni zielonej na OR

do sumy procentów powierzchni zielonej w mieście wynosiła kolejno w 2019 roku 0,01296, w 2020 roku 0,01403, zaś w latach 2021-2022 0,01393.

Problemy środowiskowe

Szeroko badaną grupą wskaźników określających sytuację na obszarze rewitalizacji były wskaźniki dotyczące działalności Straży Miejskiej. Wzięto pod uwagę dane o liczbie wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską, liczbę zgłoszeń dotyczących odoru oraz liczbę wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi w badanym czasookresie.

W roku 2019 (wykres 139) na terenie miasta Siemianowice Śląskie łącznie zarejestrowano 2 366 wykroczeń, z tego 1 443 na obszarze rewitalizacji. Największa liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską była na ulicy Śniadeckiego – 184 wykroczenia. Powyżej 100 wykroczeń dotyczyło również ulicy Śląskiej (171) oraz Jana Pawła II (144). Wysokie wartości wskaźnik osiągał również na ulicy Wyspiańskiego – 97 wykroczeń oraz na Dąbrowskiego i Powstańców – odpowiednio 76 i 75 wykroczeń. Na pozostałych ulicach obszaru rewitalizacji wartość wskaźnika nie przekraczała 60 wykroczeń.

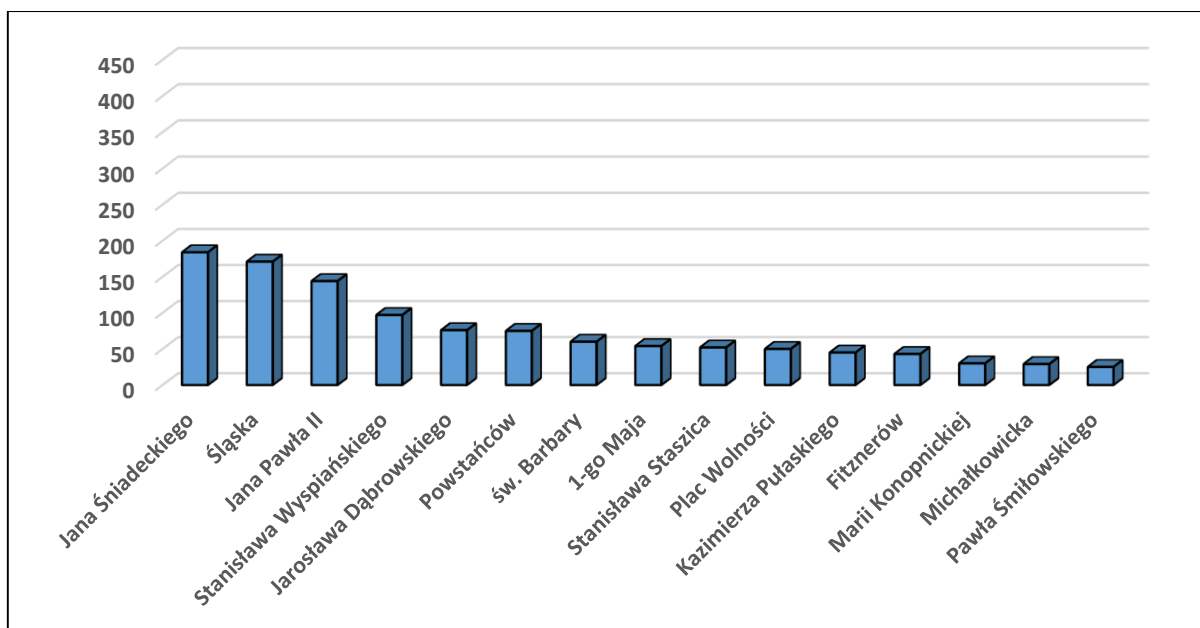
Kolejny rok przyniósł znaczne zwiększenie liczby rejestrowanych wykroczeń. W całych Siemianowicach Śląskich było to 4 346 wykroczeń. Na obszarze objętym działaniami rewitalizacyjnymi zanotowano z tego 2 350 wykroczeń. Najwięcej rejestrowanych wykroczeń było na ulicy Śląskiej – aż 334. Dane te widoczne są na wykresie 140. Na ulicy Jana Pawła II zarejestrowano 232 wykroczenia. Na ulicach: Dąbrowskiego, Powstańców oraz Wyspiańskiego w roku 2020 odnotowano odpowiednio: 129, 121 i 105 wykroczeń. Na pozostałych ulicach liczba wykroczeń nie przekraczała 82.

Rok 2021 to kolejny duży skok liczby rejestrowanych wykroczeń na obszarze objętym rewitalizacją, jak i na terenie całego miasta. Na obszarze miasta były to 4 963 wykroczenia przy 2 585 wykroczeniach na analizowanym obszarze. Zanotowano ich ponad 400 na ulicy Chemicznej i niecałe 400 na ulicy Jana Pawła II. Na ulicy Śląskiej było to 221 wykroczeń. Wartości wskaźnika na poziomie około 100 zanotowano na ulicy Powstańców, Komuny Paryskiej oraz Kapicy. Na pozostałych ulicach wskaźnik ten był stosunkowo niski i wynosił mniej niż 63 zarejestrowane wykroczenia (wykres 141).

W ostatnim z badanych lat na obszarze rewitalizacji zarejestrowano 1 070 wykroczeń (na terenie miasta ogólnie było to 4 882 wykroczenia). W roku tym liczba wykroczeń na obszarze rewitalizacji znacząco spadła (wykres 142). Tylko na jednej ulicy liczba ta oscylowała w granicach 100. Była to ulica Śląska. Na pozostałych wartości wskaźnika nie przekraczały 57.

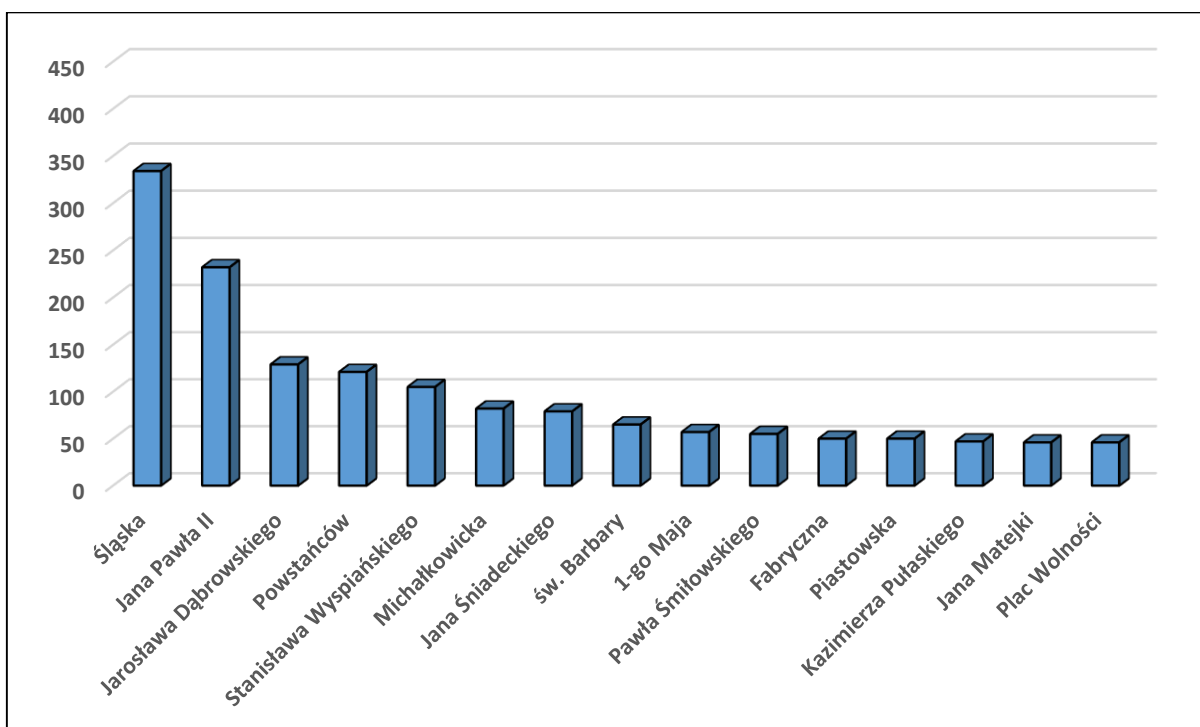
Na wykresie 143 widoczny jest stosunek liczby wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na terenie obszaru rewitalizacji w stosunku do liczby wykroczeń rejestrowanych na terenie całego miasta w latach 2019-2022. Zdecydowanie największe wartości osiągał wskaźnik w roku 2019 – niemal 61%. W kolejnych latach wartość wskaźnika systematycznie malała, aby w roku 2022 osiągnąć wartość 21,92%.

Wykres 139 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2019

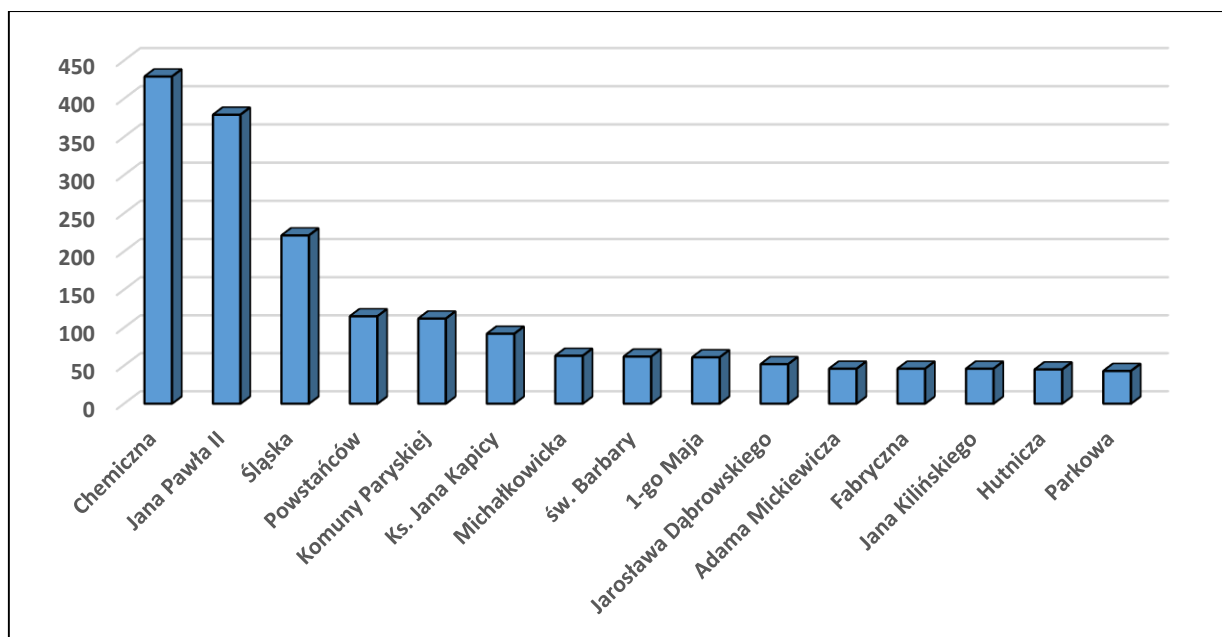
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 140 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2020

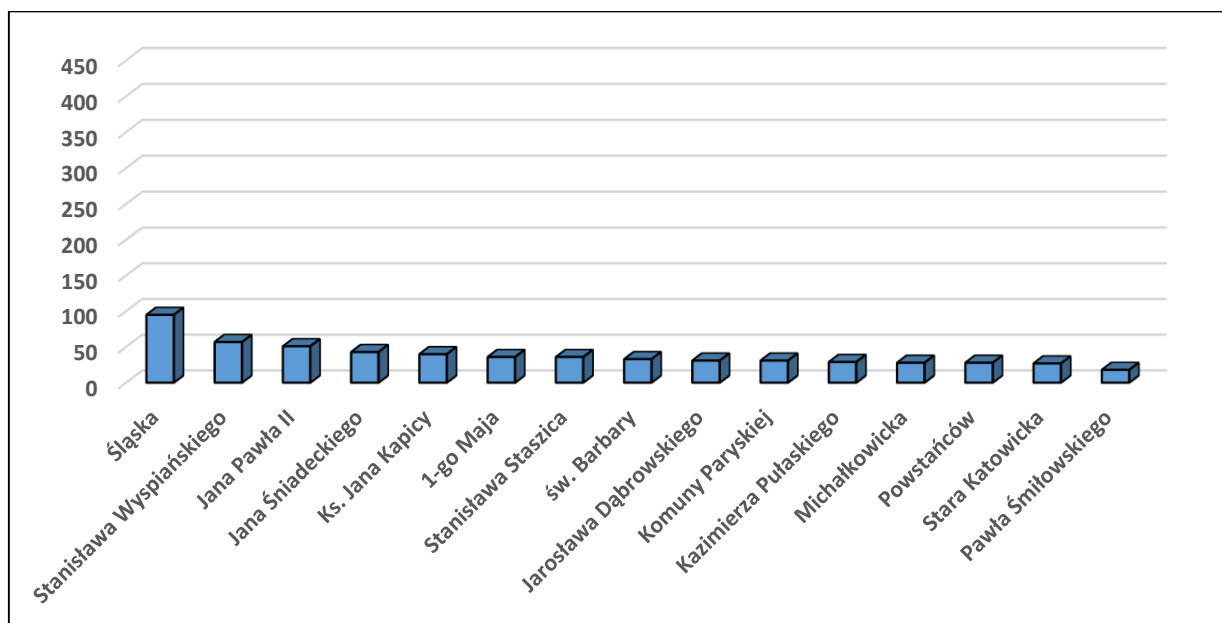
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 141 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2021

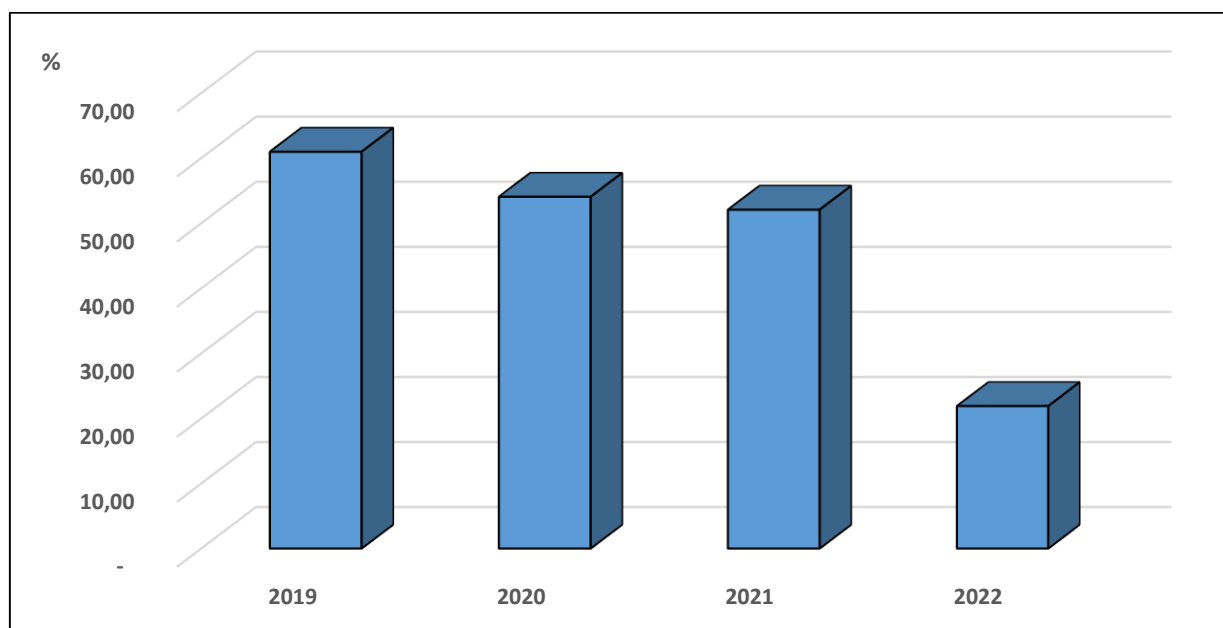
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 142 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

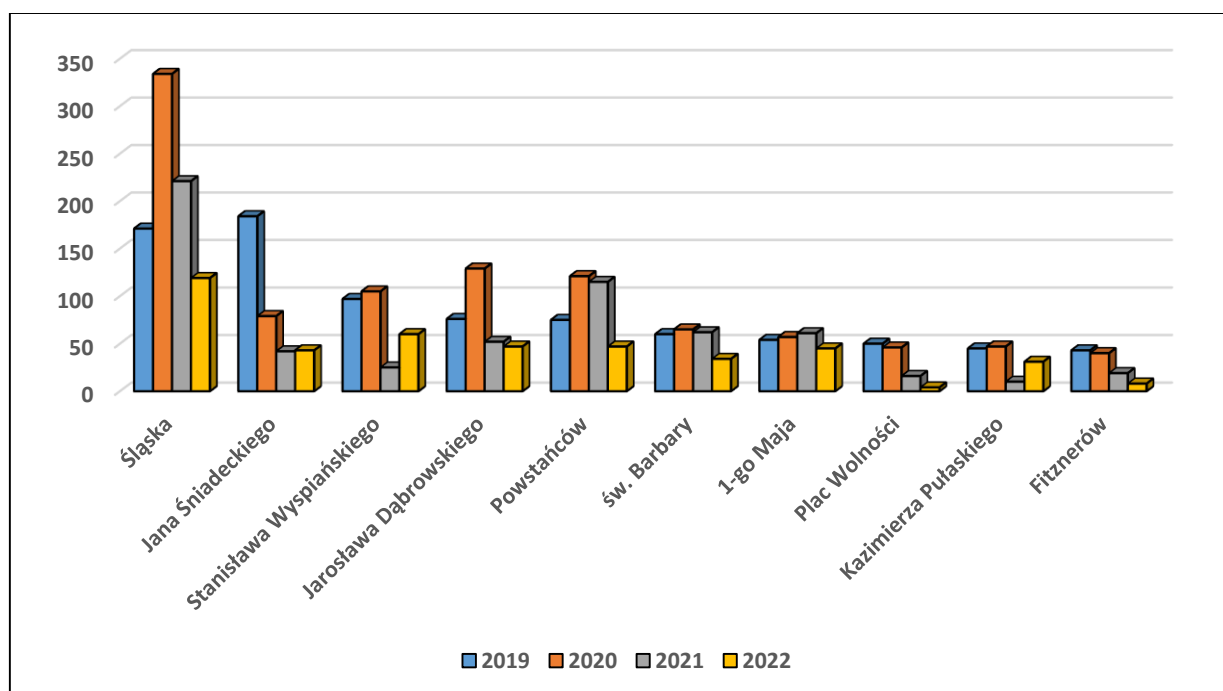
Wykres 143 Stosunek liczby wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji do sumy wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na terenie całego miasta w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres nr 144 pokazuje zestawienie 10 ulic, w ujęciu rocznym – porównawczo. Jest to wykres, gdzie wskazano ulice, które w badanych latach rokrocznie notowały wykroczenia rejestrowane przez Straż Miejską. Zdecydowanie największe wartości osiągnięto na ulicy Śląskiej, która w całym badanym okresie wiodła niechlubny prym w liczbie zarejestrowanych wykroczeń na obszarze rewitalizacji.

Wykres 144 Analiza porównawcza ulic z największą liczbą wykroczeń w ujęciu rocznym

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Kolejny analizowany wskaźnik to liczba zgłoszeń dotyczących odoru w badanym czasookresie. W roku 2019 jego wartości na terenie miasta były najwyższe i wynosiły 123 zgłoszenia (z tego 84 na obszarze rewitalizacji). Najwięcej zgłoszeń dotyczyło odoru na ulicach Matejki i Powstańców – po 12. Na pozostałych ulicach liczba zgłoszeń tego typu nie przekraczała 6 (wykres 145).

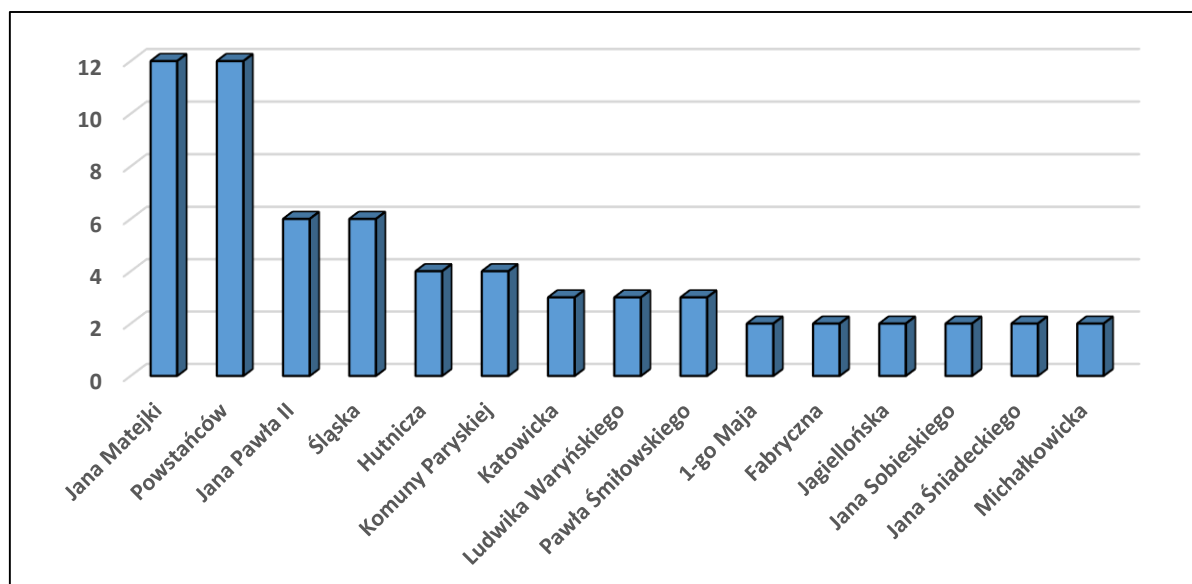
W kolejnych latach liczba zgłoszeń związanych z odorem w mieście znacząco spadła i w roku 2020 wynosiła jedynie 8 w skali całego miasta, z tego aż 5 dotyczyło obszaru rewitalizacji. Zarejestrowano po 1 zgłoszeniu na ulicach: Boh. Westerplatte, Krasickiego, Katowickiej, Konopnickiej i Starej Katowickiej (wykres 146).

Rok 2021 przyniósł niewielki wzrost liczby analizowanych zgłoszeń: 20 na terenie miasta – z tego 19 na obszarze objętym rewitalizacją. Najwięcej zgłoszeń zarejestrowano na ulicy Hutniczej – 3, po 2 zgłoszenia na ulicach: 1-go Maja, Fitznerów, Matejki, Jana Pawła II. Na ulicach: Mickiewicza, Fabrycznej, Śniadeckiego, Konopnickiej, Piastowskiej, Srokowieckiej, Starej Katowickiej i Barbary zarejestrowano po 1 zgłoszeniu związanym z odorem. Dane te widoczne są na wykresie 147.

W ostatnim analizowanym roku tj. 2022 – wykres 148 – nastąpił ponowny spadek liczby zgłoszeń związanych z odorem. Wskaźnik osiągnął wartość 17 zgłoszeń na terenie Siemianowic Śląskich, z tego tylko 3 na obszarze objętym działaniami rewitalizacyjnymi. Zgłoszenia dotyczyły ulic: Komuny Paryskiej, Srokowieckiej oraz Szkolnej.

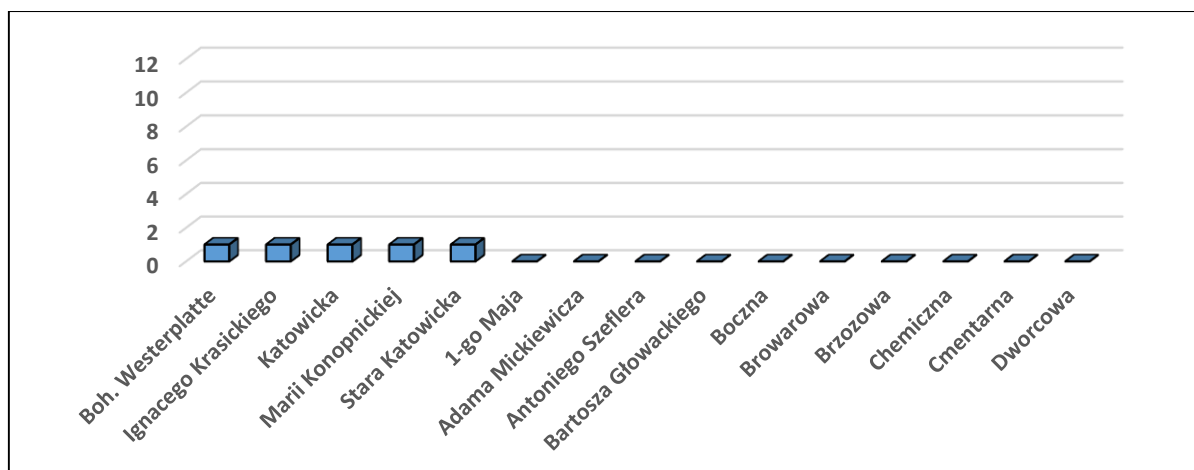
Na wykresie 149 widoczny jest stosunek liczby zgłoszeń dotyczących odoru zgłaszanych z obszaru rewitalizacji do wszystkich zgłoszeń w mieście. Wskaźnik ten najwyższy był w roku 2021 i wynosił 95%. W latach 2019 oraz 2020 wynosił odpowiednio 68,29% i 62,50%. Najniższą wartość osiągnął w roku 2022 – 23,53%.

Wykres 145 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2019

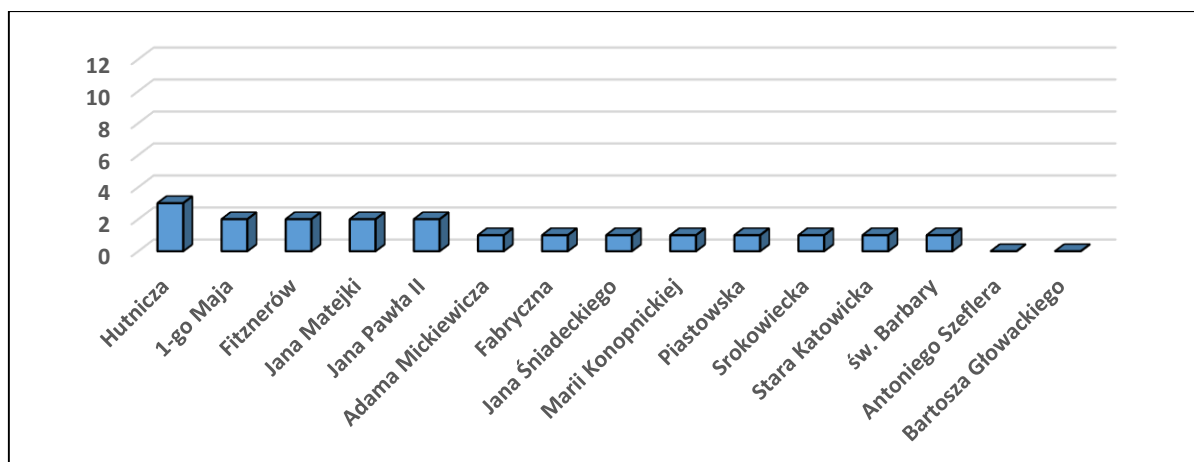
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 146 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2020

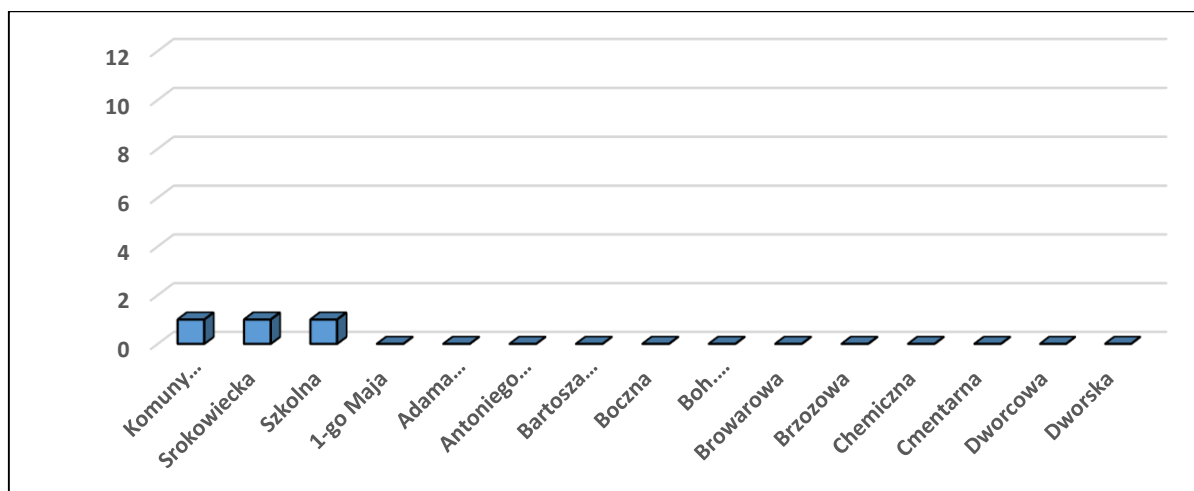

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 147 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2021

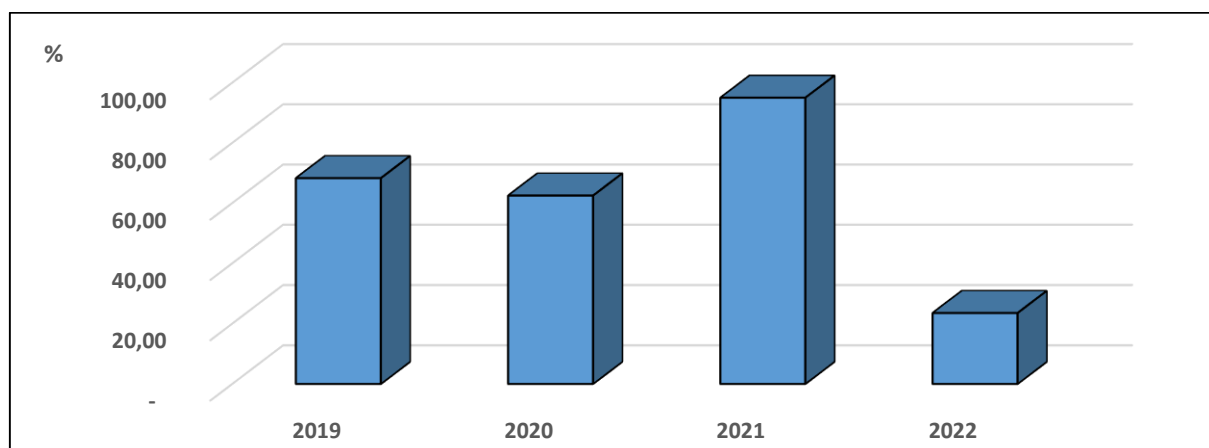

Wykres 148 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

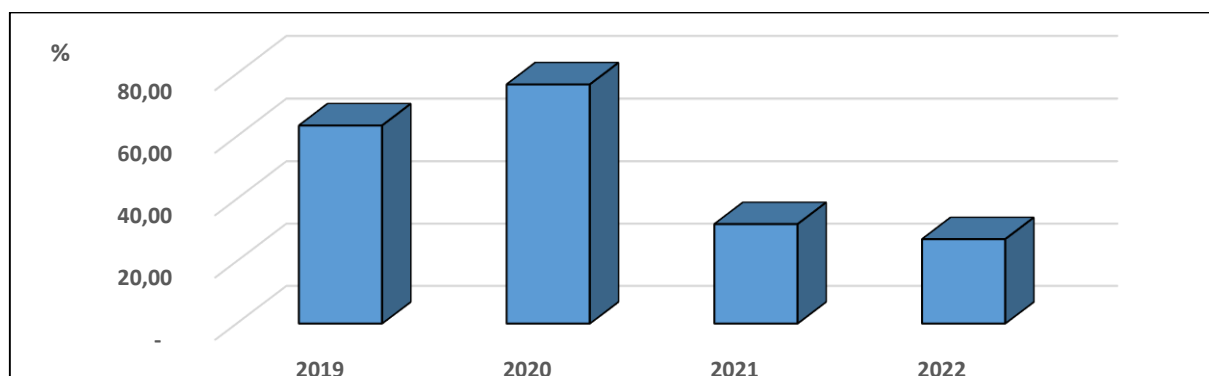
Wykres 149 Stosunek liczby zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji do wszystkich zgłoszeń dotyczących odoru w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Straż Miejska rejestruje również wykroczenia dotyczące palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi. W roku 2019 zarejestrowano 115 takich wykroczeń na terenie miasta, z tego ponad połowa to zgłoszenia z obszaru rewitalizacji. W kolejnym roku liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi znacznie spadła i wynosiła już tylko 47 na terenie Siemianowic Śląskich, jednak aż 36 dotyczyło obszaru objętego rewitalizacją. Rok 2021 przyniósł znaczne zwiększenie liczby zgłoszeń dotyczących analizowanych danych. Na terenie miasta zarejestrowano wówczas 216 wykroczeń tego typu, na obszarze rewitalizacji było ich 69. W ostatnim analizowanym roku nastąpił ponownie spadek liczby wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi. Wskaźnik kształtował się na poziomie 59 wykroczeń na terenie miasta i 16 na obszarze rewitalizacji. Na wykresie 150 widoczny jest stosunek liczby analizowanych zgłoszeń dotyczących obszaru rewitalizacji w stosunku do wykroczeń na terenie całego miasta. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w roku 2020 – 76,6%. W roku 2019 wskaźnik wynosił 63,48%, zaś w pozostałych latach jego wartość znacznie spadała i wynosiła odpowiednio 31,94% w roku 2021 oraz 27,12% w roku 2022.

Wykres 150 Stosunek liczby wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji do wszystkich wykroczeń tego typu w mieście w latach 2019-2022

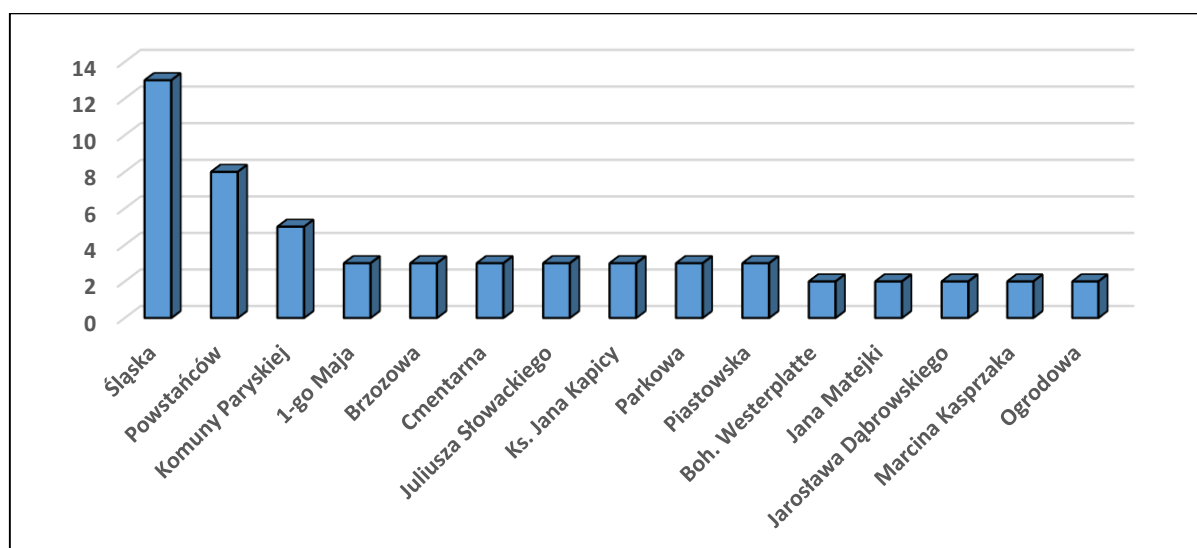

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Analizując liczbę wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi w roku 2019 na obszarze rewitalizacji największe wartości zanotowano na ulicy Śląskiej. Było to 13 zgłoszeń. 8 wykroczeń zarejestrowano na ulicy Powstańców i 5 wykroczeń zanotowano na ulicy Komuny Paryskiej. Na pozostałych ulicach wartość wskaźnika nie była wyższa niż 3. Dane te widoczne są na wykresie nr 151.

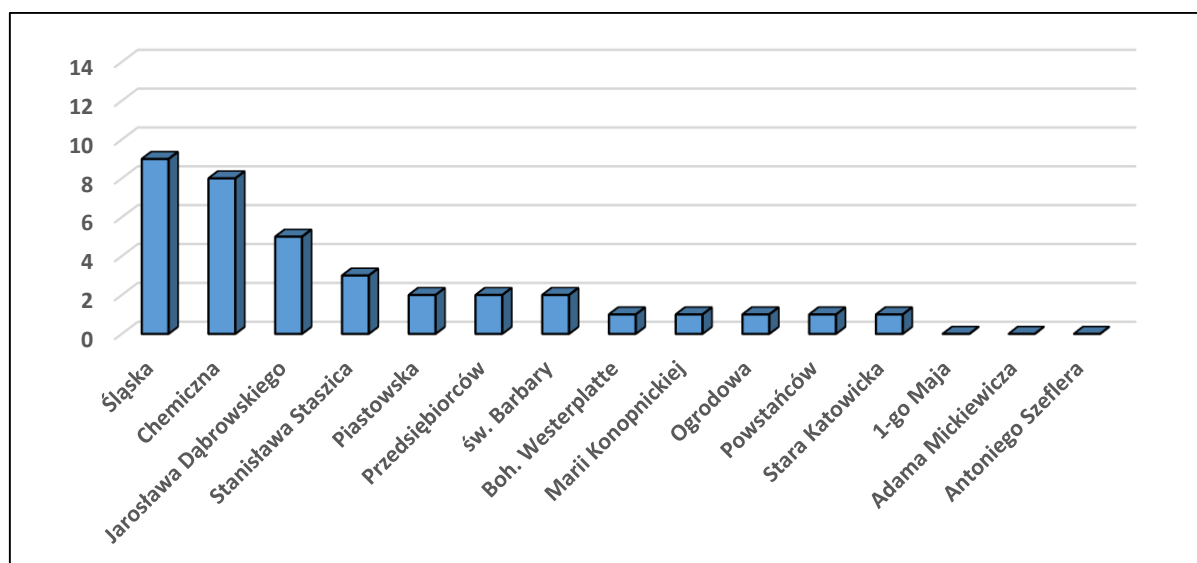
W kolejnym roku liczba analizowanych wykroczeń była już mniej zróżnicowana na obszarze rewitalizacji. Najwyższe wartości notowano nadal na ulicy Śląskiej (9 wykroczeń), ale również na ulicy Chemicznej (8 wykroczeń), Dąbrowskiego (5 wykroczeń) czy Staszica (3 wykroczenia). Na pozostałych ulicach wartości wskaźnika nie przekraczały 2 zgłoszeń (wykres 152).

Wykres 151 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 152 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2020

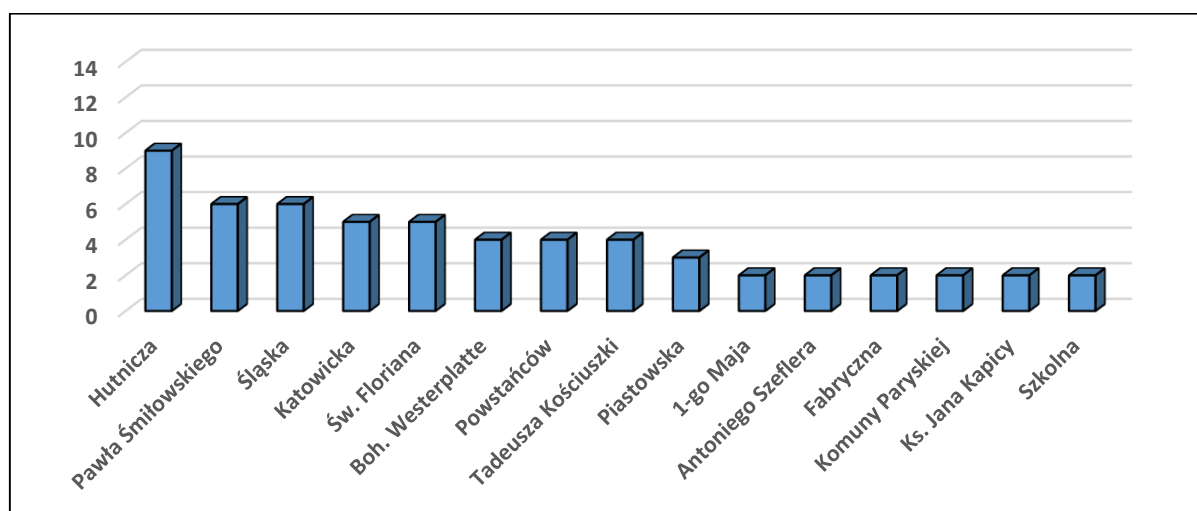
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W roku 2021 liczba rejestrowanych wykroczeń w zakresie palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji, podobnie jak w roku poprzednim, była mało zróżnicowana (wykres 153). Największą ilość wykroczeń zarejestrowano na ulicy Hutniczej – 9. Po 6 zgłoszeń odnotowano na ulicach: Śmiłowskiego i Śląskiej. Na ulicach Katowickiej i Floriana zarejestrowano po 5 wykroczeń z analizowanego rodzaju. Na kolejnych ulicach wartość wskaźnika nie przekraczała 4.

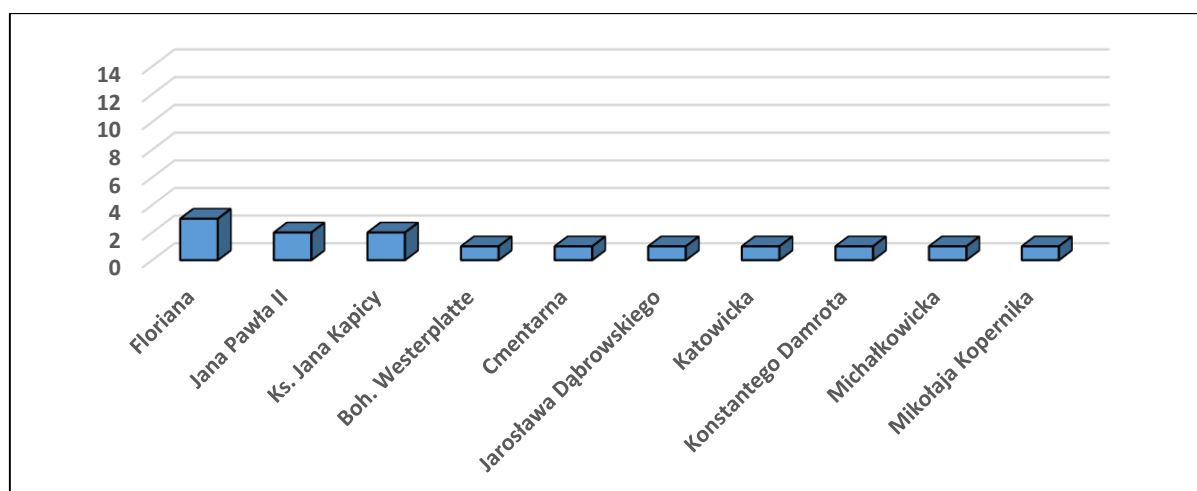
W ostatnim roku całkowita liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji wynosiła 16 (wykres 154). Najwyższą wartość zanotowano na ulicy Floriana – 3 wykroczenia. Na ulicach Jana Pawła II oraz Kapicy były to 2 wykroczenia. Po 1 wykroczeniu notowano na ulicach: Boh. Westerplatte, Cmentarnej, Dąbrowskiego, Katowickiej, Damrota, Michałkowskiej oraz Kopernika.

Wykres 153 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 154 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Ogrzewanie i niska emisja

Na przełomie lat 2021 i 2022 Wydział Ochrony Środowiska zbierał informacje dotyczące sposobów ogrzewania w budynkach znajdujących się na terenie miasta Siemianowice Śląskie w ramach Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji ogrzewają swoje mieszkania różnymi źródłami ciepła. Są to m.in.: kotły gazowe, kotły na paliwo stałe (automatyczne i ręczne), kotły olejowe, kolektory słoneczne, kominki/kozy/ogrzewacze, ogrzewanie elektryczne, piece kaflowe, pompy ciepła, trzony kuchenne lub też podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Największa liczba mieszkań na obszarze rewitalizacji korzysta z pieców kaflowych. Są to aż 3124 gospodarstwa domowe. Najwięcej z nich zlokalizowanych jest na ulicy Śląskiej i Powstańców – 234 i 203 gospodarstwa domowe (wykres 155). Duże wartości (117-165 gospodarstw domowych) odnotowano również na ulicach: Śmiłowskiego, Kołłątaja, Matejki, Sobieskiego, Mickiewicza, Miarki, Barbary oraz Komuny Paryskiej. Na pozostałych ulicach liczba gospodarstw domowych korzystających z pieców kaflowych nie przekroczyła 89. Znaczna część mieszkańców obszaru rewitalizacji jest podłączona do miejskiej sieci ciepłowniczej (wykres 156). Łącznie podłączone jest 1 456 gospodarstw domowych.

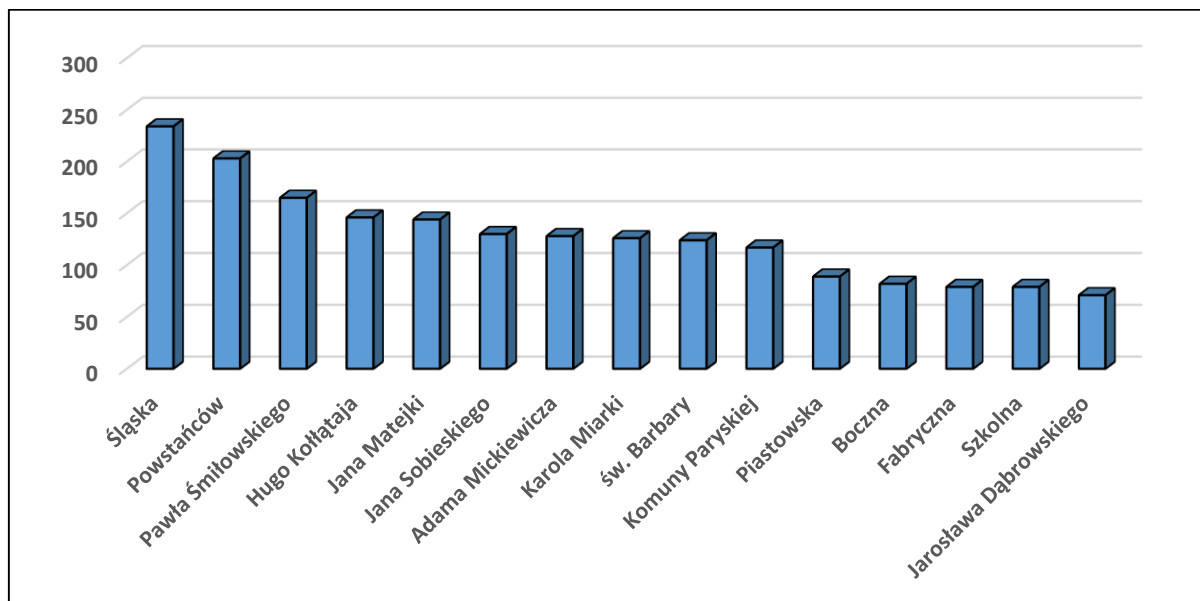
Trzecią najpopularniejszą formą ogrzewania na obszarze rewitalizacji jest ogrzewanie elektryczne. Korzysta z niego 1 365 gospodarstw domowych. Najwięcej z nich zlokalizowanych jest na ul. Boh. Westerplatte (113 gospodarstw) oraz na Śmiłowskiego – 96 gospodarstw. Ogrzewania tego używa również 88 gospodarstw z ulicy Komuny Paryskiej i 81 z ulicy Śląskiej. Dane te widoczne są na wykresie 157.

Według zebranych danych 996 gospodarstw domowych z obszaru rewitalizacji korzysta z ogrzewania w postaci kotła gazowego. Najwięcej z nich zanotowano na ulicy Śląskiej – 82, Powstańców – 78, Michałowickiej – 72 oraz Komuny Paryskiej – 71 (wykres 158).

Kolejną formą ogrzewania, z której korzysta 781 mieszkań zlokalizowanych na terenie objętym działaniami rewitalizacyjnymi jest tzw. trzon kuchenny. Używa się go w 72 gospodarstwach na ulicy Powstańców. Wykorzystywany jest również w gospodarstwach na ulicach Śmiłowskiego (64), Matejki (62), Komuny Paryskiej (61). Ujęcie graficzne widoczne jest na wykresie 159.

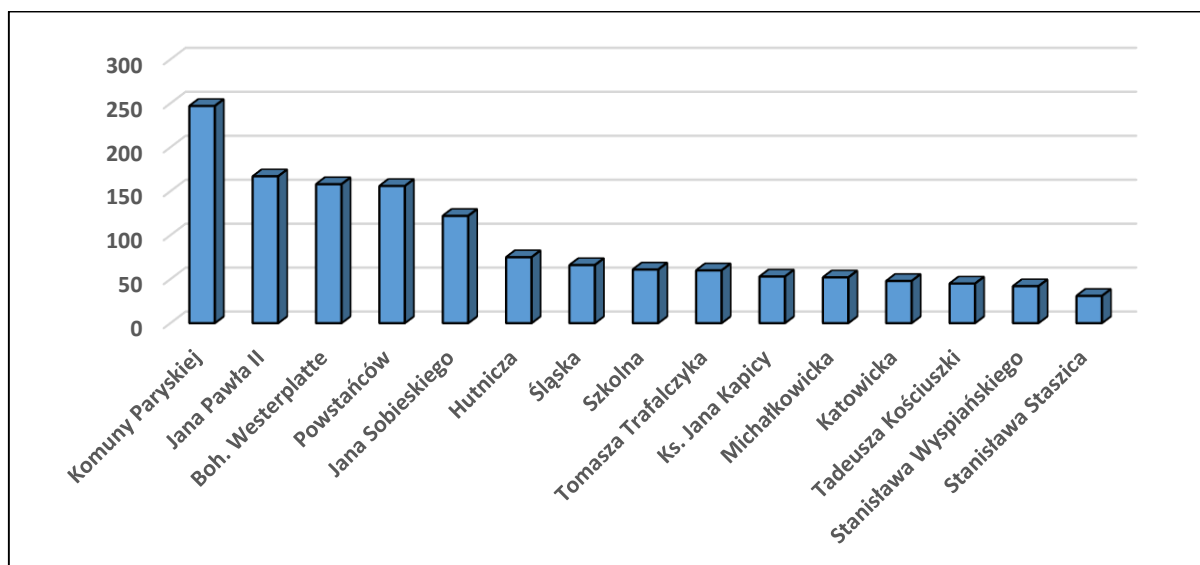
Na wykresie nr 160 ukazano rozkład ulic, na których mieszkańcy używają do ogrzewania mieszkań kominków/kóz lub ogrzewaczy. Na całym obszarze rewitalizacji rejestruje się 712 takich gospodarstw domowych, z czego ich największa liczba – 56 – zlokalizowana jest na ulicy Jagiellońskiej oraz Śląskiej (54).

Wykres 155 Liczba gospodarstw domowych używających pieców kaflowych na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku

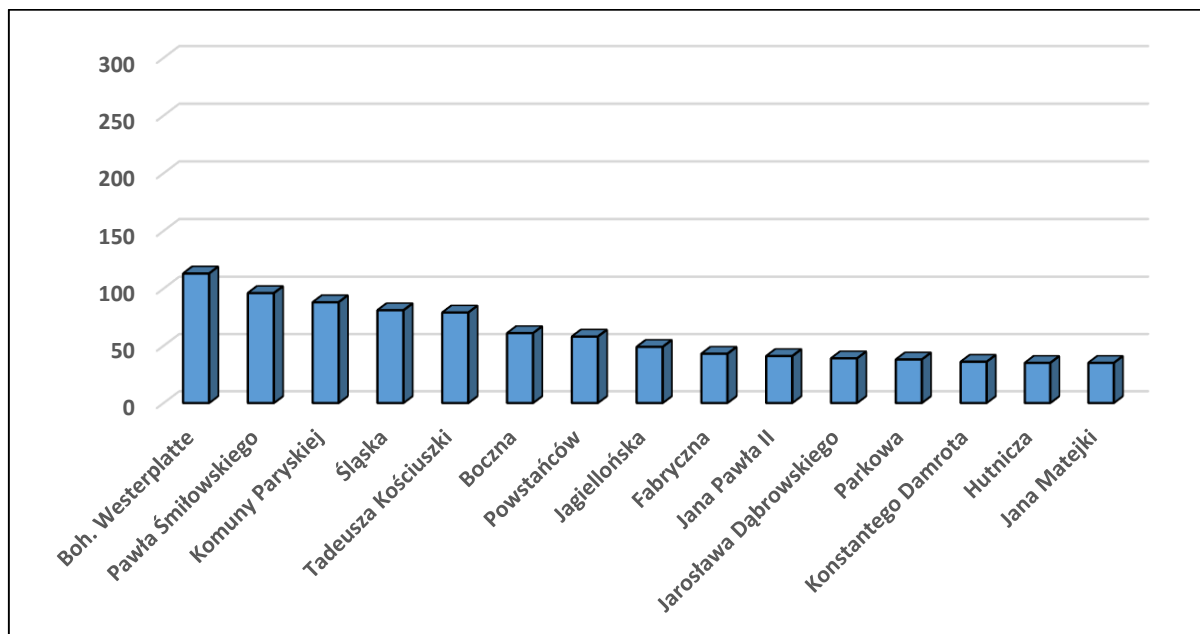
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 156 Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci ciepłowniczej na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku

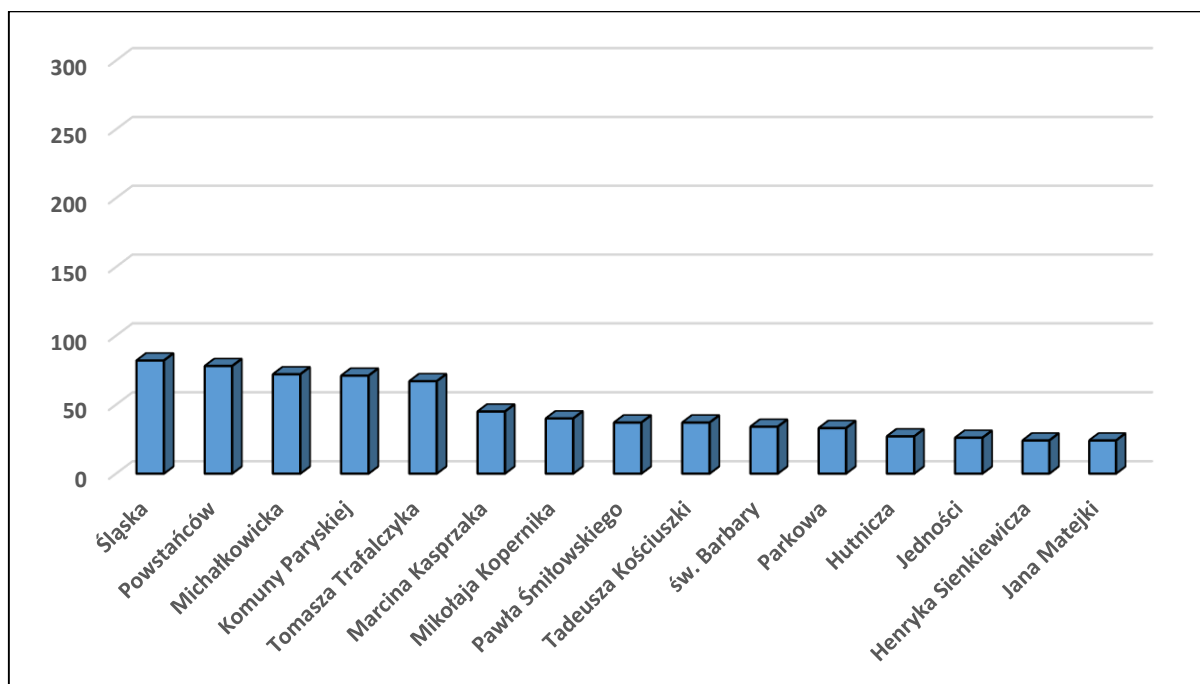
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 157 Liczba gospodarstw domowych używających ogrzewania elektrycznego na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku

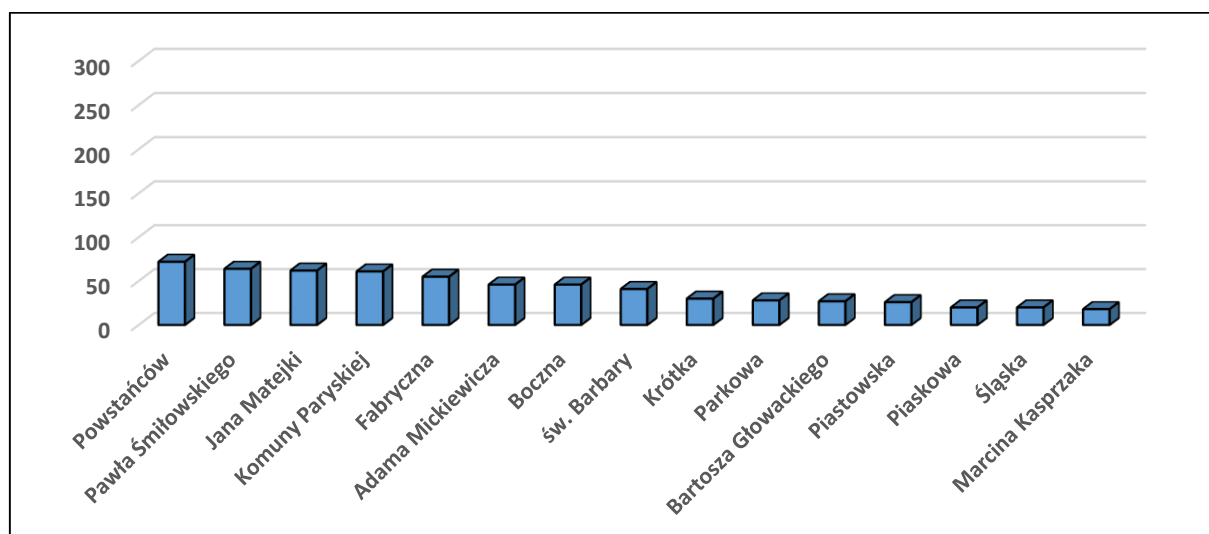
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 158 Liczba gospodarstw domowych używających kotłów gazowych na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku

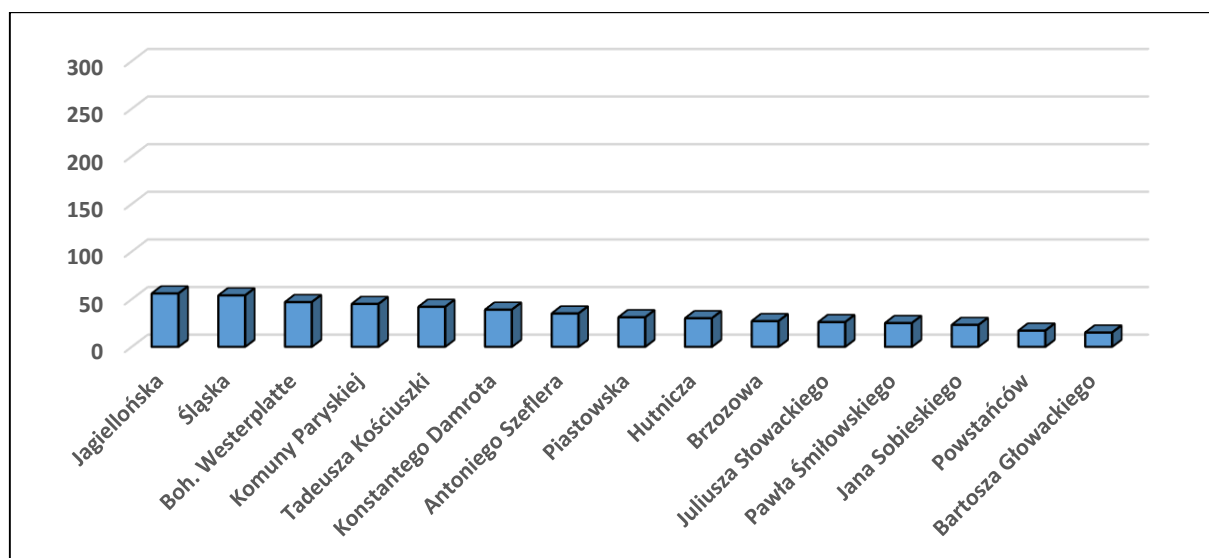
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 159 Liczba gospodarstw domowych używających trzonu kuchennego na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 160 Liczba gospodarstw domowych używających kominków/kozy/ogrzewaczy na obszarze rewitalizacji wg stanu na 30.06.2022 roku

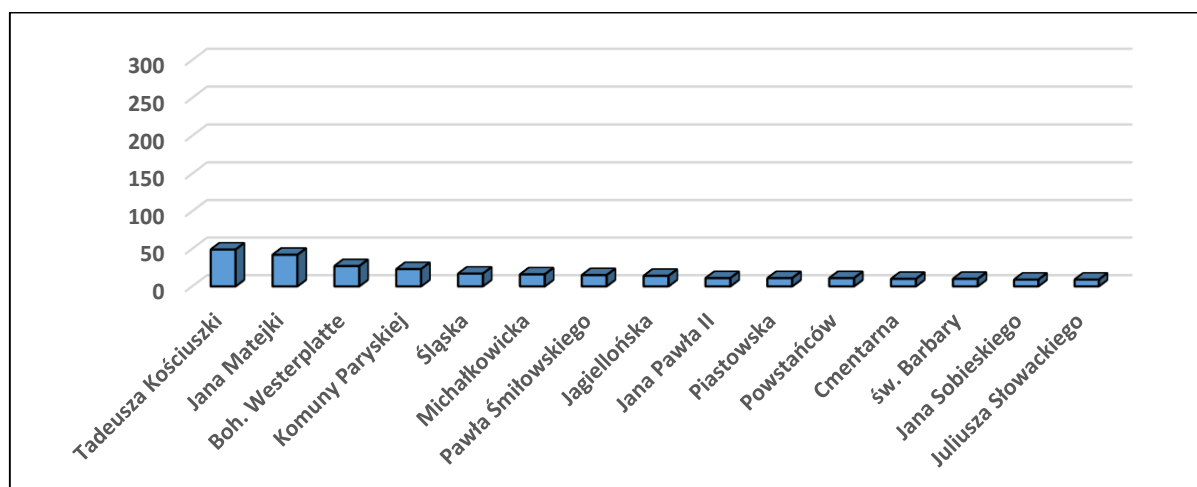
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na obszarze objętym rewitalizacją 369 gospodarstw domowych korzysta z ręcznych kotłów na paliwo stałe (wykres 161). Są one używane głównie na ulicy Kościuszki (49 gospodarstw domowych) oraz na ulicy Matejki (42 gospodarstwa). Mieszkańcy używają również automatycznych kotłów na paliwo stałe. Takowych jest na całym obszarze rewitalizacji 81, z czego 22 zlokalizowane na ulicy Boh. Westerplatte (wykres 162).

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji używają do ogrzewania mieszkań również kolektorów słonecznych. Na omawianym obszarze korzysta z nich 8 gospodarstw domowych (3 zlokalizowane na ulicy Sobieskiego). W 7 gospodarstwach domowych używa się pomp ciepła (po 2 na ulicach: Mickiewicza i Kościuszki).

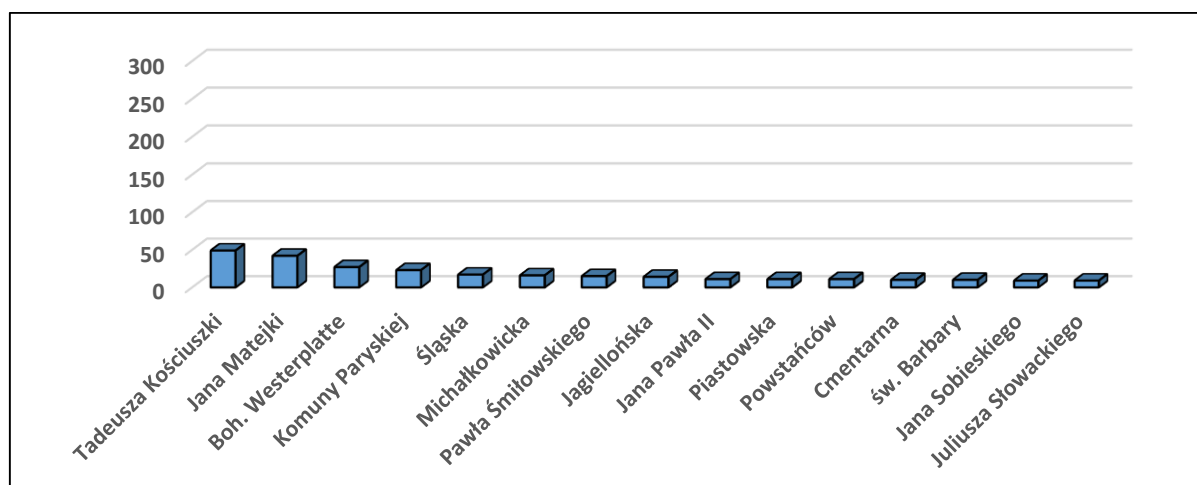
Ostatnią formą ogrzewania, używaną tylko w 3 gospodarstwach domowych jest kocioł olejowy.

Wykres 161 Liczba gospodarstw domowych używających ręcznych kotłów na paliwo stałe na obszarze rewitalizacji wg stanu na 30.06.2022 roku

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 162 Liczba gospodarstw domowych używających automatycznych kotłów na paliwo stałe na obszarze rewitalizacji wg stanu na 30.06.2022 roku

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W latach 2019-2022 w Siemianowicach Śląskich było 40 obiektów użyteczności publicznej. Praktycznie połowa z nich (18) zlokalizowana jest na obszarze rewitalizacji. Znajdują się one głównie przy ulicy Chopina (3 budynki), Jana Pawła II, Słowackiego, Michałkowickiej i Szkolnej – po 2 budynki, a na ulicach: 1-go Maja, Pszczelniczej, Matejki, Śniadeckiego, Katowickiej, Olimpijskiej, Wyspiańskiego – po 1 budynku.

W roku 2019 dokonano 3 modernizacji energetycznych budynków użyteczności publicznej w mieście, z tego 2 z obszaru rewitalizacji. W roku 2021 dokonano 5 termomodernizacji, z tego również 2 budynki znajdowały się na badanym obszarze. W pozostałych latach nie modernizowano energetycznie budynków z obszaru objętego rewitalizacją.

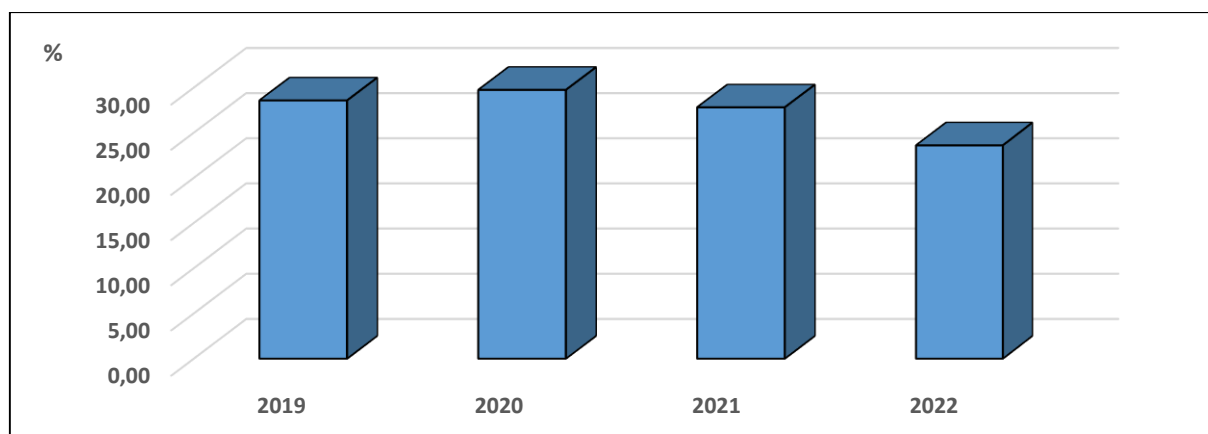
Sfera gospodarcza

Analizie poddano liczbę nowopowstałych działalności gospodarczych. W roku 2019 na terenie Siemianowic Śląskich powstało 238 nowych firm, z czego 1/4 to firmy założone przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Podobnie sytuacja kształtowała się w kolejnych latach. Rok 2020 to 195 nowopowstałych firm, 58 z nich powstało na obszarze objętym rewitalizacją. W kolejnym roku liczba nowych firm wzrosła do 205 na terenie miasta. Na obszarze rewitalizacji liczba ta jednak była mniejsza niż w roku 2020 i wynosiła 57 firm. W roku 2022 w Siemianowicach Śląskich otwarto 178 działalności, z czego 42 znajdowały się na obszarze objętym działaniami rewitalizacyjnymi.

Porównując dane z ostatnich trzech lat z danymi z 2014 roku, można zauważyć, że przedsiębiorczość nieznacznie wzrosła, ponieważ w 2014 roku na obszarze miasta otwarto łącznie 169 działalności gospodarczych, z czego tylko 35 to działalności zlokalizowane na obszarze objętym rewitalizacją. Najwięcej z nich zlokalizowane było przy głównych ulicach: Śląska oraz Jana Pawła II – po 4 działalności. Procentowo ilość działalności gospodarczych lokalizowanych przy głównych traktach jezdnych w obszarze centrum była podobna. Największy wzrost działalności odnotowano w 2018 roku, bowiem w Siemianowicach Śląskich swoją działalność rozpoczęło 264 przedsiębiorców, z czego 64 to przedsiębiorcy rejestrujący swoją działalność na obszarze rewitalizacji. Wówczas najwięcej działalności rozpoczętych zostało na ulicy Śląskiej – 8 firm, Michałkowickiej – 7 firm oraz na Poprzecznej – 6 działalności. Po tym okresie wartości systematycznie spadały, a pandemia i trudności w utrzymaniu wielu lokali gastronomicznych, hotelarskich czy usługowych spowodowały, że ulice Centrum miasta straszą pustymi witrynami i oficynami usługowymi. Konieczna jest zatem odpowiednia stymulacja rozwoju przedsiębiorczości poprzez szkolenie, wsparcie kreatywne, design thinking.

Wykres 163 pokazuje stosunek liczby nowopowstałych działalności na obszarze rewitalizacji do wszystkich nowych firm powstałych na terenie miasta. Wskaźnik ten był najwyższy w roku 2020 i wyniósł – 29,74%. W roku 2019 i 2021 oscylował wokół wartości 28%, aby w 2022 spaść do 23,60%.

Wykres 163 Procentowy udział nowopowstałych firm na obszarze rewitalizacji do nowopowstałych firm na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022

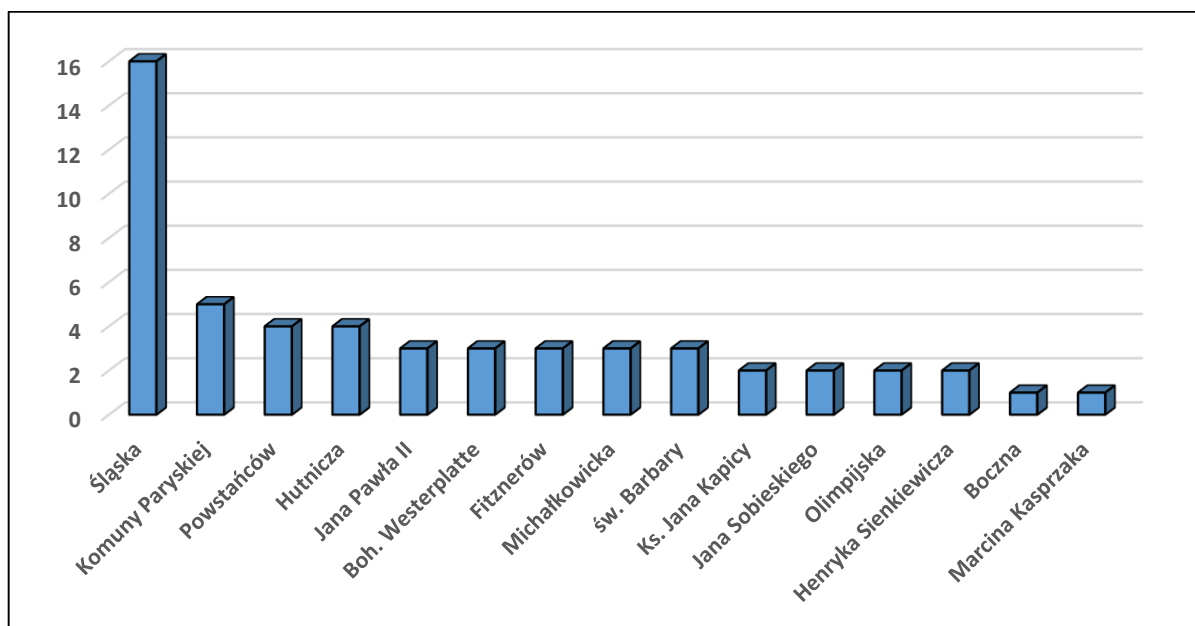

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wśród nowopowstałych działalności w roku 2019 najwięcej z nich zarejestrowano na ulicy Śląskiej – 16 działalności (wykres 164). Na kolejnych ulicach wartość wskaźnika osiągnęła wartości 5 i mniej. W kolejnym roku nadal najwyższa liczba nowych działalności rejestrowana była na ulicy Śląskiej. Było to w roku 2020 – 6 działalności. Na pozostałych ulicach wskaźnik również był równy 5 lub mniej (wykres 165). W roku 2021 liczba nowych działalności zarejestrowanych na ulicy Śląskiej ponownie była

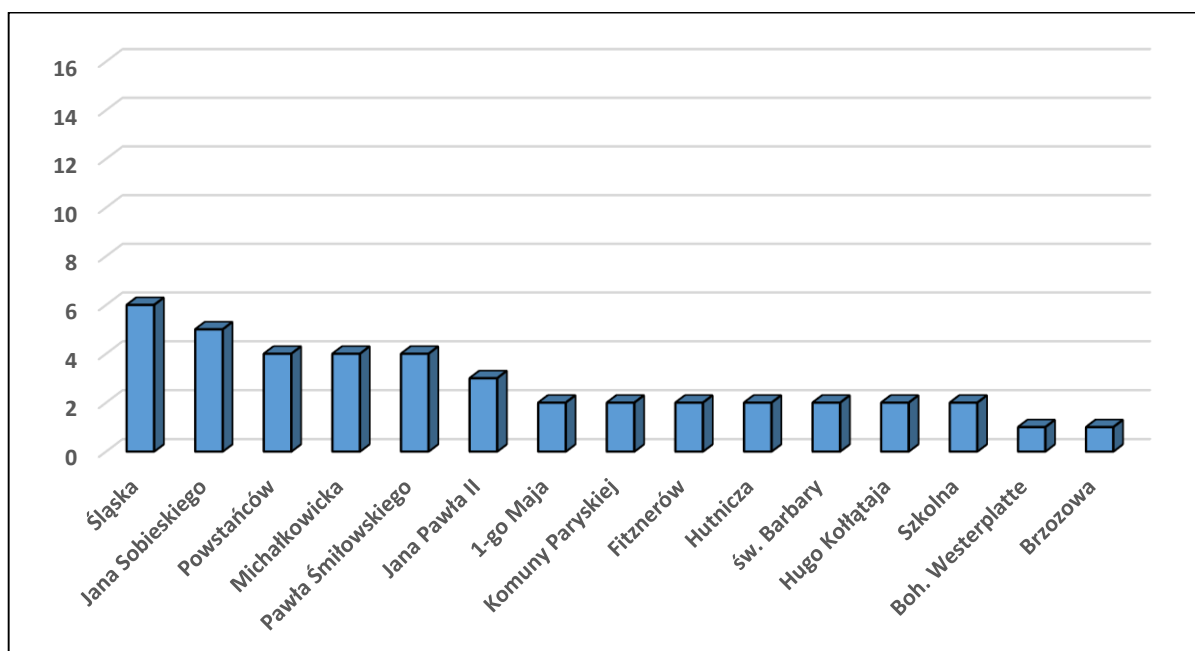
najwyższa i wynosiła już 11 działalności. Jak widać na wykresie 166 na drugim miejscu plasowała się ulica Powstańców z 7 nowymi działalnościami. Na pozostałych ulicach liczba nowych działalności wynosiła 4 i mniej. W ostatnim roku z badanego czasookresu na ulicy Śląskiej powstało 8 działalności (wykres 167). Na pozostałych ulicach liczba działalności również była równa 4 i mniej.

Wykres 164 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2019

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

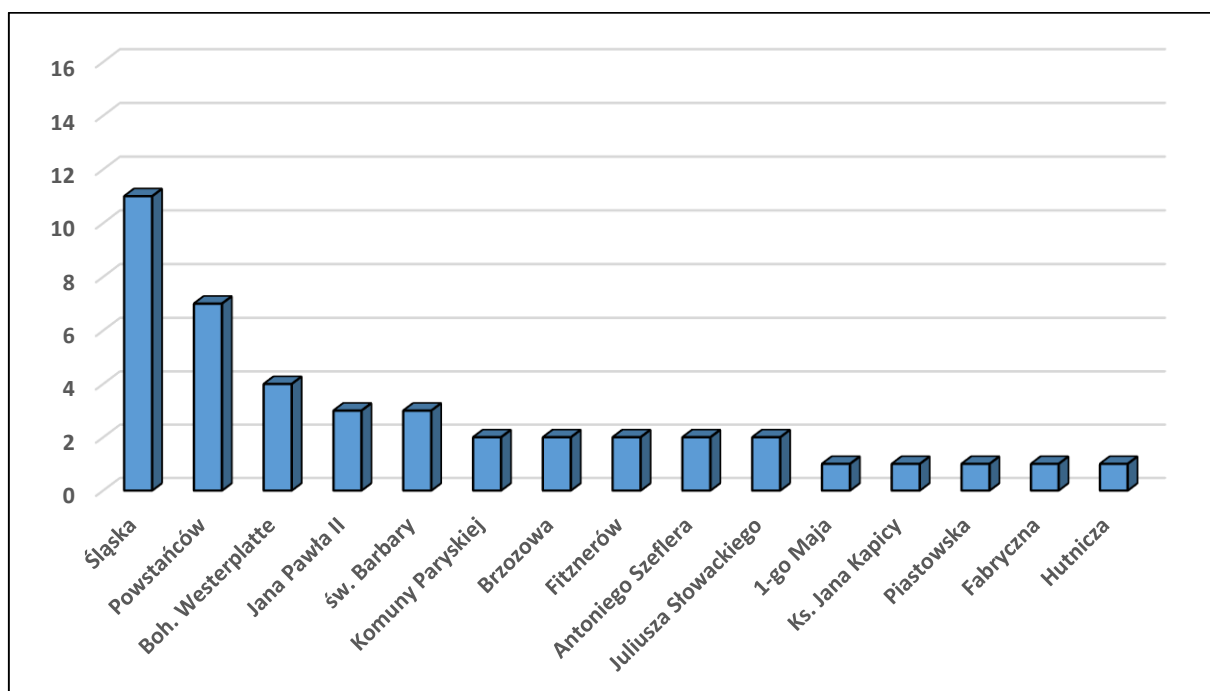
Wykres 165 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2020

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

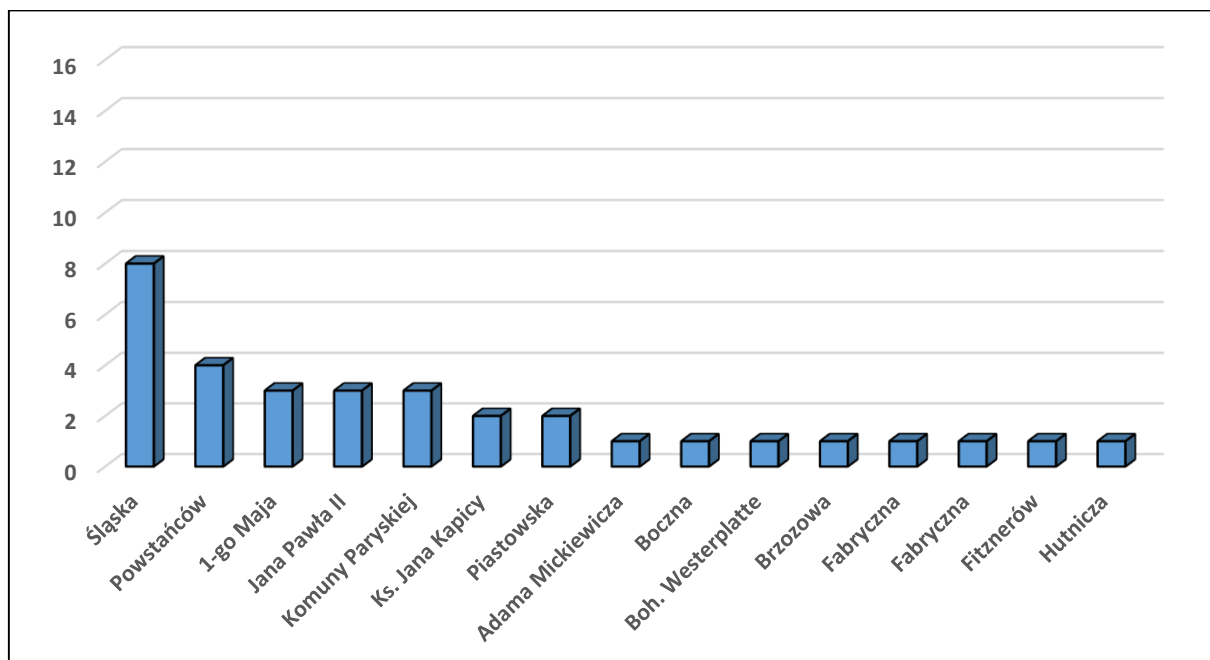

Wykres 166 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 167 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Obszar zdegradowany i rewitalizacji zawiera dwa tereny dedykowane wykorzystaniu gospodarczemu. Pierwszy z nich to ogromny teren Srokowca, gdzie zlokalizowanych jest kilkadziesiąt przedsiębiorstw. Drugi to teren po dawnej KWK Siemianowice w Michałkowicach, zlokalizowany za osiedlem Nowy Świat, graniczący aż po Urząd Miasta przy ul. Michałkowickiej.

O ile teren na Srokowcu w przeważającej części jest zurbanizowany, o tyle ten w Michałkowicach to teren gospodarczo niewykorzystany.

Równie ważną kwestią jest brak w mieście miejsca dedykowanego start-upom czy młodym, załóżkowym biznesom. Na terenie miasta nie powstał żaden inkubator przedsiębiorczości, ani nie funkcjonuje żadna instytucja otoczenia biznesu. Ogół działań dedykowanych przedsiębiorcom realizowany jest przez funkcjonujące w Urzędzie Miasta Biuro Obsługi Inwestora oraz Powiatowy Urząd Pracy.

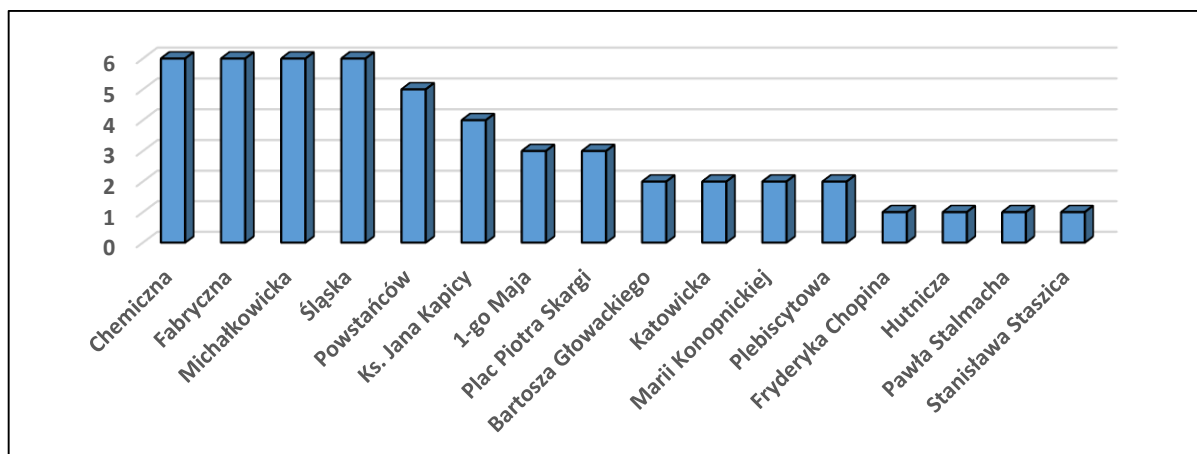
Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Komunikacja miejska

W badanym czasookresie liczba przystanków komunikacji miejskiej zlokalizowanych na terenie miasta wynosiła 136, w tym 51 przystanków zlokalizowanych było na obszarze rewitalizacji. Najwięcej przystanków (6) znajdowało się przy ulicach: Chemicznej, Fabrycznej, Michałkowskiej i Śląskiej. 5 przystanków zlokalizowano przy ulicy Powstańców, a 4 przy ulicy Kapicy. Na ulicach: 1-go Maja i Skargi odnotowano 3 przystanki. Po 2 przystanki zlokalizowane były przy ulicach: Głowackiego, Konopnickiej, Plebiscytowej, Katowickiej. Na pozostałych ulicach obszaru rewitalizacji zlokalizowano tylko po jednym przystanku autobusowym, zaś w dużej części obszaru brak jakichkolwiek przystanków wpływa negatywnie na skomunikowanie części tych obszarów z resztą miasta. Rozkład przystanków na ulicach obszaru rewitalizacji ukazuje wykres nr 168.

Stosunek liczby przystanków na obszarze rewitalizacji w stosunku do przystanków na obszarze całego miasta w całym badanym okresie wynosił 37,5%.

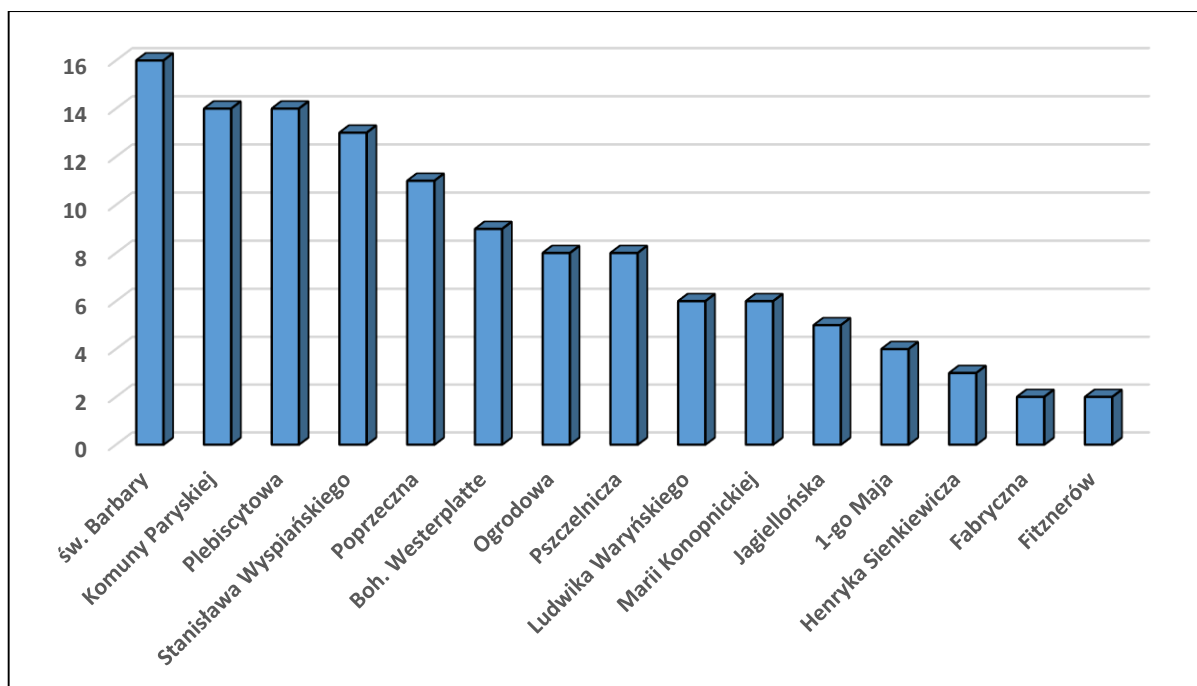
Wykres 168 Rozkład liczby przystanków na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Miasto Siemianowice Śląskie w roku 2022 obsługiwane było przez 28 linii autobusowych (w tym 26 linii gminnych i 2 linie metropolitalne) oraz 2 linie tramwajowe (w latach 2019-2020 było to 28 linii autobusowych i 2 linie tramwajowe). Rozkład wybranych ulic obszaru rewitalizacji objętych liniami autobusowymi przedstawia wykres 169. Najwięcej linii autobusowych przejeżdża przez centrum miasta – 16 linii autobusowych (ulica Barbary), 14 linii autobusowych (ulice Komuny Paryskiej i Plebiscytowa), 13 linii autobusowych (ulica Wyspiańskiego) i 11 linii autobusowych (ulica Poprzeczna).

Wykres 169 Rozkład linii autobusowych obsługujących ulice obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022

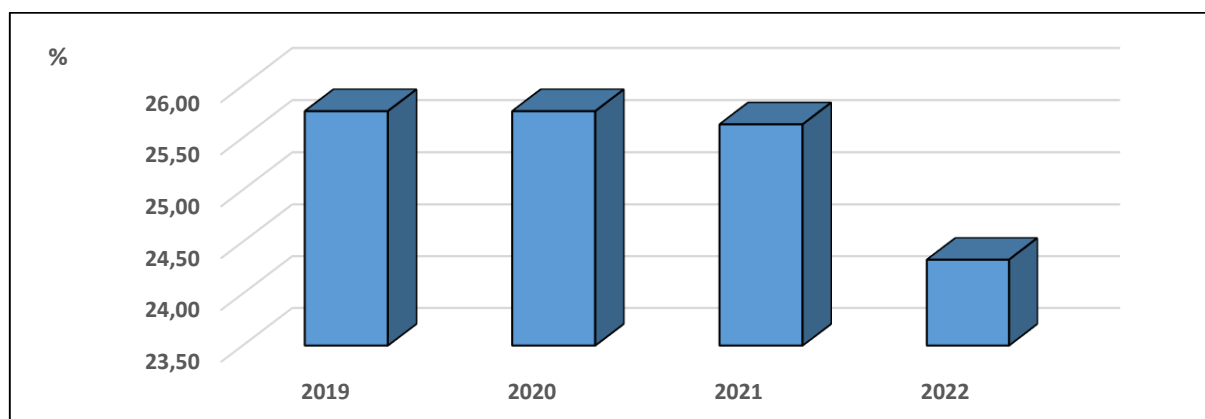
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W latach 2019-2022 na terenie miasta Siemianowice Śląskie wybudowano łącznie 2,48 km nowych dróg, jednak żadna z nich nie była zlokalizowana na obszarze rewitalizacji.

Jednocześnie na terenie miasta w latach 2019-2022 przeznaczono do remontu łącznie 171,72 kilometrów dróg (2019 i 2020 – 44,71 km, 2021 – 42,5 km i 2022 – 39,8 km). Z tego 43,61 kilometra to drogi wymagające remontu, a znajdujące się na obszarze rewitalizacji. W roku 2019 i 2020 do remontu przeznaczono 11,52 km dróg z obszaru badanego. W roku 2021 było to 10,89 kilometrów dróg, a w roku 2022 – 9,68 km. Na wykresie nr 170 pokazano rozkład wskaźnika dotyczącego procentowego udziału dróg do remontu znajdujących się na obszarze rewitalizacji do wszystkich dróg miejskich przeznaczonych do remontu w badanym czasookresie. Wskaźnik ten w latach 2019-2021 wynosił 25,6%, zaś w roku 2022 odnotowano spadek do 24%.

Kluczowym zapotrzebowaniem wskazywanym przez przedsiębiorców oraz mieszkańców jest wschodnia obwodnica miasta, czyli budowa Drogowej Trasy Średnicowej Północ, łączącej ulicę Stęślickiego w Katowicach docelowo z Portem Lotniczym Katowice – Pyrzowice. Planowana droga w części będzie przebiegała przez obszar wskazany do rewitalizacji.

Wykres 170 Odsetek dróg przeznaczonych do remontu z obszaru rewitalizacji do ogółu dróg przeznaczonych do remontu w mieście w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na terenie miasta Siemianowice Śląskie znajduje się około 38 km tras rowerowych obejmujących ciągi rowerowe oraz pieszo-rowerowe z wykorzystaniem istniejących ciągów przeznaczonych do ruchu pieszych. Miejskie trasy rowerowe zostały podzielone na odcinki oznaczone następującymi kolorami: czerwony, czarny, błękitny, niebieski, pomarańczowy i zielony. Podział ten uwzględnia położenie danego szlaku rowerowego na terenie miasta i możliwość jego identyfikacji w przestrzeni.

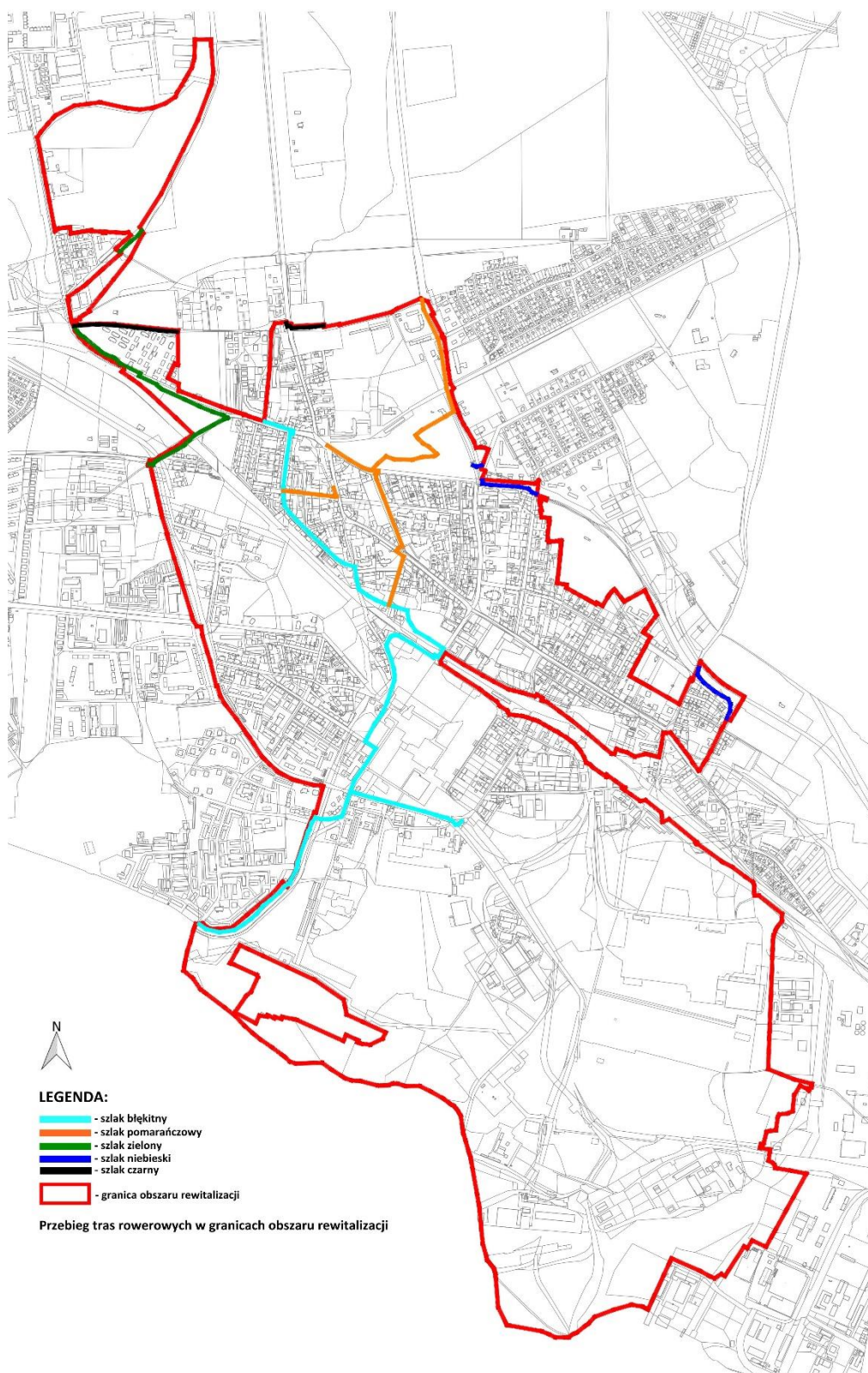
Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zlokalizowane są następujące trasy:

- 1) szlak błękitny (niemalże w całości), rozpoczynający się przy ulicy Katowickiej na wysokości osiedla Juliana Tuwima przy ulicy Zielonej/Grabowej, przebiegający następnie wzdłuż ulicy Starej Katowickiej, Henryka Sienkiewicza, przez Park Hutnik oraz ulicę Jarosława Dąbrowskiego, kończąc trasę na wysokości skrzyżowania ulicy Michałkowickiej z ulicą Bohaterów Westerplatte. Nadmienić należy, że szlak rozpoczyna się poza obszarem rewitalizacji, tj. od zintegrowanego centrum przesiadkowego przy ul. Telewizyjnej (na granicy Lasku Bytkowskiego);
- 2) szlak pomarańczowy (w części), którego początkiem jest ulica Zygmunta Krasińskiego, ścieżki w Parku Miejskim oraz ulica Fryderyka Chopina do skrzyżowania z ulicą Dworską. Dalej, poza obszarem szlak przebiega Aleją Spacerową do zintegrowanego centrum przesiadkowego oraz zakręca na zachód wzdłuż nieczynnego torowiska kolejowego i łączy się z ulicą Zwycięstwa, by od strony południowej zakończyć bieg na wysokości skrzyżowania ulic Zwycięstwa i Dworskiej;
- 3) szlak zielony (w części), rozpoczyna się od skrzyżowania ulicy Bohaterów Westerplatte z ulicą Kopalnianą/Olimpijską i przebiega wzdłuż ulicy Michałkowickiej do skrzyżowania z ulicami Samorządowców i Przedsiębiorców. Poza granicami obszaru rewitalizacji szlak bierze swój początek od zintegrowanego centrum przesiadkowego przy ul. Telewizyjnej (na granicy Lasku Bytkowskiego) i przebiega przez Lasek Bytkowski. Pozostała część szlaku znajduje się wzdłuż ulicy Przedsiębiorców i kończy swój bieg przy ulicy Zwycięstwa;
- 4) szlak niebieski i czarny (w części) w granicach obszaru rewitalizacji obejmuje jedynie trasy wzdłuż ulicy Dworskiej oraz Piaskowej i PCK.

Pozostałe szlaki, jak i części wymienionych szlaków będących poza obszarem rewitalizacji pozostają w połączeniu z trasami położonymi w obszarze i funkcjonują jako spójny miejski układ tras rowerowych.

Poniżej znajduje się mapa przedstawiająca przebieg tras rowerowych w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Grafika nie uwzględnia dalszego przebiegu szlaków poza granicami oraz tras całkowicie występujących poza obszarem rewitalizacji.

Mapa 2 Przebieg tras rowerowych w granicach OR

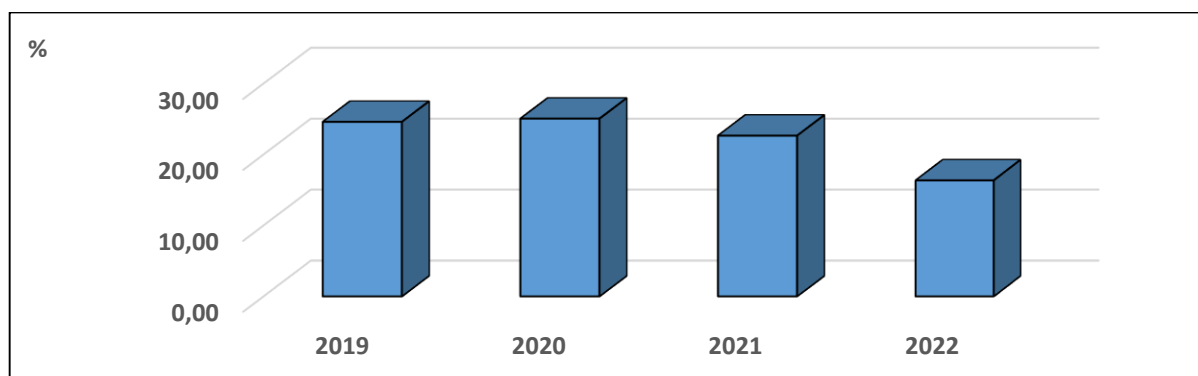
źródło: opracowanie własne

Dostępność do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3

Na obszarze rewitalizacji w latach 2019-2022 znajdowały się dwa żłobki (komercyjne) – 1-go Maja (80 dzieci) i Pułaskiego (29 dzieci). Liczba miejsc w żłobkach zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji w stosunku do sumy wszystkich miejsc w żłobkach na terenie miasta pokazana jest na wykresie nr 171. W roku 2019 miejsca w żłobkach na obszarze rewitalizacji stanowiły 24,6% ogółu miejsc żłobkowych w mieście. W roku 2020 było to już 25,06%, po czym w roku 2021 nastąpił spadek do 22,66% i do 16,36% w roku 2022.

Wykres 171 Stosunek miejsc w żłobkach na obszarze rewitalizacji do wszystkich miejsc w żłobkach w mieście

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Liczba miejsc w żłobkach prywatnych znajdujących się na obszarze rewitalizacji jak i na terenie miasta na ten moment zaspokaja potrzeby w kwestii miejsc opieki dla dzieci do 3 roku życia. Jednak ze względu na fakt, że są to placówki prywatne koszty opieki nad dzieckiem są znacznie wyższe niż w żłobku miejskim, który na terenie miasta jest tylko 1 i to stosunkowo daleko od obszaru rewitalizacji. Ponadto w żłobku miejskim corocznie notuje się znaczne braki w liczbie miejsc opieki dla dzieci do lat 3. Na listach rezerwowych na dany rok szkolny znajduje się każdorazowo ponad 50 dzieci, dla których brak jest miejsca w publicznej placówce.

Obiekty rekreacyjne i mieszkalne

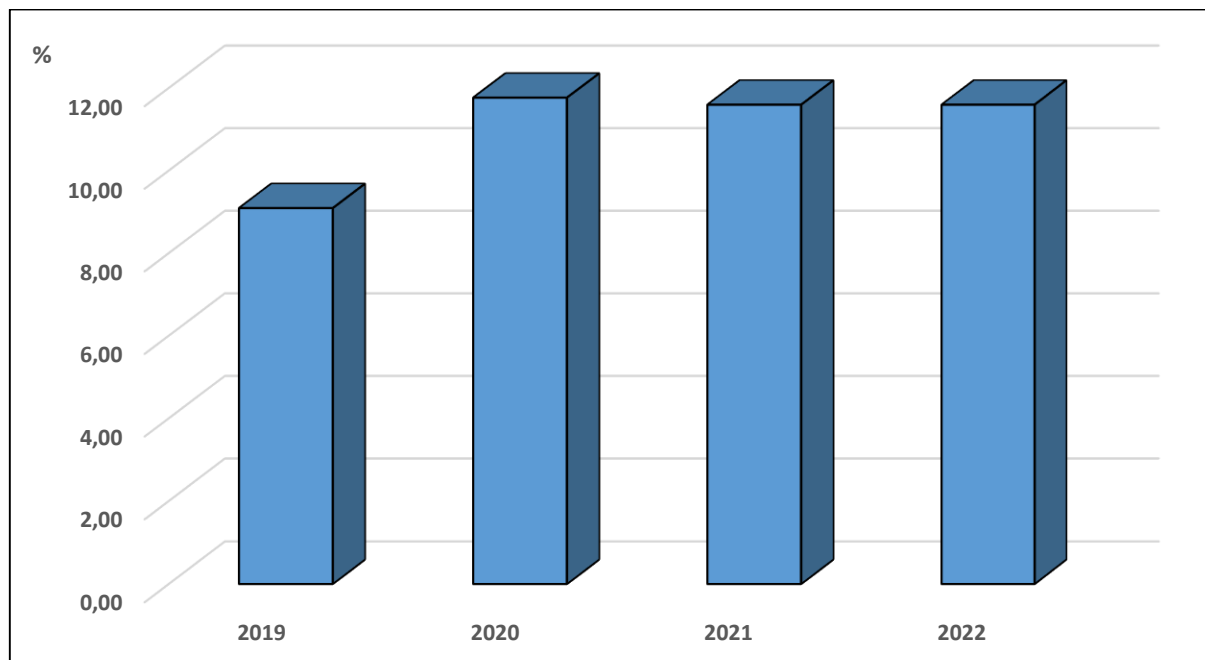
Na obszarze rewitalizacji znajdowało się w 2019 roku 6 obiektów i terenów rekreacyjnych (66 na obszarze całego miasta). Zlokalizowane były przy ulicach: Mickiewicza, Szefflera, Bocznej, Deji, Kołłątaja i Szkolnej. W roku 2020 liczba obiektów i terenów rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji wzrosła do 8 (68 na obszarze całego miasta w roku 2020 i po 69 w latach 2021 i 2022). Pojawiły się dwa nowe obiekty przy ulicach Matejki i Staszica.

Procentowy rozkład terenów i obiektów rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji w stosunku do wszystkich obiektów i terenów rekreacyjnych na terenie miasta Siemianowice Śląskie przedstawia wykres numer 172. W roku 2019 obiekty i tereny rekreacyjne na omawianym obszarze stanowiły 9% wszystkich obiektów rekreacyjnych miasta. W pozostałych analizowanych latach stanowiły one niecałe 12% tego typu obiektów miejskich.

W roku 2019 na terenie miasta Siemianowice Śląskie zmodernizowano 6 obiektów rekreacyjnych, z tego 2 znajdowały się na obszarze rewitalizacji (ulice: Fitznerów i Chopina). W roku kolejnym dokonano modernizacji 5 obiektów rekreacyjnych, z tego tylko 1 znajdował się na obszarze rewitalizacji (obiekt zlokalizowany przy ulicy Michałkowickiej). Rok 2021 to modernizacja 3 obiektów – 2 z nich zlokalizowane były na obszarze rewitalizacji – przy ulicy Matejki oraz Boh. Westerplatte. W ostatnim

badanym roku dokonano tylko 1 modernizacji obszaru rekreacyjnego na terenie miasta, nie znajdował się on jednak na obszarze rewitalizacji.

Wykres 172 Stosunek liczby obiektów i terenów rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji do wszystkich obiektów i terenów rekreacyjnych w mieście

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

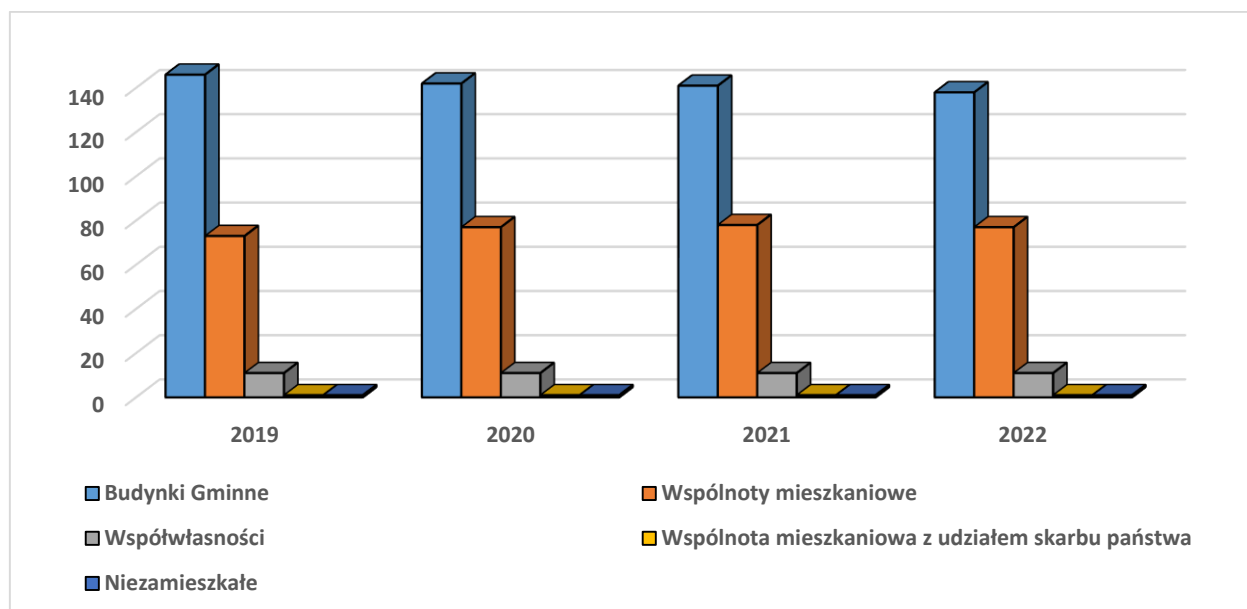
Powierzchnia parków, skwerów, zieleńców oraz miejsc aktywnego wypoczynku od 2019 roku w mieście Siemianowice Śląskie nie zmienia się i wynosi 134,9 ha. Na podstawie pozyskanych informacji należy stwierdzić, iż na obszarze rewitalizacji są dwa parki: Park Miejski, który od ulicy Parkowej poprzez Chopina, ulicę Śląską oraz Dworską liczy 24,39 ha oraz Park Hutnik o powierzchni 2,02 ha. Powierzchnia parków wraz z granicami wpisana jest do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na obszarze Parku Miejskiego wraz z pasami przydrożnymi znajduje się 114 ławek, które pozwalają na odpoczynek blisko przyrody, wyciszenie, ukojenie zmysłów oraz relaks. Zaś Park Hutnik wraz z ulicą Fitznerów liczy 35 ławek. Rynek w centrum miasta od ulicy Jana Pawła II do ulicy Krasińskiego ma w swoim zasobie aż 92 ławki, zaś na skwerze Laury od ulicy Waryńskiego przez Plac Skargi do ulicy Sobieskiego jest 41 ławek i 10 leżaków.

Znaczna większość budynków mieszkalnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji to obiekty należące do miejskiego zasobu. W roku 2019 aż 146 z 232 budynków zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji było własnością gminy. W kolejnych latach stosunek budynków gminnych do wszystkich budynków zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji kształtował się następująco: rok 2020 – 142 budynki gminne/232 budynki ogółem; rok 2021 – 141 budynków gminnych/232 budynki ogółem; rok 2022 – 138 budynków gminnych/228 budynków. Wykres nr 173 pokazuje liczbę budynków zarządzanych przez gminę w poszczególnych latach. Pozostałe budynki z obszaru rewitalizacji należały do wspólnot mieszkaniowych, były współwłasnością gminy lub w zarządzie wspólnot mieszkaniowych z udziałem Skarbu Państwa (1 budynek zlokalizowany przy ulicy Fitznerów). Wśród budynków we wszystkich badanych latach znajdował się też 1 budynek niezamieszkały (ul. Szkolna) przeznaczony do rozbiórki.

Liczba budynków wspólnot mieszkaniowych kształtowała się w omawianych latach następująco: 73 w roku 2019, 77 w roku 2020, 78 w roku 2021 i 77 w roku 2022.

Budynków będących we współwłasności gminy na obszarze rewitalizacji w całym badanym okresie było 11.

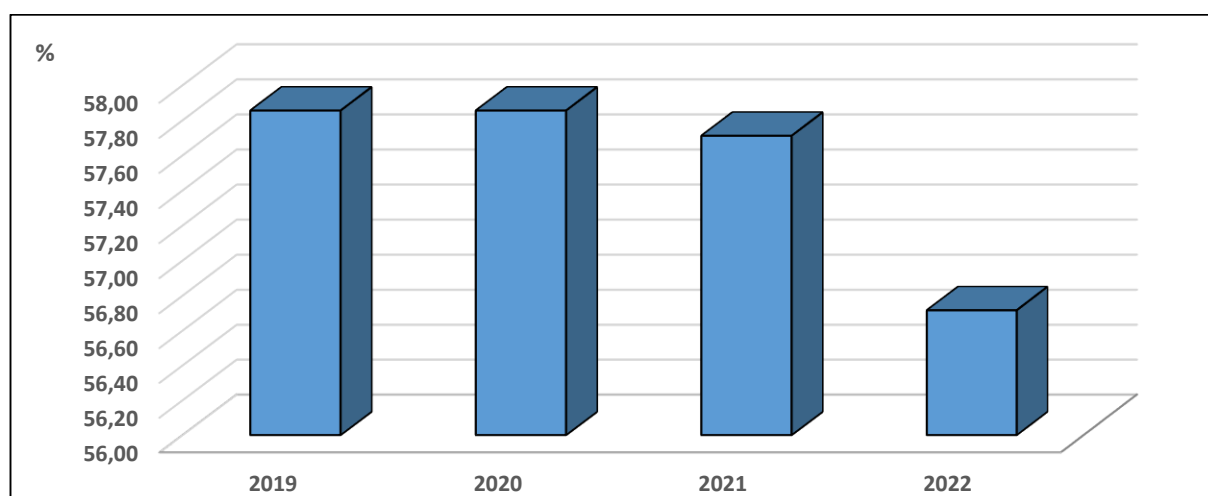
Wykres 173 Podział budynków na obszarze rewitalizacji w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Procentowy udział budynków gminnych na terenie obszaru rewitalizacji w stosunku do budynków gminnych na terenie całych Siemianowic Śląskich obrazuje wykres nr 174. We wszystkich badanych latach budynki gminne na obszarze rewitalizacji stanowiły niecałe 58% wszystkich budynków należących do zasobu miejskiego na terenie Siemianowic Śląskich. Niewielki spadek (o 1 punkt procentowy) zanotowano w roku 2022.

Wykres 174 Stosunek liczby budynków gminnych na obszarze rewitalizacji do wszystkich budynków gminnych w mieście

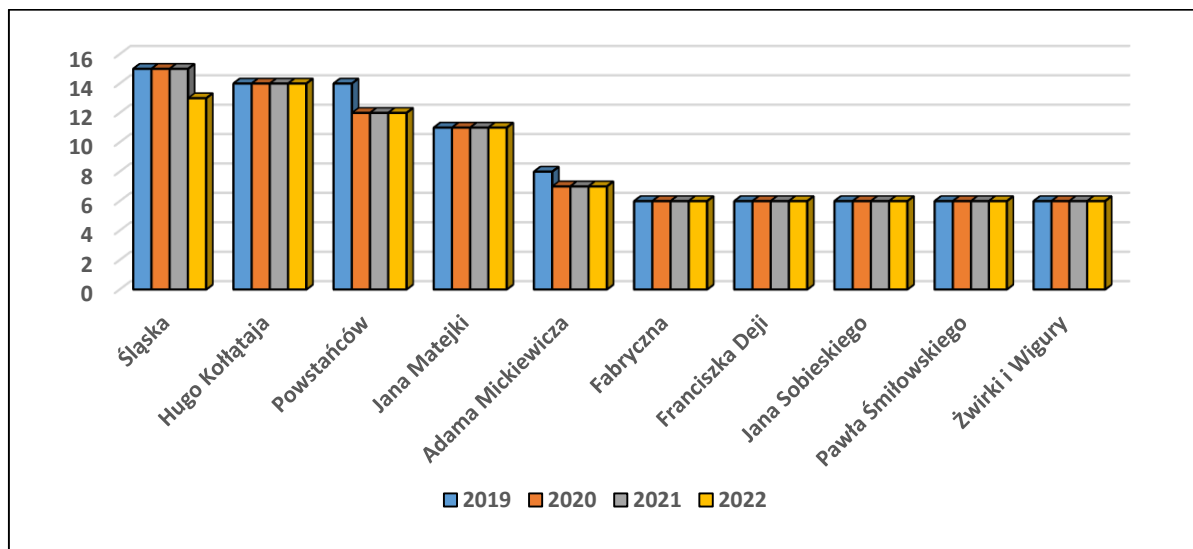

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Najwięcej budynków mieszkalnych będących w zasobach gminnych znajdowało się na ulicy Śląskiej – 15 budynków w latach 2019-2021 i 13 w roku 2022 (wykres 175). Podobnie było na ulicach Kołłątaja i Powstańców – 14 budynków (w przypadku ulicy Powstańców liczba ta zmalała do 12 w roku 2020). Na ulicy Matejki liczba mieszkalnych budynków gminnych w całym czasookresie wynosiła 11. Na pozostałych ulicach liczba budynków tego typu nie przekraczała 8.

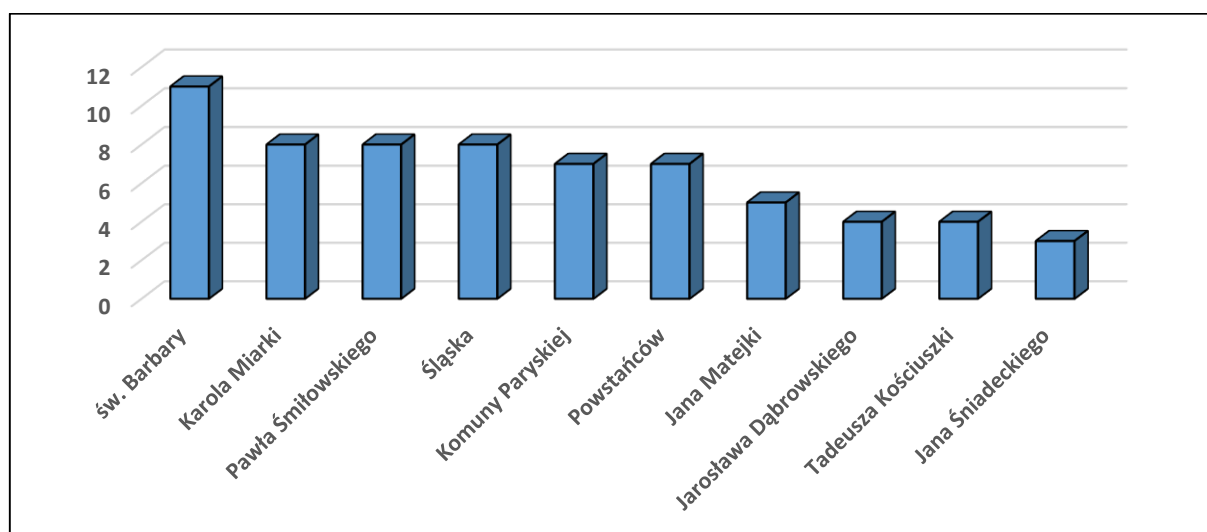
Wykres 175 Liczba budynków mieszkalnych gminnych na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Na terenie miasta Siemianowice Śląskie aż 116 budynków znajduje się pod przymusowym zarządem. Z tego aż 103 zlokalizowanych jest na obszarze rewitalizacji, co stanowi 89% wszystkich tych budynków. Najwięcej, bo aż 11 budynków w przymusowym zarządzie znajduje się na ulicy Barbary. 8 budynków tego typu znajduje się przy ulicach: Miarki, Śląskiej i Śmiłowskiego. Na ulicach Komuny Paryskiej i Powstańców zlokalizowanych jest po 7 budynków w przymusowym zarządzie (wykres 176). Sytuacja ta dotyczy wszystkich lat z badanego okresu.

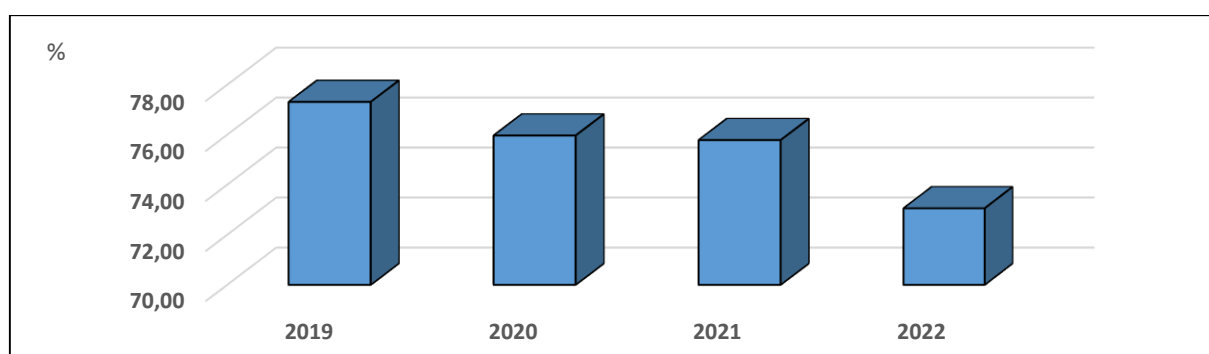
Wykres 176 Liczba budynków mieszkalnych będących pod przymusowym zarządem na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Istotnym wskaźnikiem dotyczącym kondycji zarówno miasta, jak i samego obszaru rewitalizacji jest kwestia zadłużenia budynków gminnych. Na terenie Siemianowic Śląskich zadłużonych jest aktualnie 412 budynków. Wartość ta na przestrzeni badanych lat ulegała zmianie i wynosiła 410 w roku 2019, 412 w roku 2020, aby dojść do 413 w roku 2021. Z tego w roku 2019 – 317 zadłużonych budynków zlokalizowanych było na obszarze rewitalizacji. W 2022 roku liczba zadłużonych budynków gminnych z obszaru objętego rewitalizacją wynosiła 301. Wykres nr 177 pokazuje wskaźnik liczby zadłużonych budynków gminnych na obszarze rewitalizacji do wszystkich zadłużonych budynków gminnych w mieście w latach 2019-2022. Pozytywnym aspektem jest fakt, że wskaźnik ten w omawianych latach maleje. W roku 2019 wynosił on 77%, a od 2020 do 2022 wynosi odpowiednio 75,97%, 75,79% i 73,06%.

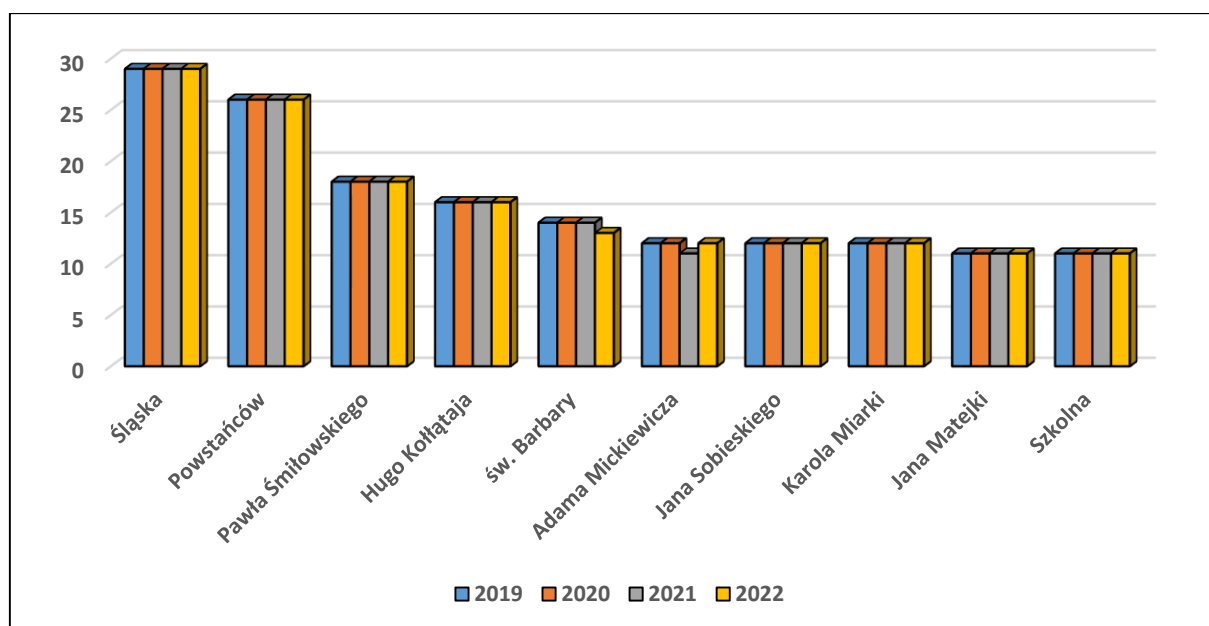
Wykres 177 Stosunek liczby zadłużonych budynków gminnych na obszarze rewitalizacji do zadłużonych budynków gminnych na terenie miasta w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Najwięcej zadłużonych budynków gminnych we wszystkich badanych latach zlokalizowanych było przy ulicy Śląskiej – aż 29 budynków. 26 zadłużonych budynków jest przy ulicy Powstańców, zaś od 10 do 18 zadłużonych budynków znajduje się przy ulicach: Fabrycznej, Szkolnej, Matejki, Miarki, Sobieskiego, Mickiewicza, Barbary, Kołłątaja i Śmiłowskiego (wykres 178).

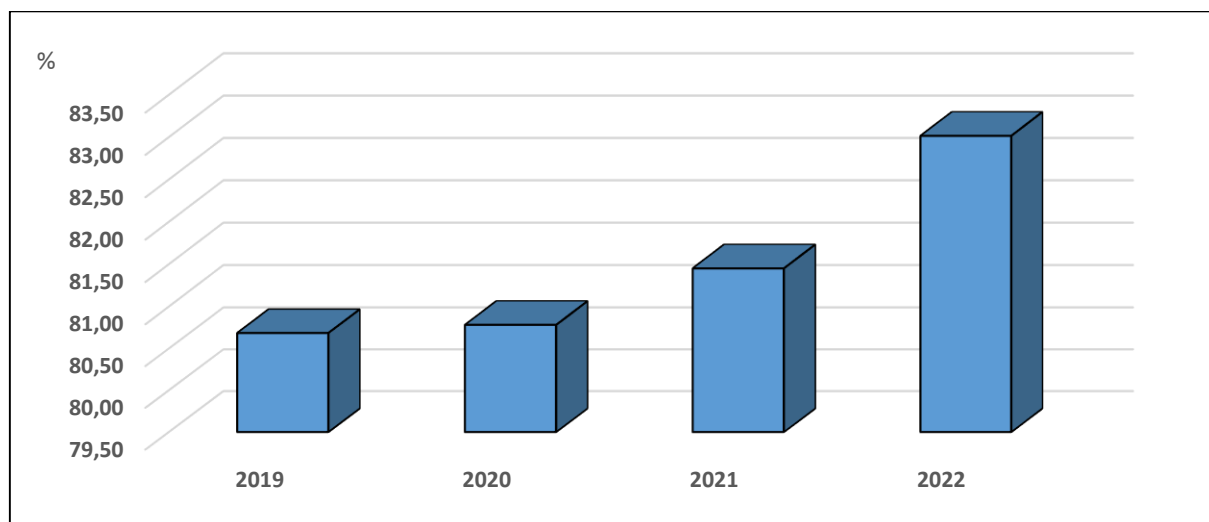
Wykres 178 Liczba zadłużonych budynków na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

W kwestii zadłużenia jako ostatnia analizowana była kwestia wysokości zadłużenia w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji. Ogólna wartość zadłużenia na obszarze miasta wynosiła w badanym czasookresie od 53 612 388,12 zł w roku 2019 do 64 168 714,70 zł w roku 2022. Z tego zadłużenie budynków komunalnych znajdujących się na rewitalizowanym obszarze obejmowało około 80% całości zadłużenia z obszaru miasta (od 80,69% w roku 2019 do 83,01% w roku 2022). Dane te widoczne są na wykresie nr 179.

Wykres 179 Procentowy udział zadłużenia w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji do zadłużenia w zasobie komunalnym na terenie całego miasta w latach 2019-2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

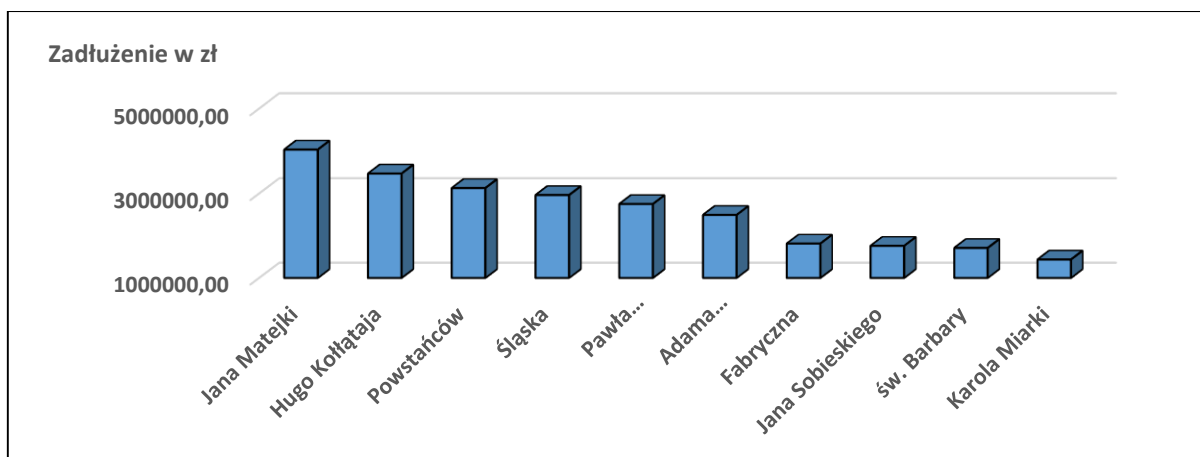
W badanym czasookresie przeanalizowano wysokość zadłużenia na konkretnych ulicach obszaru rewitalizacji. W roku 2019 najbardziej zadłużony był zasób komunalny z ulicy Matejki. Było to zadłużenie wielkości niewiele ponad 4 mln złotych (wykres 180). W granicach 3,5 mln złotych notowano zadłużenie na ulicy Kołłątaja, a niewiele ponad 3 mln na ulicy Powstańców. Na pozostałych ulicach obszaru rewitalizacji zadłużenie wynosiło poniżej 3 mln złotych.

W roku 2020 ulice z najwyższym zadłużeniem były tożsame jak w roku poprzednim. Zadłużenie było jednak wyższe. I tak na ulicy Matejki wynosiło już 4,2 mln złotych, na ulicy Kołłątaja – 3,7 mln złotych, zaś na Powstańców 3,2 mln złotych (wykres 181). W roku tym zadłużenie powyżej 3 mln złotych w zasobie komunalnym było też na ulicy Śląskiej.

Rok 2021 to nadal wzrost wysokości zadłużenia na ulicach obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi. Na ulicy Matejki zadłużenie to wynosiło już 4,5 mln złotych. Na ulicy Kołłątaja wzrosło do 3,9 mln złotych, a na ulicach: Powstańców i Śląskiej oscylowało w granicach 3,5 mln złotych. Do zestawienia ulic z zadłużeniem w granicach 3 mln złotych doszła w tym roku ulica Śmiłowskiego (wykres 182).

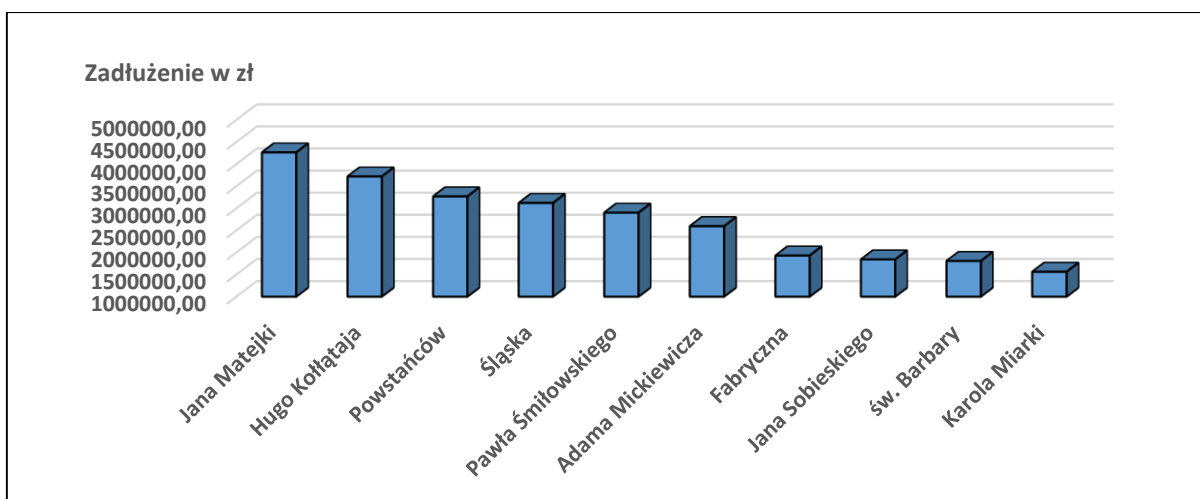
W 2022 roku zadłużenie w zasobie komunalnym wykazywało ciągłą tendencję wzrostową. Ulice z najwyższym zadłużeniem nie ulegały zmianie, jednak kwoty zadłużenia były już (jak w przypadku ulicy Matejki) o około 900 tysięcy wyższe niż w roku 2019. Również na ulicy Powstańców zadłużenie wynosiło już prawie 5 mln złotych. Na ulicy Kołłątaja wzrosło do 4,2 mln, a na ulicy Śląskiej do 3,6 mln złotych. Na ulicy Śmiłowskiego wynosiło już 3,4 mln złotych, a do zestawienia ulic z zadłużeniem około 3 mln złotych doszła ulica Mickiewicza. Dane te widoczne są na wykresie 183.

Wykres 180 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2019

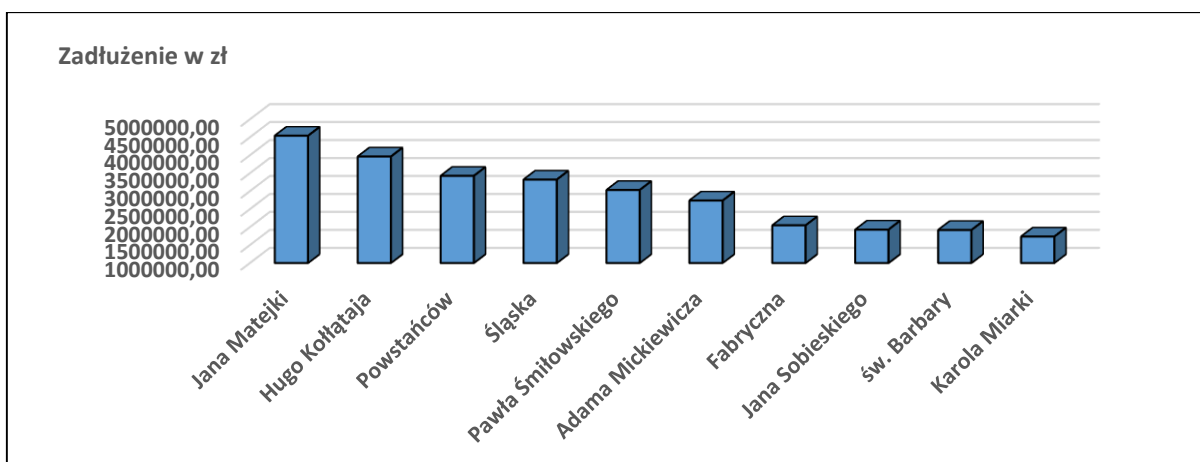
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 181 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2020

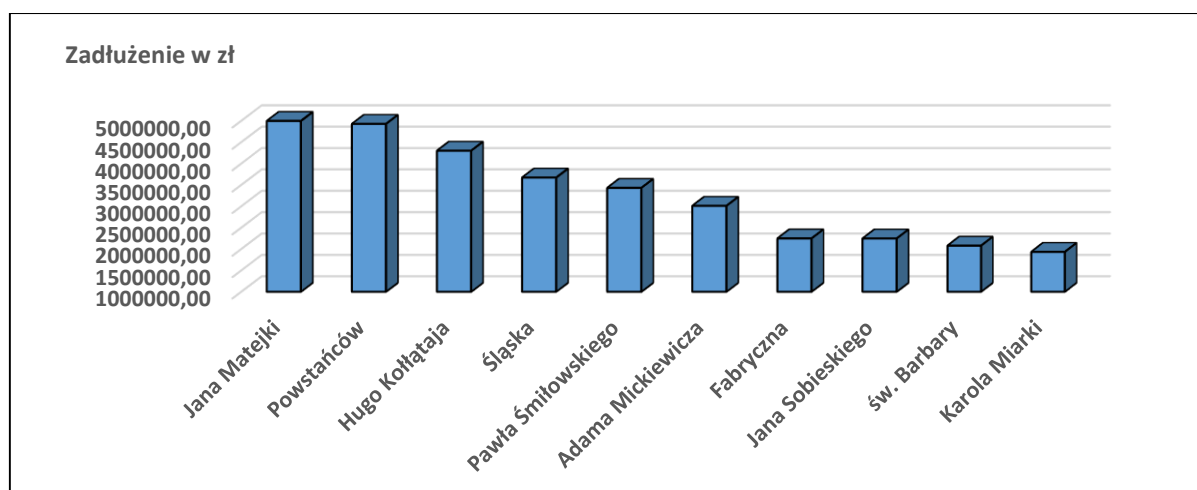
źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 182 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2021

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Wykres 183 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2022

źródło: opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie

Liczba i powierzchnia terenów zdegradowanych

Liczba i powierzchnia terenów zdegradowanych na obszarze rewitalizacji i w mieście są niezmiennie od 2019 roku i ich stosunek wynosi 0,608731. Na obszarze rewitalizacji powierzchnia terenów zdegradowanych wynosi 162,44 ha, z kolei w mieście powierzchnia tych terenów stanowi 266,85 ha.

Na Obszarze Michałkowic znajduje się kilkanaście hektarów hałdy pokopalnianej porośniętej roślinnością ruderalną. To teren składowiska odpadów powęglowych byłej kopalni Michał (później KWK Siemianowice) z czterema osadnikami na szczycie hałdy. Wysokość hałdy dochodzi do 25 m. Kluczowe dla rozwoju miasta wydaje się zagospodarowanie tego terenu i przywrócenie mu funkcji zarówno społecznych, jak i gospodarczych.

Procent pokrycia MPZP

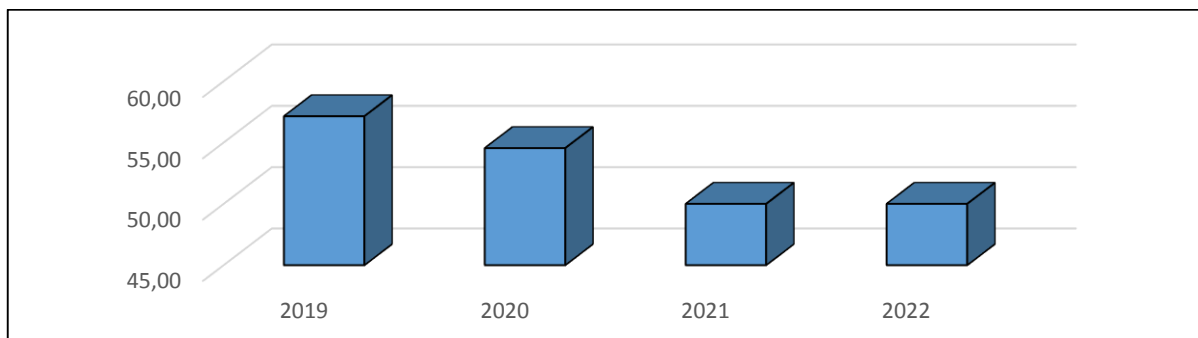
Wartość procentowa pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi niezmiennie 100%.

Sfera techniczna

Lokalne dziedzictwo kultury

Suma zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego na obszarze rewitalizacji w badanych latach była stała i wynosiła 12 zabytków, z kolei liczba tych zabytków w mieście zmieniała się w poszczególnych latach i wynosiła kolejno w 2019 roku – 21, w 2020 roku – 22, a w latach 2021-2022 – 24. W związku z tym stosunek sumy zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego na obszarze rewitalizacji do sumy tych zabytków w mieście kształtował się w sposób następujący: w 2019 roku – 57,14, w 2020 roku – 54,55, zaś w latach 2021-2022 – 50.

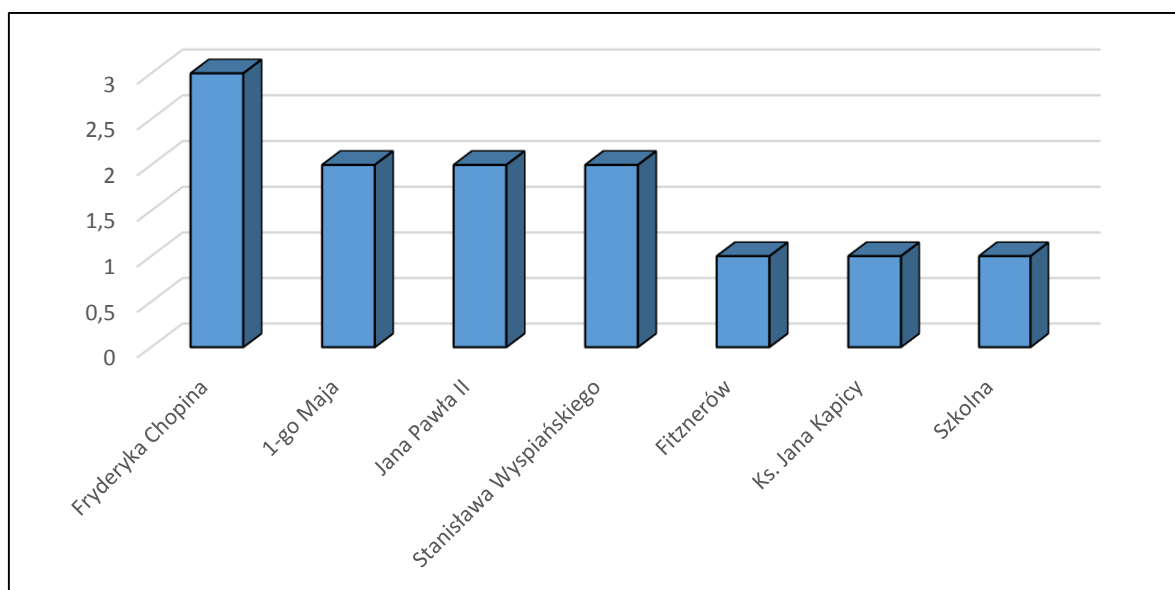
Wykres 184 Suma zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego na OR/suma zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego w mieście

Źródło: Opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie.

Na obszarze rewitalizacji najwięcej zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego ulokowanych jest przy ul. Fryderyka Chopina (3 zabytki). Przy ulicach 1-go Maja, Jana Pawła II i Stanisława Wyspiańskiego znajdują się po 2 zabytki, a przy ulicach Fitznerów, ks. Jana Kapicy i Szkolnej po 1 zabytku.

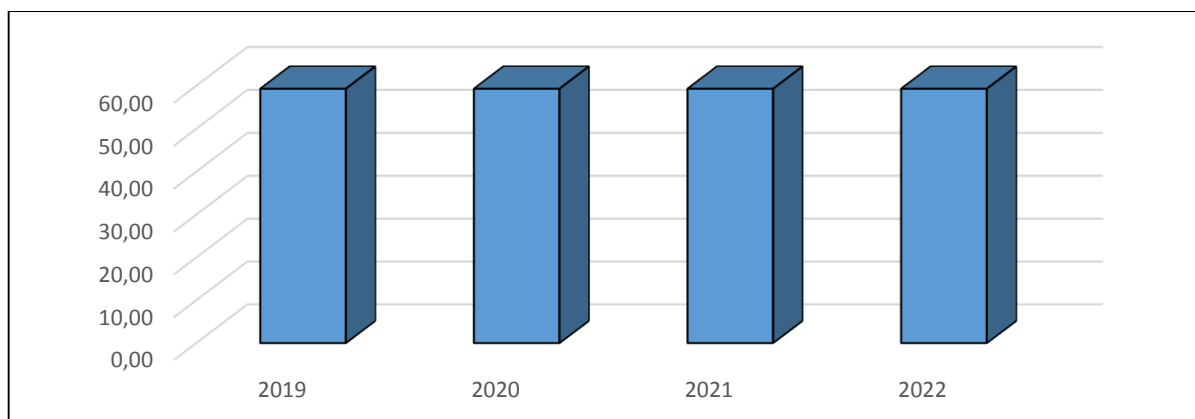
Wykres 185 Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego z podziałem na ulice

Źródło: Opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie.

W latach 2019-2022 suma zabytków nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w mieście były stałe. Na OR suma tych zabytków wynosiła 484, z kolei w mieście 816, a ich stosunek wynosił 59,31.

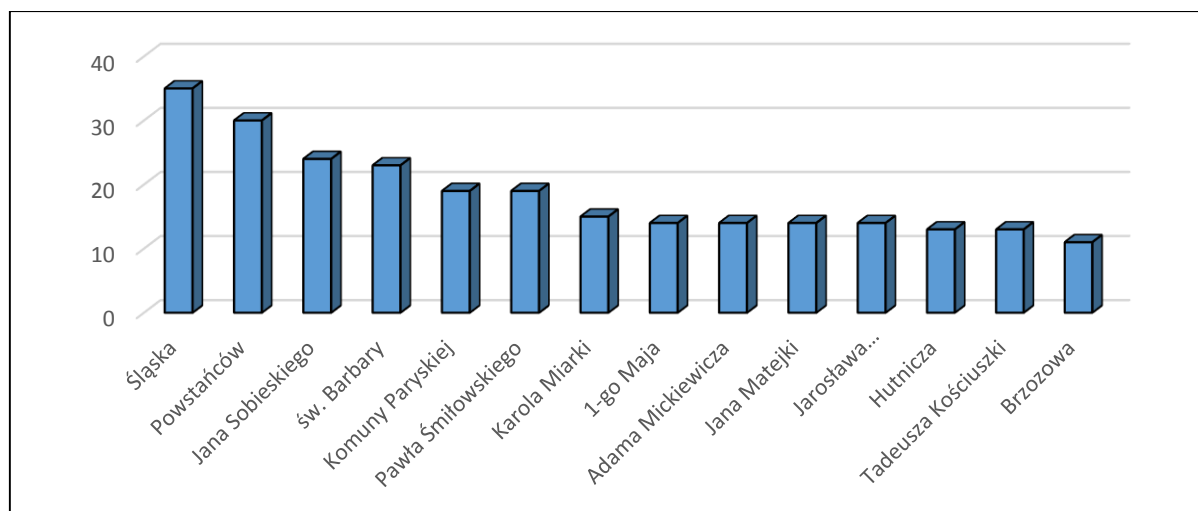
Wykres 186 Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków

Źródło: Opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie.

Najwięcej zabytków nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków na obszarze rewitalizacji znajduje się przy ul. Śląskiej i jest ich aż 35. Przy ul. Powstańców jest 30 zabytków nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, przy ul. Jana Sobieskiego – 24, a przy ul. Św. Barbary – 23. Przy kolejnych ulicach liczba tego rodzaju zabytków wynosi poniżej 20. Należy przy tym zauważyć, że zabytki nieruchome wpisane do gminnej ewidencji zabytków na obszarze rewitalizacji stanowią ponad połowę tego typu zabytków w całym mieście, co świadczy o tym, że obszar rewitalizacji jest bogaty kulturowo, a jednocześnie potwierdza zasadność wzmożonych działań inwestycyjnych na tym obszarze.

Wykres 187 Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków z podziałem na ulice

Źródło: Opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie.

Na obszarze rewitalizacji zostało wybudowanych 318 obiektów budowlanych przed rokiem 1900, zaś w całej gminie takich obiektów jest 456. Wynika z tego, że prawie 70% obiektów wybudowanych przed 1900 rokiem ulokowanych jest na obszarze rewitalizacji. Obiektów wybudowanych w latach 1900-1945 na OR jest 1152, a w całej gminie 2687. Ich stosunek wynosi więc prawie 43%. W latach 1946-2000 wybudowano na obszarze rewitalizacji 854 obiekty, z kolei na obszarze całej gminy 4876. Stosunek obiektów wybudowanych na OR do tych wybudowanych w mieście w latach 1946-2000 to 17,51%. Po 2000 roku na obszarze rewitalizacji wybudowano zaledwie 153 obiekty, zaś w gminie

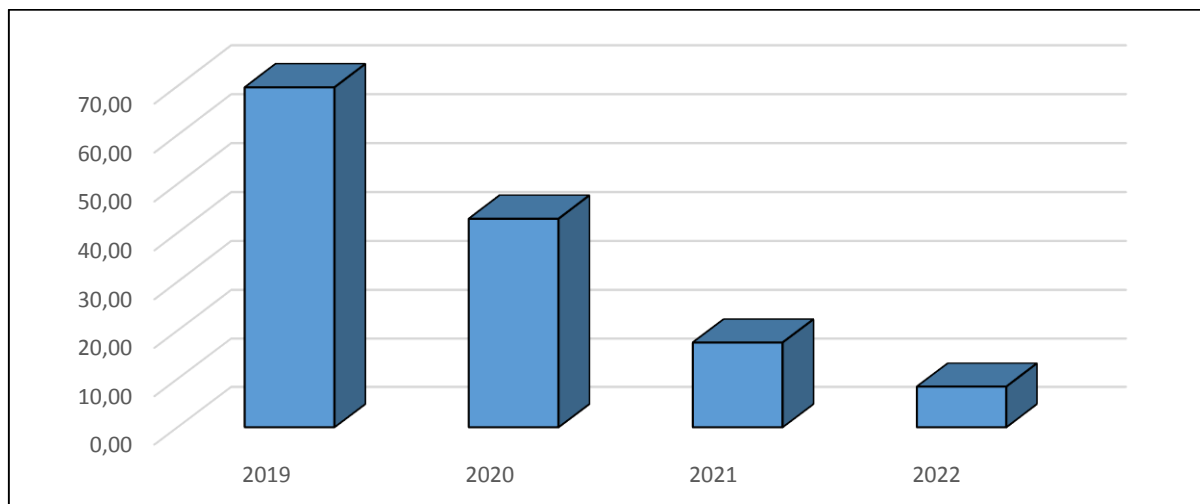

Mapa 3 Wykaz zabytków wpisanych do GEZ na OR

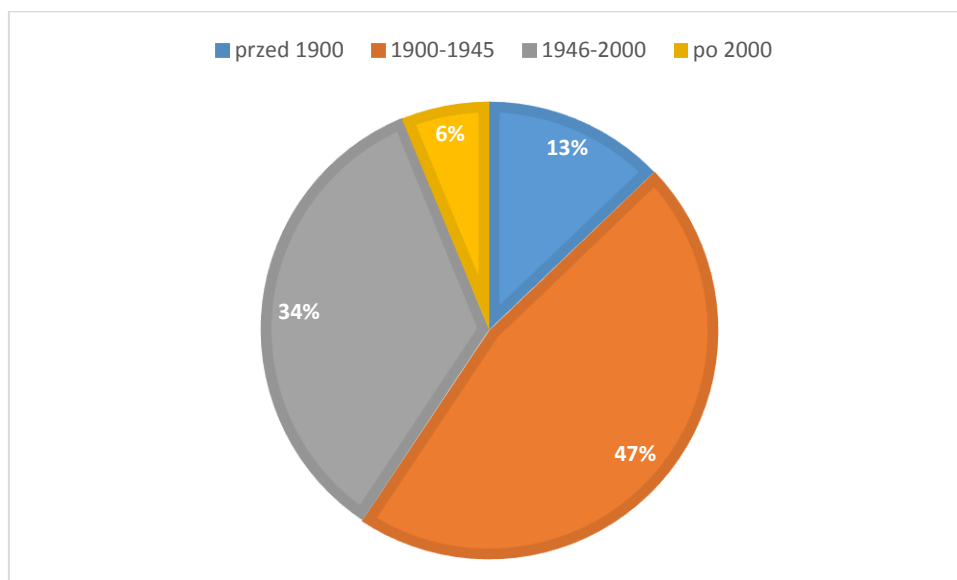
Wykres 188 Liczba obiektów budowlanych wybudowanych w danych latach na OR/liczba obiektów wybudowanych w danych latach w gminie

Źródło: Opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie.

Z powyższych danych jasno wynika, że 13% obiektów budowlanych znajdujących się na OR zostało wybudowanych ponad 120 lat temu. Z kolei aż 47% obiektów wybudowano w okresie międzywojennym, zaś 34% znajdujących się na OR wybudowano w okresie od końca II wojny światowej do końca XX wieku. Tylko 6% obiektów na OR zostało wybudowanych po 2000 roku.

Wykres 189 Wiek obiektów budowlanych na obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne UM Siemianowice Śląskie.

Dostępność i otwartość

W grudniu 2022 roku został przeprowadzony audyt dostępności budynku Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie mieszczącego się przy ul. Jana Pawła II 10 w Siemianowicach Śląskich. W trakcie badania analizie poddano przede wszystkim:

- najbliższe otoczenie budynku, w tym mieszczące się obok niego miejsca parkingowe oraz prowadzące do niego chodniki, strefę wejściową do budynku
- komunikację pionową i poziomą w budynku
- dostępność poszczególnych przestrzeni i pomieszczeń w budynku
- wyposażenie wnętrza i oświetlenie przestrzeni
- materiały wykończeniowe
- informację wizualną, dotykową i dźwiękową w budynku.

W ramach raportu znaczna większość badanych elementów spełniała warunki dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Pojawiły się jednak również rekomendacje dla budynku dotyczące głównie wejścia alternatywnego przeznaczonego dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dotyczyły one m.in. złego oznaczenia wejścia alternatywnego do budynku przy ulicy Krasińskiego czy tego, że drzwi wejściowe powinny otwierać się automatycznie. Ponadto w przestrzeni przedsionka od strony ul. Krasińskiego powinno się zapewnić kontrast kolorystyczny pomiędzy powierzchniami ścian i posadzek oraz elementami wyposażenia a ich tłem. Ponadto posadzki w budynku, tak jak i ściany powinny mieć powierzchnię matową. Są one równe i odporne na odkształcenia, nie są jednak antypoślizgowe. Przy kolejnych remontach albo przebudowach rozważyć powinno się również zamontowanie oznaczeń o zmiennej fakturze w podłożu (np. kafelek z wyżłobieniem czy wypukłościami – system oznaczeń fakturowych).

Przy punkcie informacyjnym niezbędne jest oznaczenie dojścia do punktu zmienną fakturą w podłożu – np. chodnikiem dywanowym. Droga do recepcji powinna być opisana zarówno w sposób graficzny, jak i tekstowy z każdego wejścia do budynku. Sugeruje się również oznaczenie dotykowe za pomocą linii naprowadzających dla osób niewidomych od wejścia głównego. Również lada recepcji/punktu informacyjnego jest za wysoka. Na odcinku przynajmniej 0,9m powinna być obniżona do wysokości max. 0,9m. Istotnym jest również żeby osoba w punkcie tym była widoczna z poziomu osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.

W budynku brak jest mapy, która powinna ukazywać układ całego budynku i jednocześnie byłaby czytelna dla osób widzących, niewidzących (odpowiedni kontrast barw) i niewidomych (w formie dotykowej). Ponadto system numeracji pomieszczeń powinien być stworzony tak, że pierwsza cyfra numeru sugeruje numer piętra, na którym pomieszczenie się znajduje. Oznakowanie numerami pomieszczeń powinno znajdować się również na drzwiach za pomocą wypukłej czcionki oraz alfabetu Braille'a z informacją co najmniej o numerze pomieszczenia, do którego prowadzą.

Jako ostatnią rekomendację wpisano konieczność stworzenia w budynku chociaż jednej toalety przystosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W związku z licznie występującymi na obszarze rewitalizacji budynkami użyteczności publicznej niezbędne jest przystosowanie wszystkich z nich do restrykcyjnych reguł związanych z ich dostępnością dla osób ze szczególnymi potrzebami. Rekomendacje zawarte w opisywanym raporcie niewątpliwie będą niezbędne do podjęcia odpowiednich działań. W latach 2019-2022 w Siemianowicach Śląskich było 40 obiektów użyteczności publicznej. Praktycznie połowa z nich (18) zlokalizowana jest na obszarze rewitalizacji. Znajdują się one głównie przy ulicy Chopina (3 budynki), Jana Pawła II,

Słowackiego, Michałkowickiej i Szkolnej (po 2 budynki), a na ulicach: 1-go Maja, Pszczelniczej, Matejki, Śniadeckiego, Katowickiej, Olimpijskiej, Wyspiańskiego – po 1 budynku.

Ratusz miejski mieści się w obszarze rewitalizacji, podobnie jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i służby ratownicze. Wysoka jest również dostępność do usług zdrowotnych, ponieważ na terenie rewitalizowanym zlokalizowane są trzy szpitale: Szpital Miejski w Siemianowicach Sp. z o.o, Centrum Leczenia Oparzeń oraz prywatny szpital Nefrolux. Zlokalizowanie tych instytucji nie świadczy jednak o całkowitym zaspokojeniu potrzeb zdrowotnych mieszkańców. Przykładowo w mieście nie funkcjonuje zakład opiekuńczo-leczniczy, który dedykowany byłby pacjentom potrzebującym odzyskać sprawność fizyczną. Nie ma też oddziału psychiatrycznego zarówno dla dzieci, jak i dorosłych.

Wnioski wynikające z przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji:

- ❖ Mieszkańcy obszaru rewitalizacji składają mniej wniosków do Budżetu Obywatelskiego niż mieszkańcy pozostałych części miasta, a procentowy udział liczby NGO z OR do ogółu NGO w mieście wynosi 30% – wskazuje to na niską aktywność obywatelską mieszkańców OR.
- ❖ Na obszarze rewitalizacji występuje wysoka przestępczość, o czym świadczy liczba zabójstw, samobójstw i popełnianych na tym terenie przestępstw. Dodatkowo, blisko 45% założonych Niebieskich Kart stanowią karty założone rodzinom mieszkającym na OR.
- ❖ Praktycznie w całym omawianym czasookresie liczba osób bezrobotnych z obszaru objętego działaniami rewitalizacyjnymi stanowiła połowę ogółu bezrobotnych w mieście.
- ❖ Ponad 60% wszystkich osób otrzymujących świadczenie z pomocy społecznej w mieście stanowią mieszkańcy OR.
- ❖ Powyżej 30% dzieci urodzonych w mieście to dzieci urodzone w rodzinach, których miejscem zamieszkania jest obszar rewitalizacji. Ponadto w przedziale 30-40% wniosków złożonych o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ to wnioski złożone przez rodziny z OR.
- ❖ Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych na obszarze rewitalizacji kształtowały się na niższym poziomie niż w szkołach w pozostałych częściach miasta. Podobnie sytuacja kształtowała się przy analizie średnich wyników w nauce w szkołach podstawowych oraz wyników egzaminów maturalnych w szkołach ponadpodstawowych.
- ❖ Największa liczba mieszkań na OR ogrzewana jest piecami kaflowymi.
- ❖ Na obszarze rewitalizacji znajdują się dwa tereny dedykowane wykorzystaniu gospodarczemu. Pierwszy z nich to ogromny teren Srokowca, gdzie zlokalizowanych jest kilkadziesiąt przedsiębiorstw. Drugi to teren po dawnej KWK Siemianowice w Michałkowicach.
- ❖ Brak w mieście miejsca dedykowanego start-upom czy młodym, załazkowym biznesom. Na terenie miasta nie powstał żaden inkubator przedsiębiorczości, ani nie funkcjonuje żadna instytucja otoczenia biznesu.
- ❖ W dużej części obszaru rewitalizacji brak jest jakichkolwiek przystanków komunikacji publicznej, co wpływa negatywnie na skomunikowanie części tych obszarów z resztą miasta.
- ❖ Znaczna większość budynków mieszkalnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji to obiekty należące do miejskiego zasobu.
- ❖ Liczba zadłużonych budynków gminnych na OR stanowi 70% wszystkich zadłużonych budynków gminnych w mieście, zaś wysokość kwoty zadłużenia budynków gminnych na OR stanowi 80% całej kwoty zadłużenia budynków gminnych w mieście.
- ❖ Substancja mieszkaniowa i użyteczności publicznej na OR jest częściowo zdegradowana i zniszczona.
- ❖ Większość obiektów znajdujących się na OR została wybudowana przed 2000 rokiem.

Analiza lokalnych potencjałów

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji poza szczegółową diagnozą obszaru, która obejmuje również analizę negatywnych zjawisk, musi zawierać analizę lokalnych potencjałów występujących na obszarze rewitalizacji. Zgodnie ze słownikiem języka polskiego PWN potencjał to możliwości w jakiejś dziedzinie¹⁵, w związku z czym lokalny potencjał można zdefiniować jako możliwości, zdolności do działania w związku z posiadanymi zasobami, podejmowane po to, by zapobiegać występowaniu kolejnych negatywnych zjawisk i dążyć do poprawy warunków panujących na obszarze rewitalizacji. Niejednokrotnie zwraca się uwagę wyłącznie na negatywne aspekty, zaś dostrzeżenie lokalnych potencjałów wydaje się być z pozoru proste, jednak staje się problematyczne, kiedy zajdzie konieczność dostosowania do potencjału możliwości jego wykorzystania. Na podstawie zebranych wskaźników i analizy posiadanych danych dokonano analizy lokalnych potencjałów, która została umieszczona poniżej.

Tabela 2 Analiza lokalnych potencjałów

Nazwa potencjału	Możliwości wykorzystania
Utożsamienie mieszkańców z obszarem, na którym mieszkają, poczucie odpowiedzialności za swoją „małą ojczyznę”	Mieszkańcy identyfikują się z miejscem, które zamieszkują. Mimo, że w Siemianowicach Śląskich oficjalnie nie ma prawnie przyjętych nazw dzielnic, mieszkańcy czują przywiązanie do danych obszarów miasta. Laurahutte, czy Hugo to miejsca, w których występuje wysoka inkluzywność społeczna, jednak należy ją traktować w kategorii potencjału, bowiem mieszkańcy silnie utożsamiający się ze swoją „dzielnicą” są chętni do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności na jej terenie. Na przykładzie Nowego Świata wyraźnie widać, że mieszkańcy są zadowoleni z podjętych w ich miejscu zamieszkania prac rewitalizacyjnych i dbają o swoje wspólne dobro.
Duża liczba młodych osób i wysoka liczba urodzeń	Obszar rewitalizacji charakteryzuje duży odsetek osób młodych i dzieci oraz wysoka liczba urodzeń – występuje zdecydowana przewaga w stosunku do pozostałych obszarów miasta. Taki stan rzeczy jest zdecydowanym potencjałem, bowiem młodzi ludzie są chętni do współpracy i łatwiej jest zachęcić ich do zmiany nawyków i stylu życia. Zachęcanie ich do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności wpłynie pozytywnie i w konsekwencji na przestrzeni lat przyniesie zdecydowaną poprawę sytuacji panującej na obszarze rewitalizacji – m.in. zmniejszenie bezrobocia.
Tereny przemysłowe i możliwości zatrudnienia	Na obszarze rewitalizacji znajduje się sporo zakładów, które dają możliwości zatrudnienia. Część obszaru rewitalizacji – Srokowiec jest bogata w firmy, które pozytywnie wpływają na zatrudnienie oraz rozwój gminy. Należy zachęcić mieszkańców do podjęcia pracy, zmniejszając tym samym bezrobocie, a przedsiębiorców zachęcić do inwestowania w Siemianowicach Śląskich stwarzając im korzystne warunki do zakładania działalności.

¹⁵ Słownik języka polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/potencja%C5%82.html>, [data dostępu: 21.02.2023 r.].

Tereny zielone oraz miejsca do rekreacji	Ilość i rozległość terenów zielonych stwarza potencjał do rozwijania oferty rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji. Należy podkreślić fakt, że tereny zielone stanowią ponad 40% powierzchni miasta. Przy niewielkich nakładach finansowych można stworzyć miejsca spędzania wolnego czasu i podejmowania wszelkich aktywności dla wszystkich mieszkańców Siemianowic, ale i pobliskich miast czyniąc miasto atrakcyjnym.
Zasób mieszkaniowy stanowiący dziedzictwo kulturowe	Kamienice mając swój niepowtarzalny charakter stanowią perełkę postindustrialnego dziedzictwa kulturowego. Siemianowice jako miasto poprzemysłowe ma wiele osiedli wyróżniających się robotniczym charakterem. Wyremontowanie tych kamienic z zachowaniem ich szczególnego charakteru przyciągnie nowych mieszkańców na obszar rewitalizacji, co w sposób znaczący wpłynie na ożywienie tych terenów.
Zwarta struktura miasta umożliwiająca sprawne i skuteczne przemieszczanie się	Miasto w swojej powierzchni jest dość kompaktowe. Rozpiętość od wchodu do zachodu nie sięga więcej niż 7 km, co usprawnia znacząco komunikację wewnątrz miasta, a jednocześnie stwarza klimat miasta 15-minutowego. Ponadto tworzone nowe łączniki drogowe dywersyfikują ruch miejski, pozbawiając zatorów w godzinach szczytu. Ogromną zaletą jest rozbudowana sieć tras rowerowych.
Bliskość oraz sprawność administracji i służb miejskich	Dzięki temu, że Siemianowice Śląskie posiadają status miasta na prawach powiatu zlokalizowanych jest tutaj wiele jednostek administracyjnych, które świadczą usługi społeczne, zdrowotne lub inne mieszkańcom gminy. Ważna jest bliskość i otwartość urzędu na sprawne i skuteczne załatwianie spraw miejskich oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców.
Bezpośrednie sąsiedztwo Katowic	Dzięki położeniu w sąsiedztwie stolicy regionu mieszkańcy Siemianowic Śląskich mają zapewnioną bliskość do administracji na szczeblu regionalnym, a sama jakość usług publicznych świadczona jest na wysokim poziomie. Ponadto sąsiedztwo Katowic umożliwia wiele scenariuszy zawodowych, a mieszkanie w mniejszej, bardziej zielonej miejscowości poza zgiełkiem centrum miasta jest coraz bardziej pożądane. Mieszkanie w Siemianowicach jest atrakcyjne również dzięki wysokiemu poziomowi skomunikowania transportowego. Dodatkowo tworząc przyjazne przestrzenie, atrakcyjne miejsca spędzania wolnego czasu i rekreacji można zachęcić kolejne osoby, aby wolny czas spędzały właśnie w Siemianowicach. Uatrakcyjnienie terenów zielonych, ożywienie centrum miasta, zachęcenie inwestorów do podejmowania działań w Siemianowicach – to wszystko spowoduje, że osoby, które do tej pory w Siemianowicach tylko „były” zaczną tutaj „żyć”.

Wizja Gminnego Programu Rewitalizacji

Realizacja założeń GPR przyczyni się do zmian: infrastrukturalnych w obszarze rewitalizacji, społecznych związanych z przemianami zachowań mieszkańców oraz wizerunkowych związanych z postrzeganiem części obszaru rewitalizacji jako miejsca, które obecnie nie cieszy się popularnością wśród mieszkańców. Ogół działań zarówno tych wpisanych w GPR, jak i realizowanych w postaci oddolnych inicjatyw społecznych wspiera cel główny programu, opisany poniżej. Podczas prac warsztatowych uczestnicy wskazywali kluczowe determinanty wizji obszaru rewitalizacji do 2030 roku. Wśród nich znalazły się następujące tezy:

- aktywni i świadomi mieszkańcy
- pełne lokale usługowe w kamienicach zlokalizowanych przy głównych arteriach miasta
- zielone, witalne i czyste miasto
- miasto z charakterem odzwierciedlającym lokalne dziedzictwo kulturowe
- miasto odnowione
- aktywne usługi publiczne
- miasto wspierające i kreujące więź z małymi ojczyznami
- miasto dobrze rozwinięte infrastrukturalnie, ze zrewitalizowanymi przestrzeniami miejskimi.

Zbiór ten nie stanowi zamkniętego katalogu, a jedynie wskazuje kierunek działań, aby osiągnąć cele programu. Obszar rewitalizacji powinien stać się miejscem przede wszystkim zachęcającym do odwiedzania, wyzbywając się stereotypowego spojrzenia na jego stan i kształt obecny. W przypadku Siemianowic Śląskich to obszar historycznych części obecnego miasta, mający za sobą bogatą historię przemysłu, która przekazywana była w formie narracji rodzinnych z pokolenia na pokolenie. Z uwagi na postępującą degradację infrastrukturalną wraz z degradacją tkanki społecznej na skutek pierwszych zmian transformacji przemysłowej, części wskazane dziś jako obszar rewitalizacji zaczęły kilkadziesiąt lat temu podupadać. Był to upadek gospodarczy, infrastrukturalny i przede wszystkim społeczny. Skala zniszczeń i zaniedbań sprzed kilkudziesięciu lat jest tak duża, że wymusza zhierarchizowanie interwencji miejskich i powolne wyprowadzanie określonych części obszaru ze stanu kryzysowego. Doskonałym przykładem dobrej praktyki rewitalizacyjnej jest osiedle Nowy Świat w Michałowicach, które jeszcze 6 lat temu wyglądało zupełnie inaczej. Realizacja kilku projektów z dofinansowania unijnego, a także szereg działań społecznych realizowanych przez jednostki miejskie poprawiły wizerunek osiedla. Zatem wydaje się właściwym „uwalnianie” małych ojczyzn ze stanu kryzysowego, nie zapominając o konieczności kontynuowania działań długofalowo, tak by proces nie był jednorazowym, doraźnym impulsem, a szeroko zakrojonym, przemyślanym działaniem rozwojowym.

Wizja obszaru rewitalizacji w 2030 roku będzie definiowana jako bezpieczne, przyjazne miejsce do życia i spędzania czasu wolnego przez mieszkańców, którzy będą czuli silną więź z małą ojczyzną i miastem. Wizja ta ściśle koreluje z priorytetami rozwoju wskazanymi w Strategii Rozwoju Miasta, które w centralnym miejscu opisują świadomego mieszkańca, aktywnie korzystającego z infrastruktury i usług miejskich, a także uczestniczącego w życiu publicznym.

Wizja to opis pożądanego stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji i osiągnięciu jego celów. To jasna podstawa dla wytyczenia celów rewitalizacji i odpowiadających tym celom działań. W przypadku Siemianowic mówimy o wizji po 2030 roku.

Miejsce otwarte na dialog i partycypację społeczną, charakteryzujący się poszanowaniem i dbałością o zabytkową substancję mieszkaniową, kultywujące lokalne dziedzictwo kulturowe, zrównoważone środowiskowo i gospodarczo.

Wizja wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji skoncentrowana jest na symbiozie i wzajemnych relacjach pomiędzy otoczeniem gospodarczym, a środowiskiem, między mieszkańcami i zarządzającymi miastem oraz między mieszkańcami, a lokalnymi tradycjami i uwarunkowaniami kulturowymi. Niezwykle ważnym aspektem wpływającym na rozwój kapitału społecznego miasta będzie otwartość władz na dialog i partycypację społeczną. Aby osiągnąć zadowalający stopień otwartości mieszkańców na współpracę należy podjąć szereg działań włączających każdą grupę społeczną w życie publiczne. Włączanie to powinno być realizowane przez szereg aktywności, takich jak szkolenia, spotkania, seminaria, podczas których mieszkańcy zdobywają wiedzę na temat procesów administracyjnych i lokalnych polityk publicznych. Istotną kwestią jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenach przemysłowych z poszanowaniem zasad środowiska.

Cele gminnego Programu Rewitalizacji

Obszar zdegradowany i rewitalizacji wyznaczono w ścisłym centrum oraz częściach do niego przylegających, które tworzą nierozdzielalną historycznie całość obszaru, z przeważającą funkcją mieszkaniowo-usługową. Formułując cele dla tego obszaru skupiono się na trzech filarach związanych z mieszkańcami w aspekcie społecznym, infrastrukturalno-przestrzennym i gospodarczym. Skoncentrowanie na tych wymiarach związane jest z szerokim zakresem rewitalizacji. Rozumienie pojęcia rewitalizacji wymaga kompleksowego ujęcia wielu różnorodnych dziedzin, składających się na funkcjonowanie organizmu miejskiego. Są to m.in. sfery: ekonomiczna, społeczna, ekologiczna, ale również prawna, finansowa i planistyczna. Podejmowanie i realizacja programów rewitalizacji to sprawa szczególnie istotna nie tylko ze względu na poprawę warunków życia w miastach i jakości przestrzeni publicznej, ale również dlatego, iż jest znaczącym czynnikiem podnoszenia konkurencyjności miast w skali ponadlokalnej, a nawet ponadnarodowej¹⁶.

Za podstawowy cel rewitalizacji uznawano zawsze poprawę jakości życia mieszkańców miast. Jednocześnie wyróżniano następujące grupy celów:

- ✓ „urbanistyczno-architektoniczne – związane z remontami, modernizacjami lub rewaloryzacjami obiektów zabytkowych (w tym m.in. mieszkaniowych, przemysłowych, powojennych) wraz ze świadomym kształtowaniem tożsamości kulturowej danego obszaru;
- ✓ techniczne – związane z poprawą infrastruktury technicznej i drogowej;
- ✓ społeczne – związane z rozwiązywaniem problemów społecznych i przeciwdziałaniem negatywnym zjawiskom społecznym (w tym m.in. patologiom, wykluczeniu społecznemu), a także z poprawą bezpieczeństwa;
- ✓ ekonomiczne – związane z ożywieniem gospodarczym, w tym z wspieraniem przedsiębiorczości, rozwoju turystyki i wdrażania projektów prywatnych;

---

¹⁶ Podręcznik rewitalizacji, opracowany w 2003 r. wspólnie przez Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit.

- ✓ środowiskowe – związane z poprawą stanu środowiska naturalnego, likwidacją zanieczyszczeń i emisji, poziomemu hałasu¹⁷.

Program rewitalizacji ma być kompilacją tych celów, z odpowiednio dobranym natężeniem, zależnym i charakterystycznym dla danej jednostki terytorialnej. W Programie cele ustrukturyzowano i podzielono na: cel główny i cele strategiczne, a następnie cele szczegółowe. Do każdego z nich dopisano mierniki stopnia realizacji celu oraz wskazano, na które problematyczne zjawiska jest odpowiednią.

W obecnej perspektywie finansowej cele środowiskowe odgrywają szczególną rolę. Priorytetowy charakter tego obszaru wynika z realizowanej przez UE Europejskiego Zielonego Ładu, której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych. Ważne jest, aby wszelkie inicjatywy podejmowane na terenie gminy były zgodne z zasadą „nie czyni szkody”. Ogólne wskazania dotyczące stosowania zasady „nie czyni znaczącej szkody” w obszarze ochrony środowiska zawarte są w **rozporządzeniu w sprawie taksonomii**, natomiast sama zasada określana jest często również w skrócie jako „**zasada DNSH**”¹⁸ (z ang. „*Do Not Significant Harm*”).

Rozporządzenie definiuje sześć następujących celów środowiskowych, na które należy zwracać uwagę przy realizacji inwestycji zrównoważonych pod względem środowiskowym:

- ✓ łagodzenie zmian klimatu;
- ✓ adaptacja do zmian klimatu;
- ✓ odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
- ✓ gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling;
- ✓ zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi;
- ✓ ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

Obszar rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich po 2030 roku ma być miejscem przyjaznym do zamieszkania i spędzania wolnego czasu. Część gospodarcza powinna być zrównoważona pod kątem środowiskowym, nie czyniąc szkód i strat ekologicznych. Samo miasto dbając o dynamikę rozwoju, z uwzględnieniem nowoczesnych technologii, nie może zapominać o uwarunkowaniach historycznych i kulturowych, które ukształtowały społeczność lokalną.

---

¹⁷ E. Masierek, Aktualne wyzwania rewitalizacyjne polskich miast na tle ich dotychczasowych doświadczeń, Kwartalnik Naukowy Instytutu Rozwoju Miast Rok XIII, Zeszyt IV/2016, s. 19–29

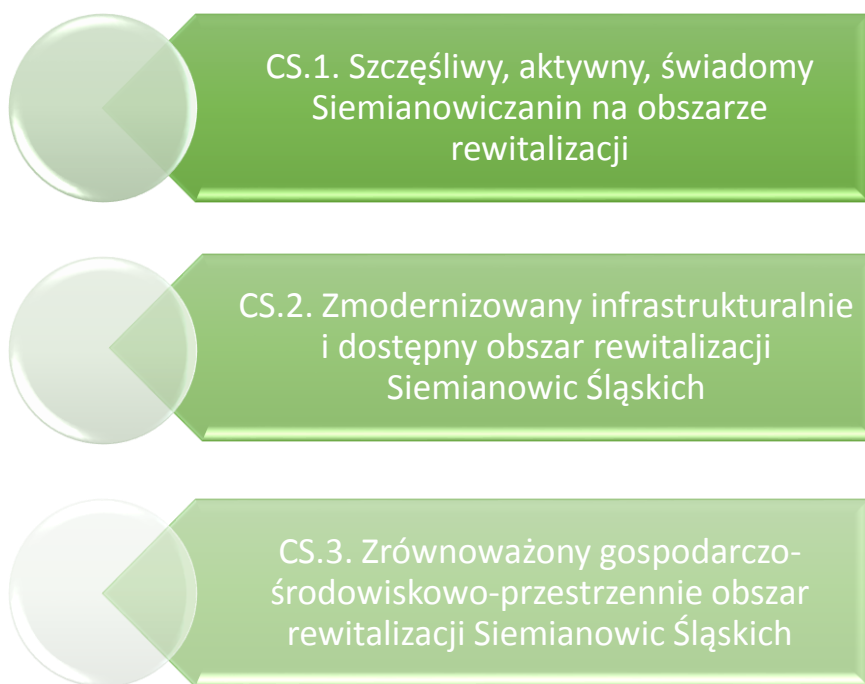
¹⁸ Zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, z zasadą „nie czyni znaczącej szkody” - zasadą DNSH, Podręcznik dla administracji publicznej, ATMOTERM SA, 2022

CEL GŁÓWNY

**Poprawa jakości warunków życia
w Siemianowicach Śląskich na obszarze rewitalizacji**

Rysunek 4 Mapa celów GPR

źródło: opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY I
Szczęśliwy, aktywny, świadomy Siemianowiczanie na obszarze rewitalizacji

Korelacja z problemem	Cel szczegółowy	Mierniki osiągnięcia celu
P1	CS1.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa	Liczba zameldowanych na OR Liczba bezrobotnych na OR
P1, P20	CS1.2 Tworzenie i wzmocnienie więzi społecznych na OR	Liczba wydarzeń miejskich (kulturalnych, sportowych itp.) na OR Liczba projektów ukierunkowanych na aktywizację społeczno-zawodową w mieście, które wsparciem obejmują OR
P1, P11, P12	CS1.3 Kształtowanie postaw obywatelskich i kreowanie liderów miejskich	Liczba programów/szkoleń związanych z nabywaniem kompetencji miękkich i cech przywódczych Liczba młodzieży zaangażowanej w działania miejskie/rok (wolontariat, szkolenia, spotkania)
P1, P20	CS1.4 Stabilny rozwój i wsparcie 3-go sektora	Liczba zorganizowanych wydarzeń przez NGO na OR Liczba działań miejskich dedykowanych NGO
P1, P11, P12	CS1.5 Podniesienie poziomu kapitału społecznego mieszkańców	Liczba osób głosujących w BO Liczba spotkań/konsultacji/spacerów (etc.) miejskich dedykowanych włączeniu mieszkańców w procesy decyzyjne Liczba szkoleń/programów edukacyjnych dedykowanych mieszkańcom
P1, P17, P20	CS1.6 Poprawa wizerunku i integracja OR z pozostałą częścią miasta	Liczba kampanii promujących miasto w mediach Liczba budynków na OR, które zmodernizowano w zakresie elewacji zew.
P10, P18	CS1.7 Zmniejszenie problemów opiekuńczo-wychowawczych na OR	Liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w związku z problemami opiekuńczo-wychowawczymi Liczba rodzin zaangażowanych w projekty społeczne, związane z przeciwdziałaniem i zmniejszeniem problemów wychowawczych
P18	CS1.8 Większa dostępność usług społecznych i zdrowotnych	Liczba usług społecznych realizowanych przez miasto Liczba usług zdrowotnych realizowanych przez miasto

CEL STRATEGICZNY II
Zmodernizowany infrastrukturalnie i dostępny obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich

Korelacja z problemem	Cel szczegółowy	Mienniki osiągnięcia celu
P19	CS2.1 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej OR	Liczba przystanków i linii komunikacji publicznej na OR Liczba km wybudowanych/wyremontowanych dróg na OR
P14, P15	CS2.2 Poprawa jakości infrastruktury w zdegradowanej substancji mieszkaniowej OR	Liczba budynków mieszkalnych na OR po modernizacji Liczba budynków gminnych pozostających do modernizacji na OR
P13, P14, P15	CS2.3 Poprawa estetyki przestrzeni miejskich	Liczba zmodernizowanych przestrzeni publicznych na OR Liczba zmodernizowanych w zasobie komunalnym podwórek na OR
P21	CS2.4. Dbłość o porządek i czystość w mieście	Liczba wykroczeń odnotowanych przez SM na OR dot. zaśmiecania przestrzeni miejskich Liczba wykroczeń odnotowanych przez SM związanych z porządkiem miejskim
P15	CS2.5 Zwiększenie dostępności dla osób o specjalnych potrzebach	Liczba budynków publicznych dostosowanych do potrzeb grup o specjalnych potrzebach Liczba przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb grup o specjalnych potrzebach
P15	CS2.6 Poprawa jakości warunków bytowych mieszkańców OR	Liczba mieszkań wyposażonych w sanitariaty Liczba mieszkańców w zasobie gminnym pozostających w mieszkaniach bez sanitariatów wewnątrz.
P4, P5, P21	CS2.7 Poprawa bezpieczeństwa na OR	Liczba kamer monitoringu miejskiego na OR Liczba przestępstw ogółem na OR
P20	CS2.8 Tworzenie miejsc/instytucji o znaczeniu rozwojowym dla mieszkańców	Ilość utworzonych np.: świetlic/domów opieki/miejsc integracji społeczno-edukacyjno-kulturalnej

CEL STRATEGICZNY III
Zrównoważony gospodarczo-środowiskowo-przestrzennie obszar rewitalizacji Siemianowic Śląskich

Korelacja z problemem	Cel szczegółowy	Mierniki osiągnięcia celu
P17, P22	CS3.1 Zwiększenie atrakcyjności OR dla potencjalnych inwestorów	Liczba nowych inwestycji przemysłowo-usługowo-handlowych na OR Liczba działek miejskich przeznaczonych na sprzedaż pod przemysł i usługi na OR
P11, P12, P17	CS3.2 Wzmocnienie Potencjału kadr siemianowickich przedsiębiorstw na OR	Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w firmach na terenie OR po przejściu wsparcia szkoleniowego otrzymanego z PUP Liczba szkoleń dedykowanych przedsiębiorcom organizowanych przez miasto
P11, P12, P17	CS3.3 Rozwój szkolnictwa branżowego i specjalizacji kształcenia zawodowego	Liczba wspartych placówek oświatowych, gdzie zmodernizowano infrastrukturę kształcenia zawodowego Liczba uczniów korzystających z nowej infrastruktury Liczba uczniów zamieszkujących OR uczęszczających do szkół zawodowych
P16, P15	CS3.4 Stopniowa likwidacja niskiej emisji	Liczba przyznanych dotacji do wymiany źródła ogrzewania przez miasto Liczba budynków w zasobie komunalnych podłączonych do sieci ciepłowniczej
P17	CS3.5 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej na OR	Liczba udzielonych dotacji przez PUP na rozwój działalności gospodarczej na OR Liczba utworzonych przestrzeni miejskich wspierających i kreujących przedsiębiorczość
P15	CS3.6 Dbłość o ład przestrzenny z poszanowaniem środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	Liczba zmodernizowanych zabytkowych obiektów wpisanych do GEZ i WKZ Liczba zrewitalizowanych przestrzeni zielonych na OR
P22	CS3.7 Nadanie terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych	Liczba zrealizowanych działań wspierających nadanie terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych
P13	CS3.8 Wdrażanie rozwiązań związanych z błękitno-zieloną infrastrukturą	Liczba wspartych działań związanych z retencją na OR Liczba utworzonych przydomowych mini ogrodów i parków kieszonkowych w mieście

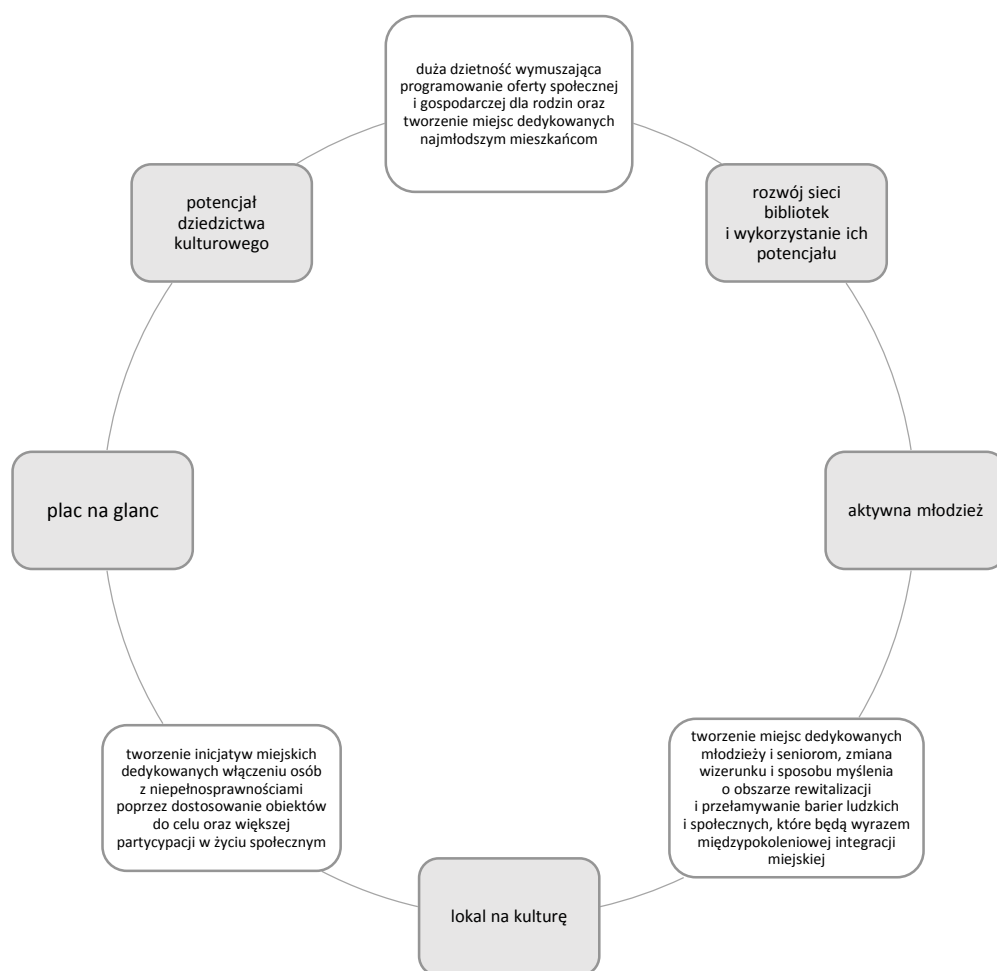
Kierunki interwencji (działań)

Kierunki działań GPR to wszystkie projekty i działania zmierzające do realizacji wyżej wskazanych celów strategicznych i szczegółowych. Kierunki działań są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i zdefiniowane cele programu. Programując rozwój procesu rewitalizacji nie można zapominać o wyzwaniach, które wybrzmiewały podczas spotkań informacyjnych w trakcie tworzenia GPR.

Cele rewitalizacji stanowią podstawę do wytyczania kierunków działań i poprzez nie także konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Każde przedsięwzięcie rewitalizacyjne musi odnosić się do któregoś z nich¹⁹.

Przedsięwzięcia zgłoszone w naborze zostały poddane weryfikacji pod kątem położenia w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji, możliwości ich realizacji, spójności z założeniami rewitalizacji wynikającymi z programu oraz ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców.

Rysunek 5 Diagram wyzwań i działań rewitalizacyjnych, powstałych w toku warsztatów

źródło: opracowanie własne

¹⁹ A.Jadach-Sepiolo, Gminny Program Rewitalizacji, Warszawa, marzec 2018 r. Opracowanie zrealizowane przez Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa na zlecenie Departamentu Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa

Kierunek interwencji w celu strategicznym I *Szczęśliwy, aktywny, świadomy Siemianowiczanie* skupia się na działaniach ukierunkowanych na: poprawę jakości życia społecznego, aktywizację zawodową, zmniejszenie bezrobocia i zwiększanie liczby trwałych miejsc pracy dobrej jakości, przeciwdziałanie ubóstwu i jego dziedziczeniu, poprawę wizerunku OR, kształtowanie prospołecznych wzorców zachowań wśród mieszkańców, poprawę dostępu do usług społecznych i zdrowotnych. W celu strategicznym II *Zmodernizowane infrastrukturalnie i dostępne Siemianowice* działania koncentrują się na zdegradowanej substancji mieszkaniowej, zwiększeniu dostępności komunikacyjnej, estetyce przestrzeni miejskich. To także działania dedykowane na poprawę dostępności obiektów dla grup defaworyzowanych i poprawę bezpieczeństwa w mieście i na obszarze rewitalizowanym. Interwencja w celu strategicznym III *Zrównoważone gospodarczo-środowiskowo-przestrzennie Siemianowice* skoncentrowana jest wokół likwidacji niskiej emisji i promocji projektów proekologicznych. Wskazuje na konieczność wsparcia błękitno-zielonej infrastruktury w mieście oraz zniwelowania pogórnich i poprzemysłowych terenów i nadania im nowych funkcji społecznych. Trzeci cel to także działania w obszarze gospodarki związane z kształceniem kadr i absorpcją inwestorów.

Załącznik nr 1 do Programu wskazuje kierunki interwencji.

Działania i projekty rewitalizacyjne (planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne)

Poniżej wskazano projekty kluczowe zmierzające do wyprowadzenia stanu kryzysowego z obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

Projekt nr 1	
Tytuł	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich I
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje modernizację co najmniej 50 zdegradowanych lokali mieszkalnych zarządzanych przez miasto Siemianowice Śląskie, w celu przywrócenia i nadania im funkcji mieszkalnych
Realizacja celów GPR	CS2.2, CS.2.3, CS.2.5, CS.2.6
Odpowiedź na problemy GPR	P15, P14, P16, P19
Opis działań	Zakres robót będzie uzależniony od potrzeb danego pustostanu i będzie obejmować między innymi: wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej, remont ścian, sufitów i podłóg, wykonanie ogrzewania, w tym zmianę sposobu ogrzewania z pieców kaflowych na elektryczne, gazowe lub z sieci ciepłowniczej, a także remont istniejącej łazienki lub wyodrębnienie łazienki (tam gdzie istnieją takie możliwości techniczne) wraz z tzw. białym montażem. Każdorazowo, działania podejmowane na obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków będą uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków lub miejskim konserwatorem zabytków.
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	m.in. ulice Barbary, Śmiłowskiego, Mickiewicza, Sobieskiego, Szeflera, Powstańców, Damrota, Miarki, Matejki, Komuny Paryskiej, Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	5,5 mln zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba zmodernizowanych mieszkań w istniejących budynkach – 50 szt. Protokół końcowy robót/ protokoły częściowe odbioru robót
Komplementarność	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich II Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich III
Dostępność	W powyższych realizacjach z uwagi na charakter prac zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami nastąpi poprzez m.in.: likwidację progów tam, gdzie będzie to możliwe, umiejscowienie włączników światła na odpowiedniej wysokości, zapewnienie odpowiedniej szerokości drzwi tam, gdzie będzie to możliwe

Projekt nr 2	
Tytuł	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich II
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje rewitalizację zdegradowanych budynków zarządzanych przez Miasto wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą, zlokalizowanych na osiedlu „Hugo”
Realizacja celów GPR	CS2.2, CS.2.3, CS.2.5, CS.2.6
Odpowiedź na problemy GPR	P15, P14, P16, P19
Opis działań	Kamienice poddane zostaną rewitalizacji zgodnie z potrzebami dla każdego obiektu, poprzez m.in. renowację elewacji frontowej, termoizolację ścian, dachów lub stropów ostatniej kondygnacji, wymianę pokryć dachowych, izolację cieplną i przeciwwilgociową fundamentów, wymianę instalacji elektrycznej na klatkach schodowych, remont klatki schodowej oraz wymianę okien. Ponadto zaplanowano zmianę sposobu ogrzewania lokali mieszkalnych (likwidując nieekologiczne źródła) oraz budowę sanitariatów w mieszkaniach, które ich nie posiadają. Każdorazowo, działania podejmowane na obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków będą uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków lub miejskim konserwatorem zabytków.
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	ul. Matejki, Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	33,3 mln zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Protokół końcowy robót/ protokoły częściowe odbioru robót
Komplementarność	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich I Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich III
Dostępność	W powyższych realizacjach z uwagi na charakter prac zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami nastąpi poprzez m.in.: likwidację progów tam, gdzie będzie to możliwe, umiejscowienie włączników światła na odpowiedniej wysokości, zapewnienie odpowiedniej szerokości drzwi tam, gdzie będzie to możliwe

Projekt nr 3	
Tytuł	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich III
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje rewitalizację zdegradowanych budynków zarządzanych przez Miasto wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą, zlokalizowanych w dzielnicy Centrum
Realizacja celów GPR	CS2.2, CS.2.3, CS.2.5, CS.2.6
Odpowiedź na problemy GPR	P15, P14, P16, P19
Opis działań	Kamienice poddane zostaną rewitalizacji zgodnie z potrzebami dla każdego obiektu, poprzez m.in. renowację elewacji frontowej, termoizolację ścian, dachów lub stropów ostatniej kondygnacji, wymianę pokryć dachowych, izolację cieplną i przeciwwilgociową fundamentów, wymianę instalacji elektrycznej na klatkach schodowych, remont klatki schodowej oraz wymianę okien. Ponadto zaplanowano zmianę sposobu ogrzewania lokali mieszkalnych (likwidując nieekologiczne źródła) oraz budowę sanitariatów w mieszkaniach, które ich nie posiadają. Każdorazowo, działania podejmowane na obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków będą uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków lub miejskim konserwatorem zabytków.
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	centrum miasta, Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	33,3 mln zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Protokół końcowy robót/ protokoły częściowe odbioru robót
Komplementarność	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich I Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich II
Dostępność	W powyższych realizacjach z uwagi na charakter prac zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami nastąpi poprzez m.in.: likwidację progów tam, gdzie będzie to możliwe, umiejscowienie włączników światła na odpowiedniej wysokości, zapewnienie odpowiedniej szerokości drzwi tam, gdzie będzie to możliwe

Projekt nr 4	
Tytuł	Modernizacja pustostanów w celu utworzenia lokali mieszkalnych w Siemianowicach Śląskich
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje modernizację zdegradowanych lokali mieszkalnych i użytkowych zarządzanych przez miasto Siemianowice Śląskie, w celu przywrócenia i nadania im funkcji mieszkalnych
Realizacja celów GPR	CS2.2, CS.2.3, CS.2.5, CS.2.6
Odpowiedź na problemy GPR	P15, P14, P16, P19
Opis działań	Zakres robót będzie uzależniony od potrzeb danego pustostanu i będzie obejmować między innymi: wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej, remont ścian, sufitów i podłóg, wykonanie ogrzewania, w tym zmianę sposobu ogrzewania z pieców kaflowych na elektryczne, gazowe lub z sieci ciepłowniczej, a także remont istniejącej łazienki lub wyodrębnienie łazienki (tam gdzie istnieją takie możliwości techniczne) wraz z tzw. białym montażem. Każdorazowo, działania podejmowane na obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków będą uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków lub miejskim konserwatorem zabytków.
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	m.in. ulice Śmiłowskiego, Mickiewicza, Kołłątaja, Browarowa, Ligonía, Matejki – Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	2,1 mln zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba nowoutworzonych mieszkań w istniejących budynkach – 20 szt. Protokół końcowy robót/ protokoły częściowe odbioru robót
Komplementarność	Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich I Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich II Rewitalizacja obszarów miejskich w Siemianowicach Śląskich III
Dostępność	W powyższych realizacjach z uwagi na charakter prac zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami nastąpi poprzez m.in.: likwidację progów tam, gdzie będzie to możliwe, umiejscowienie włączników światła na odpowiedniej wysokości, zapewnienie odpowiedniej szerokości drzwi tam, gdzie będzie to możliwe

Projekt nr 5	
Tytuł	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej KWK Siemianowice w Michałkowicach
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje dostosowanie i zagospodarowanie terenu po byłej KWK Siemianowice, na którym znajdują się obecnie hałdy wraz z osadnikami, na potrzeby wybudowania farmy fotowoltaicznej
Realizacja celów GPR	CS2.3, CS3.1, CS3.7
Odpowiedź na problemy GPR	P22, P21
Opis działań	W ramach prac zostanie zasypany osadnik, następnie teren hałdy będzie podlegał wyrównaniu tak, aby otrzymać jak największy płaski teren przeznaczony pod farmę fotowoltaiczną. Ponadto hałda zostanie poddana pracom mającym na celu jej stabilizację, dodatkowo wykonane zostaną roboty związane z odprowadzeniem wód deszczowych. Wszystkie prace ziemne poprzedzone będą przeprowadzeniem niezbędnych badań geologicznych i chemicznych mających na celu umożliwienie ulokowania planowanej inwestycji. Przeprowadzone badania geologiczne oraz stabilizacja hałdy bezpośrednio przełoży się na zniwelowanie potencjalnych zagrożeń związanych między innymi z osuwiskami.
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	ul. Michałkowicka, Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	12,0 mln zł
Rezultaty i sposoby pomiaru	Powierzchnia zrekultywowanych gruntów – 3,4 ha Protokół końcowy robót
Komplementarność	Budowa farmy fotowoltaicznej
Dostępność	Projekt będzie wykonany z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania. Wnioskodawca otwiera infrastrukturę dostępną dla wszystkich.

Projekt nr 6	
Tytuł	Budowa farmy fotowoltaicznej
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje budowę farmy fotowoltaicznej o mocy nominalnej 1 MW, mającej za zadanie wspieranie gminnego zapotrzebowania na energię elektryczną
Realizacja celów GPR	CS2.3, CS3.1, CS3.4, CS3.7
Odpowiedź na problemy GPR	P22, P21
Opis działań	Teren hałdy zlokalizowanej przy ulicy Michałkowickiej z uwagi na ukształtowanie terenu, sąsiedztwo zakładów przemysłowych oraz innych, niebędących własnością gminy, hałd pogórnich jest terenem o ograniczonych możliwościach zagospodarowania. Budowa farmy jest optymalnym sposobem wykorzystania ww. terenu. Przedmiotowa farma będzie miała na celu produkcję energii elektrycznej na potrzeby Gminy Siemianowice Śląskie poprzez różnego rodzaju systemowe rozwiązania. Projekt poprzez zwiększenie udziału produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, kosztem źródeł energii konwencjonalnych, usprawni realizację celów TPST i umożliwi Siemianowicom Śląskimi stopniowe odejście od węgla
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	ul. Michałkowicka, Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	4,0 mln zł
Rezultaty i sposoby pomiaru	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej – 1 MW Protokół odbioru robót Roczny raport z ilości wytworzonej energii
Komplementarność	Rewitalizacja terenu poprzemysłowego po byłej KWK Siemianowice w Michałkowicach
Dostępność	Projekt będzie wykonany z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania. Wnioskodawca otwiera infrastrukturę dostępną dla wszystkich.

Projekt nr 7	
Tytuł	Utworzenie Muzeum Kina Polskiego
Zakres przedsięwzięcia	Projekt dotyczy przebudowy zabytkowego Spichlerza w celu utworzenia w nim Muzeum Kina Polskiego.
Realizacja celów GPR	CS2.3, CS2.5, CS2.8, CS3.6, CS1.6, CS1.1, CS1.3
Odpowiedź na problemy GPR	P20, P22, P19, P17
Opis działań	Budynek Muzeum poddany zostanie rewitalizacji m.in. poprzez renowację elewacji, termoizolację ścian, dachów lub stropów ostatniej kondygnacji, wymianę pokryć dachowych, izolację cieplną i przeciwwilgociową fundamentów, wymianę instalacji elektrycznych oraz sanitarnych, a także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku. Zrewitalizowana przestrzeń będzie miejscem integracji społeczno-kulturalnej, gdzie będą organizowane animacje, akcje edukacyjne, spotkania, wernisaże, prelekcje oraz inne możliwe działania nakierowane na rozwój kapitału społecznego mieszkańców.
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	ul. Chopina, Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	35 mln zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Protokół odbioru robót Oferta kulturalna
Komplementarność	Przebudowa kinoteatru „Tęcza” na międzypokoleniowe centrum aktywności społeczno-gospodarczej
Dostępność	Dostosowanie całego budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami w sposób kompleksowy

Projekt nr 8	
Tytuł	Przebudowa kinoteatru „Tęcza” na międzypokoleniowe centrum aktywności społeczno-gospodarczej
Zakres przedsięwzięcia	Projekt dotyczy przebudowy dawnego kinoteatru „Tęcza” w celu utworzenia międzypokoleniowego centrum aktywności społeczno-gospodarczej
Realizacja celów GPR	CS2.3, CS2.5, CS2.8, CS3.6, CS1.6, CS1.1, CS1.3
Odpowiedź na problemy GPR	P20, P22, P19, P17, P7, P8, P9, P10
Opis działań	Budynek dawnego kinoteatru poddany zostanie rewitalizacji m.in. poprzez renowację elewacji, termoizolację ścian, dachów lub stropów ostatniej kondygnacji, wymianę pokryć dachowych, izolację cieplną i przeciwwilgociową fundamentów, wymianę instalacji elektrycznych oraz sanitarnych, a także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku. W ramach centrum powstanie <i>SocialLabu</i> , który będzie miejscem dostępnym dla wielu grup społecznych. Część przestrzeni zostanie zaadaptowana pod działalność usług społecznych świadczonych przez placówki pomocy społecznej oraz NGO. W obiekcie znajdzie się również przestrzeń do realizacji działań związanych z włączeniem cyfrowym seniorów i nauką innowacyjnych technologii informatycznych dla uczniów lokalnych szkół oraz młodych przedsiębiorców. Dla seniorów przewidziano również przestrzeń spotkań, zaś dla dzieci, szczególnie mających trudności w adaptacji z otoczeniem i kontaktami społecznymi zaplanowano stworzenie sali integracyjnej.
Podmiot realizujący	Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, Wydział Inwestycji
Lokalizacja	ul. Śląska, Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	30 mln zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Protokół odbioru robót Oferta społeczno-integracyjna
Komplementarność	Utworzenie Muzeum Kina Polskiego
Dostępność	Dostosowanie całego budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami w sposób kompleksowy

Projekt nr 9	
Tytuł	W rodzinie siła
Zakres przedsięwzięcia	Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
Realizacja celów GPR	CS1.1, CS1.2, CS1.4, CS1.5, CS1.7
Odpowiedź na problemy GPR	P1-P10
Opis działań	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze lub w kryzysie, usługi dla dzieci wymagających wsparcia ,usługi w zakresie interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy, w tym utworzenie mieszkania chronionego. Wsparciem objęci zostaną również wychowankowie Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci w Siemianowicach Śląskich przy ulicy Śniadeckiego oraz Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci w formie opiekuńczej przy ulicy Matejki.
Podmiot realizujący	MOPS Siemianowice Śląskie
Lokalizacja	Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	1 500 000 zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej – 100 osób, Liczba utworzonych mieszkań w ramach programu – 1
Komplementarność	Projekt komplementarny z działaniami prowadzonymi przez MOPS oraz zakończonymi już projektami MOPS.
Dostępność	Projekt będzie wspierał zakresem osoby z grup defaworyzowanych, ponadto zostanie utworzone mieszkanie chronione.

Projekt nr 10	
Tytuł	Usługi społeczne dla społeczności lokalnej Siemianowic Śląskich
Zakres przedsięwzięcia	Świadczenie usług społecznych poprzez rozwijanie takich działań jak: usługi opiekuńcze, asystenckie, wytchnieniowe i wsparcie opiekunów faktycznych, a także poprzez rozwój działań w zakresie mieszkalnictwa chronionego, wspomagane i inne formy mieszkalnictwa wspólnego.
Realizacja celów GPR	CS1.5, CS1.7, CS1.8
Odpowiedź na problemy GPR	P10, P18, P19, P20
Opis działań	Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.
Podmiot realizujący	MOPS Siemianowice Śląskie
Lokalizacja	Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	1 500 000 zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – 50, Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 60
Komplementarność	Projekt komplementarny z działaniami prowadzonymi przez MOPS oraz zakończonymi już projektami MOPS.
Dostępność	Projekt będzie wspierał zakresem osoby z grup defaworyzowanych, ponadto zostanie utworzone mieszkanie chronione.

Projekt nr 11	
Tytuł	Klucz do sukcesu – aktywizacja społeczno – zawodowa
Zakres przedsięwzięcia	Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji
Realizacja celów GPR	CS1.1, CS2.8, CS3.5
Odpowiedź na problemy GPR	P7, P8, P9, P17, P20
Opis działań	W celu aktywizacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym nieaktywnych zawodowo przewiduje się realizację następujących działań: usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym (nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej), usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym (m. in. staże, praktyki zawodowe, kursy, szkolenia zawodowe, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, usługi trenera pracy, reintegracja w ramach CIS/KIS), wsparcie w istniejących podmiotach reintegracyjnych poprzez włączanie podmiotów reintegracyjnych w spójne działania ze strukturami pomocy społecznej, w celu zwiększenia efektywności realizowanych działań aktywizacji społecznej i zawodowej, aktywizacja społeczno-zawodowa, wykorzystująca instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej.
Podmiot realizujący	MOPS Siemianowice Śląskie
Lokalizacja	Siemianowice Śląskie
Wartość szacunkowa	1 500 000 zł
Rezultaty i sposób pomiaru	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 100, Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – 20, Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 50, Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 80 Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 40 Liczba osób pracujących, po opuszczeniu programu – 40
Komplementarność	Projekt komplementarny z działaniami prowadzonymi przez MOPS oraz zakończonymi już projektami MOPS.
Dostępność	Projekt będzie wspierał zakresem osoby z grup defaworyzowanych.

Projekty komplementarne (pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne)

Numer projektu	Tytuł	Opis działania
1U	Zielone Strefy Miejskie	Projekt polega na tworzeniu parków kieszonkowych, zielonych podwórek, łąk kwietnych oraz małych ogrodów miejskich (sądów z drzewami owocowymi) na obszarze całego miasta, uwzględniając szczególnie teren rewitalizacji. W dzielnicach wskazanych do rewitalizacji skoncentrowanych jest wiele kamienic, których podwórka mogłyby pełnić funkcje adaptacyjne w zakresie klimatu i integrujące społeczność tam zamieszkującą. Tworzenie parków kieszonkowych przyczyni się do niwelowania wysp ciepła, tworzenia miejsc wypoczynku oraz adaptacji do zmian klimatycznych.
2U	Modernizacje energetyczne budynków mieszkalnych	Projekt związany z przeprowadzeniem modernizacji energetycznych w budynkach należących do mieszkańców na obszarze rewitalizacji, w tym wspólnot mieszkaniowych czy spółdzielni.
3U	Oświetlenie przestrzeni publicznych w mieście	Projekt polega na wymianie, modernizacji lub doświetleniu miejsc publicznych, które stanowią ciągi komunikacyjne lub miejsca spędzania czasu wolnego na obszarze rewitalizacji.
4U	Rozbudowa monitoringu miejskiego	Projekt polega na rozbudowie monitoringu miejskiego na obszarze rewitalizacji, w celu skutecznego przeciwdziałania wykroczeniom i przestępstwom.
5U	Zielone przystanki w mieście	Przedsięwzięcie ma na celu rozwiązanie kilku problemów związanych z infrastrukturą przystankową w mieście oraz stworzenie przyjaznego i zielonego środowiska dla mieszkańców. Dzięki niemu poprawi się jakość przestrzeni publicznej - odpowiednio zaprojektowane przystanki będą wyposażone w zielone elementy, tj. rośliny, drzewa, trawniki, wsparta zostanie zrównoważona mobilność - przystanki będą dostosowane do różnorodnych potrzeb mieszkańców, będzie promowane zielone podejście do urbanistyki dzięki zastosowaniu zieleni, co wpłynie na poprawę jakości powietrza, zwiększy zadrzewienie miasta, a środowisko miejskie będzie bardziej przyjazne, zostanie wsparte aktywne spędzanie czasu na przystankach - przystanki będą wyposażone w ławki, stoliki, place zabaw czy elementy do ćwiczeń na świeżym powietrzu.
6U	Budowa systemów retencyjnych w mieście	Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie nowoczesnej i zrównoważonej infrastruktury rekreacyjnej, a co ważne może zakładać odtworzenie, rewitalizację lub ochronę zasobów naturalnych, takich jak tereny zielone, wody powierzchniowe czy obszary przyrodnicze. Celem jest zwiększenie retencji wód deszczowych na obszarze miasta, co przyczyni się do ochrony przed skutkami suszy, ograniczenia erozji gleby, poprawy jakości wód gruntowych oraz zwiększenia się zasobów wodnych.
7U	Muralowe miasto	Inicjatywa, której celem jest rozwiązanie kilku problemów występujących w społeczności lokalnej poprzez tworzenie unikalnej infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej w postaci murali na budynkach i innych elementach miejskiej przestrzeni. Projekt ma rozwiązać problemy takie jak zaniedbane tereny miejskie - brakuje atrakcyjnych miejsc, które mogą służyć jako przestrzeń rekreacyjną czy kulturalną, projekt ma przekształcić zaniedbane tereny w przestrzeń z unikalnymi dziełami sztuki, brak dostępności sztuki dla mieszkańców - celem projektu jest demokratyzacja sztuki poprzez umieszczenie dzieł na ścianach budynków w przestrzeni publicznej, co sprawi, że sztuka będzie dostępna dla wszystkich, niezależnie od ich statusu społecznego czy ekonomicznego.
8U	Rozwój OZE na obszarze rewitalizacji	Budowa ławek solarnych i oświetlenia solarne w mieście, w celu promocji odnawialnych źródeł energii i ekologicznych rozwiązań miejskich.
9U	Rajski Ogród	Pierwszy, miejski, partycypacyjny ogród, stworzony na bazie konsultacji i rozmów z mieszkańcami, który będzie zlokalizowany przy kompleksie wypoczynkowo-rekreacyjnym Bażantarnia w Siemianowicach, tuż przy granicach obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Prócz strefy wypoczynkowej i bioróżnorodnej, ogród będzie miał miejsce dedykowane partycypacji społecznej i budowie nowych więzi lokalnych dzięki zainstalowanej małej architekturze czy zastosowanej sztuce ulicznej.
10U	Utrwalenie dziedzictwa kulturowego w mieście	Realizacja filmu, stworzenie monografii oraz popularyzacja dziedzictwa dawnej Huty Jerzego. Projekt jest odpowiedzią na zanikanie pamięci o dziedzictwie dawnej Huty Jerzego, która sygnalizowana jest przez mieszkańców. Film i publikacja pozwolą na trwałe zapisanie dziedzictwa tego ważnego dla miasta miejsca. Dodatkowo stworzenie Centrum Dziedzictwa Ślązaków (CDŚ), które będzie odpowiedzią na zauważalne tendencje społeczno-kulturowe w społeczności miasta i regionu. CDŚ byłoby unikalną i realną odpowiedzią na oddolne potrzeby śląskiej społeczności - byłaby to placówka interdyscyplinarna i kilkusekcyjna, która prowadziłaby działalność naukowo-badawczą, wydawniczą, muzealną oraz popularyzatorską.

Projekty komplementarne stanowią działania uzupełniające realizujące założone cele programu. Większość z nich dotyczy bezpośrednio wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wśród projektów znajdują się również działania ogólnomiejskie, których realizacja wpłynie pozytywnie na stopień wykonania założeń programu. Projekty zostały opisane w sposób ogólny, tak aby w ich ramy wpisać jak najwięcej działań prorewitalizacyjnych.

Na moment tworzenia programu trudno było wskazać zakres szczegółowy projektów komplementarnych oraz szacunkowe koszty realizacji, ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację samorządów oraz możliwości pozyskania środków zewnętrznych, ponieważ ogrom działań będzie realizowanych z ich wykorzystaniem. W związku z brakiem możliwości realnego oszacowania wartości tych projektów, nie wskazano ich w budżecie programu. W przypadku realizacji poszczególnych zadań w ramach projektów uzupełniających, kwoty przeznaczone na ten cel będą podawane w raportach rocznych.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Gminny Program Rewitalizacji przygotowano na 8 lat. Okres prac zbiegł się z podpisywaniem i akceptacją przez Komisję Europejską programów operacyjnych w polityce spójności na lata 2021-2027. Finansowanie działań rewitalizacyjnych powinno koncentrować się na czterech filarach finansowania:

Rysunek 6 Filary finansowania GPR

źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Wykaz szacunkowych środków dedykowanych GPR

	Środki europejskie	Środki krajowe	Budżet Miasta	Środki prywatne	Łącznie
Szacunkowa wartość środków wynikających z przedsięwzięć kluczowych	71 075 000 zł	66 519 500 zł	22 038 500 zł	0	159 633 000 zł
SUMA	71 075 000 zł	66 519 500 zł	22 038 500 zł	0	159 633 000 zł

źródło: opracowanie własne

Środki europejskie na realizację działań związanych z rewitalizacją będą płynąć z kilku programów. Kluczowymi są: FENIKS, FERS oraz FEŚL 2021-2027, czyli program regionalny. W każdym z tych programów finansowane będą działania związane z rozwojem społecznym, gospodarczym oraz działaniami środowiskowymi.

FENIKS

Kluczowym działaniem dla gminy w zakresie rewitalizacji przestrzeni miejskich będzie działanie: FENX.02.04 Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom, w ramach celu szczegółowego EFRR/FS.CP2.IV - Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania

ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego. Możliwe będą do realizacji projekty nakierunkowane na: Wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zieleni/zielono-niebieskiej infrastruktury/rozwiązań opartych na naturze; Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu; Wspieranie małej retencji; Renaturyzację przekształconych cieków wodnych i obszarów od wód zależnych; Budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy; Opracowanie i aktualizacja dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, zarządzania ryzykiem powodziowym oraz ochrony zasobów wodnych; Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego; Rozwijanie systemów ratownictwa, w tym zapobieganie, przeciwdziałanie i ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów; Rozwój monitoringu środowiska (m.in. monitoring pól elektromagnetycznych, monitoring wód, monitoring brzegu morskiego oraz monitoring gleby i ziemi); Edukacja w zakresie kwestii klimatycznych, adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony zasobów wodnych.

FERS

FERS stanowi kolejny etap do dalszego rozwoju społecznego i gospodarczego kraju. W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Programy krajowe

Środki krajowe to ogół dotacji rządowych udzielanych centralnie i regionalnie samorządom. Z kluczowych programów mających wpływ na infrastrukturę obszaru rewitalizowanego można uzyskać wsparcie na budowę/remont dróg gminnych i powiatowych czy dofinansowania do inwestycji strategicznych dla miasta. Główne programy wsparcia to: Rządowy Program Rozwoju Dróg, Program Inwestycji Strategicznych, Rządowy Program Ochrony Zabytków. Duży strumień środków pochodzi z instytucji takich jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz z Banku Gospodarstwa Krajowego, który ma portfel funduszy na działania stricte mieszkaniowe, z których gmina już korzystała.

Środki z budżetu miasta to ogół przedsięwzięć wpisanych do Wieloletniej Perspektywy Finansowej oraz zadania jednoroczne, znajdujące się w budżetach komórek organizacyjnych.

FEŚL 2021-2027

Ze środków z programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 realizowane są projekty o kluczowym znaczeniu dla rozwoju regionu. Dofinansowanie mogą otrzymać różnorodne projekty. Dziedziny oraz rodzaje przedsięwzięć wspieranych w latach 2021-2027 zostały dokładnie określone w dokumentach programowych. W programie wydzielono 13 obszarów wsparcia tzw. priorytetów (w tym trzy dedykowane pomocy technicznej). Poniżej kluczowe Priorytety dotyczące rewitalizacji.

Fundusze Europejskie na zielony rozwój

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych,
2. Wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
3. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie klęskom żywiołowym,
4. Zwiększanie dostępu do wody i budowa zrównoważonej gospodarki wodnej,
5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej,
6. Wzmacnianie ochrony przyrody, różnorodności biologicznej i zielonej infrastruktury.

Oczekiwane efekty:

- kompleksowa modernizacja energetyczna,
- budowa i rozbudowa oraz zakup i montaż infrastruktury do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej z odnawialnych źródeł,
- wdrażanie błękitno-zielonej infrastruktury oraz wsparcie dla służb ratowniczych,
- budowa lub modernizacja sieci kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków i systemów zaopatrzenia w wodę,
- wdrożenie systemu gospodarki o obiegu zamkniętym,
- kompleksowe działania na rzecz ochrony siedlisk przyrodniczych oraz rekultywacji terenów zniszczonych działalnością człowieka.

Fundusze Europejskie dla rynku pracy

Cele szczegółowe:

1. Poprawa dostępu do zatrudnienia,
2. Modernizacja służb i instytucji rynku pracy,
3. Wspieranie zrównoważonego pod względem płci rynku pracy,
4. Dostosowanie przedsiębiorców i pracowników do zmian.

Oczekiwane efekty:

- aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy,
- koordynacja współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze rynku pracy,
- poprawa sytuacji kobiet na rynku pracy,
- polepszenie stanu zdrowia osób aktywnych zawodowo i wydłużenie ich aktywności,
- działania na rzecz usług rozwojowych dla przedsiębiorców, pracodawców i ich pracowników (w oparciu o Bazę Usług Rozwojowych – BUR).

Fundusze Europejskie dla edukacji

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości, włączającego kształcenia,
2. Wspieranie uczenia się przez całe życie.

Oczekiwane efekty:

- dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz zielonej lub cyfrowej transformacji,
- wdrażanie edukacji włączającej,
- adaptacja lub modernizacja bazy lokalowej i wyposażenia placówek oświatowych,
- działania poprawiające dostępność i efektywność usług doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- lepsze kształcenie i poprawa kompetencji osób dorosłych.

Fundusze Europejskie dla społeczeństwa

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego,

2. Wspieranie integracji obywateli państw trzecich,
3. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości usług ochrony socjalnej i opieki zdrowotnej,
4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Oczekiwane efekty:

- aktywizacja społeczno-zawodowa osób biernych zawodowo i wykluczonych społecznie,
- rozwój ekonomii społecznej,
- programy integracji społeczno-gospodarczej dla migrantów i ich rodzin,
- wzmocnienie potencjału usług społecznych w formie środowiskowej,
- tworzenie Centrów Usług Społecznych,
- rozwój telemedycyny,
- aktywizacja społeczności lokalnej,
- deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej oraz podniesienie jakości i dostępności usług wsparcia dzieci i rodzin.

Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca

Cele szczegółowe:

1. Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia,
2. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych,
3. Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej,
4. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki.

Oczekiwane efekty:

- dostosowanie infrastruktury kształcenia zawodowego i wyższego,
- rozwój infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej,
- wzmocnienie niższych poziomów opieki zdrowotnej, poprawa stanu zdrowia społeczeństwa oraz łatwiejszy dostęp do lekarza POZ i AOS,
- upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej w postaci Centrów Zdrowia Psychicznego,
- zwiększenie dostępności ambulatoryjnej opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej,
- rozwój cyfryzacji w opiece zdrowotnej,
- tworzenie i adaptacja budynków do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej,
- zwiększenie udziału mieszkańców w kulturze, integracji społecznej i rozwoju potencjału społecznego na rzecz budowania gospodarki opartej na wiedzy.

Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju obszarów miejskich,
2. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju na obszarach innych niż miejskie.

Oczekiwane efekty:

- zintegrowany rozwój całego województwa w ramach czterech subregionów,
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego, krajobrazowego i kulturowego na rzecz rozwoju ponadlokalnych i subregionalnych produktów kulturowych i turystycznych,
- tworzenie nowych i rozwój istniejących szlaków dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury turystycznej,

- wzmocnienie pro-rozwojowej i wspólnototwórczej roli kultury poprzez przekształcenie istniejących instytucji kultury w wielofunkcyjne centra ze zróżnicowaną ofertą,
- zagospodarowanie terenów i obiektów miejskich objętych rewitalizacją (w tym obiektów pogórnich, przemysłowych, powojennych, popegeerowskich i pokolejowych),
- wyprowadzanie ze stanu kryzysowego wiejskich obszarów zdegradowanych objętych rewitalizacją.

Fundusze Europejskie na transformację

Cel szczegółowy: łagodzenie wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki.

Oczekiwane efekty:

- rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii,

- niwelowanie skutków działalności przemysłowej (w tym górniczej) na środowisko,
- poprawa stosunków wodnych na obszarze oddziaływania kopalń,
- ponowne wykorzystanie terenów przemysłowych na cele rozwojowe regionu,
- wzmocnienie zrównoważonej mobilności lokalnej,
- tworzenie warunków do rozwoju zawodowego,
- rozwój kształcenia, w szczególności branżowego, we współpracy z przedsiębiorcami (zgodnie z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami),
- zapewnienie kontynuacji lub zmiany ścieżki zawodowej (outplacement/redeployment),
- współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze rynku pracy,
- łagodzenie negatywnych skutków społecznych transformacji,
- zachowanie tożsamości regionalnej i dziedzictwa przemysłowego z poszanowaniem tradycji regionu.

Wpływ Programu na polityki lokalne

Polityka społeczna

Polityka społeczna jest niezwykle często wykorzystywanym pojęciem w życiu publicznym. W bardzo dużym uproszczeniu polityka społeczna może być interpretowana jako działalność publiczna na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych, gdzie osiągnęte cele i zamierzone rezultaty dotyczą poziomu i jakości życia całego społeczeństwa. Na skutek decentralizacji terytorialnej wyróżniamy politykę społeczną regionalną, czyli realizowaną na obszarze województwa samorządowego oraz politykę lokalną, gdzie realizacja działań i celów realizowana jest przez gminy i powiaty. Siemianowice Śląskie realizują zatem politykę lokalną, która ukierunkowana jest na:

- pobudzenie rozwoju lokalnego, w szczególności intensyfikowanie lokalnego rynku pracy i stwarzanie równych szans rozwoju różnym kategoriom członków społeczności lokalnej
- diagnostykę, prewencję i programowanie rozwiązań lokalnych problemów społecznych
- zagwarantowanie szerokiego dostępu do usług społecznych na określonym poziomie.

Do głównych zadań polityki społecznej lokalnej zalicza się między innymi: dążenie do zmniejszenia ubóstwa i innych negatywnych skutków prowadzących do długookresowego bezrobocia, wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin, aktywizację społeczną czy integrację społeczną. Podsumowując należy dążyć do poprawy jakości życia mieszkańców, których dotknął największy kryzys, a rewitalizacja to przede wszystkim zmiana społeczna, dlatego należy zacząć od aktywizacji mieszkańców, co pozwoli na wzmocnienie istniejącego systemu społecznego. Na podstawie zgromadzonych danych można stwierdzić, iż na obszarze rewitalizacji jest ponad 50% osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do całego miasta, co jest bardzo dużym problemem i wyzwaniem dla rynku pracy. Takie osoby są najtrudniejszą grupą pod względem aktywizacji zawodowej, a skutki ich długotrwałego bezrobocia ponoszą zarówno sami bezrobotni, jak i ich najbliższe otoczenie. Do skutków można zaliczyć zarówno frustrację, obniżenie standardu życia, a nawet nałogi i wykluczenie społeczne. Ponad 60% mieszkańców obszaru rewitalizowanego korzysta również z pomocy społecznej, co może świadczyć o ubóstwie czy właśnie bezrobociu. Większość z nich otrzymuje również świadczenie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Może to świadczyć o złej sytuacji finansowej, ale przede wszystkim o problemach związanych z przemocą w rodzinie i krzywdzeniem dzieci, uzależnieniami czy niepełnosprawnością. W rewitalizacji Siemianowic Śląskich zostanie przeprowadzony szereg działań mających na celu aktywizację osób bezrobotnych, wsparcie osób starszych oraz pracę z dziećmi

i młodzieżą. W każdym powyższym obszarze nawiązana zostanie współpraca ze szkołami, klubami sportowymi, organizacjami samorządowymi oraz instytucjami kultury, aby móc w niedalekiej przyszłości przeprowadzać kursy i szkolenia finansowane ze środków unijnych oraz gminnych dedykowane wyżej wspomnianym osobom. Kursy te pozwolą dokształcić i ukierunkować dzieci i młodzież na właściwą ścieżkę kariery, osobom bezrobotnym dadzą możliwość znalezienia pracy i wyrwania się ze stanu bierności, a dla seniorów to szansa na aktywność, pogłębianie wiedzy i dobrą drogę do dalszego rozwijania się. Na podstawie zdiagnozowanych braków ważne jest, aby w mieście Siemianowice Śląskie, powstało miejsce aktywności i kreatywności, które będzie łączyć pokolenia i integrując działania będzie oddziaływać na całe miasto. Istotne jest, aby dzieci, które nie mają odpowiednich warunków domowych mogły spotykać się i odrabiać wspólnie zadania domowe, nauczyć się, a nawet spędzić czas na zabawie. Dla młodzieży warto stworzyć miejsce spotkań, aby nie musiała spędzać wolnego czasu w pozamiejskich galeriach handlowych. Dla osób starszych zaś przewidziane byłoby miejsce do spędzenia czasu w ciszy i zagłębieniu się w dobrą książkę. Na obszarze rewitalizacji prowadzone będą działania mające na celu zazielenienie, aby wokół miejsca zamieszkania mieszkańców powstały przydomowe ogródki, które również przyczynią się do integracji społecznych i pozwolą na przełanie swoich wyobrażeń o zielonym azylu, gdzie w każdym momencie dnia i nocy można odetchnąć na świeżym powietrzu u boku sąsiadów. Największą zaletą polityki społecznej lokalnej jest szybkość reakcji podmiotu na pojawiające się problemy społeczeństwa. Szybkie i trafne rozpoznanie problemu daje możliwość natychmiastowego działania. Należy uwzględnić wzajemną współzależność podejmowanych działań na różnych obszarach i sprawdzić jak problem wpływa na warunki życia mieszkańców. Konieczne jest również zidentyfikowanie rzeczywistych przyczyn lokalnych problemów i trudności, które to są wieloaspektowe i złożone oraz przewidzenie różnorodnych następstw podjętych działań, gdyż mogą pojawiać się w odległych obszarach i przyjmować nieoczekiwaną postać, a nawet niwelować uzyskane gdzie indziej pozytywne rezultaty.

Za prowadzenie lokalnej polityki społecznej w mieście odpowiada Wydział Polityki Społecznej oraz dedykowane jednostki: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Ośrodek Interwencji Kryzysowej. W ramach struktur MOPS funkcjonują: Klub Integracji Społecznej, świetlice środowiskowe (specjalistyczna oraz środowiskowa) oraz Centrum Usług Społecznych. Szereg usług pomocowych realizowanych jest także przez wyspecjalizowane organizacje pozarządowe, takie jak Warsztaty Terapii Zajęciowej, noclegownie, świetlice pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych.

Kluczowym dokumentem dotyczącym pracy Ośrodka jest Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2024 przyjęta przez Radę Miasta Siemianowic Śl. uchwałą nr 414/2021 w dniu 28 października 2021 r. W Strategii są zawarte działania, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia uwzględnia programy pomocy społecznej oraz inne programy wsparcia, przy czym część z nich jest przedmiotem odrębnych dokumentów, tworzących otoczenie Strategii - przykładem są zagadnienia profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ujęte w kolejnych rocznych edycjach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem nadrzędnym jest poprawa sytuacji mieszkańców Siemianowic Śląskich dotkniętych problemami społecznymi. Sposób realizacji Strategii polega na wykonywaniu zadań w ramach następujących kierunków koniecznych działań: Kierunek nr 1: wzmocnienie lokalnej oferty usług społecznych skierowanych do osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych oraz seniorów; Kierunek nr 2: aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców dotkniętych problemami społecznymi; Kierunek nr 3: wspieranie lokalnej społeczności, zwłaszcza

rodzin, w prawidłowym funkcjonowaniu i wypełnianiu ról społecznych; Kierunek nr 4: ograniczenie sfery ubóstwa.

Równie istotną funkcję w przeciwdziałaniu problemom społecznym pełni Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich, realizując działania aktywizacji zawodowej. Obserwując trend i znaczenie rozwoju usług społecznych oraz ich profesjonalizację, a także konieczność zapewnienia kompleksowej opieki mieszkańcom, także istotne w zakresie polityki społecznej stają się usługi zdrowotne świadczone przez Szpital Miejski w Siemianowicach Śląskich Sp. z o.o., Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz Samodzielny Publiczny Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego.

Polityka mieszkaniowa

Polityka mieszkaniowa jest częścią polityki społecznej z uwagi na fakt, iż jej głównym zadaniem jest badanie i ocena problemu mieszkaniowego oraz wyrównywanie szans społecznych w dostępie do mieszkań. Problemy mieszkaniowe są bardzo poważną kwestią w społeczeństwie, gdyż podstawowym dobrem człowieka jest mieszkanie, które spełnia trzy podstawowe funkcje: ekonomiczną, socjalizacyjną, społeczną. Władze publiczne zatem prowadzą do rozwiązywania problemu mieszkaniowego, stawiając sobie za główny cel zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego społeczeństwa oraz poprawienie warunków bytowych ludności. Polityka mieszkaniowa dopełnia działania rewitalizacyjne, a poprawa jakości mieszkalnictwa jest samoistnym celem rewitalizacji. Jedną z podstawowych przyczyn osłabiania procesów rewitalizacji jest brak podejścia systemowego do rozwoju funkcji mieszkaniowych i modernizacji posiadanych zasobów. Jak większość miast w Polsce Siemianowice Śląskie korzystają głównie z dofinansowania ze środków unijnych, dobierając źródła finansowania do możliwości finansowych i potrzeb lokalnych społeczności w gminie. Siemianowice Śląskie między innymi brały udział w projekcie unijnym „Rozwój mieszkaniowej i usługowej infrastruktury społecznej miasta SORSAL”, którego przedmiotem był remont lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy również na obszarze rewitalizacji, celem ich przystosowania do pełnienia funkcji socjalnych. W wyniku realizacji kilku edycji projektu udostępnionych zostało 31 mieszkań, które zostały przydzielone osobom oczekującym na liście, z czego 27 mieszkań znajdowało się na OR. Siemianowice Śląskie w swoim zasobie komunalnym na koniec roku 2022 posiadały 4089 lokali w większości już zasiedlonych w tym 337 lokali z najmem socjalnym. Liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania w 2022 roku wyniosła 1244, natomiast zostały przydzielone 84 lokale. Wskazuje to na dużą skalę problemu, gdyż czas oczekiwania na mieszkanie może sięgać nawet 15 lat. Na podstawie zebranych danych, a także przeprowadzonych obserwacji można zauważyć, że na obszarze rewitalizacji mamy do czynienia z najwyższym zadłużeniem czynszowym w mieście, które to z roku na rok się powiększa. Zadłużenie czynszowe na obszarze rewitalizacji od 2019 do 2022 roku stanowi ok. 80% w każdym roku w stosunku do zadłużenia całego miasta. Pierwsza myśl jaka się nasuwa to fakt, iż czynsze w lokalach gminnych mogą w odczuciach mieszkańców być za wysokie, a mieszkańcy nie są w stanie pokryć ich wysokości. Jednak zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta 792/2019 zostały ustalone stawki bazowe, które kształtują się od 1,43 zł za m² w przypadku najmu socjalnego do maksymalnie 7,10 zł za m² do najmu na czas nieokreślony uzależnionego od standardu lokalu. Nie są to zatem wysokie koszty w porównaniu do standardowych czynszów w spółdzielniach czy wspólnotach mieszkaniowych. Konieczne będzie przewartościowanie i stworzenie systemu, który pozwoli dostosować wysokość czynszu na możliwości wynajmującego, podjąć szybką interwencję, gdy pojawią się nowe zaległości czynszowe oraz pomóc w oddłużaniu. Mając powyższe na względzie rewitalizacja może dać dużą zmianę w zakresie mieszkalnictwa i stać się narzędziem poszerzania i naprawy zasobu o różnych formach własności. Siemianowice Śląskie borykają się z wieloma problemami, które mają

wpływ na gospodarowanie komunalnym zasobem mieszkaniowym, do najważniejszych możemy zaliczyć:

1. zaległości czynszowe i ich nieefektywną windykację
2. niski poziom czynszów, który pozwala jedynie na częściowe pokrycie kosztów utrzymania zasobu mieszkaniowego
3. brak lokali zamiennych i pomieszczeń tymczasowych
4. postępującą degradację techniczną zasobu mieszkaniowego.

Miasto Siemianowice Śląskie w prowadzonych procesach rewitalizacyjnych w zakresie tkanki mieszkaniowej chce dążyć do następujących działań:

- włączenia mieszkańców we współdecydowanie i współodpowiadanie za otaczającą ich przestrzeń
- wspierania oraz pobudzania oddolnej inicjatywy mieszkańców w urzeczywistnianiu faktycznych zmian we wspólnych przestrzeniach (np. podwórka, ogródki itp.)
- tworzenia właściwego mechanizmu rozwiązywania problemu zadłużeń czynszowych
- aktywnego wspierania potencjalnych beneficjentów w pozyskiwaniu dostępnych środków na działania remontowo-modernizacyjne i inne mające np. na celu integrację społeczności lokalnej
- tworzenia systemu efektywnego zarządzania komunalnymi zasobami mieszkaniowymi oraz mechanizmami dopasowującymi lokale do potrzeb i możliwości najemców
- wdrażania takich projektów społecznych i gospodarczych, które pozwalają na faktyczne rozwiązywanie problemów mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Każdy proces rewitalizacji jest inny, specyficzny dla wyznaczonego obszaru, dlatego też powinien być stworzony uwzględniając indywidualne potrzeby i problemy podkreślając zgodność miejsca i jego znaczenie w strukturze miejskiej. Integracja w przestrzeń powinna być silnie połączona z przedsięwzięciami społeczno-gospodarczymi. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez polepszanie standardów mieszkaniowych to jedna z najbardziej istotnych kwestii związanych z rewitalizacją. Konieczna jest zatem jej integracja z lokalną polityką mieszkaniową, aby móc w pełni wykorzystać czas przekształceń do osiągnięcia jak największych efektów społecznych, ekonomicznych i przestrzennych. Dokumentem regulującym gospodarkę mieszkaniową w Siemianowicach Śląskich jest Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Siemianowice Śląskie na lata 2023-2028²⁰.

Tabela 4 Struktura ilościowa zasobu mieszkaniowego Gminy

Struktura ilościowa mieszkaniowego zasobu Gminy wg stanu na dzień 31.12.2022				
Wyszczególnienie	Ilość			
	W budynkach gminnych	W budynkach wspólnot mieszkaniowych	W budynkach będących we władaniu gminy	Ogółem
Liczba mieszkań	1658	1278	1153	4089

źródło: Wydział Gospodarki Lokalowej UM Siemianowice Śląskie

²⁰ Program zostanie przyjęty Uchwałą Rady Miasta Siemianowice Śląskie. Został skierowany pod obrady sesji w czerwcu 2023 r.

Tabela 5 Liczba gospodarstw oczekujących na przydział lokalu na dzień 31.12.2022 r.

Liczba oczekujących na dzień 31.12.2022 r.	
NAJEM SOCJALNY + pomieszczenia tymczasowe	884, w tym 623 na podstawie wyroku orzekającego eksmisję
NAJEM NA CZAS NIEOZNACZONY	273
REMONT KAPITALNY	96
Razem	1 253

źródło: Wydział Gospodarki Lokalowej UM Siemianowice Śląskie

Kluczowymi zapisami są działania na przyszłość w celu poprawy wykorzystania oraz racjonalnego gospodarowania. Planuje się:

- 1) dalsze tworzenie lokali socjalnych w lokalach zajmowanych obecnie przez najemców posiadających wyrok orzekający eksmisję i zawieranie z nimi umów najmu socjalnego;
- 2) umożliwienie zamian w ramach Banku Zamiany Mieszkań, co pozwoli na optymalizację zajmowanej powierzchni lokali w stosunku do wielkości danego gospodarstwa domowego oraz jego dochodu;
- 3) przebudowę lokali w celu poprawy ich funkcjonalności oraz podniesienia komfortu poprzez:
  - a) zabudowę łazienek w lokalach;
  - b) wymianę źródeł ciepła;
- 4) niewszczywanie postępowań o eksmisję osób zamieszkujących w lokalach o obniżonym standardzie, z jednoczesnym zintensyfikowaniem działań windykacyjnych w zakresie odzyskiwania zaległych należności;
- 5) dążenie do uregulowania stanów prawnych nieruchomości pozostających we władaniu Gminy poprzez postępowania sądowe stwierdzające nabycie własności nieruchomości przez zasiedzenie lub jako jedynego spadkobiercy;
- 6) umożliwianie rozkładania na raty lub odpracowania zaległości czynszowych²¹.

Na moment przygotowania programu nie przewiduje się zmian w uchwałach, o których mowa art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

Polityka przestrzenna

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemianowice Śląskie” w zakresie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów objętych obszarem rewitalizacji odpowiada zakresowi przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tym samym brak jest potrzeby do dokonywania zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego. Kierunki działań i zakres przedsięwzięć rewitalizacyjnych pokrywają się z określoną w gminie polityką przestrzenną, a ustalenia studium gwarantują wykonalność planowanych zadań o charakterze inwestycyjnym przewidzianych w programie rewitalizacji.

Niezależnie od powyższego wskazuje się na konieczność wprowadzenia zmian w zakresie wskazanych granic obszaru zdegradowanego, tak aby pokrywały się z przyjętym uchwałą Nr 538/2022 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 29 września 2022 r. obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji.

²¹ Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem gminy Siemianowice Śląskie na lata 2023-2028

Działanie to nie wymaga jednak podejmowania natychmiastowej reakcji i może zostać zrealizowane w toku najbliższej aktualizacji (zmiany) dokumentu, jako działanie naprawcze, a nie kierunkowe.

W zakresie zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy wskazuje się na brak konieczności podejmowania konkretnych kroków zmieniających diametralnie przeznaczenie terenów. Należy jednakże dążyć do podejmowania działań zmierzających do zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, jako działań zmierzających do ujednolicenia ustaleń planistycznych oraz dostosowania takich planów do obowiązujących przepisów. Powyższe pozwoli na zwiększenie mobilności inwestycyjnej w zagospodarowaniu tych terenów, bowiem niespójne i nieostre ustalenia „starych” dokumentów nie ułatwiają podejmowania działań inwestycyjnych na terenach dotychczas niezagospodarowanych. Ponadto część aktów planistycznych posiada nieaktualne przeznaczenia terenów, niepokrywające się z polityką przestrzenną określoną w studium. To jednak działania, które stanowią jeden z elementów skutecznej realizacji polityki przestrzennej w gminie i w związku z przyjętym zakresem przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie zachodzi potrzeba do wszczynania nowych procedur planistycznych.

Poniżej przedstawiono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na obszarze rewitalizacji, dla których zidentyfikowano potrzebę przeprowadzenia zmian niewynikających z wprowadzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, lecz działań naprawczych i związanych z prowadzeniem polityki przestrzennej w gminie:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Siemianowice Śląskie uchwalony uchwałą Nr 411/98 Rady Miejskiej w Siemianowicach Śląskich (Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 6, poz. 48);
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy przemysłowej Srokowiec w Siemianowicach Śląskich uchwalony uchwałą Nr 254/2003 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 23 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2004 r. Nr 33, poz. 1084);
- 3) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Siemianowice Śląskie dla obszaru położonego u zbiegu ul. Kapicy i ul. Przodowników Pracy w Siemianowicach Śląskich uchwalona uchwałą Nr 620/2002 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 4 lipca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 67, poz. 2433);
- 4) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego u zbiegu ulic Kapicy, Kopalnianej i Wieczorka w Siemianowicach Śląskich uchwalona uchwałą Nr 483/2014 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 24 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. poz. 2655).

Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne gminy, nie przewiduje się ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie.

Miejscowy Plan Rewitalizacji

Zgodnie z art. 37f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) dla obszaru rewitalizacji, o którym mowa w rozdziale 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji rada gminy może uchwalić miejscowy plan rewitalizacji, jeżeli uchwalony został gminny program rewitalizacji, o którym mowa w rozdziale 4 tej ustawy.

Ze względu na stuprocentowe pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ukształtowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta na moment opracowania programu nie przewiduje się ustanawiania takich aktów na terenie miasta Siemianowice Śląskie w związku ze sporządzanym programem rewitalizacji.

Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Integrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych objętych gminnym programem rewitalizacji zostanie zrealizowane poprzez zapewnienie w jego systemie realizacyjnym stałej dbałości o:

- Kompleksowość programu – program został przygotowany z dbałością o jego kompleksowy charakter, a działania zaplanowane do zrealizowania dzięki programowi będą prowadzić do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów.
- Koncentrację przestrzenną programu – planowane do realizacji przedsięwzięcia skoncentrowane są na wyznaczonym OR, na którym szczególnie kumulują się zjawiska kryzysowe, a ponadto łącznie tworzą przemyślane koncentracje przestrzenne i koncepcyjne.
- Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych (problemowa, międzyokresowa, źródeł finansowania, proceduralno-instytucjonalna) – program będzie efektywnie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach, określono stan do którego ma być doprowadzony OR, system zarządzania wdrażaniem procesu rewitalizacji zapewni wydolność decyzyjną oraz spójność i synergię działań, program zapewnia komplementarność międzyokresową, projekty wskazane w GPR opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków zewnętrznych.
- Realizację zasady partnerstwa i partycypacji – program zapewnia współudział różnych grup interesariuszy w prowadzonych działaniach.

Mechanizmy zarządzania procesem rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji ma charakter wieloaspektowy, dotyczy wielu obszarów i dziedzin, jest zintegrowany, a przede wszystkim stanowi szereg działań podejmowanych w okresie kilku lat. Aby proces rewitalizacji przebiegał w sposób prawidłowy musi on być prowadzony kompleksowo, a co najważniejsze – we współpracy ze wszystkimi interesariuszami, musi opierać się na szczegółowych badaniach i dobrze przeprowadzonej diagnozie oraz mieć precyzyjnie i jasno określone cele. Skuteczne zarządzanie procesem rewitalizacji jest możliwe dzięki umiejętności budowy dobrego programu rewitalizacji, rozpoczynając od wyznaczenia obszaru, którego rewitalizacja będzie dotyczyć, poprzez dobór właściwych wykonawców, a kończąc na zapewnieniu prawidłowej współpracy lokalnych władz z użytkownikami i właścicielami nieruchomości na obszarze rewitalizacji²². Gminny Program Rewitalizacji wymaga skutecznego i odpowiednio skonstruowanego mechanizmu zarządzania, który powinien spełniać następujące warunki:

- program i planowane działania muszą być przejrzyste i jasne dla wszystkich interesariuszy, zarówno dla urzędników, którzy są jego bezpośrednimi wykonawcami, jak i dla mieszkańców będących odbiorcami prowadzonych działań,
- urzędnicy i osoby związane z GPR powinny być odpowiednio wyszkolone, aby rozumieć istotę działań rewitalizacyjnych i sens podejmowanych inicjatyw,
- należy zapewnić odpowiednią koordynację programu na wszystkich jego etapach, wskazać koordynatora projektu, który będzie posiadał odpowiednie kompetencje (zostało to uczynione m.in. poprzez stworzenie zespołu ds. rewitalizacji – został wskazany w nim kierownik oraz osoby odpowiedzialne za wszystkie działania związane z rewitalizacją w Siemianowicach Śląskich, co zapewni system odpowiedzialności i identyfikowanie się wskazanych osób z realizowanymi zadaniami), ponadto należy zapewnić odpowiednią współpracę pomiędzy władzami miasta, a osobami zajmującymi się rewitalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem właściwego przepływu informacji,
- niezwykle istotne jest opieranie się na dialogu pomiędzy interesariuszami programu, a jego wykonawcami, jak również dobra komunikacja i skuteczna kooperacja podczas prowadzenia wszelkich działań,
- kluczowa jest edukacja i budowanie kapitału społecznego mieszkańców, co przyczyni się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,
- warto przyjąć także elastyczność w prowadzonych działaniach, tzn. być otwartym i gotowym na zmiany, jeśli zajdzie taka konieczność, nie należy sztywno trzymać się założonych ram, a stale je modyfikować, aby zapewnić płynność całego procesu rewitalizacji.

Aby rewitalizacja w Siemianowicach Śląskich przebiegała płynnie należy włączyć wszystkich interesariuszy w prowadzone działania. Jak zostało wspomniane, konieczne jest prowadzenie otwartego dialogu i partycypacji zainteresowanych jednostek na każdym etapie wdrażania programu. Efektywne współdziałanie wielu uczestników programu zależy od właściwego rozpoznania potrzeb przyszłych odbiorców obszaru rewitalizacji, jak i wymagań czy ograniczeń realizatorów programu oraz możliwości finansowych²³.

---

²² Red. W. Rydzik, *Aspekty prawne i organizacyjne zarządzania rewitalizacją Tom 6*, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2009, s. 14.

²³ Ibidem.

W celu zapewnienia prawidłowych mechanizmów zarządzania procesem rewitalizacji należy prowadzić zintegrowane działania, zmierzające do zrealizowania założonych celów. Niezbędne jest określenie zasobów służących prawidłowej koordynacji realizacji programu, a są to zasoby:

- 1) osobowe – w tym koordynacja i administracja programu, zasoby merytoryczne, promocja i informacja interesariuszy, obsługa finansowa,
- 2) rzeczowe – w tym potrzeby lokalowe np. miejsca spotkań z mieszkańcami, wyposażenie pomieszczeń służących realizacji programu,
- 3) finansowe – w tym koszty koordynacji i administracji, merytoryczne, promocji i materiałów promocyjnych²⁴.

Skuteczny model zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi powinien obejmować:

- zdefiniowanie organizacyjnej i prawnej struktury zarządzania,
- określenie zakresu prac dla podmiotów i jednostek, które będą realizowały działania rewitalizacyjne,
- określenie systemu komunikacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami,
- określenie modelu organizacji i zasad zarządzania rewitalizacją²⁵.

W Siemianowicach Śląskich istotną rolę w zarządzaniu procesem rewitalizacji pełnić będzie zespół ds. rewitalizacji, co szczegółowo opisuje rozdział poświęcony zespołowi. Kierownik zespołu pełnić będzie kluczową rolę, bowiem będzie swego rodzaju łącznikiem pomiędzy wszystkimi interesantami prowadzonych procesów. Podejmowane działania muszą być ze sobą ściśle skorelowane, muszą się przenikać i uzupełniać, a nie ze sobą kolidować i wzajemnie się osłabiać. Rewitalizacja jest procesem długotrwałym, jednak przynosi widoczne efekty. Doświadczenia związane z realizowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich w latach 2016-2022 w znaczący sposób usprawnią działania podejmowane podczas realizowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku.

Zadaniem zespołu ds. rewitalizacji będzie także integracja działań podejmowanych w ramach procesu rewitalizacji, tak by były one ze sobą spójne, nie zaprzeczające sobie oraz uzupełniające w przypadku mniejszych inicjatyw. Równie ważną będzie kontrola nad wydatkowaniem środków na rewitalizację. Z uwagi na coraz trudniejszą sytuację finansową samorządów, których to zadaniem własnym jest rewitalizacja, zespół miejski ds. rewitalizacji będzie dbał o racjonalne i uzasadnione wydatkowanie środków publicznych.

Partycypacja społeczna

Ustawa o rewitalizacji obszernie opisuje zakres partycypacji społecznej, której został poświęcony cały drugi rozdział tejże ustawy. Zgodnie z nią partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez

---

²⁴ Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, *Ustawa o rewitalizacji i praktyczne aspekty wykorzystania narzędzi w niej zawartych*, https://www.rewitalizacjakalisz.pl/wp-content/uploads/2017/02/KALISZ_Ustawa.pdf, [data dostępu: 24.03.2023 r.].

²⁵ M. Domińczak, *Rewitalizacja – strategia rozwoju miasta*, <https://www.rp.pl/inne/art2747071-rewitalizacja-strategia-rozwoju-miasta>, [data dostępu: 30.03.2023 r.].

uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji²⁶. Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji ma w szczególności polegać na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz na dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

W ustawie mowa jest również o konsultacjach społecznych w formie:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej,
- spotkań, debat, warsztatów, spacerów studyjnych, ankiet, wywiadów, wykorzystania grup przedstawicielskich lub zbierania uwag ustnych.

W Siemianowicach Śląskich już na etapie przygotowywania programu zwrócono szczególną uwagę na aktywny udział mieszkańców w tworzeniu tego dokumentu, bowiem to mieszkańcy są głównymi odbiorcami dedykowanych działań rewitalizacyjnych. W okresie wrzesień-październik 2021 r. prowadzono badania ankietowe przy okazji wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. W badaniu uczestniczyły 804 osoby, a wyniki zostały zamieszczone w Załączniku nr 1 do *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie*. W tym samym okresie przeprowadzono również 8 spotkań z mieszkańcami miasta oraz 6 spotkań z przedsiębiorcami z terenu przemysłowego zlokalizowanego na tzw. Srokowcu. Celem spotkań było zebranie opinii o tym, co w mieście Siemianowice Śląskie jest postrzegane jako pozytywne, a które obszary tematyczne wymagają interwencji. Podsumowanie opinii i wniosków zebranych podczas spotkań stanowi Załącznik nr 2 do *Diagnozy...*

Na etapie tworzenia programu ankietowano mieszkańców i osoby związane z Siemianowicami np. pracujące lub uczące się w mieście i pytano o kluczowe kwestie związane z rewitalizacją. Ankieta zawierała 10 pytań. M.in. pytano z jakim obszarem miasta ankietowany jest związany, z czym kojarzy się mu rewitalizacja, który obszar miasta powinien w pierwszej kolejności zostać objęty działaniami rewitalizacyjnymi, czy np. jak respondent ocenia poszczególne elementy związane z jakością życia. Dodatkowo pytano o rezultaty jakie dzięki rewitalizacji powinny zostać osiągnięte oraz jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami prowadzonych działań.

---

²⁶ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28).

W procesie rewitalizacji udział mieszkańców jest kluczowy, dlatego ich aktywne uczestnictwo w proponowanych przez urzędników działaniach zapewni skuteczne i efektywne prowadzenie prac rewitalizacyjnych. Od momentu uchwalenia granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, przystąpiono do gromadzenia danych dotyczących pogłębionej diagnozy. Podczas listopadowej Sesji Rady Miasta w 2022 roku uchwalono uchwałę o przystąpieniu do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji. Chcąc zachęcić mieszkańców, ale przede wszystkim poznać ich kluczowe problemy związane z jakością życia w mieście zorganizowano cykl 5 spotkań. Obszar rewitalizacji podzielono na 5 części i w każdej z nich zorganizowano spotkanie. Poniżej terminarz spotkań:

19.01.2023 r. 16:30 – 18:00 – spotkanie z mieszkańcami Hugo

27.01.2023 r. godz. 16.00–18.00 – spotkanie z mieszkańcami z okolic ulicy Powstańców (ulice: Piaskowa, Brzozowa, Juliusza Słowackiego nr.: 5, 9, 16, Cmentarna nr: 1, 4, 4A, 5, 6, Powstańców, Mickiewicza, Śmiłowskiego, Myśliwiecka, Boczna, Szeflera, Moniuszki, Poprzeczna, Pszczelnicza, Komuny Paryskiej – od ulicy Powstańców do skrzyżowania z ulicą Śmiłowskiego, Dworcowa) – w Filii nr 9 Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Powstańców 54;

30.01.2023 r. godz. 17.00–19.00 – spotkanie z mieszkańcami „Laury” – w budynku harcówki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Szkolnej 17;

02.02.2023 r. godz. 16.30–18.30 – spotkanie z mieszkańcami z okolic ulicy Śląskiej (ulice: Śniadeckiego, Wyspiańskiego, Staszica, Dąbrowskiego, Jana Pawła II, Plac Wolności, Szpitalna, Krasińskiego, Krótka, św. Barbary, Parkowa, PCK, 1-go Maja, Puławskiego, Damrota, Komuny Paryskiej – do skrzyżowania z ulicą PCK i Obwodową, Śląska – do ronda Michał) – w budynku Liceum Ogólnokształcącego nr 1 im. Jana Śniadeckiego;

09.02.2023 r. godz. 16.30–18.30 – spotkanie z mieszkańcami z okolic ulicy Michałkowickiej (ulice: Dworska, Chopina, Ogrodowa, górnicza, Granitowa, Kościuszki, Boh. Westerplatte nr: 24A, 24B, 26A, 26B, 28C, 28D, 30A, 30B, 30D, 32A, 32B, 34A, 34B, Kołłątaja, Żwirki i Wigury, Deji, Śląska – od ronda Michał do siedziby Aqua Sprint, Michałkowicka nr: 3, 3A, 5, 7, 9, 11, 12, 13A, 15, 28, 30, 30A, 32, 40, 44 i 46) – w budynku Szkoły Podstawowej nr 5 im. Adama Mickiewicza.

Dzięki tym spotkaniom pracownicy Wydziału Rozwoju Miasta spojrzeli na potrzeby lokalnej społeczności z innej perspektywy, dostrzegli problemy, które występują na obszarze rewitalizacji, a z którymi na co dzień borykają się mieszkańcy. Po każdym spotkaniu przygotowano zestawienie uwag zgłoszonych przez uczestników, a po wszystkich spotkaniach wysłano pisma do odpowiednich komórek organizacyjnych Urzędu Miasta celem przedstawienia im wniosków wynikających ze spotkań, a będących w zakresie ich kompetencji.

Jeszcze w listopadzie 2022 r. (dokładnie 16.11.2023 r.) odbyły się dwa warsztaty rewitalizacyjne, przy współprowadzeniu pracowników zespołu ds. rewitalizacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Pierwszy warsztat dedykowany był pracownikom urzędu oraz jednostek miejskich, drugi radnym. Podczas warsztatu analizowano dane ilościowe zebrane w toku analizy do pogłębionej diagnozy, zdefiniowano problemy oraz wyzwania dla obszaru rewitalizacji.

Noworoczne spotkania z mieszkańcami uzupełniły wiedzę urzędniczą w zakresie codziennych problemów lokalowych i społecznych mieszkańców poszczególnych części obszaru rewitalizacji. W marcu 2023 r. ogłoszono nabór propozycji projektów rewitalizacyjnych, który trwał do 30 kwietnia 2023 r. Nabór miał na celu zebranie propozycji takich przedsięwzięć na wyznaczonym obszarze rewitalizacji od wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Interesariusze mieli możliwość przekazania swoich pomysłów i sugestii dotyczących propozycji projektów rewitalizacyjnych, co pomogło poznać

ich potrzeby związane z działaniami rewitalizacyjnymi. Przedsięwzięcia zgłoszone w naborze zostały poddane weryfikacji pod kątem położenia w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji, możliwości ich realizacji, spójności z celami procesu rewitalizacji wynikającymi z programu oraz ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców. W znacznej części złożone propozycje zostały uwzględnione we wpisanych w GPR projektach kluczowych i komplementarnych. Z kolei w celu zaktywizowania młodzieży siemianowickiej i wprowadzenia jej w problematykę rewitalizacji Wydział Rozwoju Miasta zorganizował warsztat dedykowany wszystkim samorządom uczniowskim, podczas którego uczniowie mieli okazję wskazać problemy oraz wyzwania rewitalizacyjne dla miasta. Ponadto dla mieszkańców korzystających z mediów społecznościowych i Internetu utworzono dedykowany Fanpage na Facebook'u pod nazwą „REWitalizacja – wejdź w to”.

Gminny program rewitalizacji był przedmiotem konsultacji społecznych. O konsultacjach społecznych oraz formie ich przeprowadzenia powiadomiono poprzez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta, w Biuletynie Informacji Publicznej, prasie o zasięgu lokalnym oraz obwieszczenie zamieszczone na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta, na 7 dni przed dniem ich przeprowadzenia.

Celem konsultacji było zebranie od interesariuszy procesu rewitalizacji uwag, opinii i sugestii zmian dotyczących projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”.

Konsultacje skierowane były do interesariuszy procesu rewitalizacji w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w szczególności:

- 1) mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, stowarzyszeń budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałających w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej;
- 2) mieszkańców gminy i innych niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych;
- 5) jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych;
- 6) organów władzy publicznej;
- 7) podmiotów, innych niż wymienione w pkt 6 realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

- 1) składanie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej;
- 2) spotkanie przeprowadzone w formie stacjonarnej;
- 3) ankieta przeprowadzona za pomocą środków porozumiewania się na odległość;
- 4) spacer studyjny.

Konsultacje przeprowadzone zostały w dniach od 28 czerwca 2023 r. do 27 lipca 2023 r.

Ogłoszenie o konsultacjach zostało udostępnione w dniu 21 czerwca 2023 r. w prasie o zasięgu lokalnym (Dziennik Zachodni), Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta, natomiast na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta wywieszone zostało obwieszczenie.

W ramach jawności procedury poprzedzającej przyjęcie uchwały:

- 1) zapewniona została możliwość składania uwag do dnia 27 lipca 2023 r., w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej oraz formularza zamieszczonego na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) w dniu 20 lipca 2023 r. o godzinie 14:00, w siedzibie Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przy ul. Jana Pawła II 10, w sali nr 29 (I piętro) odbyło się spotkanie w formie stacjonarnej;
- 3) w dniu 28 czerwca 2023 r. na stronie internetowej Urzędu Miasta: <http://www.siemianowice.pl> zamieszczona została ankieta;
- 4) w dniu 14 lipca 2023 r. o godzinie 16:00 odbył się spacer studyjny po obszarze rewitalizacji. Zbiórka nastąpiła przy budynku Ratusza Miejskiego przy ulicy Jana Pawła II 10.

W dniach 28, 29 i 30 czerwca oraz 1 i 3 lipca 2023 r. poinformowano o rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz udostępnieniu projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” za pośrednictwem:

- 1) serwisu społecznościowego „Facebook” w ramach prowadzonego profilu „REWitalizacja – wejdź w to” (28, 29 i 30 czerwca oraz 1 i 3 lipca);
- 2) Siemianowickiej Gazety Samorządowej – Głos Miasta (28 czerwca);
- 3) strony internetowej Urzędu Miasta (28 czerwca).

W ramach konsultacji społecznych udostępniony został projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” wraz z załącznikami w postaci podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji oraz kart monitorowania wskaźników. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i zwiększenia możliwości odniesienia się do nich udostępnione zostało również streszczenie projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”, czyli wersja sporządzona w języku niespecjalistycznym w formie skrótów i zestawień informacji zawartych w tym dokumencie. Każdy udostępniony dokument, z wyjątkiem opracowania graficznego posiadał również wersję dostosowaną do dostępności cyfrowej.

Informacja podsumowująca przebieg przeprowadzonych konsultacji społecznych ogłoszona została w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Udział społeczeństwa w pracach nad uchwałą został zapewniony zgodnie z wymogami art. 17 ust. 3 w związku z art. 6 ustawy o rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z późn. zm.) Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą prezydenta miasta.

Komitet Rewitalizacji pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie.

Na podstawie Zarządzenia Nr 3299/2022 Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie z dnia 18 listopada 2022 roku w dniach od 23 listopada do 7 grudnia 2022 r. przeprowadzony został nabór Kandydatów na członków Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich, natomiast Zarządzeniem Nr 3379/2022 Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie z dnia 28 grudnia 2022 roku w dniach od 2 stycznia do 6 stycznia 2023 r. przeprowadzony został nabór uzupełniający Kandydatów na członków Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich dla przedstawicieli podmiotów realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Komitet Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich składa się z interesariuszy rewitalizacji i liczy 17 członków, w tym:

- 1) 3 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- 2) 2 przedstawicieli spośród właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych i towarzystw budownictwa społecznego;
- 3) 2 przedstawicieli mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji;
- 4) 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Miasta Siemianowice Śląskie działalność gospodarczą;
- 5) 1 przedstawiciela podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Miasta Siemianowice Śląskie działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 6) 2 przedstawicieli jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych;
- 7) 1 przedstawiciela Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków Urzędu;
- 8) 4 przedstawicieli Rady Miasta.

Kadencja Komitetu trwa cztery lata, natomiast posiedzenia Komitetu odbywają się według potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na pół roku.

W dniu 23 lutego 2023 r. na LV sesji Rady Miasta Siemianowic Śląskich odbyło się uroczyste powołanie członków Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich.

Skład osobowy Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich obowiązujący od 1 lutego 2023 r. został przyjęty Zarządzeniem Nr 3438/2023 Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich wraz ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem Nr 3515/2023 Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie z dnia 9 marca 2023 r.

Pierwsze posiedzenie Komitetu odbyło się w dniu 9 marca 2023 r., podczas którego dokonano wyboru Przewodniczącego, Zastępcy Przewodniczącego oraz Sekretarza Komitetu.

„Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich” zostały przyjęte uchwałą Nr 539/2022 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 29 września 2022 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich. Nie planuje się dokonywania zmian w uchwale.

„Wzory formularzy, oświadczeń, list oraz innych niezbędnych dokumentów do przeprowadzenia naboru na członków Komitetu” zostały przyjęte Zarządzeniem Nr 3290/2022 Prezydenta Miasta

Siemianowice Śląskie z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia wzorów formularzy, oświadczeń, list oraz innych niezbędnych dokumentów do przeprowadzenia naboru Kandydatów na członków Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich.

Zespół miejski ds. rewitalizacji

Przystępując do prac związanych z tworzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji należało stworzyć międzysektorowy, interdyscyplinarny zespół, który zapewni właściwy przebieg procedury sporządzania programu, ale również innych aktów i dokumentów, których tworzenie wynika z ustawy o rewitalizacji. Prezydent Miasta Siemianowic Śląskich Zarządzeniem nr 3368/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. powołał Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji. W zarządzeniu zostały wymienione następujące zadania należące do kompetencji Zespołu:

- 1) współpraca z Komitetem Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich,
- 2) koordynacja prac związanych z przygotowaniem, opracowaniem, wdrażaniem i monitorowaniem gminnego programu rewitalizacji oraz innych aktów i dokumentów wymienionych w ustawie o rewitalizacji, w tym:
  - a) gromadzenie, przekazywanie i analizowanie danych niezbędnych do przygotowania i opracowania gminnego programu rewitalizacji oraz innych aktów i dokumentów lub podjęcia działań rewitalizacyjnych,
  - b) weryfikacja i opiniowanie dokumentów wytworzonych w trakcie procedury sporządzania gminnego programu rewitalizacji oraz innych aktów lub podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
  - c) czynny udział w procedurze sporządzania gminnego programu rewitalizacji oraz innych aktów i dokumentów,
  - d) prowadzenie monitoringu i oceny postępów z realizacji gminnego programu rewitalizacji i wdrożonych działań rewitalizacyjnych oraz zgłaszanie niezbędnych zmian będących ich wynikiem.

W skład Zespołu powołano jako Kierownika Zespołu – Naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta oraz jako członków: Rzecznika Prasowego Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie, Naczelnika Wydziału Gospodarki Lokalowej, Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej, Kierownika Biura Prasowego, Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska, Naczelnika Wydziału Kultury i Sportu, Kierownika Biura Obsługi Inwestora, Naczelnika Wydziału Inwestycji, Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, pracowników Wydziału Rozwoju Miasta, Zastępcę Dyrektora Siemianowickiego Centrum Kultury, Dyrektora MOSiR, Pełnomocnika ds. NGO, pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich oraz pracownika Powiatowego Urzędu Pracy w Siemianowicach Śląskich.

Zespół został powołany, aby zaktywizować przedstawicieli komórek organizacyjnych i zachęcić ich do aktywnego uczestniczenia w pracach związanych najpierw z tworzeniem GPR, a w późniejszym czasie w podejmowanych działaniach rewitalizacyjnych. Powołanie takiego zespołu wpłynie również pozytywnie na podejmowanie zintegrowanych działań i pozwoli spojrzeć na pewne problemy z różnych perspektyw w zależności od kompetencji przedstawicieli danych komórek. Dodatkowo zespół zapewni przejrzyste prowadzenie działań i doda wiarygodności całemu procesowi rewitalizacji Siemianowic Śląskich. Interdyscyplinarny zespół pomoże dostrzec problemy we wszystkich dziedzinach i być może wpłynie pozytywnie na ich rozwiązanie.

Rewitalizację, jako zadanie własne gminy przypisano w Regulaminie Organizacyjnym Wydziałowi Rozwoju Miasta. Obecnie 4 pracowników z wydziału, w tym naczelnik zaangażowanych jest w działania rewitalizacyjne (jeden w charakterze planowania przestrzennego, jeden w charakterze sekretarza zespołu, odpowiedzialny za komunikację społeczną, jeden pracownik dedykowany analizom i diagnozom oraz naczelnik, realizujący zadania całościowo). Koszty zarządzania Programem oszacowano na podstawie wynagrodzeń brutto z narzutem pracodawcy członków zespołu w wymiarze odpowiadającym określonej ilości zadań realizowanych przez zespół. Również wliczono koszty zarządzania po stronie Zarządu Miasta. Łącznie jest to kwota 37 160,23 zł rocznie.

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Monitoring i ewaluacja to jedne z instrumentów stymulowania procesów rozwoju rewitalizacji w jednostkach samorządu terytorialnego. Istotne wydaje się być prowadzenie stałej analizy procesów i zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym i rewitalizacji, jak również ocena postępów w realizacji samego programu. Należy pamiętać, że pierwsze pozytywne efekty działań rewitalizacyjnych widoczne są po kilku latach. Kluczowe jest dobre zaplanowanie działań, które są odpowiedzią na zdefiniowane problemy. Na tej podstawie prowadzona będzie ocena skuteczności podejmowanych działań.

Monitoring odpowiada za weryfikację w określonych odstępach czasu wartości wskaźników opisanych w programie. Wyróżniamy dwa rodzaje wskaźników: produktu i rezultatu. Wskaźniki rezultatu to wskaźniki odpowiadające bezpośrednim efektom, następującym w trakcie oraz po realizacji projektu. Są one logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu. Dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły po zakończeniu realizacji projektu, w porównaniu z wielkością wyjściową. Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Można przeprowadzić ewaluację ex-ante, on-going czy ex-post.

Aby zapewnić spójny system monitorowania, wskaźniki produktu i rezultatu będą ukazywane w Raporcie o stanie Miasta (zgodnie z przyjętymi okresami mierzenia wskaźnika), a także prezentowane w Banku Danych o Mieście. W przypadku GPR posługujemy się wskaźnikami oraz miernikami celów szczegółowych. Mierniki dostarczają informacji o stopniu realizacji danego celu od momentu wejścia w życie programu, natomiast wskaźniki wykazują trend zmian określonych danych.

Tabela 6 Przykładowa karta monitorowania wskaźnika

Karta wskaźnika	
Poziom monitoringu (charakter)	
Przedmiot monitoringu	
Typ wskaźnika	
Nazwa wskaźnika	
Jednostka miary	
Częstotliwość pomiaru	
Źródło danych	
Wartość bazowa w roku 2022	
Wartość docelowa w roku 2030	
Interpretacja	
Jednostka monitorująca	

źródło: opracowanie własne

Dla każdego z wymienionych wskaźników utworzono kartę pomiaru wskaźnika, w której opisano zgodnie ze wzorem sposób jego monitorowania (załącznik nr 2 do Programu). Całość w ujęciu rocznym będzie prezentowana w Raporcie o stanie Miasta. Raport roczny będzie przedkładany również Komitetowi Rewitalizacji.

W przypadku mierników podanych przy celach szczegółowych – będą one monitorowane również w ujęciu rocznym, jednak całość zostanie przedstawiona w raporcie końcowym, podsumowującym dokument. Mierniki prezentowane będą całościowo na zakończenie programu. Po zakończeniu programu planuje się zlecić ewaluację ex-post, która będzie odzwierciedlała nie tylko efekty wdrożeń i zmian, ale skalę oddziaływania procesu rewitalizacji i powiązania go z innymi politykami lokalnymi w latach jego obowiązywania.

Tabela 7 Wykaz wskaźników do monitorowania oraz ich wartości bazowe na rok 2022

Identyfikator wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Wartość bazowa (WB) – 2022 r.	Oczekiwany trend
W1	Projekty w budżecie obywatelskim	Liczba projektów składanych do budżetu obywatelskiego w danym roku, których lokalizacja obejmowała obszar rewitalizacji lub jego fragment	3	wzrost
W2	Organizacje pozarządowe	Liczba organizacji pozarządowych, których siedziba znajduje się na obszarze rewitalizacji	45	wzrost
W3	Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej	Liczba czytelników korzystających z fili Biblioteki Miejskiej znajdujących się na OR	1326	wzrost
W4	Poziom przestępczości	Wyrażony w procentach stosunek liczby wykrytych przestępstw na obszarze rewitalizacji do liczby wykrytych przestępstw na terenie miasta ogółem	313	spadek
W5	Poziom kradzieży	Wyrażony w procentach stosunek liczby wykrytych kradzieży na obszarze rewitalizacji do liczby wykrytych kradzieży na terenie miasta ogółem	61	spadek
W6	Osoby bezrobotne	Wyrażony w procentach stosunek liczby osób zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób posiadających status osoby bezrobotnej na terenie miasta ogółem	38,95%	spadek
W7	Bezrobocie wśród młodych do 25 roku życia	Wyrażony w procentach stosunek liczby osób w wieku poniżej 25 lat zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób w wieku poniżej 25 lat zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej zameldowanych na terenie miasta ogółem	48,65%	spadek
W8	Bezrobocie osób niepełnosprawnych	Wyrażony w procentach stosunek liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP,	44,09%	spadek

		posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej zameldowanych na terenie miasta ogółem		
W9	Osoby pobierające zasiłki w ramach pomocy społecznej	Liczba osób pobierających zasiłki w ramach pomocy społecznej w danym roku zamieszkujących obszar rewitalizacji	1874	spadek
W10	Rodziny z założoną niebieską kartą	Liczba rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji, które posiadają założoną niebieską kartę	34	spadek
W11	Siemianowicka Karta Dużej Rodziny	Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków o wydanie „Siemianowickiej Karty Rodziny 3 i więcej” złożone przez osoby zamieszkujące na obszarze rewitalizacji	23	wzrost
W12	Seniorzy 60+	Liczba osób w wieku 60 lat i więcej zameldowanych na obszarze rewitalizacji	59	wzrost
W13	Uczniowie szkół podstawowych	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji w danym roku	1820	wzrost
W14	Wyniki egzaminu ośmioklasisty	Stosunek średniego wyniku egzaminu ośmioklasisty uzyskany w danym roku na obszarze rewitalizacji do średniego wyniku egzaminu ośmioklasisty w danym roku na terenie miasta	Szkoły OR - 50,31 Szkoły poza OR - 65,62%	wzrost
W15	Urodzenia	Wyrażony w procentach stosunek liczby dzieci urodzonych rodzicom zamieszkującym na obszarze rewitalizacji do liczby dzieci urodzonych rodzicom zamieszkującym na terenie miasta ogółem	126	wzrost
W16	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba ludności w wieku produkcyjnym zameldowanych na obszarze rewitalizacji	9436	wzrost
W17	Powierzchnia terenów zielonych	Wyrażona w hektarach powierzchnia terenów zielonych na obszarze rewitalizacji		wzrost
W18	Wykroczenia	Wyrażony w procentach stosunek liczby wykroczeń odnotowanych w danym roku przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji do liczby wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską na terenie miasta ogółem	1070	spadek
W19	Ogrzewanie mieszkań piecami kaflowymi	Liczba mieszkań znajdujących się na obszarze rewitalizacji ogrzewanych nie-ekologicznymi źródłami ogrzewania	5067	spadek
W20	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej znajdujących się na obszarze rewitalizacji poddanych modernizacji energetycznej	0	wzrost

		podawana narastająco w każdym roku		
W21	Postawa przedsiębiorcza mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG, których siedziba znajduje się na obszarze rewitalizacji	42	wzrost
W22	Zadłużenie gminnego zasobu budynków	Wysokość zadłużenia budynków w zasobie gminnym znajdujących się na obszarze rewitalizacji	53 269 595,89 zł	spadek
W23	Tereny zdegradowane i niezagospodarowane	Wyrażona w hektarach powierzchnia terenów zdegradowanych i niezagospodarowanych znajdujących się na obszarze rewitalizacji w danym roku	160,67	spadek
W24	Dostępność infrastrukturalna i komunikacyjna	Liczba zastosowanych rozwiązań dostępnościowych (infrastrukturalnych, komunikacyjnych itp.) na obszarze rewitalizacji w danym roku podawana narastająco	0	wzrost

źródło: opracowanie własne

Wprowadzanie zmian do Programu

Proces monitorowania i ewaluacji programu ściśle koreluje z możliwością jego zmiany. Ustawodawca przewidział, że programy rewitalizacji będą dostosowywane do zmieniającego się dynamicznie otoczenia lokalnego i uwarunkowań krajowych w zakresie realizacji poszczególnych działań i polityk lokalnych. Raz na trzy lata zostanie przeprowadzona ocena aktualności i stopnia realizacji GPR. Ocena aktualności będzie dotyczyć realności i mierzalności założeń pierwotnych, zamieszczonych w Programie na moment jego powstania, a także będzie nawiązywać do zjawisk i sytuacji makroekonomicznej, mającej znaczący wpływ na lokalne uwarunkowania prowadzenia polityki rewitalizacyjnej. W sytuacji, gdy ocena aktualności będzie wskazywała na konieczność podjęcia działań korygujących program, Prezydent Miasta wystąpi do Rady Miasta z wnioskiem o zmianę GPR. Zgodnie z art. 22 UoR GPR podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta

Niezależnie od oceny aktualności, możliwe będzie wprowadzanie uzasadnionych zmian do Programu Rewitalizacji, nie częściej niż raz na pół roku, uwzględniając iż nie będzie konieczności zmiany pogłębionej diagnozy, a wprowadzone nowo treści będą do niej ściśle nawiązywać.

Proces opiniowania

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2021.0.485 t.j.) art. 17 pkt. 2 Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji, kolejno:

- 1) ogłasza informację o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, w prasie lokalnej oraz przez obwieszczenie;
- 2) sporządza projekt gminnego programu rewitalizacji;
- 3) przeprowadza konsultacje społeczne projektu gminnego programu rewitalizacji;
- 4) występuje o zaopiniowanie projektu gminnego programu rewitalizacji:

a) w każdym przypadku przez:

- zarząd właściwego powiatu - w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarząd właściwego województwa - w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewodę - w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w **art. 6** *ustawowe pojęcie celów publicznych* ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitet Rewitalizacji, jeżeli został powołany,
- Krajowy Zasób Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zdobie Nieruchomości (Dz. U. z 2018 r. poz. 2363 oraz z 2019 r. poz. 1309) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości,

b) w przypadku gdy jest to uzasadnione specyfiką obszaru rewitalizacji przez:

- właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska - w zakresie form ochrony przyrody,
- właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków - w zakresie form ochrony zabytków,
- właściwego dyrektora urzędu morskiego - w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani,
- właściwy organ nadzoru górniczego - w zakresie zagospodarowania terenów górniczych,
- właściwy organ administracji geologicznej - w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk,
- właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- ministra właściwego do spraw zdrowia - w zakresie zagospodarowania obszarów ochrony uzdrowiskowej,

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie tego Gospodarstwa;
- 5) wprowadza zmiany wynikające z przeprowadzonych konsultacji społecznych i uzyskanych opinii oraz przedstawia radzie gminy do uchwalenia projekt gminnego programu rewitalizacji.

Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Tabela 8 Harmonogram realizacji Programu

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W RAMACH PROCESU REWITALIZACJI 2023-2030																																							
Nazwa działania	2021	IQ 2022	IIQ 2022	IIIQ 2022	IVQ 2022	IQ 2023	IIQ 2023	IIIQ 2023	IVQ 2023	IQ 2024	IIQ 2024	IIIQ 2024	IVQ 2024	IQ 2025	IIQ 2025	IIIQ 2025	IVQ 2025	IQ 2026	IIQ 2026	IIIQ 2026	IVQ 2026	IQ 2027	IIQ 2027	IIIQ 2027	IVQ 2027	IQ 2028	IIQ 2028	IIIQ 2028	IVQ 2028	IQ 2029	IIQ 2029	IIIQ 2029	IVQ 2029	IQ 2030	IIQ 2030	IIIQ 2030	IVQ 2030		
Rozpoczęcie prac nad diagnozą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji																																							
Uchwalenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji																																							
Uchwalenie regulaminu naboru członków Komitetu Rewitalizacji																																							
Nabór członków Komitetu Rewitalizacji																																							
Przystąpienie do GPR																																							
Warsztaty i spotkania z mieszkańcami																																							
Odstąpienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko GPR																																							
Konsultacje i opiniowanie																																							
Uchwalenie GPR																																							
Raport Roczny 2023																																							
Raport Roczny 2024																																							
Ocena aktualności GPR																																							
Raport Roczny 2025																																							
Zakończenie I kadencji Komitetu Rewitalizacji																																							
Nabór członków Komitetu Rewitalizacji																																							
Raport Roczny 2026																																							
Raport Roczny 2027																																							
Raport Roczny 2028																																							
Ocena aktualności GPR																																							
Raport Roczny 2029																																							
Raport Roczny 2030																																							
Ewaluacja ex-post																																							

źródło: opracowanie własne

Spis tabel

Tabela 1 Kluczowe problemy na OR.....	29
Tabela 2 Analiza lokalnych potencjałów	149
Tabela 3 Wykaz szacunkowych środków dedykowanych GPR.....	173
Tabela 4 Struktura ilościowa zasobu mieszkaniowego Gminy	179
Tabela 5 Liczba gospodarstw oczekujących na przydział lokalu na dzień 31.12.2022 r.....	180
Tabela 6 Przykładowa karta monitorowania wskaźnika	191
Tabela 7 Wykaz wskaźników do monitorowania oraz ich wartości bazowe na rok 2022.....	192
Tabela 8 Harmonogram realizacji Programu.....	197

Spis map

Mapa 1 Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	10
Mapa 2 Przebieg tras rowerowych w granicach OR.....	134
Mapa 3 Wykaz zabytków wpisanych do GEZ na OR.....	145

Spis wykresów

Wykres 1 Procentowy udział wniosków z Budżetu Obywatelskiego z obszaru rewitalizacji do ogółu wniosków z Budżetu Obywatelskiego z terenu miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	31
Wykres 2 Procentowy udział liczby NGO z obszaru rewitalizacji do ogółu NGO z terenu miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	32
Wykres 3 Liczba NGO z obszaru rewitalizacji w roku 2019 i 2020	32
Wykres 4 Liczba NGO z obszaru rewitalizacji w roku 2021 i 2022	33
Wykres 5 Procentowy udział liczby czytelników biblioteki miejskiej z obszaru rewitalizacji do ogólnej liczby czytelników w mieście w latach 2019-2022	33
Wykres 6 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2019.....	34
Wykres 7 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2020.....	35
Wykres 8 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2021.....	35
Wykres 9 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą aktywnych czytelników w bibliotece miejskiej w roku 2022.....	36
Wykres 10 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2019	37
Wykres 11 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2020	37
Wykres 12 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2021	38
Wykres 13 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw w roku 2022	38
Wykres 14 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2019 .	39
Wykres 15 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2020 .	39
Wykres 16 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2021 .	40
Wykres 17 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw kryminalnych w roku 2022.	40
Wykres 18 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2019.....	41

Wykres 19 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2020.....	41
Wykres 20 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2021.....	42
Wykres 21 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kradzieży w roku 2022.....	42
Wykres 22 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2019	43
Wykres 23 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2020	43
Wykres 24 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2021	44
Wykres 25 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą przestępstw narkotykowych w roku 2022	44
Wykres 26 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019.....	45
Wykres 27 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020.....	46
Wykres 28 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021.....	46
Wykres 29 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022.....	47
Wykres 30 Procentowy udział osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych w mieście w latach 2019-2022	47
Wykres 31 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	48
Wykres 32 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	49
Wykres 33 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	49
Wykres 34 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych długotrwale w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	50
Wykres 35 Procentowy udział osób bezrobotnych długotrwale z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych długotrwale w mieście w latach 2019-2022	50
Wykres 36 Procentowy udział osób bezrobotnych do 25 roku życia z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych do 25 roku życia w mieście w latach 2019-2022.....	51
Wykres 37 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	52
Wykres 38 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	52
Wykres 39 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	53
Wykres 40 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych do 25 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	53
Wykres 41 Procentowy udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych powyżej 50 roku życia w mieście w latach 2019-2022.....	54
Wykres 42 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	55
Wykres 43 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	55

Wykres 44 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	56
Wykres 45 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	56
Wykres 46 Procentowy udział kobiet bezrobotnych z obszaru rewitalizacji do ogółu kobiet bezrobotnych w mieście w latach 2019-2022	57
Wykres 47 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	57
Wykres 48 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	58
Wykres 49 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	58
Wykres 50 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	59
Wykres 51 Procentowy udział bezrobotnych osób niepełnosprawnych z obszaru rewitalizacji do ogółu bezrobotnych osób niepełnosprawnych w mieście w latach 2019-2022	59
Wykres 52 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	60
Wykres 53 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	60
Wykres 54 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	61
Wykres 55 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	61
Wykres 56 Procentowy udział osób korzystających z pomocy społecznej z obszaru rewitalizacji do ogółu osób korzystających z pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2022	62
Wykres 57 Procentowy udział osób otrzymujących świadczenie z tytułu niepełnosprawności z obszaru rewitalizacji do ogółu tych osób w mieście w latach 2019-2022	63
Wykres 58 Procentowy udział osób otrzymujących świadczenie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z obszaru rewitalizacji do ogółu tych osób w mieście w latach 2019-2022	64
Wykres 59 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób korzystających ze świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	64
Wykres 60 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób korzystających ze świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	65
Wykres 61 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób korzystających ze świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	65
Wykres 62 Procentowy udział osób otrzymujących świadczenie z tytułu ubóstwa z obszaru rewitalizacji do ogółu tych osób w mieście w latach 2019-2022	66
Wykres 63 Procentowy udział rodzin mających założoną Niebieską Kartę z obszaru rewitalizacji do ogółu tych rodzin w mieście w latach 2019-2022	67
Wykres 64 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2019	68
Wykres 65 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2020	68
Wykres 66 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2021	69
Wykres 67 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Niebieską Kartą w roku 2022	69

Wykres 68 Procentowy udział rodzin wnioskujących o wydanie Siemianowickiej Karty Dużej Rodziny 3+ z obszaru rewitalizacji do ogółu tych rodzin w mieście w latach 2019-2022	70
Wykres 69 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2019.....	70
Wykres 70 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2020.....	71
Wykres 71 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2021.....	71
Wykres 72 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin wnioskujących o Siemianowicką Kartę Dużej Rodziny 3+ w roku 2022.....	72
Wykres 73 Procentowy udział rodzin mających Kartę Dużej Rodziny z obszaru rewitalizacji do ogółu tych rodzin w mieście w latach 2019-2022	73
Wykres 74 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2019	73
Wykres 75 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2020	74
Wykres 76 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2021	74
Wykres 77 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą rodzin z Kartą Dużej Rodziny w roku 2022	74
Wykres 78 Procentowy udział wydanych Kart Seniora 60+ osobom z obszaru rewitalizacji do ogółu wydanych kart w mieście w latach 2019-2022.....	75
Wykres 79 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2019	76
Wykres 80 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2020	76
Wykres 81 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2021	77
Wykres 82 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób z Kartą Seniora 60+ w roku 2022	77
Wykres 83 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2019.....	79
Wykres 84 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2020.....	79
Wykres 85 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2021.....	80
Wykres 86 Ulice z obszaru rewitalizacji z największą liczbą osób zameldowanych w roku 2022.....	80
Wykres 87 Procentowy rozkład osób zameldowanych na obszarze rewitalizacji do ogółu zameldowanych w mieście w latach 2019-2022	81
Wykres 88 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019.....	82
Wykres 89 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020.....	82
Wykres 90 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	83
Wykres 91 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem urodzeń w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022.....	83
Wykres 92 Procentowy udział urodzeń na obszarze rewitalizacji do urodzeń na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	84
Wykres 93 Wykaz ulic z najwyższym procentowo udziałem liczby urodzeń w stosunku do mieszkańców tej ulicy.....	84
Wykres 94 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019.....	85
Wykres 95 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020.....	86

Wykres 96 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	86
Wykres 97 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem zgonów w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	87
Wykres 98 Procentowy udział zgonów na obszarze rewitalizacji do zgonów na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	88
Wykres 99 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	89
Wykres 100 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	90
Wykres 101 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	90
Wykres 102 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	91
Wykres 103 Procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji do osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	91
Wykres 104 Procentowy udział mężczyzn w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji do mężczyzn w wieku produkcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	92
Wykres 105 Procentowy udział kobiet w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji do kobiet w wieku produkcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	93
Wykres 106 Procentowy udział mężczyzn w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji do mężczyzn w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022 ...	93
Wykres 107 Procentowy udział kobiet w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji do kobiet w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	94
Wykres 108 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	95
Wykres 109 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	96
Wykres 110 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	96
Wykres 111 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 0-7 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	97
Wykres 112 Procentowy udział osób w wieku 0-7 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 0-7 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	97
Wykres 113 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	98
Wykres 114 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	99
Wykres 115 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	99
Wykres 116 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 8-25 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	100
Wykres 117 Procentowy udział osób w wieku 8-25 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 8-25 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	100
Wykres 118 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	101
Wykres 119 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	102

Wykres 120 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	102
Wykres 121 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 26-50 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	103
Wykres 122 Procentowy udział osób w wieku 26-50 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 26-50 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022.....	103
Wykres 123 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	104
Wykres 124 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	104
Wykres 125 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	105
Wykres 126 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 51-65 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	105
Wykres 127 Procentowy udział osób w wieku 51-65 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 51-65 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022.....	106
Wykres 128 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019	107
Wykres 129 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020	107
Wykres 130 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021	108
Wykres 131 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób w wieku 66-79 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022	109
Wykres 132 Procentowy udział osób w wieku 66-79 lat na obszarze rewitalizacji do osób w wieku 66-79 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022.....	109
Wykres 133 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2019.....	110
Wykres 134 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2020.....	111
Wykres 135 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2021.....	111
Wykres 136 Ulice na obszarze rewitalizacji z najwyższym odsetkiem osób powyżej 80 lat w stosunku do ogółu mieszkańców ulicy w roku 2022.....	112
Wykres 137 Procentowy udział osób powyżej 80 lat na obszarze rewitalizacji do osób powyżej 80 lat na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022.....	112
Wykres 138 Stosunek liczby skwerów na obszarze rewitalizacji do wszystkich skwerów w mieście w latach 2019-2022.....	113
Wykres 139 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2019.....	115
Wykres 140 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2020.....	115
Wykres 141 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2021.....	116
Wykres 142 Liczba wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji w roku 2022.....	116

Wykres 143 Stosunek liczby wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji do sumy wykroczeń rejestrowanych przez Straż Miejską na terenie całego miasta w latach 2019-2022	117
Wykres 144 Analiza porównawcza ulic z największą liczbą wykroczeń w ujęciu rocznym	117
Wykres 145 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2019	118
Wykres 146 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2020	119
Wykres 147 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2021	119
Wykres 148 Liczba zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji w roku 2022	119
Wykres 149 Stosunek liczby zgłoszeń dotyczących odoru na obszarze rewitalizacji do wszystkich zgłoszeń dotyczących odoru w mieście w latach 2019-2022	120
Wykres 150 Stosunek liczby wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji do wszystkich wykroczeń tego typu w mieście w latach 2019-2022	120
Wykres 151 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2019	121
Wykres 152 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2020	121
Wykres 153 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2021	122
Wykres 154 Liczba wykroczeń dotyczących palenia w piecach materiałami do tego nieprzystosowanymi na obszarze rewitalizacji w roku 2022	122
Wykres 155 Liczba gospodarstw domowych używających pieców kaflowych na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku	124
Wykres 156 Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci ciepłowniczej na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku	124
Wykres 157 Liczba gospodarstw domowych używających ogrzewania elektrycznego na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku	125
Wykres 158 Liczba gospodarstw domowych używających kotłów gazowych na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku	125
Wykres 159 Liczba gospodarstw domowych używających trzonu kuchennego na obszarze rewitalizacji wg stanu na dzień 30.06.2022 roku	126
Wykres 160 Liczba gospodarstw domowych używających kominków/kozy/ogrzewaczy na obszarze rewitalizacji wg stanu na 30.06.2022 roku	126
Wykres 161 Liczba gospodarstw domowych używających ręcznych kotłów na paliwo stałe na obszarze rewitalizacji wg stanu na 30.06.2022 roku	127
Wykres 162 Liczba gospodarstw domowych używających automatycznych kotłów na paliwo stałe na obszarze rewitalizacji wg stanu na 30.06.2022 roku	127
Wykres 163 Procentowy udział nowopowstałych firm na obszarze rewitalizacji do nowopowstałych firm na terenie miasta Siemianowice Śląskie w latach 2019-2022	128
Wykres 164 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2019	129
Wykres 165 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2020	129
Wykres 166 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2021	130
Wykres 167 Liczba nowopowstałych jednoosobowych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji w roku 2022	130
Wykres 168 Rozkład liczby przystanków na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022	131

Wykres 169 Rozkład linii autobusowych obsługujących ulice obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022	132
Wykres 170 Odsetek dróg przeznaczonych do remontu z obszaru rewitalizacji do ogółu dróg przeznaczonych do remontu w mieście w latach 2019-2022	133
Wykres 171 Stosunek miejsc w żłobkach na obszarze rewitalizacji do wszystkich miejsc w żłobkach w mieście.....	135
Wykres 172 Stosunek liczby obiektów i terenów rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji do wszystkich obiektów i terenów rekreacyjnych w mieście	136
Wykres 173 Podział budynków na obszarze rewitalizacji w latach 2019-2022.....	137
Wykres 174 Stosunek liczby budynków gminnych na obszarze rewitalizacji do wszystkich budynków gminnych w mieście	137
Wykres 175 Liczba budynków mieszkalnych gminnych na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022.....	138
Wykres 176 Liczba budynków mieszkalnych będących pod przymusowym zarządem na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022	138
Wykres 177 Stosunek liczby zadłużonych budynków gminnych na obszarze rewitalizacji do zadłużonych budynków gminnych na terenie miasta w latach 2019-2022	139
Wykres 178 Liczba zadłużonych budynków na ulicach obszaru rewitalizacji w latach 2019-2022.....	139
Wykres 179 Procentowy udział zadłużenia w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji do zadłużenia w zasobie komunalnym na terenie całego miasta w latach 2019-2022.....	140
Wykres 180 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2019	141
Wykres 181 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2020	141
Wykres 182 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2021	141
Wykres 183 Zadłużenie w zasobie komunalnym na obszarze rewitalizacji w roku 2022	142
Wykres 184 Suma zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego na OR/suma zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego w mieście.....	143
Wykres 185 Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego z podziałem na ulice	143
Wykres 186 Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków	144
Wykres 187 Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków z podziałem na ulice	144
Wykres 188 Liczba obiektów budowlanych wybudowanych w danych latach na OR/liczba obiektów wybudowanych w danych latach w gminie.....	146
Wykres 189 Wiek obiektów budowlanych na obszarze rewitalizacji.....	146

Spis rysunków

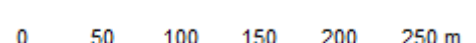
Rysunek 1 Schemat powiązań z dokumentami nadrzędnymi	12
Rysunek 2 Schemat powiązań z dokumentami regionalnymi i lokalnymi.....	12
Rysunek 3 Podsumowanie działań LPR 2016-2022	26
Rysunek 4 Mapa celów GPR	154
Rysunek 5 Diagram wyzwań i działań rewitalizacyjnych, powstałych w toku warsztatów	158
Rysunek 6 Filary finansowania GPR.....	173

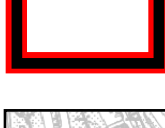
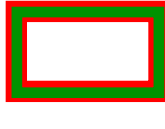
Źródła

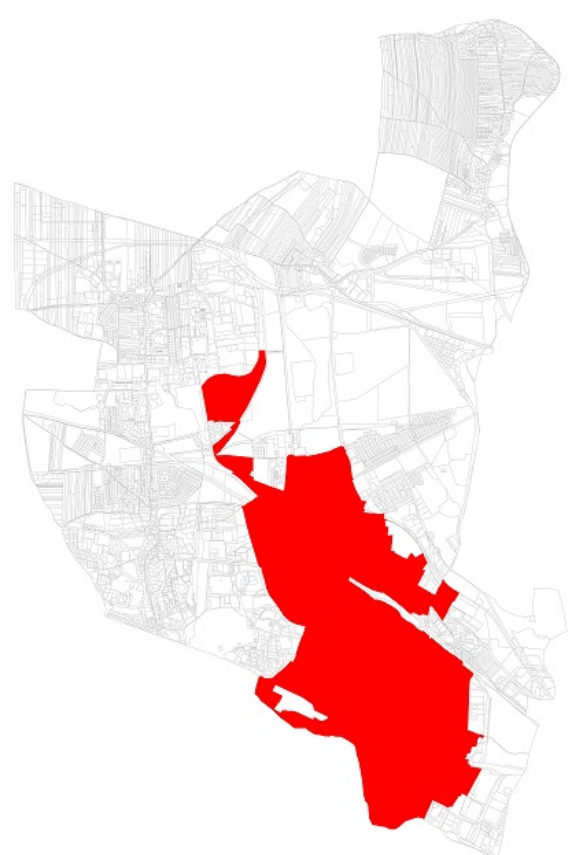
- Łuszczuk M. (2013), Poprawa jakości życia w skali międzynarodowej, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków
- Zadroźniak M, EkoMiasto#Społeczeństwo, Zrównoważony, inteligentny i partycypacyjny rozwój miasta
- Kurzynowski A, Błędowski P, (2002), Polityka Społeczna
- Faliszek K. (2016), Lokalna Polityka Społeczna, fakty czy mity?
- Nowak K. (2021), Krajowy i lokalny wymiar polityki mieszkaniowej, Instytut Rozwoju Miast i Regionów, Warszawa
- Musioł-Węclawowicz A. (2019), Rewitalizacja a mieszkalnictwo, Warszawa
- Musioł-Węclawowicz A. (2012), Problematyka mieszkaniowa w programach rewitalizacji śródmieść, Warszawa
- Masierek E. (2016), Miejska polityka mieszkaniowa jako niezbędne wsparcie dla procesów rewitalizacji obszarów śródmiejskich na przykładzie Łodzi, Łódź

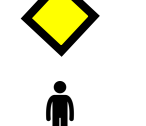
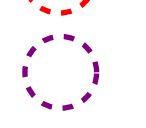
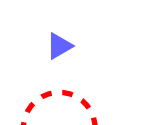
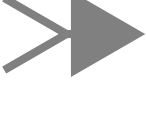

Załącznik nr 2

do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030

Karty monitorowania wskaźników Gminnego Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku

Projekty w budżecie obywatelskim

W1

Liczba projektów składanych do budżetu obywatelskiego w danym roku, których lokalizacja obejmowała obszar rewitalizacji lub jego fragment

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

bo.siemianowice.pl

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Organizacje pozarządowe

W2

*Liczba organizacji pozarządowych, których siedziba znajduje się na obszarze rewitalizacji***Wartość bazowa na 2022 rok****Oczekiwany trend**

↗ wzrost

Źródło danych

siop.siemianowice.pl

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR****Cel strategiczny I***Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie***Cel strategiczny II***Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice***Cel strategiczny III***Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice***Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR**

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej

W3

Liczba czytelników korzystających z filii Biblioteki Miejskiej znajdujących się na OR

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Miejska Biblioteka Publiczna

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Poziom przestępczości

W4

Wyrażony w procentach stosunek liczby wykrytych przestępstw na obszarze rewitalizacji do liczby wykrytych przestępstw na terenie miasta ogółem

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Komenda Miejska Policji

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Poziom kradzieży

W5

Wyrażony w procentach stosunek liczby wykrytych kradzieży na obszarze rewitalizacji do liczby wykrytych kradzieży na terenie miasta ogółem

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Komenda Miejska Policji

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Osoby bezrobotne

W6

Wyrażony w procentach stosunek liczby osób zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób posiadających status osoby bezrobotnej na terenie miasta ogółem

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

↘ spadek

Źródło danych

Powiatowy Urząd Pracy

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Bezrobocie wśród młodych do 25 roku życia**W7**

Wyrażony w procentach stosunek liczby osób w wieku poniżej 25 lat zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób w wieku poniżej 25 lat zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej zameldowanych na terenie miasta ogółem

Wartość bazowa na 2022 rok**Oczekiwany trend****Źródło danych**

↘ spadek

Powiatowy Urząd Pracy

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Bezrobocie osób niepełnosprawnych

W8

Wyrażony w procentach stosunek liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji do liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP, posiadających status osoby bezrobotnej zameldowanych na terenie miasta ogółem

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Powiatowy Urząd Pracy

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Osoby pobierające zasiłki w ramach pomocy społecznej

W9

Liczba osób pobierających zasiłki w ramach pomocy społecznej w danym roku zamieszkujących obszar rewitalizacji

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Rodziny z założoną niebieską kartą

W10

Liczba rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji, które posiadają założoną niebieską kartę

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Siemianowicka Karta Dużej Rodziny

W11

Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków o wydanie „Siemianowickiej Karty Rodziny 3 i więcej” złożone przez osoby zamieszkujące na obszarze rewitalizacji

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydział Polityki Społecznej UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Seniorzy 60+

W12

Liczba osób w wieku 60 lat i więcej zameldowanych na obszarze rewitalizacji

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydział Spraw Obywatelskich UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Uczniowie szkół podstawowych

W13

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji w danym roku

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydział Edukacji UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Wyniki egzaminu ośmioklasisty

Stosunek średniego wyniku egzaminu ośmioklasisty uzyskany w danym roku na obszarze rewitalizacji do średniego wyniku egzaminu ośmioklasisty w danym roku na terenie miasta

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydział Edukacji UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Urodzenia

Wyrażony w procentach stosunek liczby dzieci urodzonych rodzicom zamieszkującym na obszarze rewitalizacji do liczby dzieci urodzonych rodzicom zamieszkującym na terenie miasta ogółem

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydział Spraw Obywatelskich UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Ludność w wieku produkcyjnym

W16

*Liczba ludności w wieku produkcyjnym zameldowanych na obszarze rewitalizacji***Wartość bazowa na 2022 rok****Oczekiwany trend**

↗ wzrost

Źródło danych

Wydział Spraw Obywatelskich UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR****Cel strategiczny I***Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie***Cel strategiczny II***Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice***Cel strategiczny III***Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice***Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR**

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Powierzchnia terenów zielonych

Wyrażona w hektarach powierzchnia terenów zielonych na obszarze rewitalizacji

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

↗ wzrost

Źródło danych

Wydział Geodezji UM

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Wykroczenia

Wyrażony w procentach stosunek liczby wykroczeń odnotowanych w danym roku przez Straż Miejską na obszarze rewitalizacji do liczby wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską na terenie miasta ogółem

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

↘ spadek

Źródło danych

Straż Miejska

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Ogrzewanie mieszkań nie-ekologicznymi źródłami ogrzewania

W19

Liczba mieszkań znajdujących się na obszarze rewitalizacji ogrzewanych nie-ekologicznymi źródłami ogrzewania

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Wydział Ochrony Środowiska UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej

W20

Liczba budynków użyteczności publicznej znajdujących się na obszarze rewitalizacji poddanych modernizacji energetycznej podawana narastająco w każdym roku

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydział Inwestycji UM

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Postawa przedsiębiorcza mieszkańców

W21

Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG, których siedziba znajduje się obszarze rewitalizacji

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydział Spraw Obywatelskich UM

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Zadłużenie gminnego zasobu budynków

W22

Wysokość zadłużenia budynków w zasobie gminnym znajdujących się na obszarze rewitalizacji

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Wydział Gospodarki Lokalowej

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Tereny zdegradowane i niezagospodarowane

W23

Wyrażona w hektarach powierzchnia terenów zdegradowanych i niezagospodarowanych znajdujących się na obszarze rewitalizacji w danym roku

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↘ spadek

Wydział Rozwoju Miasta UM

**Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR**

Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

KARTA WSKAŹNIKA GPR

Dostępność infrastrukturalna i komunikacyjna

W24

Liczba zastosowanych rozwiązań dostępnościowych (infrastrukturalnych, komunikacyjnych itp.) na obszarze rewitalizacji w danym roku podawana narastająco

Wartość bazowa na 2022 rok

Oczekiwany trend

Źródło danych

↗ wzrost

Wydziały UM

Powiązanie
wskaźnika z celami
strategicznymi GPR

✓
Cel strategiczny I

*Szczęśliwy, aktywny i
świadomy
Siemianowiczanie*

✓
Cel strategiczny II

*Zmodernizowane
infrastrukturalnie i
dostępne
Siemianowice*

✓
Cel strategiczny III

*Zrównoważone
gospodarczo-
środowiskowo-
przestrzennie
Siemianowice*

Wartości wskaźnika dla poszczególnych lat realizacji GPR

WB	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z późn. zm.) gminny program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy. Do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji przystąpiono uchwałą Nr 566/2022 Rady Miasta Siemianowice Śląskich z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”.

W myśl art. 14 ust. 2 ustawy o rewitalizacji gminny program rewitalizacji jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały, o której mowa w art. 8 tej ustawy. Obszar rewitalizacji wyznaczony został uchwałą Nr 538/2022 Rady Miasta Siemianowice Śląskich z dnia 29 września 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskie (Dz. Urz. Woj. Śląsk. poz. 6227).

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” pozwoli na kontynuację działań nakierowanych na poprawę przestrzeni oraz warunków życia społeczności lokalnej. Program ten stanowi również dokument konieczny przy aplikowaniu o środki zewnętrzne na realizację zadań inwestycyjnych i społecznych.

Realizacja ustaleń zawartych w programie będzie prowadzić do zrównoważonego rozwoju obszaru rewitalizacji poprzez podejmowanie działań na rzecz jego odnowy i ożywienia, a także wzmocnienia integracji społeczności lokalnej. Zaplanowane w programie działania służyć będą wspieraniu procesu rewitalizacji oraz prowadzone będą w sposób spójny wewnętrznie jak i zewnętrznie poprzez zgodność z politykami sektorowymi wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych na poziomie regionalnym i lokalnym.

I. Procedura, o której mowa w art. 17 ust. 2 pkt 1-5 ustawy o rewitalizacji.

Przeprowadzona procedura zachowała wymagane przepisami prawa terminy i okresy, a także formy informowania społeczeństwa. Spełnienie wymogów w zakresie zachowania jawności i przejrzystości procedur potwierdza dokumentacja prac.

1. Informacja o podjęciu uchwały.

Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” zostało udostępnione w dniu 15 grudnia 2022 r. w prasie o zasięgu lokalnym (Głos Miasta - Siemianowicka Gazeta Samorządowa), Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta, natomiast na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta wywieszone zostało obwieszczenie.

2. Sporządzanie projektu gminnego programu rewitalizacji.

W ramach sporządzania projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” zorganizowane zostały warsztaty i spotkania z mieszkańcami i interesariuszami obszaru rewitalizacji, które miały na celu wypracowanie celów rewitalizacji i kierunków działań służących eliminacji i ograniczeniu negatywnych zjawisk występujących na zdiagnozowanym obszarze. Spotkania odbyły się na następujących obszarach wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji: „osiedle Hugo”, „osiedle Laurahutte”, „ulica Michałkowicka wraz z okolicą”, „ulica Powstańców wraz z okolicą”, „ulica Śląska wraz z okolicą”. Spotkania miały miejsce w dniach 19, 27 i 30 stycznia 2023 r. oraz 2 i 9 lutego 2023 r. dla każdego z obszarów oddzielnie.

Następnie po wypracowaniu kierunków działań w dniach od 15 marca 2023 r. do 30 kwietnia 2023 r. otwarty został nabór na propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych do „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych miał na celu zebranie propozycji takich przedsięwzięć na wyznaczonym obszarze rewitalizacji od wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Zgłoszeń można było dokonywać poprzez złożenie wypełnionego „Formularza propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych” na jeden z wybranych sposobów:

- 1) drogą elektroniczną na adres e-mail: rewitalizacja@um.siemianowice.pl lub
- 2) drogą korespondencyjną na adres: Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, ul. Michałkowicka 105, 41-100 Siemianowice Śląskie lub
- 3) bezpośrednio do Kancelarii Podawczej, ul. Michałkowicka 105 lub ul. Jana Pawła II 10, 41-100 Siemianowice Śląskie w godzinach pracy Urzędu.

Przedsięwzięcia zgłoszone w naborze zostały poddane weryfikacji pod kątem położenia w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji, możliwości ich realizacji, spójności z celami procesu rewitalizacji wynikającymi z programu oraz ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców. Przedsięwzięcia, które spełniły kryteria zostały wpisane na listę planowanych podstawowych oraz pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W trakcie prowadzonego naboru zorganizowane zostały również spotkania z mieszkańcami w „Fitzner Caffè”, gdzie można było przedyskutować pomysł i propozycję przedsięwzięcia oraz uzyskać pomoc w wypełnieniu zgłoszenia.

3. Konsultacje społeczne projektu gminnego programu rewitalizacji.

Podjęcie uchwały zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi. O konsultacjach społecznych oraz formie ich przeprowadzenia powiadomiono poprzez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta, w Biuletynie Informacji Publicznej, prasie o zasięgu lokalnym oraz obwieszczenie zamieszczone na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta, na 7 dni przed dniem ich przeprowadzenia.

Celem konsultacji było zebranie od interesariuszy procesu rewitalizacji uwag, opinii i sugestii zmian dotyczących projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”.

Konsultacje skierowane były do interesariuszy procesu rewitalizacji w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w szczególności:

1) mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, товариств будownицтва społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałających w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej;

2) mieszkańców gminy i innych niż wymienieni w pkt 1;

3) podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

4) podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych;

5) jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych;

6) organów władzy publicznej;

7) podmiotów, innych niż wymienione w pkt 6 realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

1) składanie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej;

2) spotkanie przeprowadzone w formie stacjonarnej;

3) ankieta przeprowadzona za pomocą środków porozumiewania się na odległość;

4) spacer studyjne.

Konsultacje przeprowadzone zostały w dniach od 28 czerwca 2023 r. do 27 lipca 2023 r.

Ogłoszenie o konsultacjach zostało udostępnione w dniu 21 czerwca 2023 r. w prasie o zasięgu lokalnym (Dziennik Zachodni), Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta, natomiast na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta wywieszone zostało obwieszczenie.

W ramach jawności procedury poprzedzającej przyjęcie uchwały:

1) zapewniona została możliwość składania uwag do dnia 27 lipca 2023 r., w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej oraz formularza zamieszczonego na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej;

2) w dniu 20 lipca 2023 r. o godzinie 14:00, w siedzibie Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przy ul. Jana Pawła II 10, w sali nr 29 (I piętro) odbyło się spotkanie w formie stacjonarnej;

3) w dniu 28 czerwca 2023 r. na stronie internetowej Urzędu Miasta: <http://www.siemianowice.pl> zamieszczona została ankieta;

4) w dniu 14 lipca 2023 r. o godzinie 16:00 odbył się spacer studyjny po obszarze rewitalizacji. Zbiórka nastąpiła przy budynku Ratusza Miejskiego przy ulicy Jana Pawła II 10.

W dniach 28, 29 i 30 czerwca oraz 1 i 3 lipca 2023 r. poinformowano o rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz udostępnieniu projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” za pośrednictwem:

1) serwisu społecznościowego „Facebook” w ramach prowadzonego profilu „REWitalizacja – wejdź w to” (28, 29 i 30 czerwca oraz 1 i 3 lipca);

2) Siemianowickiej Gazety Samorządowej – Głos Miasta (28 czerwca);

3) strony internetowej Urzędu Miasta (28 czerwca).

Za pośrednictwem serwisu społecznościowego „Facebook” oraz strony internetowej Urzędu Miasta przypominano również o nadchodzących terminach danych form konsultacji społecznych, a także o prowadzonych konsultacjach społecznych.

Projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” dostępny był na stronach internetowych Urzędu Miasta pod adresem:

1) <http://www.siemianowice.pl>

2) <https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/bipkod/007>

3) <https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/bipkod/30228525>

Zapoznanie się z konsultowanym materiałem było również możliwe w siedzibie Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przy ulicy Michałkowickiej 105, w Wydziale Rozwoju Miasta w godzinach pracy Urzędu

W ramach konsultacji społecznych udostępniony został projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” wraz z załącznikami w postaci podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji oraz kart monitorowania wskaźników. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i zwiększenia możliwości odniesienia się do nich udostępnione zostało również streszczenie projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”, czyli wersja sporządzona w języku niespecjalistycznym w formie skrótów i zestawień informacji zawartych w tym dokumencie. Każdy udostępniony dokument, z wyjątkiem opracowania graficznego posiadał również wersję dostosowaną do dostępności cyfrowej. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 82, z późn. zm.), zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 4 nie ma zastosowania do map oraz map interaktywnych. Część graficzna udostępniona na stronie internetowej stanowi jej element składowy i jest mapą tematyczną przedstawiającą w sposób graficzny założenia konsultowanego dokumentu.

Informacja podsumowująca przebieg przeprowadzonych konsultacji społecznych ogłoszona została w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz serwisie społecznościowym „Facebook” w dniu 8 sierpnia 2023 r.

Udział społeczeństwa w pracach nad uchwałą został zapewniony zgodnie z wymogami art. 17 ust. 3 w związku z art. 6 ustawy o rewitalizacji.

4. Zaopiniowanie projektu gminnego programu rewitalizacji.

W dniu 9 sierpnia 2023 r. wystąpiono o zaopiniowanie projektu gminnego programu rewitalizacji do instytucji i organów wymienionych w art. 17 ust. 4 lit. a ustawy o rewitalizacji:

1) w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa do Zarządu Województwa Śląskiego;

2) w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami do Wojewody Śląskiego;

3) jako właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności do:

- a) Szefa Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji,
  - b) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
  - c) Komendanta Śląskiego Oddziału Straży Granicznej,
  - d) Komendanta Wojewódzkiej Policji w Katowicach,
  - e) Komendanta Miejskiej Policji w Siemianowicach Śląskich;
- 4) w zakresie ochrony przeciwpożarowej do Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Siemianowicach Śląskich;

5) Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach;

6) Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektoczej w Siemianowicach Śląskich;

7) jako operatorów sieci uzbrojenia terenu do:

- a) Wodociągów Siemianowickich Aqua-Sprint Sp. z o.o.,
- b) Ciepłowni Siemianowice Sp. z o.o.,
- c) TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach,
- d) TAURON Ciepło Sp. z o.o.;
- e) Górnos Śląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A.,
- f) Polskich Sieci Elektroenergetyczne S.A.,
- g) Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze,
- h) Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach;

8) jako zarządcy dróg do Wydziału Infrastruktury Drogowej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie;

9) jako zarządcy linii i terenów kolejowych do:

- a) Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego,
- b) PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;

10) Komitetu Rewitalizacji w Siemianowicach Śląskich;

11) w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości do Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054).

Mając na względzie specyfikę obszaru rewitalizacji wystąpiono o zaopiniowanie projektu również do instytucji i organów wymienionych w art. 17 ust. 4 lit. b:

1) w zakresie form ochrony przyrody do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach;

2) w zakresie form ochrony zabytków do:

- a) Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach,
- b) Miejskiego Konserwatora Zabytków w Siemianowicach Śląskich;

3) w zakresie zagospodarowania terenów górniczych do Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach;

4) jako właściwego organu administracji geologicznej w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk do:

- a) Ministra Klimatu i Środowiska,
- b) Marszałka Województwa Śląskiego,
- c) Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie;

5) w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Opinie w przeciwieństwie do uzgodnień nie mają charakteru wiążącego dla organu sporządzającego projekt gminnego programu rewitalizacji.

W ramach przeprowadzonej procedury otrzymano negatywną opinię wyłącznie od Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach w piśmie znak K-NR.5120.7.2023MŁ z dnia 21 sierpnia 2023 r.) wniósł następujące uwagi: „*obszar objęty rewitalizacją obejmuje teren głównie śródmieścia Siemianowic Śląskich, gdzie dominująca jest zabudowa kamienicami z XIX/XX w. Zgodnie z zapisami programu – strona 161, „Kamienice poddane zostaną rewitalizacji zgodnie z potrzebami dla każdego obiektu, poprzez m.in. renowację elewacji, frontowej, termomodernizację ścian, ...”.* Zwraca się uwagę, że większość kamienic i innych budynków w strefie śródmiejskiej jest ujęta w gminnej ewidencji zabytków i z tego tytułu podlegają szczególnej ochronie konserwatorskiej. Nie jest możliwe stosowanie dociepleń zewnętrznych dla tego typu budynków. Ewentualne docieplenia mogłyby być stosowane wyłącznie w ścianach szczytowych, pozbawionych detali i tynkowanych. Wymaga to każdorazowego uzgodnienia z MKZ w Siemianowicach Śląskich. Docieplenia budynków ceramicznych w ogóle nie powinny mieć miejsca. Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej w obiektach zabytkowych dopuszcza się tylko w warunkach wyjątkowych, każdorazowo po ocenie stanu technicznego stolarki, a wymiana musiałaby polegać na odtworzeniu stolarki historycznej. Zapisy w programie wymagają korekty”.

Odnosząc się do sformułowanej uwagi wyrażonej w opinii organu należy podnieść, iż projekt gminnego programu rewitalizacji stanowi dokument o dużym stopniu ogólności wyznaczającym ramy do podejmowania przyszłych działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Wprowadzone przedsięwzięcia rewitalizacyjne pokazują obrany kierunek przyszłych działań. Każdorazowo, jak stwierdził również organ opiniujący działania podejmowane na obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków będą uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków lub miejskim konserwatorem zabytków. Wprowadzenie już na etapie programu szczegółowych rozwiązań dotyczących postępowania z obiektami zabytkowymi w przypadku prowadzenia rewitalizacji byłoby dużym nadużyciem, bowiem stałoby to w sprzeczności z założeniami takiego dokumentu i jego celowością, skutecznie blokując podjęcie jakichkolwiek działań. Przyszła konsumpcja ustaleń programu nie wyłącza konieczności stosowania przepisów powszechnie obowiązujących tak w zakresie prawa budowlanego jak i ochrony zabytków, itd. Po przeprowadzonej analizie w projekcie dokumentu została dodana informacja, że „*każdorazowo działania podejmowane na obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków będą uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków lub miejskim konserwatorem zabytków*”. Podkreślić należy, że Miejski Konserwator Zabytków w Siemianowicach Śląskich wyraził pozytywną opinię o dokumencie.

Ponadto, w trybie zaopiniowania uzyskano następujące informacje i uwagi do uwzględnienia w przedmiotowym dokumencie:

1) PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w piśmie znak ITS9.2110.27.2023.KK.2 z dnia 6 września 2023 r. wniósł o „*usunięcie na załączniku graficznym obszaru rewitalizacji projektów 1P i 3P wyznaczonego w granicach obszaru kolejowego linii kolejowej nr 161. Wnieśli o niewskazywanie obszaru kolejowego jako obszaru rewitalizacji związane z ww. projektami. Wskazane obiekty nie są związane z infrastrukturą kolejową*”.

Dokonano korekty załącznika nr 1 - Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji do „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” w ten sposób, że granice planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 1P i 3P zostały usunięte z terenu zamkniętego kolejowego.

2) TAURON Ciepło Sp. z o.o. w piśmie znak TC/ON/ER/838/2023 z dnia 31 sierpnia 2023 r. wniósł o „*naniesienie lub uaktualnienie przebiegu sieci ciepłowniczych*”.

Zaznaczyć należy, że załącznik nr 1 - Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji do „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” został sporządzony na podkładzie mapy zasadniczej w postaci wektorowej wykorzystanej na podstawie licencji nr RG.6642.2.485.2023_2474_P z dnia 11 maja 2023 r. z Grodzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Siemianowicach Śląskich.

3) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie znak WOOŚ.614.5.2023.PB z dnia 22 sierpnia 2023 r. zwrócił uwagę, iż „*dane zawarte w programie dotyczące ilości pomników przyrody zlokalizowanych na terenie gminy różnią się z informacjami wynikającymi z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody*”.

Nadmienić należy, że Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody nie zawiera jednego pomnika przyrody zlokalizowanego w Parku Górnik w Michałkowicach oraz jeden z pomników jest wpisany, jako jedna pozycja, natomiast w dokumencie pomnik ten został rozdzielony na dwa pomniki, stąd stwierdzona przez Organ rozbieżność w liczbie pomników przyrody.

Wprowadzono zmiany wynikające z przeprowadzonych konsultacji społecznych i uzyskanych opinii oraz przedstawiono radzie gminy do uchwalenia projekt gminnego programu rewitalizacji.

II. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.) pismem z RR.062.0002.2021 z dnia 7 czerwca 2023 r. Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach poprzez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku”.

Pismem z dnia 13 czerwca 2023 r. znak: WOOŚ.410.239.2023.PB Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach oraz pismem z dnia 4 lipca 2023 r. znak: NS-NZ.9022.21.34.2023 Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowywanego projektu.

W dniu 17 lipca 2023 r. do publicznej wiadomości podano informację o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” w drodze:

1) ogłoszenia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej pod adresem:

a) <https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/bipkod/007>

b) <https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/bipkod/30228525>

2) obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w budynkach Urzędu Miasta przy ulicy Jana Pawła II 10 oraz Michałkowickiej 105.

Z uzgodnieniami i uzasadnieniem odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można było zapoznać się również w siedzibie Urzędu Miasta przy ulicy Michałkowickiej 105, w Wydziale Rozwoju Miasta (pok. 112) w godzinach pracy Urzędu.

III. Wpływ na finanse publiczne, w tym budżet gminy.

Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Siemianowice Śląskie do 2030 roku” wpływa na dochody własne oraz wydatki związane z realizacją inwestycji, w tym należących do zadań własnych gminy.

Gminny Program Rewitalizacji przygotowano na 7 lat. Środki europejskie na realizację działań związanych z rewitalizacją będą płynąć z kilku programów. Kluczowymi są: FENIKS, FERS oraz FEŚL 2021-2027, czyli program regionalny. W każdym z tych programów finansowane będą działania związane z rozwojem społecznym, gospodarczym oraz działaniami środowiskowymi.

Szacunkowy koszt realizacji programu został określony w kartach planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów kluczowych). Dodatkowo należy wziąć pod uwagę realizację pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów komplementarnych).

Niezwłocznie po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.). Jeżeli dane dotyczące tych

przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Mając na uwadze powyższe **przyjęcie uchwały jest zasadne.**